
This is a reproduction of a library book that was digitized by Google as part of an ongoing effort to preserve the information in books and make it universally accessible.

Google™ books

<https://books.google.com>

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

KONINKL
023

C. H U Y G E N S
K O R E N - B L O E M E N .

47023

478 L-3

C. H U Y G E N S

K O R E N - B L O E M E N .

N E D E R L A N D S C H E G E D I C H T E N .

M E T O P H E L D E R E N D E A A N T E E K E N I N G E N

V A N

M^r. W. B I L D E R D I J K .

T W E E D E D E E L .

T E L E Y D E N , B I J

L. H E R D I N G H E N Z O O N ,

M D C C C X I V .

SEVENDE BOECK.

DE

ZEE - STRAET

VAN

'S GRAVEN - HAGE

OP

S CHEVENINGH.

HUYG. II.

NOBILIBUS POTENTISQUE DOMI-
NIORUM HOLLANDIÆ ET OCCID.
FRISIÆ RATIONARIIS

NEC NON

AMPLISSIMIS PRUDENTISSIMISQUE
HAGÆ COMITIS RECTORIBUS

AUTORIBUS PULCHRÆ, BONÆ,
UTILIS VIÆ BENEDICAT IPSA
VERITAS, VITA ET VIA.

S E-

SEVENDE BOECK.

DE

ZEE-STRÆT.

De Wereld gaet haer' gangh, sy werlt en blijft aen 't werren,
En 't gaet my in 't gewerr als met de meeste Sterren:
My dunckt, en ick geloov 't, daer is een' order in,
Sy hebben elck haer' fwier en haer' verscheiden sinn;
Maer ick ontwerr het niet, en die 't haer onderwinden,
Ick sie sy roemen 't, maer ick twijffel of sy 't vinden.
Soo spaer ick wisse moeyt voor ongewisse Vrucht;
Ick beligh Sonn en Maen voor heldere genucht,
En Sterren voor soo veel haer' glinsteringh kan strecken,
En mog'lick van soo verr wat goeds of quaets verwecken,
Terwijl het and'ren lust te soecken, nacht en dagh,
Waer door en wat sy doen, en wat elck wesen magh.

Het Wereldsche beleid van Landen en van Steden
Begaep ick even soo; ick houdt'er voor, dat Reden
Haer werre-garen twernt en ontwernt soo 't behoort;
Maer hoe dat twernen gaet, daar kom ick niet mé voort,
Noch tracht het niet te doen: ick kan de moeyte derven,
En leven sonder sorg, om sonder schroom te sterven

Van quae Gemeentes klapp, die blinde slagen slaet,
 En keurt het overlegg der saken, nae 't vergaet.
 Het Schip zeilt, en ick mé: maer 't Zee-volck kent Getyen,
 En Wind en Weer; ick niet: veel min verstaen ick 't glien
 Van min en meerder Wand door Block en door Catroll:
 Is 't slechte Zee, ick smaeck 't als and're; gaetse holl,
 Ik draegh 't als andere, geduldigh still, in 't midden
 Van 't stormige gerucht, help ick de Maets met bidden
 Dat God haer helper zij, en, uyt mijn' arme kist,
 Met wat ick beter soo bestede dan verquist.
 Doe 't mijn' beurt is geweest den Mann te roer mijn' handen
 Te leenen, daer hy quam te schepen of te landen,
 Ded' ick het yverigh, en met de selve trouw
 Die'ck noch het Vaderland, als 't zijn most, leefsten souw.
 Sijn Kind hebb ick gediend soo langh het God liet leven,
 Het Kinds-Kind blijv ick by, soo langh het God will geven,
 En 't Kind gedoogen sal: de Peerel van sijn' Erf,
 Staet, seght men, eenighsins op mijner dienften kerf:
 En staet my niet goet koop; vier mijner laetste Jaeren,
 Door Heven voll gewoel, door Bergen en door Baeren,
 Door stormen en foet weer, zijn even toegebracht,
 Om 't Kind sijn eigendomm te brengen in sijn' macht.
 Of 't menschen niet en de'en, God heeft het willen loonen,
 God heeft het midden op den middagh willen kroonen.
 Sints ben ick moe gewerrt; en 't voeght my wel geseght,
 Haelt, Heer, in Rust en Vré uw' afgesloofden Knecht;
 Nu my de Wereld kan en ick de Wereld derven,
 Weest met my op mijn End, en, na my, met mijn' Erven.
 Ick hebber, door uw' gunst, van Kinds been in geplantt
 Wat deughd, wat wetenschapp de dienst van 't Vaderland-
 Van sulcken eischen magh: men achte wat sy weten,
 Men acht' het niet; mijn sorgh heeft sich in als gequeten,
 En 't queecksel heeft sich selfs gequeten soo het most,
 En manlick uytgevoert het geen ick wel begoft.

Terwijl ick 't seggen gae, en dien slagh van gedachten
 Of wel, of qualick, soeck in andere te smachten,

En

En schudd mijn selven om, en soeck in mijn gemoed,
 (Dat selden vrolick is als 't niet met all en doet,
 En niet altoes gefint tot Stemm' of Snaer, of lesigh)
 Waer mé 't bey, wel gefint te maken is, en besigh,
 Soo komt ghy meestendeel, mijn uysterse behaegh,
 Mijn noyt volpresen, noyt half uytgepresen Haegh,
 En opent my de Milt; want, tegens all' de Wetten,
 Natuer, van uw gefagh, die lust en liefde pletten
 Als 't op de hoofden sneeuwt, schijnt, dese liefde groeyt,
 Hoe mijn verlopen dagh meer na den avond spoeyt.
 'k Hebb Jongh en achteloos, nu menigh Jaer geleden,
 Soo 't Kalf treedt in de Wey, all daer ick tré getreden,
 Maer sonder gae te slaen in wat een Paradijs
 Mijn suer gevallen was. Nu werd ick het soo wijs,
 Dat, waer my lust of last gevoert heeft, op mijn' dagen,
 (Vraecht jonge Liedes niet) my geenerlei behagen
 In 't kostelickste mall, in 't wijste moy, 't gemoed
 In 't minst en heeft beroert als mijn' Geboort-stadt doet.
 Een jongh hert, wel geraeckt van 't schoon van sijn' beminde,
 En keurt niet schoon by haer, in wat gewest hy 't vinde:
 Mijn oud hert, even soo, en werdt niet schoons verthoent,
 Dat schoon te noemen zij, by waer het wierd en weont;
 Ick kom van over Zee, van uyt de warme Landen,
 Die over-bueren zijn van d'Africaensche stranden,
 En hebbe daer doorsocht, doorkropen en doortre'en,
 Wat heerlick, aengenaem en lieflick was, of scheen;
 Maer, Oost, West, t'huys was 't best. O'thuys van hooger waerde,
 Kost ick uw' wedergae niet vinden op der Aerde
 Doen ick u laest verliet, Waer mede derv ick nu
 Uw' onlanghs nieuwen glans verg'lijcken als met u?
 Een' Land-stadt liet ick u, gedolven in uw' Duynen,
 Gedoken in uw Sand: Waer zijn die witte kruynen,
 Waer is die dorre Klift, waer is dat steile droogh,
 Daer geen oogh over mocht, m'en stonde Toren-hoogh?
 Kan ick door Bergen sien, en sonder sand in d'oogen?
 En sien ick Scheveningh, en ben ick niet bedrogen.

En sien ick door een' Laen ten einde van sijn' Straet?
 O edel onderwind, & eer van Stadt en Staet,
 Waer vind ick woorden uyt om u voll uyt te prijfen?
 'k Heb eertijds wat beftaen voor Sotten, wat voor Wijfen,
 En wat voor een Voorhout, een Hofwijck, of een leur,
 Hier weet ick wat, noch hoe, hier dwael ick in de keur;
 Der dingen is foo veel, die 'k vinde te beschrijven,
 Dat, hoe 'k meer onderneem, hoe 'k min fie te bedrijven.
 Mijn' hand joockt niettemin, mijn' herffenen, mijn hert,
 En all wat met de hand ia 't werck bewogen werdt.
 Maer hert en herffenen zijn mijn' twee fcherpste sporen,
 Die thoonen my mijn haer, die brengen my te voren
 Hoe kort het overschot van mijne loop-baen is,
 Hoe naer die uer kan zijn, die altoos foo gewiss,
 En foo onfeker is, hoe'ck ftadigh hebb te vreesen
 Dat my de laetste Sonn dien morgen is gerefen.
 Den Hemel doe daer van wat des gefchreven ftac,
 Dit Haspeltje moet af eer ick ontleven gaec.

EN IS van gift'ren of van heden niet begrepen,
 Dat die den taeyen tré van door den Duyn te fleepen
 Soo verr verlichten kost, dat Haeghsche Burgery
 Voll adems, koel en droogh geraeckten op de Zy,
 Een eeuwich Mann fou zijn, diens falige gedencken
 Den Haegh en Scheveningh met Roofen fou beschencken:
 Maer 't hiet onmogelick, als all dat, onbeproeft,
 Oneindelicken dwang van redenen behoeft.
 Noch houdt geen' reden steeck; men will 't nieuw sien en voelen:
 Voor dat men 't voelt en fiet, fietm' alle finnen woelen
 Om 't voor fott en verwaent te doemen, en 't Papier
 Daer 't in beworpen ftac verdoemen tot schoon Vier.
 Wie dorft een ftuckjen Stael sijn Schip, sijn Goed, sijn Leven,
 Sijn' wel en qualick-vaert, foo te beleiden geven
 Als 't nu gegeven werdt? wie docht'er dat een Steen
 Dat Stael begaven fou met oordeel, fchier, en re'en,
 Om altijd even wijs, en ftevig, voll bedaren
 En onbeweeghlickheit in alle wedervaren,

(Dat

(Dat menschen niet en doen) sijn ooghwitt gas te slaen,
 En sonder wanckelen recht uyt door Zee te gaen ?
 De Proef moest richter sijn ; en nu sijn 't soo veel proeven,
 Datw'er geen' reden van noch soecken, noch behoeven.
 Wie wist hoe Swavel, Kool en Steen-sout t'samen swoll,
 Eert 't uyt een Monicks Hooft of uyt een Duyvels Holl
 Ter Werelt was gebracht ? (waer 't in dat holl gebleven
 Wat souden duyfenden, sints maer dry Jaren, leven,
 Wat vocht men mannelick en sonder vuyl getier
 Ten minsten in het diepst van 't Water vry van Vier,
 En sonder Blixem-slagh te vreesen als van boven !)
 Nu weet men 't by de proef, nu derft men 't soo gelooven,
 Als die geen' Hell en kent, en heurt de waerheit vals,
 Tot dat hy 't voel' en hebb' den Duyvel aen den hals.

Wien docht het voor niet langh waerschijnelick te wesen,
 Dat éen man in een' dagh souw leveren te lesen
 Daer aen een' menighste sich satt te lesen vond,
 Dat in een' oogenblick een blad voll lett'ren stond,
 Daer op het scherpe Gift van Wateren, die bijten
 En 't vinnighste Metael doen splijten en verslijten,
 Geen' bijtens macht en heeft ; soo dat de leck're tand
 Van luye Monicken kon leven sonder hand,
 En, met de penn in 't vier, haer lollen en haer lesen
 Voor onbeforghden kost haer swaerste plicht sou wesen ;
 En datter nauwelicks oud Linnen voor Papier
 Genoegh verslijten sou, om dat onlesbaer vier
 Van Schrijvers te voldoen, die, dagen langh en nachten,
 Haer selven pijnigen, en ons met haer' gedachten,
 Daer nu soo weinigh is te twijffelen aen 't stuck,
 Dat heel de Wer'ld goedkoop geraeckt is in den Druck ?

Soud 't van geleerde Li'en niet sijn geseght, sy rasen,
 Hadd haerer een belooft, met brockeltjens van Glasen,
 All' oogen, jongh of oud, soo stercken hulp te sien,
 Dats' alle verr, naarby gedwongen, souden sien,
 En Delft en Rotterdam tot voor den Haegh bescheiden,
 En schier geen onderweegh begripen tusschen beiden,

En reifen Hemel-hoogh, en seggen in de Maen
Schier hoe de Menschen zijn die langhs de huysen gaen?
't Is niettemin geluckt, en mog'lick niet ten ende;

Wie weet waer God begeert dat dat bestaen belende,
En hoe veel naerder hy sal doogen ons geficht
By, daer wy henen gaen, den oorsprongh van het licht?

Hadd yemand oyt gewacht dat yemand in ons' dagen
De Son soo na fou gaen, dat eens het eeuwich klagen
Van ontrouw Rader-werck ten einde wesen sou,
En geen' meer-twijffelingh aen Veer of Wicht en Touw?
Siet, wy besitten 't soo als 't niet en was te hoopen;
Men houd' het my te goe, derv ick my Groot-vaer doopen
Van d' allom lieve konst; Hy diese heeft versint
Is mijn affettelingh; Soo is sy mijn Kinds kind;
En s'is noch in haer' groey, en sal wel kloecker werden,
Kan 't des versinners draed van Leven noch wat herden;
En, will gramm Engeland eens luysteren na Vré,
's Lands liefde voert hem wel tot in de zilte Zee.
Om Zeeluy t' ondergaen, en 't voordeel aen te wijfen
Van 't geen de Liederen nu maer voor wat geestighs prijsen,
En stellen haer soo vast (dat noyt en is gehoort)
Een Oost en Westpunt, als dat van Zuyd en Noord.

't Hiet all onvindelick wat ick dus langh verhaele,
En, wat ick preken mocht, men hiel geen' ander tale
Van Haegh en Zee aen een te knoopen met een' Wegh;
De weerklanck van mijn Wegh en was niet als, wegh, wegh;
En op, Aen een, sloegh Neen; en 't waren siecke droomen.
Wat mocht ick mijmeren, daer kost geen deegh af komen.
Het sand vermeersteren met een' gebacken baen,
Waer, om begaen, niet vreemd, maer ydel, om bestaen;
Was ick een Hagenaer, en kenden ick ons sand niet,
En hadd ick noyt gelett hoe 't even over 't Land schiet
Als Ætna met sijn' Afch, van onderen geterght
Door d' ingesloopen Zee, of 't Napelsche geberght?
Hadd ick geen' heugeniss van onse Winter slagen?
'k Hadd heden wat gewrocht; men souw my mergen vragen,

Waer

Waer is die harde Wegh, die klare klinckaert heen?

Met sulcken lossen sand, en well soo lossen re'en,
 Viel m' oud en jongh op 't Lijf. Ick pooghde my te weeren;
 Ick pleikte, Sand was Sand, Sand quam, en Sand kost keeren,
 't En was noch Steen, noch Stael, en soo 't, als Stael of Steen,
 Daer 't eens gedreven was gepackt waer over een,
 Dat Haegh en Scheveningh van over lange jaeren
 Onwedernakelick van een gescheiden waeren,
 Met spijtiger Geberght en naerder aen de Locht
 Dan daer den Africaen sijn' Leger over brocht:
 Dat onse heuvelen best schenen te gelijcken
 Het dagelicksche lot van Armen en van Rijcken,
 Altoos in 't ongewis, na 't stormen van den tijd,
 Dan woeldrigh en voll op, dan kael en alles quijt.

Maer pleisen gingh niet aen: men leende my geen' Ooren,
 Daer 't finnelickt geweld van Reden ia kon booren;
 Onreden stont 'er voor, en onmacht, mogelijk,
 Van mijn' te weke tongh, of des' en die gelijk.
 Soo maeckten ick meer Zeile, en passe schoot te vieren,
 Om, in Ty, maer voorwind, mijn' haven te bestieren.
 Ick kende mijn' onkund' en mijn' onmondigheid;
 En hoopte dat mijn' hand wat bondiger bescheid
 En meerder nadruck soud' en meerder indruck geven.
 Ten minsten het Geschrift den schrijver over leven,
 En, als ick wegh sou zijn, een vroom mann mogelijk
 Van herten seggen sou, Die brodder hadd gelijk.

Dat hebbeuse voor uyt, Papieren; langer leven
 Als die haer 't leven gaf, sijn' kind'ren, sijn' naneven
 En 't uyterste geslacht; wannear die langh verby
 En rott zijn in haer Graf, soo gaen Papieren vry.
 Dank hebben de goe Lien die s' eerst te voorschijn brachten,
 Die Gall, dat Coperood, dat Linnen en die Schachten,
 Daer soer de sterflickheit haer selven overleest,
 En van 't onsterflick wat voormaecks heeft en geeft.
 O, dooden die soo leeft, en na dit halve sterven,
 De gansche Wereld roept om van uw goed te erven,

(Want of het goed geruckt, gepluckt, ge-eigent wordt,
 By Dufenden, soo valt den inboel noyt te kort)
 O, dooden die noch zijt, ô Boecken die ick eere,
 En soo gemakelick en soo geerne mé verkeere,
 Hoe komt ghy my te stae, dien 't ydele gerucht
 Van dagelicks geklapp noch vreughd en geeft noch vrucht?
 Waer ick my henen wend', ick vind mijn' arme ooren
 Soo veel onlijdelicks gedwongen aen te hooren,
 Dat ick het schonw en vlucht, en bergh my onder u.
 Want, schoon de Wereld eer niet wijfer waer als nu,
 (Ick vrees fy was 't nochtans; en sie geen' Sterren lichten
 Dien 't voor die van eertijds niet toe en stae te swichten)
 Dit weet ick, wat Papier bevolen is geweest,
 Was sekerlick de vrucht van een' bedaerden geeft:
 Die Schrijver satt'er toe, en waer het in 't vermogen
 Van sijn vernuft geweest sijn selven t' overpooogen,
 En doen meer dan hy deed', en beter dan hy schreef,
 Het hadd in 't Witt gestaen: de schael hingh recht en scheef,
 En wipte menighmael ter slincker en ter rechter,
 Eer hy, sijn eigen Roe, sijn eigen scherpe Rechter,
 Het vonniss vellen dorst, en seggen eens op 't lest,
 Ick weet het nauwer niet te siften, dit 's mijn best.
 Hoe anders, Hemelen, sienw' ons de Hoofden breken,
 By menschen, meestendeel, die metter haest eerst spreken,
 En dan bedencken! Volck, dat ons by losf geval
 Haer wilde tael toebraeckt, en woorden by 't getal,
 Geen' Reden by 't gewicht met reden en manieren
 Will, noch weet voor te doen, noch will, noch kan vertieren.
 Want kunnen hoeft sijn' tijd, sijn' stae, sijn' overflagh.
 Oock is my onbewust wat stercker geeft vermagh:
 Mijn swacke werckt soo traegh op wat hy heeft te wercken,
 Verbijstert sich soo licht in watter staet te mercken,
 Van 't geen by rappe lien en rapper tongen wordt
 Met beckens, moegelick met emmers, nyt gestortt,
 Dat, my, dien 't lamm gefegh of sluymeren of gecuwen,
 Of walgen doet op 't lest, my brought het snelle sehreuwen

Van

Van scherpe kakelaers in onmacht van begripp,
 En 't fijnste gae ick quijt, als tusschen Kaey en Schip.
 Is 't vreemd dat my doo Li'en haer blad'ren best behagen?
 't Zijn bladeren voll fruyt: en doo Li'en derv' ick vragen,
 En vragen vraegh op vraegh, wie, wat, waerom en hoe,
 En, wat ick vraegh en vraegh, sy werden quaed noch moe.

Mijn Leser is 't hier bei, soo 'ck lichtelick vermoede:
 Oock voeld' ick 't komen; maer men houd' het my te goede,
 Daer viel geen houden aen: als, 't hert van onderen
 Aen 't blixemen geraeckt, will 't boven donderen:
 Genegentheit slaet door, en is niet meer te dwingen
 Als in eens Vryers mond het spreken en het singen
 Van die sijn hert besitt. En, leser, weest vast bly,
 't Sal wel gevochten zijn, geraeckt ghy hier ené vry,
 'k Hebb my ten deel voldaan: om op mijn pad te keeren,
 Als ick geen' herten sagh met seggen te bekeeren,
 Bestond ick 't met die Penn, die, als 't my heeft belieft,
 Mijn schrijvens onderwind niet nood en heeft gerieft:
 Ick bracht mijn Leger uyt, en stelde 't in slaghoorden,
 Slaghoorden op Papier van geen' onduytliche woorden,
 En plaetsten yeder een, soo veel en varr my docht,
 Daer 't staend of woerende ten besten gelden mocht.
 'k Sei, Scheveninger Straet was een besaen voll eeren,
 En geen soe heerlick om 's Lands luyster te vermeerren,
 En dan den luyster van dien luyster, onsen Haegh,
 Ja mijnen van de Wiegh, daer ick mijn' roem op draegh:
 Ick seide, geen vermoock van alle de vermaken
 Van in en om den Haegh en soude dit genaken:
 Ick seide, geen gemak en waer soo wel bestedt,
 Als om arm Scheveningh te helpen uyt het swet:
 Ick sei, gewisse wijsk was uyt het werck te malen,
 En, quam het op de baan, hoe en waer sou men 't halen?
 Mijn' armoed' stend' er voer, ick wou de mann wel zijn,
 Soo geen Bars op en wou, men socht het in de mijn';
 Op redelick bespreck, dat niemand sou bewaren,
 En doen my schad' ontgaen, en noch wat oversparen.

Maer, om geen' eigen-baet te schijnen na te gaen,
 Ontleedd' ick 't heel geheim van all' mijn overlaen,
 En gaf het Stadt en Staet, en wie het waer, te kieser,
 By mogelick gewinn geen mogelick verliezen:
 Al watter tegen viel te dencken, wierp ick neer,
 En blies 't gewichtighste daer henen als een' veer.

Ten' overvloed verscheen het scherpst van mijn' Geweeren;
 Iok socht het ongeloof met Dichten te bekeeren:

Dit wist ick by de proef, dat Rijmens soete macht
 Veel' Herten, meer als dwangh van redenen, verkracht:
 't Gedicht is als de wind door een' Trompett gedreven,
 De nauwte geeft hem 't scherp, en een veel sneller sreven,
 Dan of de selve wind vloogh door een' open locht.

Dus hadd ick alles in een bündelken gebrocht:

„*Waer 't niet als Eerlijk, niet als Voorderlijk alleen,*
 „*Niet als Vermakelijck, daer voor hier werdt gestreden,*
 „*Mijn seggen waer gegronst: Ja kieft van dryen een,*
 „*In een van dryen is voll overwicht van reden.*
 „*Hoe blijft dan yet goeds, yet doentlijcks ongedaan,*
 „*Daer Eer, en Voordeel, en Vermaeck te samen gaen?*”

Dit roerde sommige, die 'k mede schoen te slepen:

Maer daer het gelden most en wierd het niet begrepen.
 Geeft goede drancken in; en blijft des wel gewiss,
 Haer werck en doet geen werck eer 't zeer aen 't rijpen is.
 De Kind'ren weten tijd van Knickeren en Koten,
 En, sonder Almanack, en is 't haer noyt ontschoten
 Wanneer-'t goed knickeren, wanneer 't goet koten wordt;
 Soo langh schiet alle kracht van redenen te kort:
 Tijd doet, en Tijd doet niet, Tijd geeft, en will niet geven:
 All wie wat goeds versint mach 't niet altoos beleven.
 Geen dingh en werdt verkracht; daer hoort wat rijpens toe,
 Soo lange staet men still en loopt sijn selven moe.
 Soo lagh die Mispel daer, en schoen te moeten rotten,
 Eers' eetbaer werden sou. Het meer en miander spotten
 Van meest onkundige stond ick geduldigh uyt:
 Ick kostte laten doen, 't en gingh niet door de huyt;

Daer.

Daer is geen' gaere spijs voor magen die het woelen
 Van scherpen etens lust van binnen niet en voelen:
 Haer walgen maeckte my noch yverloos, noch gramm:
 Mijn' Tafel bleef gedeckt, om of haer honger quam.

Door eene twijffelingh weet ick my niet te redden;
 Neemt redenloos Gediért; ick weet en derv' het wedden,
 Het neemt gewilligh aen wat hem te stade kom';
 Stelt het sijn oorboor voor, 't en sendt het niet weerom.
 Wat lett de menschlickheit? wy, redelicke dieren,
 Waer halen wy van daen d' uytfinnige manieren
 Van, wat ons werdt verboôn, te willen met geweld,
 En, wat ons werdt geboôn en vriend'lick voorgestelt
 Te haten en te vlien? Ick meen het is te halen
 Uyt d' eerste Appel-schuld, die wy soo dier betalen,
 Dat elck genegen is 't verboden na te gaen.
 Maer waerom tasten wy 't gebodene traegh aen?
 Geleerder volck als ick, 'k laet u den knoop bevolen:
 Als gh' hem ontbonden hebt, soo vraegh ick noch uw' Scholen,
 Hoe komt het ydel Nieuw by menschen soo bemint,
 En tot een dienstigh Nieuw elck een soo ongesint?
 Daer hoeft maer eenen Droom van dertele geburen,
 Die onse kleederen by dagen en by uren
 Aen nieuwe snipp'ren sny, van d' een aen d' and'ren dagh
 En siet mender niet uyt gelijk men gistren sagh:
 Spreeckt van huys-backen Nieuw, van ingeboren vonden,
 Daer hooren jaren toe eers' yemand konnen monden.

En dit 's mijn lot geweest: nae langer jaren tijd
 Verloste 't Vaderland sijn selven van 't verwijt
 Van all te tragen sucht tot nieuwe nuttigheden,
 Of nutte nieuwigheit: allenghskens wierd het reden,
 Dat altijd reden was, maer soo niet heeten mocht,
 Doe 't ongesiene kind ter Wereld wierd gebrocht.
 Men socht het in de wiegh daer 't eertijds was geboren;
 't En wasser niet te sien: Men wou den Vader hooren;
 Hy was veel mijlen verr van 't Noorden om de Zuyd:
 Maer met beleeft geweld van Brieven vondm' hem uyt.

Wat sou daer tegen staen? all 't vorige verachten,
 Verachten ick soo gern als droomige gedachten,
 En altijd was 't my lief, altoos quam 't my te pass
 's Lands dienst te voorderen met wat ick wist of was;
 En die sich emmermeer daer in dorst laten soecken,
 Verdiende noyt Rapier te handelen, of Boecken.
 Gebrack 't aen sleutelen, Smits haeckwerck quam te baet,
 Om Kaffen op te doen, daer Scheveninger Straet
 Niet in het sand en lagh, maer in Papier begraven,
 Met all den ommevlagh die haer mijn' forgen gaven,
 En 't sprekende Papier wierd soo beleeft onthaelt
 Als vriendelick verchaft; daer was ick mé betaelt.

't Gevolgh was soo wy 't sien: wel zij de wijse Raden,
 Die 't Kind verheerlickten met meer en meer gieraden:
 Sy zijn soo geestigh, soo voorfichtelick besteedt,
 Dat die het niet en looft niet loffelicks en weet.
 Men damt Rivieren in met wederzijdse Dijken,
 Om dollen overloed van Wateren t' ontwijken;
 Hier werdt den overloop van Beest en onverlaet
 Met Dijken wedersijds gehouden van de Straet.
 Wat is uw ongemack, bedillers, in 't bekrammen
 Van 't uytzicht van eertijds; Wat doen u groene Dammen
 Voor overlast in 't oogh; zijt ghy den dorren Duyn
 Van ouds niet moe gessen, en kan u goenen Tuyn
 Geen enckel wandel-pad volkomentlick behagen,
 Soo gh' aen dat wandelpad geen' lijft en vindt van Hagen,
 Van Hagen daer veeltijds geen ander wutt afkom',
 Dan dats' u moeyelick ondbryfren keyd en Blom?
 En is het daer soo godd, het schoon gesicht te weeren,
 En is het hier soo quaed, het leelicke t' onbeeren?
 Lijdt met beleeft geduld wat hier te lijden is,
 Dewijl dit lijden end niet als verblijden is.
 't Zijn gunsten diem' u doet; aenvaardtse maer ten beste:
 Onwijse geen endiep, wel-wijse sien op 't leste.
 Maer noemt, de wandeligh en vall' u niet te soet:
 Wy wesen, hoofd voor hoofd, dat elck eens sterfen moet,

En

En van dat fierven sprack een' Wijs' in oude dagen,
 Is 't fierven niet te swaer, soo kan ick 't licht verdragen;
 Soo 't swaer om dragen is, ten minsten is het kort;
 En dat 's de selve trooft die hier gegeven word.
 Twee vierden van een' uer zijn haestigh omgeloopen;
 Wie sou voor dat verdriet die vreughd niet willen koopen,
 Van door d'onlustigheit van een' benauwden Pand
 Zijn adem rijckelick te scheppen op een Strand?
 Is 't niet genoegh geforgh't voor all wat u kan deeren?
 De Sonn, die boose Sonn, heeftm' u gefocht te keeren:
 En fiet, de schaduw komt van menig' groenen vaek,
 Die in geen' lange wijl sal groeyen tot een Dack.
 Gebreekt'er noch meer sorglis, en schrickt ghy voor de Winden?
 Die sullen oock eer langh haer' krachten in sien binden,
 Eer lange staet die Straet gemantelt op een' Ry
 Met drymael dobblen Elft aen d' een' en d' ander' zy:
 Meer waer te veel begeert, daer meer niet is te wenschen.

Maer hebb ick 't uyt een' droom, arm' Scheveninger menschen,
 Of is 't u uyt den mond gevallen, 't weeldrigh woord,
 Daer van ick schrickende het galmen hebb gehoort?
 Is 't wel gelooffelick dat oyt in uw' gedachten
 Gedachten zijn gegroeyt van opspraek en van klachten,
 Als of men u, eilaes, groot leed hadd zongedaen,
 Als gh' over klinckertjens verbonden wierdt te gaen,
 En slijten Schoen, of Kous, of kousbloose Voeten,
 Die in 't bekende Sand goen' Keyen en ontmoeten,
 Ka veel min distelen, en Slangen allerminst,
 Soo dat u 't nieuwe pad verlies bood, maer geen' winst?

Zee-baren, arm' geslacht, tot Slaverny geboren,
 Was u dat seggen ernst, soo moet ghy ernstigh hooren,
 Wat ick in ernst verhael, en u te hooren staet:
 Uw' Voeten hebben my gebracht op dese Straet;
 Uw' Hoofden oock niet min: in tijden en ontijden
 Sagh ick haer' drachten ten met deerlick medelijden,
 En my en docht de Sonn soo klaer niet op den Noen,
 Als dat elck schuldigh was u wat onthets te doen.

Daer

Daer deden 't met haer' Bors, en, mogelick, van desen,
 Als 't paas gegeven heeft, hebb ick wel willen wesen:
 Maer uw noodsaecklickheit te keeren in vermaeck,
 En uwen last in lust, hiel ick een' beter' saeck.
 Ey, sluyt uw' herten voor ondancbare gedachten:
 Ghy waert het, kinderen, daer ickse minst af wachten.
 En, over Kous en Schoen en blooten Voet en all,
 Zijt ghy met my t' onvre'en, 't is onverdiende gall:
 't Was dobbel wel gemeent, en beter uytgevallen:
 Denckt hoe ghy zijt en waert, het moet u wel gevallen:
 Scheelt singen uyt de borst, en stenen niet van een,
 En dribb'len over Straet van door heet Sand te tre'en?
 Gaet dribb'len naer de Merckt, en komt al singend' weder:
 Valt u den Hemel hard met hard en onfoet weder,
 Het hard dat onder light verlast dat boven drijft,
 Soo dat het eene hard het andere verdrijft:
 Het sachte pad viel hard, daer valt geen seggen tegen,
 Nu valt het harde sacht: gedenckt eens wat cen seggen,
 Dat u de volle Mand min onder weegen weegh',
 Dan die ghy door het Sand na Huys droeght licht en leegh.
 Wijckt yemand onder u noch voor gevoel noch Reden,
 En noemt hy met geweld sijn oude, liefflick treden,
 Sijn nieuw, onlijdelick; hoort, Wijven, 't gaet u aen,
 De Duynkant staet u vry, ghy mooght hem wel begaen;
 Gaet douwter door en door, het is een foet vermaken:
 Maer, waer ick in 't bewind, men soud u hier bewaken,
 En, quaemt ghy eens de Straet te roeren met een' voet,
 Men keurde Mand en Visch den Tollenaer verboect.
 Ghy, goede Tollenaer, die sluyten en ontsluyten
 Wel-wettelick verkoopt voor Snuyvers en voor Duyten,
 Past op uw eigen recht, tolt alle Wiel en Been;
 Maer onder Been en Wiel laet Scheveningh met vre'en:
 De wel-besteede gunst en magh men 't niet befnijden.
 Oock sal u noyt gebreck van Wandelen en Rijden,
 Van gins en weder-reis bejegenen, soo langh
 Als 't woeste Noorder Natt sal woelen tegen 't Strangh.

Maer,

Maer, wilt ghy tuffchen ons' vier oogen en vier ooren
 Een' nieuwen overflagh van wat meer voordeels hooren?
 Een' onbesproken winst staet alle neeringh vry:
 Dus trachten ick mijn' Pacht te bet'ren, raeckten 't my:
 De Zee geeft wonderen; sy sendt ons groote Viffen:
 Elck ifter u een' waerd', dat fal u felden missen:
 Sy voert ons Schepen toe, dan heel, dan half vergaen:
 Daer moet den Haegh op uyt; 't en kan u niet ontfaen;
 Sy sendt ons het geluyd van droeve Zee-gevechten;
 Daer will een yeder heen met Kinderen en Knechten;
 Men haet dat donderen, en lange zijn wy 't moe;
 Noch wilder yeder eens bekommeringh na toe:
 Jae 't kon u lichtelick meer heugen als verveelen,
 Wat onse fiere Buert haer' drijvende Casteelen
 U hebben aengevoert voor kijk-geld over hoop;
 (God gunn' u felden kans van fulken overloop)
 Maer Vloten en Gevecht, en groote Vifch en Wracken
 En zijn van geen gevolgh, maer feldfam' ongemacken:
 Ick denck op 't dagelick verlichten van uw' Pacht,
 En, fo ick niet en dool, dus hebt ghy 't in uw' macht:
 Het minste nieuw gerucht kan ons ten Haegh uyt drijven:
 Saeyt foete tijdingen van nieuwe tijd-verdrijven;
 Doet spreken onder 't Volck van weddingen op Strand,
 Om prijfen aengeftelt op allerhanden trant,
 En huert'er loopers toe te Voet, te Paerd, te Wagen:
 't Verfchot fal minder zijn, als wat de Toll kan dragen.
 'k Hebb Londen leegh gefien (arm Londen, nu soo leegh!)
 Om d'ongemeene Maer, die 't in fiijn' Straten kreegh,
 Van diere Weddingen op een' verwaende Deeren,
 Die 't rappe Mannevolck fiijn roemen af wou leeren,
 En loopen een' verby die van de rapfte was:
 Dat haelde Duyfenden uyt Duyfenden haer' Tass,
 En noch meer Duyfenden ontliepen werck en huysen,
 Om 't Wedfpiel by te zijn. Wat foudt ghy oortjens pluysen,
 Wat all Tol-dubbeltjens; gaf u den Hemel in,
 Somtjids yet voor te slaen van dien of and'ren finn!

Indien die vreughd verlijft, denckt weer op vreemder vonden,
 Die 't volck, of om haer nieuw, of om haer' waerde, monden:
 Breyght Wagens onder Zeil: daer leeft 'er noch wel een,
 Betakelt by Stevin en van sijn' Vorst bere'en:
 Ick gev' u niet alleen mijn' Haegenaers te wachten,
 Heel Delft, heel Rotterdam sal Rofs en Rad bevrachten,
 Om 't oud-nieuw wonderwerck te soecken op het Strand,
 Daer 't een Zuyd-weste storm doe vliegen over 't Sand.

Maer gy, schooa Haeghsch gedrocht, gy Danten en gy quanten,
 Die niet als om 't Voorhout en weet te lanterfaaten,
 't Voorhout, die Kalverstraet, daer yeder brenghet te Mert
 't Jongh goed, of 't niet genoegh op stall gesocht en werd.
 Werdt ghy niet wervelfieck van dat mall-mole-malen,
 Werdt het u niet vas noo den aem eens op te halen,
 In plaetse van die rond', in een' gestreckte Laen,
 Die naer het oud Voorhout sijn' eer begint te staen?
 Wat soeckt gy in 't Voorhout? (want die u sien en hooren,
 Komt dat langh draeyen voor, als waerder wat verlooren
 Dat niet te vinden is) wat soeckt ghy? niet met all.
 Ey, wendt na Scheveningh; daer is noch Bergh noch Dal
 Dat u gemack verstor', en uw' Gelafen kassen
 En vindend'er noch Afch, noch Slijck, noch Puyn, noch Plaffen,
 En, light'er sand gestroyt, de klinckertjens te baet,
 Soo veel verlicht men u 't gerommel van de Straet:
 Daer hoort geen swijgen toe; hebt ghy wat soets te praten,
 Ghy hebt het hier noch min als in 't Voorhout te laten;
 Danck hebbe d'open' Baen en d'onbedompte lucht.
 Noch meerder is 't verschil van des' en die genucht:
 Daer ginght ghy nergens heen, waer sult ghy hier belenden?
 Op 't heerlicks gesicht van een van 's Werelds enden;
 Daer 't ronde van de Locht aen 't platt-rond van de Zee
 Soo dicht schijnt aen gewelft, als warense geen' twee.

Vindt ghy de Golven vlack en still en ongeresen,
 Slaet allen voorval gae, maer past voor all op desen,
 Ghy, Vryers, praets gesint, het is uw rechte slagh;
 Verthoont uw' Joffertjens, hoe liefelick 't gelach

Van

Van 't foete weder is; hoe grouwelick daer tegen
 Het bruyffen van de Zee in baren opgestegen;
 En seght haer, Kinderen, dus gaet het t'uwent mé,
 Ghy kunt soo vriend'lick en soo suer sien als de Zee:
 Maer lett eens op 't verschil van 't een en 't ander wesen,
 Ghy sult ons altoos soet, en noyt bars wilben wesen.
 Lacht, lieve schepfelen, en neemt uw voordeel waer,
 Wy soecken 't, jae, voor ons, maer 't gaet u vry wat na'er.
 Daer staet geen schoon soo vast, 't en kan sich wel ontqieren,
 Dat hanght aen meer en min bevallicke manieren;
 't En is geen' schoone Vrouw die suer siet op een' Mann,
 't En is geen' leelicke die vriend'lick wesen kan.

Is 't wijfer onderhout dat ghy hebt nyt te houwen
 By vracht van meerder ernst; seght, Mannen, en seght, Vrouwen;
 Siet ghy dat water wel? t'hans siet ghy 't soo niet meer;
 Voor middagh gingh 't te rugg, van avond komt het weer,
 En mergen soo weerom; en dat en sal niet enden,
 Voor dat ons Die 't ons schlep het laetste Vyer sal senden.
 Wat stellen wy ons hert op voor of tegenspoed?
 In all het Wereldsche gaet even sulcken Vloed,
 En sulcken Ebb te rugg: siet Menschen, Huysen, Staton
 En Koninghrijcken aen: daer is geen toeverlaten
 Op evenstandigheit; die schael moet op en neer;
 Die au meent vast te staen valt morgen wel om veer;
 Het Huys dat heden bloeyt zij mergen op sijn hoede
 Voor onvoorsienen slagh die 't om sloot' of verwoeds:
 Wy hoeven geen bewijs van heel en half gesont,
 Dat ieder lichtelick door all sijn leven vond;
 De Rijcken waggelen, de Konincklicke Steden,
 En die men gisteren sagh staen, waer zijn sy heden?
 Soo draeyt der dingen Rad, en die dat stuyren will,
 Sat beter op sijn' rust en hiel sijn' handen still.

Als 't langh gekruyt sal zijn, ten Oosten of ten Westen,
 Naer 't Sonn' en Wind gedoocht, langhs des' ons' buyten-vesten,
 Daer van men heel die Zee de Grachten hoeten magh,
 Sult ghy noch lichtelick een staertjen van den Dagh

Aen

Aen beter' oeffeningh van moe-gefeten leden
 (Want alle veel verveelt) met wandelen besteden.
 En vrees hier Slijck noch Stoff, jongh volckje, nett gefchoeyt,
 Of, als ick 't seggen magh, moetwilligh soo geboeyt,
 Dat geen' gevangene meer lijden in haer' holen,
 Het droevige vernacht van donckere gijolen;
 Treedt af; daer light een Vloer van witt' Sand, daer den Haegh
 Sijn' beste Kameren mé moy maeckt alle Daegh;
 En treedt gerustigh toe, moy' Meissjes; 't mall vermaken
 Daerm' uw' vrouw Moedertjens den Zeekant om de'e laken
 Is langh in ongebruyck; daer valt niet meer te doen
 Aen Vrouwen-spoelery, spijt nieuwe Kous of Schoen:
 De Wereld, seght men ons, wordt alle daegh wat booser;
 En 't is waerschijnelick: ten minsten wordt sy looser;
 Ten minsten weet men nu wat beter als men placht,
 Dat twee Li'en leed te doen, al waer 't maer met gedacht,
 Sijn selven en sijn' Vriend, is haperingh van finnen:
 Hoe veel min schikt het sich van Vrienden tot Vriendinnen,
 Die m' eertijds handelden als warens' in de pijn,
 Die menschen overkomt, van Honden doll Fenijn:
 Die doopers soo my dunckt, verdienden self het doopen,
 Soo sotten waardigh zijn haer' sotheit te bekoopen,
 En, diese nu sagh doen dat doe soo geestigh stond,
 Sou seggen, daer 's vergift aen 't wercken van een' Hond.

Maer beter besigheit kan u den Tijd wegh helpen:
 Raept Schelpen, die het lust: en seght niet, 't Zijn maer Schelpen:
 Neemt eene letter nyt, 't zijn Schepen en gewis
 Dat yeder Schelp wel eer een Scheepje was voll' Vifs,
 Ja Schell-vifs, die sijn' Schell, dat is sijn Huys, ten lesten,
 Moe levens, heeft geruyt, en gaf het ons ten besten.
 Het meer of minder groot en doet niet tot de waerd';
 Daer swemt gediert in Zee, daer gaet'et over d'Aerd'
 Van ongelijcke form: een Walvisch by een' Haringh
 Maeckt machtigh onderscheit; een' Mier die aen een Haer hingh
 En woegh het Haer niet door; wat meent een Oliphant?
 Hy is, gelijk die Mier, een maeckfel van Gods Hand;

En

En bei die maeckfelen voll van gelijcke wond'ren:
 Geheimen die de Konft heeft onlanghs op doen dond'ren,
 Als' ons' onkundigheit, door kleine stuckjens Glas,
 Als in een' Werld gevoert daer niemand oyt en was,
 Heeft Schepfelen ontdeekt, en door en door doen kijcken,
 Die voor de machtighste ter Wereld niet en wijcken,
 In onbegrijplickheit van Leden en gewricht;

Maer in 't verschill alleen van omloop en gewicht;

Siet wat all wonderwercks wy achteloos vertreden,
 En of all 't menschelick vernuft, met all' de reden
 Daer 't sich op roemen magh, een Schelpjen machtigh is,
 Een Schelpen Horentje te bouwen, daer een Vifs
 Sijn leventjen in berg' voor groote die het jagen:
 Och of wy op 't besteck van dees' gebouwtjens sagen,
 Hoe wisten wy ons self te huysen in 't gemack
 Van geen te ruymen en van geen te nauwen Dack!
 Elk Visjen past in 't sijn, daer hadden wy te leeren
 De rechte regelen van Huyfingh en van Kleeren;
 Te ruym en schikt sich niet, te nauw valt fuer en bangh,
 De middelmaet en geeft noch flodderingh, noch dwangh.

Waer ick een sprekend Beest ('t scheelt weinigh, sult ghy seggen)
 Een sprekend Vissjen maer, 'k wist veel meer uyt te leggen,
 En bet're lessen veel, dan nu zijn uytgeleit,
 Of uyt te leggen zijn: Ick vraeghde Knecht of Meid,
 Van meer en minder slagh, en Joffertjens en Heertjens,
 Werdt ghy noyt Spiegel-wijs aen onse Schelpe Kleertjens,
 En sult ghy noyt verstaen hoe redelicken dingh
 't Standvastigh wesen is by sta'ge wanckelingh?
 Hoe langh mishagen u de Wetten van den Hemel,
 En haer schoon Even-eens by 's Werelds kindsch gewemel?
 Hoe langh en derft ghy niet gesien zijn, soete lien,
 Soo ghy soo weinigh tijds voor defen wierdt gesien?
 Hoe lange sult ghy noch uw' nieuwste vonden prijfen,
 En die van gisteren verfoeyen en verwijfen?
 Wy wierden eens gekleedt, en blijven 't soo altijd;
 Ghy brengt u met geweld in eigen spott en spijt:

Van

Van daeg' verfnippert ghy uw goed aen Rock en Mouwen,
 Daer stracks niet op en volgt als meesterlick berouwen,
 Met een neuswijfs waen, van altoos bet en bet
 Te weten, hoe het hoort, en dan een nieuwe Wett
 In versche Fraanse tael arm Holland voorgelesen;
 Een' Staelen Wett? ó Jae, die mergen Stroo sal wesen.
 Wat deed de Schepper wel, die 't Schepfel Neus en Mond,
 En oogh en oogen-paer elck hecchten aen sijn' grond,
 En hiet staen daer sy staen, en blijven soo sy stonden?
 Licht sagh men, sonder dat, hier Oogen en daer Monden,
 Hier Ooren, daer een' Neus van daegh nyt sijn gelidt,
 En mergen mogelick vergunt sijn oud besitt,
 Naer de Parijsche Beurs haer Wissel-brieven melden;
 Want daer aen hanght uw heil, en, die 't soo niet en stelden,
 Souw voor een wangeboort verschijnen op het pad.
 Denckt huyden, tot een' proef, hoe schoon een' Juffer sat,
 Die geen Cometen-staert en sleepte langhs de Vloeren,
 En dweildefe schoon op: 'k siet eerlicke, 'k siet hoeren,
 'k Siet tot de Kind'ren doen; en, hoe 'cker meer op lett,
 Hoe 'ck min bevroeden kan, wat regel en wat Wett
 De menschen beestigh maect, wat oordeel haer, wat reden
 Met staert-stof overlaedt. Noch is het van de Leden
 Die Beesten noodigh zijn; haer staert is als haer Roer,
 En als haer hand veeltijds; maer, lieve Flodder-moer,
 Wat doet ghy met uw' Staert; wat hebt gh'er mé te stieren?
 Uw Schip van Ydelheit? O Tijden, O Manieren!
 De Rocken wegen u, en dies' u eerst aen troek
 Verdiende weinigh dancks, en knoept ghy Rock aen Rock?
 Maer knoept ghy lock aen lock (want dits' een ander toontje,
 En dat wat hooger luyck?) Hoort hier, ghy jonge Schoontje,
 Wat sitt ghy daer en krult? is 't eigen goed, of leen,
 Of aengekochte waer? Ick vrees voor een van tweek,
 En dat of Galgh of Rad noch met de Koppen proncken
 Daer dese krulletjens aen hoorden, eerste stoncken.
 Siet waer ghy moy mé zijt, en of oyt eenigh Beest
 Met roof-goed, haer es phym, behangen zij geweest.

Dit

Dit raecht de Meisjes, ja, met haer omeigen Vlechtjens,
 Maer 't raecht uw' Rekeningh wat nader, soete Knechtjens,
 Die tweemaal Dieven werdt, en eerst u selfs berooft
 Van wat uw erfdeel was, en dan een anders Hoofd.
 Wat zijt ghy, Meid of Knecht? waer 't niet an Keurs of Broecken,
 Ick wist geen' Maanetjens van Wijfjens uyt te soecken,
 En, als ick soecken souw, waer vond ick Nens of Mond,
 Soo doncker staens', in 't holl van een' bekrulden grond.
 Noch schortter wat, om ons ter doegh te doen verwijven:
 Waer magh de klevery van Plaester - Vliegghjens blijven?
 Daer ick geen' weergae toe en vinde, wat ick soeck,
 Als by Corenten in een blancken Boeckwey - koeck.
 Heet dat Gods even-beeld verbet'ren of bederven?
 Monseartjens, hoe het heet; ghy kont het qualick derven:
 't Is Meesterlick bedocht, en meer als oyt of Vifs,
 Of Schelp bedencken kost, dat, kladden, gien is.

Soe sprack ick, als ick Schelp of Vise waer, of yet minders;
 Nu hebb ick 't niet geseght: weest wel te vreden, Kinders,
 En hondt my wat te goed', op eens soo veel weeron;
 Ick wist mijn' reden wel, en gunn elck sijn wasrom;
 Ick steek wel misverstands, en 'oakund' en onwijsheit;
 Die my dat als een' Vise op Menschelicker wijs seft
 Sal van mijn' Vrienden zijn; ick eisch getijcke Munt,
 En 't sal mijn Vriend niet zijn, die my die niet en gunt.

Maer, Vrienden, and're Munt sal hier stracks ganghbaer werden?
 Siet ghy dat Schuytjen wel, en kent ghy 't noch wat herden,
 Tot dat het zeilen strijck' en door de Barningh spring',
 Daer is Verfch - Zee - Voer in, en levend lekerdingh.
 Doet beid uw' Borsen op, uw' Buydels en uw' Magen;
 Hier is dat beide licht verdouwen en verdragen;
 Mijnt voor de Joffertjens en siet u in den ry:
 Maer, Vrijers, pass'er op, de Vrijters staend'er by,
 En 'a goedje siet scherp toe; sy weeten haest r'ondecken
 Wat ghy voor Koophuyt zijt, of milde maets, of vrecken,
 En, waer een 'a masker af, en, die nu vrijt, getrouwt,
 Hoe nauw hy 't nemen soude op d'krusen en op 't Sout.

Nu

Nu fiert de Zoo Duyn op, de Zee-Straet langhs te dragen
 Tot aen uw' eigen haerd: of vreesf ghy te beklagen
 Dat tuffchen Haegh en Strand, hoe verfch het goedje zij,
 Voor Haeghsche Tongetjens den hals gebroken zij,
 Of zijt ghy van 't gevoel, dat, buyten-Huys-verteeren,
 De fmaken van goed cier by wijlen kan vermeerren;
 Daer hangen Ketels ree niet half foo diep in 't Land,
 Als Scheveninger Kerck en Kerckhof flaen van 't Strand:
 Want onse Bergen zijn gelegen, niet van Muysen
 (Als eertijds Bergen wierdt verweten) maer van Huysen.
 Geviel u Soetenburgh en waer de foete Mann
 Die 't bouwde, foo uw' Vriend als ik hem noemen kan;
 Ghy kreeght fijn' Deur wel op met wat beleefde woorden,
 En Sael en Keucken-tuygh met wat daer meer toe hoorden;
 Om daer een' vrolick' uer te spillen onder dack,
 En de gefoden Zoo te nutten met gemack.
 Ontfiet gh' u mann of maeghd in Vriends Huys te verftooren,
 Daer zijnder voor uw Geld, en die daer toe behooren;
 Men wenscht aen d'over zy om foo geftoort te zijn.
 En staet ghy op de keur van Vloed of Ebbe-wijn,
 ('t Zijn woorden van de kunft) men kander u gerieven,
 En ghy en uw gevolgh bevelen na believen.
 Terwijl de Keucken smoockt, terwijl uw foete Vifs,
 Eens vry van 't soute, weer in 't soute Water is;
 Bespraecte Vryertjens, verfuymt geen' tijd van praten:
 De Meisjens luyfteren, als offe woorden aten,
 Als woorden, t'haerer eer betreckelick en foet,
 De monden vullen met des herten overvloed.
 Neemt venfteren te baet ('t magh om den Avond wesen)
 En thoont haer hoe de Sonn het selve lieve wesen,
 Dats' uyt den Bedde bracht, weer foo te bedde leght,
 En, Schoone, dus doet ghy, dus doen de stralen, seght,
 Die 's mergens, niet uw' Sonn, maer uw' twee Sonnen spreiden,
 Tot dat', ons moe gebrandt, allenghskens van ons scheiden
 En kruypen in haer bedd: Maer hier is 't groot verschild:
 Die Son laet ons geruft en onse nachten still,

Die

Die Sommen houden ons in een gestadigh woelen,
 Gessien en ongesien; het Hert en kan niet koelen,
 't Smoockt alle nachten door van den geleden brand
 Daer aen geen helpen is als met-uw' Rechter hand.
 Heilsame Rechter hand, wanneer will 't u behagen
 Een eeuwich Sonneschijn voor dese donck're Dagen
 Te brengen over my? hoe lange light de hoop
 In dit vertwijffelt hert met wanhoop over hoop?
 Hoe langh.... Maer daer 's de Vifs; en eten gaet voor vryen.
 Gaet, jongh Volck, gaet'er u vrypoffigh in verblyen,
 En pass op geen' Doctoor, 't is Haeghsche Kind'ren voer,
 En van Vifs eten seght den Haegh; soo 't quam soo 't voer.
 Derft yemant twijffelen of dat stout seggen waer is?
 Die sie door-Scheveningh, of Vleesch en Bloed daer klaer is,
 En of die ruyge maets haer' tronjen Vissich staen,
 En of die van de Hall de haer' te boven gaen;
 En of die Meisjens, met haer incarnate koonen,
 De minste tekenen van erger voetsel thoonen
 Als daer men in den Haegh de darmen mé verkropt,
 En door goed-levens kunst langh-levens loop mé stopt.
 Ken' Haeghsche Maegh nochtans, die Scheveninger Vissen
 Heeft te vermeersteren, en magh sich niet vergiffen;
 All is de Schelvisch dood, hem komt wat swemmens toe,
 In beter als sout natt, het zij van Ebb' of Vloe:
 Ja Spagnen, daer ons meer verdriets van is gekomen
 Dan 't een t'herdencken lust, heeft ons, veeltijds, benomen
 De quelligh die 't ons gaf, door druysjens van sijn' Kust,
 Daer alle leed van Hoofd en Maegh mé werdt gesuft.
 Neemt van het soete sapp gedropen uyt die rancken,
 En giet het by de rest, ghy sult'es w bedancken,
 En vinden mergen vroegh uw selven fraey en frisch,
 En naer het Visschen-mael gesonder als een Visch.

Hoe gaet het, jonge luy; zijn d'hertjens wat beglommen,
 En zijn de dampjes wat na bovene geklommen?
 Daer rijmt wel Sommen op, soo valt het m'in mijn' sinn:
 Weest niet te neuswijs om een soentje meer of min;

't Is Hollands oude stijl, en 't magh de nieuwe blijven,
 Spijt Zuydsche Volckeren, die ons, quanswijs, bekijken
 Om ontucht voor de Werl'd; daer, onder dat gelaet,
 Die kijvers schuldigh zijn aen meer verholen quaed.
 Verhaest u nochtans niet: want isser een' Vrouw Moeder,
 Die op de Kudde past, gelijk een Schapen-hoeder
 De sijne tegens Beer en Wolven gade slaet,
 Haer komt den eersten Kufs, uyt redenen van Staet:
 Het geen sy geerne lijdt, en sal sy niet verbieden,
 En 't klappen van de Sweep is wat voor oude lieden;
 Werdt sy dan 't sitten moe, Madame, helpt'er af,
 En, dat sy 't qualick voel', van 't Pas gaen aen den Draef:
 Is 't van de vieste niet, en heeft sy maer min tanden
 Als doe sy jonger was, maer voeten vry en handen
 Van Exterooogh en Gicht, en Hoofd noch Heupen kromm,
 Van duysend tegen een, sy springht wel eens rondom,
 En schroomt sich niet, de Jeughd een Liedjen voor te singen,
 Noch, voor verdiende straff van Kerck en Ouderlingen:
 Sy heeft het aen Mameer, en Grootemoer gesien;
 Die waeren vrolick; jae, maer deughdelicke Lien.

In 't ende doets' haer ampt, en spreeckt in ernst van scheiden
 All schijnt'er niet wat Maens om 't heir na Huys te leiden;
 Het half licht overschot van sulck een' somer-Dagh
 Maeckt dat de tijd noch nacht noch avond heeten magh.
 Soo komen Koetsen uyt en wel gevoerde Paerden;
 Dien maer de spraeck gebreekt, om na verdienst en waerden
 De nieuwe klinckertjens te loven dagh voor dagh,
 Gedenckende de plaegh die haer ten halse lagh;
 Does' onder het gejuych van luye jonge luyden
 In 't Scheveninger sand haer' longh te bersten kruyden,
 Die nu, 't zij nat of droogh, 't zij 't avond zij, of nacht,
 Na huys toe daassen gaen, soo vrolick als de vracht.

Die dagh is soo gespilt: ick weet niet of het Wijsen,
 Of Gecken vaerdigh staen te laken of te prijfen;
 Ick houd hem wel bestedt, soo beter Befigheit
 Om spelen varen niet van kant en is geleit.

Nood-

Noodfakelick gaet voor; daer staet niet mé te gecken; (ken,
 'kWeet niet hoe 't andre gaet; my kan geen' vreughd vreughd strec-
 Daer ernst om werdt verfuymt: sy werdt my schier een' pijn,
 Gelijck' haer 't lacchen is die in swaer lijden zijn.

O slibberige maet van wesen en bedrijven,
 O kostelicke Tijd; wat soektm' ? u te verdrijven ?
 U met de schouderen te stooten, als een' vodd,
 Die nergens goed voor is? soo verr' verhoed' my God
 Mijn eigen moordenaer, mijn eigen dief te wesen:
 Wy hoeven 't in geen' hoop ouw' Boecken na te lesen,
 Hoe schichtigh de Rivier des Tijds is, wat een Pijl
 Geschoten uyt Gods Hand, en wat een' kleine wijl
 Elck Tegenwoordigh is, jae liever wat een stippel,
 Die niet te noemen is voor dat hy ons onthippel',
 Soo dat ons niet en staet te seggen als, *Dat was,*
 En *Dat sal zijn* (soo 't lukt). *Dat is*, komt noyt te pas,
 De Boecken seggen 't oock; maer als'er niet en waren,
 De blinde voelden 't by elck een sijn wedervaren;
 Verwarde mymeringh en even wel gewiss!
 Wat blijft'er overigh, daer Nu noyt Nu en is?

En loopt ons leven soo, en soeckt men 't noch te quisten
 Aen min als ydelheit? de Zee-luy die soo giften,
 Verquisten hier een Ty en daer een' laeger wall,
 En raecten sluymereud' in 't uysterft ongevall:

Maer all is ydelheit: Dat is niet af te praten;
 En, hoe wy 't schilderen, in all ons doen en laten
 Is Ydelheit de vreughd en Ydelheit de vrucht:
 Waer toe dan steedschen ernst voor tijdige genucht?

Bedaerde tijdigheid en hebb' ick niet te laken,
 En 't overhands gedoen is menschelick vermaken.
 Jae Beeften hebben 't lief, en allom de Natuer;
 En lacchen heeft sijn tijd, en pruylen heeft sijn' uer,
 En daer in heeft men elck sijn welgevall te gonnen.
 Maer, om weer aen te gaen tot daer wy 't flus begonnen,
 Tijd moet gesleten zijn, soo moeten wy 't verstaen:
 Maer 't scheelt onendelick, wanneer, waerom, waer aan.

Noeh één woord, Joffertjens; fiet of iek Rijm, of Reden,
 Of bei gevonden hebb: het jonge Volck dat heden
 Te Scheveningh soo was, als ick 't u hebb vertaelt,
 Heeft uyt die oeffeningh, mijns dunckens, meer gehaelt,
 Als 't Volckje van uw' slagh, dat in den Haegh geseten
 Van Noen te Middernacht (iek wenschte 't niet te weten)
 Sijn Geld, sijn' dieren Tijd aen Blaedjens heeft gespilt,
 Daer mede wie best kan sijn' even naesten vilt.
 Naer lieden van geloof derv' ick de waerheit seggen:
 Men fiet'er alle min en heusheit onder leggen,
 Men fiet'er Gierigheit aen 't roer van elke schuit,
 Die elck will laden met sijn' Vriend onthaelden buyt;
 Men fiet'er aensichten van schoone ommetrecken
 Haer selven uyt haer vorm, als een gramm Vischwijf, recken,
 Men fiet'er Nijd en spijt in openbaren swangh.
 En maken 't Jofferen malkanderen soo bangh,
 En heet dat spelen Spel, en dat Spel tijd verdrijven?
 't Is waer, 't en schaedt u niet als 't plagh, getrouwde Wijven:
 Ghy hebt uw' hooghste prijs gegolden by uw' Mans:
 Maer, Meiskens, denckt ghy niet dat een' verkeerde kans
 Onstuyemigh uytgestaen, de Vryers, die maer lincken
 Hoe 't met uw' hoofdjen staet, den yver wat doet sincken,
 En dencken, ister soo gestelt in 't jonge groen,
 Als 't groen verflaten is wat sal het dorre doen?
 En datter andere waer nemen, hoe het winnen
 Uw' gansche Ziel ontkleedt en all' haer' dritt van binnen?
 Daer helpt geen masker aen, men fiet u door de huyl;
 Verliesen gaet aen 't Hert, en d'Oogen brengen 't uyt,
 En winnen doet sijn werck; dats even swaer om decken.
 Telt dan de winst eens op waer mé ghy sult vertrecken,
 't Zij dat gh' een' Bors mé draeght met swaer Geld overstelpt,
 Of, met een' ledige, Mama aen 't pruylen helpt.
 Mamatjens, wijser Volck dan ick hoef t'onderwijfen,
 Elck in ons' eigen saeck zijn wy de minste wijfen,
 Een oogh en fiet sich niet, het heeft van buyten aen
 Een anders hulp van doen, die 't waerfchouw' en vermaen'.

Ge-

Gedooght ghy dat ick spreek soo 't dese grauwe haeren
 Niet all te qualick voeght, geeft menighte van jaeren
 Goe woorden wat gesaghs, (ick hebber sonder baerd
 De Wereld voorgestelt, daer vruchten van gebaert
 En noch in wesen zijn) laet u van my geseggen,
 Is 't doenlick desen Tuysch uw' Dochteren t'ontleggen,
 Ontleight hem haer by tijds: ick hebb niet half gepleitt,
 All wat ick pleiten mocht van watter tegen leit.

'k Verdoem het spelen niet, soo langh het Spel magh heeten:
 Maer onversad'lickheit van worstelen en sweeten
 Naer onbevoeght gewinn, en onder dat gewoel
 Gevaeren van verlies dat m' in sijn' renten voel';
 Dats vuyle troggelingh, en Maeghden soo oneigen,
 Dat, hadd ick Dochteren, met smeken of met dreigen
 Haeld' ickse van die merckt, en gaf haer ander werck;
 Niet altoos binnens doors, niet eeuwich in de Kerck;
 Maer huysfelicken ernst getempert met vermaken
 Daer geen verwijt aen waer: een' roll van dufend faken
 Wist ick te leveren die daer toe dienen kost,
 En daer, by wijlen, selfs een Caertjen onder most:
 Maer spulletjes gewijs, en daer verlies noch wianen
 In 't ende smarten sou, of kitt'len in 't beginnen;
 In korte woorden, daer het swaerste van 't gelagh
 Met jock te koelen waer en hertelick gelach.

Hier hebb ick my den haet berockent van veel' Dieren,
 Daer van ick hooren sal, Wat magh hy liggen tieren,
 En kladden schoon Papier, en all te dieren Int,
 Om soo verquist te zijn, aen praetjens in de wind:
 Best liet hy ons in rust, en besighde sijn' sinnen
 Om levens middelen in sijn beroep te winnen,
 Het is veel saliger dat elck sijn pelsje pluys':
 t'Scheep seght men met verstand, Elck kraeck' sijn' eigen Luys.
 Dit 's van den soetsten slag; daer salder and're schelden
 Met woorden overhoop, die 'ck niet en derve melden.
 En waeren 't woorden maer: ick sie my 't goedje licht
 Met schoone nageltjens te vliegen in 't gesicht:

Dan of het mogelick vijf malle soo behaegden,
 Ick wist my wel een' hulp van ruym vijf wijze Maegden;
 En, kreegh ick soo voor eerst het soete Volck aen een,
 't Souw wel gevoordert zijn, en daer mé streeck ick heen.

Hoe is u, Leser-lief; begint ghy niet te swijmen,
 En voelt ghy noch uw' pols in dit gedrangh van Rijmen,
 En wenscht ghy 't spel niet uyt, en 't Liedjen op een end?
 Maeckt geen' bekommeringh, Wy zijnder weer belendt
 Daer ick u uytgeleid': Is 't niet heel uytgelesen
 Dat gh' uyt gelesen hebt, hebt ghy 't maer uyt gelesen,
 Ten minsten vondt gh'er in, daer ick u 't hoofd om brack,
 's Lands eere, 's Lands profijs, en alle mans gemack.

Het streck' u een beworp van gierlicker bedencken;
 Die my verbeteren en sullen my niet krencken;
 Maer ger en groote gunst en volle vriendschap doen,
 Gevalt het hun haer' voet te steken in mijn Schoen,
 Om op een trotser tred; en aengenamer wijfen,
 Ten prijse van het werck mijna prijfen t' overprijfen,
 En maken kind'ren en kinds kinderen bekendt
 Dat niet vergaen en moet' als met des Werelds end.

Ghy, Groote Mogentheit des Vaderlands: ghy Heeren,
 Die Hollands Eigendom met een gemoed voll eerer
 Soo langh berekent hebt, en langh met dat gemoed
 Gefonde Rekenaers van Holland blijven moet:
 Ghy trouwe Momberen van 's Graven schoone Hage,
 Daer ick, arm Hagenae, den trotsen naem af drage;
 Dry Maekten, die Gefagh en Middelen en Raed
 Te famen hebt gebracht ten uytvoer van mijn' Straet
 (Vergeeft my 't moedigh woord, en dat ick 't uwe mijne;
 Ten minsten is sy mijn' als' elck een is de sijne
 Die'r goed geval in heeft, en mogelick wat meer,
 Soo 'ck niet verydelt werd met overmaet van eer)
 Misduyt mijna' plichten niet; my docht ick wafs' u schuldigh,
 En droegh d'uytlandige Vier jaeren min geduldigh,
 Bekommert dat de draed mijns Levens kracken mocht,
 Eer ick dit laetste kind ter Wereld hadd gebrocht.

Ont-

Ontfanght het in uw' gunst, en vrees niet dat na desen
 Mijn' hand uw' oogen meer sal pijnigen met lesen,
 Schoon u dit Liedeken te laf vall' en te langh,
 Daer 's goe vertroostingh by, het is mijn Swanefangh.
 'k Hebb Weghs genoegh gedaen om hier te Weegh te brengen
 (Soo 't Nijd en Tijd na my genadelick gehengen)
 Dat wat geruchts van my na my in 't leven blijv':
 En wie weet of daer toe dit welgemeint Bedrijf,
 By welgesinde Lien en danckbaere na-neven
 Van Haeghsche - Kinderen, wat hulp sal kunnen geven?
 Het gae daer mé soo 't kan als ick in d'Aerde legg:
 Ik pass voorts maer op een' en noch een' and'ren Wegh,
 Die 'ck te betrachten hebb en moet, en will vertreden.
 'k Moet dien van alle Vleesch (wie weet?) of fias, of hoden,
 Of morgen mogelick vertreden in mijn' Kist;
 In dat verwachtē werdt noyt noodeloos gegift.
 Maer, Wegh van allen Geest, die voor Gods heiligh Wesen
 Verheilicht t'samen en vereenwight hoopt te wesen,
 U hebb ick te vertrēen voor 't laetst van mijn gepoogh;
 En als ick u alleen in 't Hert krijggh of in 't Oogh,
 Werdt alle laeger Wegh mijn Hert en Oogh soo tegen,
 Als poelen dick van dreck en ongekuyfste stegen.
 Maer steil en engh is 't pad dat dien Wegh henen leidt:
 En wat hebb ick daer toe, meer als Genegenthēit,
 En Onmacht? Ghy alleen, Ghy, Waerheit, Wegh en Leven,
 Die die oprechte sucht mijn' Ziel hebt ingegeven,
 Ghy kont haer by den will oock met de macht versien.
 O, Die haer van der Jeughd Uw' wond'ren hebt doen sien,
 En met een' gunst geleidt die 'ck noyt en kan erkennen,
 Weest met haer soo Ghy waert, leert haer van hier ontwennen,
 En van dit menschelick by tijds soo wel ontslaen,
 Dats', als Ghy roepen sult, te vlagger moge gaen
 Tot daer Gerechtigheit en Ghy woont: Eenwigh wesen,
 Gunt haer die hooge rust, en allen dis dit lesen!

Het ontwerp by den Heere van ZUYLICHERM, aengacnde eenen Steenwegh op Scheveningh al in den Jaere 1610 1611. opgeftelt, waer van in defen werdt gefproken, luydde als volght.

S T E E N - W E G H

Van den Hage op Scheveningh.

Over ende ontrent den Steen-wegh die men voorftelt gemaeckt te werden, tuffchen den Hage ende Scheveningh, komen in bedencken,

1. De Redenen om de welcke foodanigen Steen-wegh foude dienen gemaeckt te werden,

2. De maniere en middelen op de welcke het felve werck aengevangen, voltrocken ende onderhouden foude kunnen werden, ende

3. De fwaerigheden die daer tegens kunnen werden ingebracht.

Belangende het eerfte, is bekend, dat meeft alle dingen werden ondernomen, ofte om Eer, ofte om Voordeel, ofte om Vermaeck, ofte om eenige der felver infichten aen den anderen gehecht. Dienvolgens, daer alle dry gefamentlick toelopen, dat foodanigen fake, sonder omfien, betracht ende by der hand behoort te werden genomen. En werdt met reden vast gefelt, fulcks te gefchieden, aengaende het tegenwoordige voor te nemen werck.

Dat, voor eerft, het maken van den voornoemden Steen-wegh infonderheit den Hage en fijne Overigheden in der tijd eerlick ende tot over alle tijden roemelick foude wesen, is by de exempelen van alle oude ende hedendaeghsche Volckeren, Steden ende Plaetsen van aenfien foo openbaer, dat onnoodigh ware, veel tijds ende woorden daer aen te verfpillen; jae foo verre, dat in 't tegendeel de naerlatigheit van foo aenfienlicken goeden, doenlicken werck, foo by onse tijden

den als by de naekomelingen qualick met eeren schijnt verschoont te kunnen werden. Immers en is niet tegen te spreken, dat de grootste eere ende aensienlickheit, die een' voorneme Stadt oft Plaetse buyten hare Grachten kan werden aengedaen, bestaet in schoone ende Heerlicke uytwegen, zijnde de selve als een verlengh van der selver Straten, ende als de Armen van hare Voorsteden, die den aenkomenden Vreemdelingh van voren en van verren af, een treffelick gevoelen indrucken van de Plaetse daer sy henen gaen, en den vertrekkenden eenen dergelijcken naesmaeck laten van daer sy geweest hebben. Soo dat dusdanige wercken ontwijffelick van die gene zijn, door de welke de goede naem en de geheugnisse van der Steden Overigheden in der tijd met openbare Tafereelen ende Opschriften meest verdienen by de naekomelingen gemelt, verheven, verheerlickt ende vereeuwicht te werden.

In 't bysonder staet op dese Scheveningsche Steen-wegh te gedencken hoe Heerlicken Cieraet het voor de Plaetse van 's Gravenhage soude wesen, de selve met hare eigen Voorstad, staende onder haer eigen Schependomm (dat aen andere zijden niets te ruym en valt.) sulcks te verhechten ende vereenigen, dat daer door den Hage genoegsaem een' aensienlicke Zee-Stadt soude mogen genoemd werden, ende genieten den selven luyster, dien de stad van Delf is genietende, door dien sy met een' schoone Vliet aen haer Delfs-haven gehecht ende sich alfoo tot in de Maze toe is uytstreckende. Dus veele in 't korte van de Bere ende Heerlicheit van 't werck.

De nuttigheit ende het voordeel van 't selve bestaet ten eenen in 't Gemack, ten anderen in 't Gewinn.

Wat het Gemack aengaet: yeder een kan begrijpen, hoedanigen gerief Menschen ende Beesten by foodanigen Wegh soude werden aengedaen, wanneer men uyt den Hage aen de Zee soude kennen geraken, soo te voet, als te peerde, te Koets ende te Wagen, in alle tijden van 't jaer, ende op alle uren van den dagh, met geen' andere moeyse dan men tegenwoordigh heeft in 't rijden ofte wandelen door alle d'an-

dere Straten van den Hage: daer men nu in 't tegendeel dien wegh niet sonder verdriet van Menschen ende Beesten en kan gebruyken, sonderlingh in de Somerdagen, wanneer men het gebruyck van Zee en Strand meest van noode heeft, het zij om ververschingh van Locht, ofte om, Zuyd of Noordwaerd op, eenige verder reise te doen; Zijnde niet yeder een gelegen met een gespann van meer als 2 of 3 peerden gediend te werden, ende het meerder getal door de diepte van het brandige sand noch wercks genoegh vindende. Maer voornementlick staet in Christelicke liefde ende medoogentheit te letten op de merkelicke verlichtinge, die de arme Scheveninger Slaven soude werden toegebracht, wanneer hare hoofden met sware Bennen gedrukt zijnde, hare voeten ten minsten eenen luchtigen tred over een hard pad souden mogen treden, oock de Visch daer door, 't zij gedragen oft over Aseh gevoert, soo veel te verscher ter Merckt komen, dat ontwijffelick de dunste Tongen noch naerder keur als tegenwoordigh daer over souden weten te geven, ende tusschen Sand-visch ende Steenvisch een smakelick onderscheid te maken. Emmers mochten sich beide aengevers ende de uytvoorders van foodanigen werck genoeghsaem verskeren, dat hare gedachtenisse by die arme menschen in eenen gedurigen loff ende Zegen sonde leven, sulcks geen verachtelicke belooninge en is.

Neffens het Gerief hebb ick het Gewin gestelt. Het selve raecht wederom beide den Hage ende Scheveningh, voor soo vele haer welvaren in de vertieringe van eet- ende drinkwaeren gemeen is. Zijnde goed te giffen, wanneer foodanigen wegh voltrocken ware, met wat een' toeloop de reisende ende spelen-varende luyden uyt alle omleggende Steden ende Plaetsen den selven souden soecken te genieten, ende hoe seer sy de neeringe van Herbergen, ende andere Huysen van verteeringe, souden verbeteren; daer sy nu, het zij van buyten ofte van binnens Lands, naer ofte door den Hage komende, ten einde van een gedeelte harer dagh-reise voor den swaren ende moordaerdigen Scheveninger wegh schrieken, ende oft heel te huys blijven, oft andere wegen om rijden.

Een

Een ander gewichtig voordeel komt hier in bedencken ten behoeve van den Hage zelfs, namentlick het genot van den Toll die by de Hooge Overigheit op defen wegh soude te vergunnen staen; maer alfoo ick korts naer defen oorfake sal hebben om daer af breeder te spreken, wil het selve hier overflaen.

Naer de Eere ende het Gerief van 't werck volght het Vermaeck: daer op en behoeve ick geene woorden te slijten. Ick gedrage my tot de genegentheden van alle wandelaers, soo te voet als te peerde, maer insonderheit te Wagen ende te Koetse; ende laete haer oordeelen, wat het zijn soude, daer haer hedensdaeghs de straten van den Hage te kort vallen, ende, door het stadige omrijden, by meest Menschen en Beesten wervel-sieck werden, soo sy haren Tour à la mode, gelijk men by Parijs ende andere groote Steden van Italien doet, soo verre boven mochten uytreicken, dat haer t'elcken wederom een' soete nieuwigheit mochte schijnen, den Hage in te keeren, naer dat sy die uytstekende veranderingh van de Zee-locht hadden genoten; ende die van 't binnen-land des te smakelicker quamen te genieten, alles op haer ende harer peerden gemack, ende met minder geschudd ende gedruyfsch dan oft sy de Haeghsche straten hadden leggen om karren, welcker sommige niet van de gemakkelickste en werden bevonden. De gedurigheit deser wandetinge houde ick soo seker, dat ick geloove den Steen-Wegh dagelijks sonder ophouden voll gegaens ende gerijds, ende van verre als een Begraeffnisse aen te sien soude wesen.

Waer mede vertrouwende eenighsins voldoen te zijn het eerste punt van Bedencken, namentlick de redenen, waerom dese Steen-wegh soude dienen te werden gemaect; Volght het tweede, rakende de maniere ende middelen op ende door de welcke het selve werck soude mogen werden Aengevangen, Uytgewrocht ende Onderhouden.

Belangende den Aenvangh, sonder te staen op de plichten die men in defen onwedersprekelicken schuldigh is den genen die daerover moeten werden gheent ende aengesien, als na-

mentlick de E. Heeren van de Graeffelickheits Rekeningē, mitsgaders de E. Heerē Dijkgraef ende Hooge Heemraden van Delfland, soude naest daer aen de meeninge wesen van de Ed. Gr. Mog. Heeren Staten van Holland ende Westvriessland te bekomen den ophoeve van seker bestendigh Tollgeld, daer in allerhande luyden, desen wegh gebruyckende, gehouden souden zijn, uytgefondert alleen de Scheveningsche Visch-luyden, ende foodanige als met haer ontrēt-die-neeringe den sueren kost winnen.

De lijstē van desen Toll soude begroott werden, naer de gelegentheit van de onkosten soo van 't maken als van 't onderhouden van den wegh; waer van dewijl ick hier naer in 't breede te spreken hebbe, sal dienaengaende alhier geenwijder gewagh maken: seggende alleen in 't voor by gaen, dat ick geloove, bevonden te sullen werden, dat eenen seergeringen penningh, die desent halven alleen op de Koetsen van de Hage gestelt, ende naer mijn gevoelen, niet ongeerne betaelt soude werden, beneffens noch soo veel te trecken van de 2888 Huyfen, die alhier in den Hage op Brand-gereetschap zijn gestelt, wel ruym den Interest soude afwerpen van de penningen die tot dit werck souden dienen te werden verschafft.

Belangende dit verfohaffen ben ick van gevoelen, dat sich de Overigheit van 's Gravenhage sulcks niet en behoore te laten ontgaen, om redenen die genoeghsaem te begrijpen zijn, door de gene die eenighints vernomen hebben, hoe weinigh sich de Steden in Walcheren ende elders de kosten beklagen, die sy aen Steen-wegen hebben gehangen.

Bevindt sich ondertusschen de Treforye sulcks gestelt, dat haer ongelegen zij foodanigen Hoofdsomme (die ick hier onder sal aenwijfen niet seer groot te wesen) op te leggen, soo is buyten alle twijffel, wanneer een mael den Toll bekent ende vast gestelt sal wesen, dat men de voornoemde somme sonder moeyte uyt de Kassen van byfondere Ingesetenen sal kunnen bekomen, kennende een yeder lichtelickgiffinge maken van de vruchten, die hy uyt het onderpand heeft

heeft te verwachten, ende in alle gevalle vele schouderen, soo men seght, licht werck makende.

Naer het vinden van de Geld-middelen volght de Forme ende maniere op de welcke de sake aengeleght ende uytgewrocht soude dienen te werden.

De meeninge soude zijn, Eenen Steen-wegh van kanteelingen Klinckaert te maken van de Brugge van 't Noordeinde af tot aen de Hnyfen van Scheveningh, ende van daer vervolgens de Straet van 't Dorp, tot op het Plein voor de Kerck, 't welck met eenen, ende uyt de selve hand soude gestraect werden.

Daer zijn Meesters van gevoelen, dat de Breedte van desen Steen-wegh op anderhalve Roede soude kunnen bestaen, ende dat men te vergeefs, tot het wisselen van de wagens, om meerder ruymte wil verlegen zijn, dewijle, seggen sy, van de Steen-strate neffens de Boomen van 't Voorhout doorgaens nauwelicks de middelste twee derde deelen werden gebruyckt. Ende soude sulcks in der daed te kosten van het werck merkelick verlichten.

Maer, mijns bedunckens, naer dien foodanige aensienlike wercken, niet alleen haer gebruyck, maer ook haer statelick ende onbekrompen gebruyck dienen te hebben, ende de onkosten, daer ick verfond af spreken sal geenints soo swaer en vallen, dat soo goeden Struyve om een Ey bedorven soude behooren te werden, soude men 't, even als in 't Voorhout, op de volle twee Roeden, ofte 24 voet Breedte dienen te nemen.

Om het werck te verskeren soude dese Breedte ten wederzijden gesloten werden, met een Scheeps-plancke, ende die met Paeltjens gelijcks de Strate aengesett, ende voorts aengefand naer den eisch.

Hier werdt van Klinckaert gesproken, ende niet van Straet-steen; eensdeels om het gemak van 't gebruyck, ende ten anderen om den minsten kost, makende ons de dagelicksche ondervindinge bekend, soo alhier in den Hage, daer het gery onendigh is, als in eenige Dorpen hier ontrent,

dat foodanigen Strate feer bestendigh, ende, mits een weynigh forghvuldigh onderhouds, (daer van mede sal gesproken werden) een' lange menichte van Jaren kan bestaen; wel verstaende, dat daer toe van den hardsten Klinckaert werde gebruyckt, ende geensints van dien anderen wekeren slag, die Plavey genoemt werdt.

Komende dan hier mede tot den overslagh van de Kosten, bevinde ick, uyt de onderrechtinge van verscheiden Meesters, hun des grondelick verstaende, ende by my aendachtelick uytgehoort, dat in de Roede vierkant gaen ongevaerlick 2200 Klinckaert-steenen, ende dienvolgens dat foodanigen vierkante Roede soude komen te bedragen 12 Carolus Guldens, komt voor de dobbele Roede deser Strate 24 Guldens, sulcks by eenen van de kloeckste der voornoemde Meesteren, zedert overleden, op het ruymte, met Arbeid, Steen en Houw, werde genomen op 25 Guldens. Het gaedaer mede een weynigh onder oft over; het slot van de Hoofst-Somme sal doen sien, dat het onderscheid van kleinbelangh is, ende niet waerdigh om daer op te staen.

Nuis dan de lenghde van de Noord-endsche Brugge af tot aen het eerste Huys van Scheveningh by metinge van den Land-Meter Floris Jacobz Anno 1636 gedaen, bevonden 800 Roeden: Komende sulcks nett over een met het aftreden van seker geloofwaardigh Persoon, langh overleden, die alle wandelende op die lenghde gevonden heeft 4800 sijner treden, van de welcke mitsdien even 6 in de Rhijlandische Roeden zijn gegaen, 't welck bevonden werdt de gemeene schridt te wesen van een man, die sich niet en overstapt.

Nemende alsoo yeder een van deser Roeden lenghde, als voren, op 25 Caroli Guldens, komt de Strate in alles van den Haegh tot aen Scheveningh te bedragen 20000 Caroli Guldens.

Van by de Kerck van Scheveningh tot het voornoemde eerste Huys toe sijn bevonden noch 112 Roeden lenghde. Om het plein by de Kerck te vinden, neme ick die ten ruymsten op 120 Roeden, dese gedaen by de voornoemde 800 komt

920 Roeden ende tegens 25 Guldens de Roeden als boven, voor alle onkosten, niets uytgefondert, de somme van eens 23000 Caroli Guldens. Zijnde, mijns bedunckens, soo geringen geld, ten aensien van soo loffelicken werck, dat ick my wederom niet en kan onthouden van waerschouwen, dat de naelatigheid van dit voornemen by alle naerkomelingen verachtelick sal werden opgenomen.

Want om tot wat naerder aenwijfinge van de Geldmidde-len te komen, wie en siet niet hoe geringen Toll den Interest van die somme soude kunnen voldoen? welverstaende als de selve by maniere van een Wegh-geld geheven wierde van allerhande luyden, de Strate te voet, te peerde, ofte met den wagen gebruyckende, ende sulcks door 't fluyten alleen van eenen Boom ofte twee, namentlick aen de Brugge van den Hage ende op de Heul van de Beke, ten zij men bevonde, dat een der selve genoegsaem konde wesen.

Doch het werck aldus voltrocken zijnde, soude ten derden op het Onderhoud gelett moeten werden. Daer in wel, volgens d'ondervindinge van de Stadt van Amsterdam, ende andere wel geregelde plaetsen, weinigh swarigheits is, mits de gedurige hand daer aen werde gehouden, ende alle de minste breucken geheelt, eer de schade grooter werde; maer soude ondertusschen de bestedinge van foodanigen onderhoud ende opzicht uyt het voornoemde Wegh-geld moeten gevonden werden, ende het selve soo ruym genomen, dat alles mildelick ende onbekommert konde werden betracht; sulcks wy weten dat over de menigthe seer ongevoeligh soude vallen.

Endtlick dan ende ten laetsten staen my te beantwoorden ende uyt den wege te leggen ettelicke swarigheden die in desen somtijds zijn komen opgeworpen te werden.

Ten eersten smijt men my het Sand in d'oogen, ende seght men dat de Strate, geleght zijnde, door het overstuyven van de Duynen gedeckt, vruchteloos sal werden gmaect.

Daer op antwoorde ick, dat in der daed 2 of 3 sandige plaetsen werden bevonden, daer men door soude moeten; maer

maer van het swaerfte stuyven dat daer vallen kan en macck ick geen werck met allen: Emmers is bekend ende tasselick, hadde het gedurigh op die plaetsen gestoven, dat de selve nu soo hoogh als huysen souden zijn, daer men die inder daed in lange Jaren niet verhooght en bevindt te wesen. Daer van de reden openbaer is: dewijle namentlick dat d'eene wind doet affstuyven, wat d'andere daer op heeft gejaeght. Behalven dat foodanigen opstuyven niet anders als eens of twee maels des jaers by hooge Stormen kan gebeuren: sulcks dan geschiet zijnde, oft wederom by andere winden van de Straet geveeght sal werden, of, des nood zijnde, door armer menschen arbeid daer af gehaelt; waer van qualick de pijn waerd te spreken is, aengesien, als geseght is, het ongemack alleen op twee of dry sandige plaetsen en kan gebeuren, ende lichtelick in jaer en dagh niet gebeuren en sal. 't Is waer, binnen de Huysen van Scheveningh is nu en dan door het warvelen van de winden aldaer een hoogh sand op gestoven: Maer staet genoeghsaem te vertrouwen, dat de Ingefetenen aldaer voor soo grooten gerief geern de moeyte souden nemen, van, yeder een voor haer huysken, sijn' Strate klaer te houden; daer toe het volck deser Landen van selfs genoegh genegen is, ende sulcks niet zijnde, by bevel van de Overigheid daer toe soude kunnen gehouden werden.

2. Sommige hebben gevreesht voor de steilte van de hooge Klift, ende dat de Wagens met gevaer daer af souden rollen: maer, dieder wel op lett, sal bevinden, dat, vermits de lenghde van den opganh, de steilte aldaer niet meerder en is, als die van den Ry-wegh, op den Vijverbergh, daer niemand ongemack by en heeft.

3. Andere spreken van de laeghte van de Pannen, welcker sommige des Winters een stuck weeghs onder water staen: ende het is waer, dat aldaer eenige plaetsen souden dienen aengehooght te werden: maer de ruymte van Sand allom soo naer byder hand wesende, is wel te bevroeden, dat sulcks voor een geringh te wege kan werden gebracht.

4. Van gelijcken fegg ick aengaende de kromten van den wegh, om den welcken, soo veel mogelick t' ontgaen, eenige kleine hooghjens nyt den wege genomen ende geslecht fouden dienen te werden, want sulcks mede een' sake van klein gewicht is.

5. Endtelick werdt voorgeworpen, dat de Pachter van den Toll, mits de menighte van openbare toegangen, dagelicks uytgestreken soude werden, ende met moeyte aen het sijne kunnen geraken. Daer tegens en kan niet ontkent werden, dat vele, insonderheit voetgangers, op den Steen-wegh fouden kunnen komen, sonder de slagh-boomen aen te doen: Maer dewijle sulcks meest niet als voetgangers en fouden wesen, daer van het minste Wegh-geld te heffen soude zijn; slaende het voornaemste van Peerden en Wagens te wachten, en schijnt niet dat op soo geringen sluyckerye veel achts te slaen zij.

6. Eene swarigheid, van ander insien, hebb ick my selven indachtigh te maken; namentlick dat (volgens d' onderrichtinge van de voornoemde Meesters) de groote menighte van Klinckaert in desen vereischt, loopende by giffingh, all over de veertigh-mael hondert duysend, niet veel eer als in dry Jaren tijds te bekomen soude zijn. Daer op ick niet en hebbe te seggen, dan, dewijle sulcks is, dat men den tijd met geduld moet afwachten, gedenckende dat groote Staets ofte Stads-wercken noyt ten spoedighsten uytgevoert kunnen werden, ende in allen gevalle dat 3 Jaren verwachts seer weinigh is, tegen den tijd van soo lange Jaren, als dic werck, verwaerlooft, uytgesteld ende versuymt is geworden: sulcks ick oordeele ten grooten deele daer door veroorsaect te wesen, dat men nu en dan dese sake komende te roeren ende levendigh te maken, den Ruyter, soo men seght, over het Peerd heeft gefett, met het opwerpen van all te hooge voorlagen, als daer is het graven van een' treffelicke Vliet naer de Zee toe, het planten van wonderlicke Ryen Boomen neffens die Vliet, ende diergelijcke pierlicke dingen meer, die, van wegens haer gebruyck ende heerlichheit, wel niet
te

te laken en zijn, maer daer van de kost den lust heeft verslagen; daer in 't tegendeel de onkostenlijckheit mijnen tegenwoordigen voorflagh behoort aen te raden. Zijnde in somma aen all het gene voorsz is niet meer vast, dan oft men ontrent 4 mael de twee Rijstraten van het Voorhout te maken hadde; Sulcks bevonden zijnde soo Eerlicken, soo Vorderlicken, soo Vermakelicken, ende soo lichten werck te wesen als in desen is aengewesen, laet ick alle verstandige liefhebbers van deser Plaetse verbeteringe oordeelen, oft het met reden langer uytgestelt behoort te werden. Mijenthalven, eens hebb ick my bescheidenlick willen ontlatten van 't gene ick, naer mijne beste wetenschapp, geoordeelt hebbe deser sake mede ende tegen te loopen, ende dit aldus den Achtbaren Magistrat van 's Graven-hage gediensselick in handen willen stellen, om oft sy 't heden ofte morgen hare aendacht waerdigh mochten vinden; ten minsten, om tot een geringh bewijs te strecken van de oprechte genegenheit, die ick soo hare E. als de plaetse van haer bewind, mijne hoogh-ge-eerde Geboortstede, toedrage. God zegene d'een en d'andere met allen voorspoed.

BRIEF VAN DEN HEER VAN

Z U Y L I C H E M,

AEN DEN HEERE

D E V E E R,

BAILLIEU VAN 'S GRAVENHAGE.

MYN HEER ;

Ick verneme met genoegen, dat men aldaer in ernst begint te spreken van eenen Steen-Wegh wyt den Hage, niet alleen tot Rijswijck, maar oock tot Scheveningh, dien ick altoos voor den noodighsten, dienstighsten ende lichtsten hebb geoordeelt. Derhalven ick all voor ettelicke Jaren mijn werck daer van gemaect hebbe, om ten allernaunsten te ondersoeken in wat manieren, met wat kosten, ende insonderhett, met wat voordeel dat Werck soude konnen wygevoert worden: Ende heb ick alles doen ter tijd soo punctuelck by een gestelt, en daer by gevoeght soodanige solatien op de gemeene objecten die ick doorgaens daer tegens hadde hooren voorwerpen, dat my Luyden van conditie, van middelen, ende van geen slecht oordeel, de eere deden van mijne redenen soo veel plaets te geven, dat sy sich gewilligh aanboden om haer part te dragen in het geringe Capitael daer toe versocht. Daer tegen sagh ick mijnen goeden yver eenige Heeren doemaal onse Magistrature bekleedende, soo weinigh ter herten gaen, dat ick mijn Discours, tekeningen ende supputatien te sugge hiel ende op sloot, om oft men eens naer desen betere sinnen mochte bekomen, ende yemant mijne waerde Geboortplaets soo lief krègen, dat hy de hand wilde bieden om haer zeffens die eere, dat vermasck, ende dat profijt te helpen, toe brengen. Nu het schijnt dat de gedachten daer henen willen, is my leed soo verre van de hand te wesen, dat ick mijn geringe talent daer toe in persoon niet en

en vermogh by te brengen: Insonderheit, dewijt my geschreven werds dat UE. (misschien met kennisse van de Heeren van de Magistraet) tot mijnent heeft doen vernemen naer het gene by my in die materie op het Papier is gebracht.

Ick en doe in mijn' absentie niet geerne roeren onder de Papieren daer het bewaert light: maer niettemin, siende noch geene apparentie om met volkomen depesche van dit Hof mijne aenbevolen Commissie soo spoedigh te kunnen voltrecken, als men, ten dien regarde, mogelick, nevens my, wel soude wenschen: Soo hebb ick om geene insichten kunnen naerlatigh wesen van mijne schuldige genegentheit in dese occasie bekennt te maken, ende naer mijn vermogen te betrachten. Hebb dienvolgens mijnen Sone van Zeelhem gelast het Cabinet te doen op steken, daer gemelde Papieren gewisselick te vinden zijn, volgens de aenwijfsge die ick hem dien-aengaende doe, met ordre van de selve door UE. soo de E. Mog. Heeren van de Kamer van de Rekeningh, als de Achtbare Heeren Regeerders van 's Gravenhage ter hand te stellen, in gevalle men persistere in de begeerte van de selve te doorssen. UE. vertrouw Ick dat de moeyte sal gelieven te nemen van haer E. respectiye een dubbelt daer van te presenteren, met versekerings van mijne ootmoedige ende getrouwe affectie, tot haren dienst, geloovende insgelijcks dat ick van herten ben, &c.

Tot Parijs den 11 May 1663.

BRIEF

BRIEF VAN DEN HEERE

B A I L L I E U

VAN 's GRAVENHAGE,

AEN DEN HEERE VAN

Z U Y L I C H E M.

MYN HEER;

De Heeren van de Rekeninge der Domsinen van Hollandt ter handt gestelt zijnde de Requeste aen de Staten deser Provincie voor de tweede maal gepresenteert om Octroy, tot het maken van een Straet-Wegh tusschen den Haugh ende Scheveningh, op de naam van den Penninghmeester Soetens omme daer op te adviseren, hebben, alvoreens het selve te doen, de sake in deliberatie geleght met senige Heeren uyt de Magtstraet van 's Gravenhage, ende dewijle op de gehouden conferentie by d' Heer Rentmeester Nieuwpoort geseydt wierde, dat UE. een pertinent concept, noopende het voorsz. Werk hadde op 't Papier gestelt, gebruyckte ick de vrygheit van den Heere van Zeelhem daer over te begroeten, de welcke wy voor eenige dagen heeft doen behandigen UE. Missyve ende oock de Schriften by UE. ingestelt. Ick hebbe die aenstonds aen beide gedachte Collegien gecommuniceert, de welcke bevindende dat de voorsz. stucken dapper ter sake waeren dienende twee dubbelden daer van genomen hebben. d'Originale hebbe aen UE. Soon weder doen behandigen: in de aenstaende Maend sal het advis ter Vergaderinge van de Heeren Staten ingediend wer-

46. VII. BOECK. DE ZEE-STRAET.

werden, twijffel niet aen eenen goeden voortganck van het selve werck. Ondertuffchen hebbs niet konnen naerlaten UE. te bedancken voor de gedane communicatis ende den oprechten yver die ick in UE. schrijven bespeurt hebbe, omme soo een goed werck ten dienste van het gemeen te vorderen, de gelegentheit sich offererende om UE. wederomme ergens in te konnen dienen, sal altoos bethoonen dat Ick metter daerben, &c.

In 'sGravenhage den 24 May 1663.

Einde des seyenden Boecks.

ACHT-

ACHTSTE BOECK.
MENGELINGH.

ACHTSTE BOECK.
M E N G E L I N G H.

A E N
M Y N E V R I E N D E N
I N
Z E E L A N D.
M E T V A N A L S.

NACHTGAELEN, helle keelen,
Stercke Luyten, snelle Veelen,
Die de mijn', van schimmel klam,
Van verwesen tot de vlam,
Van versleten in de motten,
Van vergeten in 't verrotten
Hebt verheven en verfelt,
Dats'er noch af wordt gemeldt
(Al misfaet my 't eigen stuyten)
Onder middelbare Luyten,
Luyten die men geerne terght.
En het nieuwe Liedgien verght.
Vrienden, die my t'uwen luyfter
Uyt het onbenijdde duyfter

Hebt getogen, daer ick stae
 t' Aller tongen ongenae;
 Daer ick, verre buyten 't grijpen
 Van 't moedwillige begrijpen,
 Van mijns meeders quaps verwijt,
 Van mijns minders quellick spijt,
 Beide 't Kostelicke mallen,
 En 't Voorhoutsche wandel-kallen,
 Met de waerheit, die ick daer
 Heb geslingert by den haer,
 Binnens lips kon overmomm'len,
 Sonder my te laten tromm'len
 By der Straet, aen Kerck en Poort,
 Als een' nieuwe wan-gaboort:
 Vrinden, evenwel noch Vrinden,
 Die my maer te wel besinden,
 Doe het smooren van mijn' geest
 Vrienden gonste waer' geweest;
 Noch aenvaerd ick 't wel-genegen
 Overvriendelick bewegen
 Van 't recht ronde Zeewsch gemoed;
 By de meeningh acht ick 't goed,
 En de gunst-gemeende schade
 Voor genadig' ongenade,
 En de weldaed sonder daed
 Om 't wel willen nemmer quaed.

Voor die daed en beter willen,
 Daer ghy mijns misvallen grillen
 Mé gevroevrouwte, mé geluete
 Door de Wereld hebt gestuete,
 Ken ick schuld van lange Jaeren,
 Zedert ick de Noorder haeren
 Uyt den Westen oversaghe,
 En verbonden ballingh licht,
 Daer my verr verscheiden kothmes
 Van der Musen konne kochten.

Had

Had vermoddert in den peol
 Van 't besmodderd Hoofs gewoel.
 Voor die schuld, soo heet om koelen
 Dat mijn hert sengt aen 't gevoelen,
 Vind ick na den langen dagh
 Van uw minnelick verdragh
 Onder mijn' verdufte schatten
 Geen' betalingh, of de Ratten
 Klagen voor haer' jongeren
 Over nood van hongeren,
 En vervolgen my voor dief
 Van haer eigen tand-gerief.
 'k Gaese niettemin ontrieven,
 En haer avond-mael ontbrieven;
 En ontInten haer' onbijt:
 Siet de brocken gaen sy quijt
 Die ick uwe gunst moet vergen
 In de schaduwen te borgen
 Daer de rest van ééner leeft
 Wel ter schaduw heeft geweest.
 Vindt ghy dan de regel-tippen
 Hier uw' ademen t' ontslippen,
 Daer te stuyten, eer ghy doecht
 Dat de voet-maet waer' volbrocht;
 Vindt ghy onderbleven Rijnien,
 Dier men ses aen seven Rijnien
 En voor een doen gellen souw,
 Die ten nauwsten tellen wouw,
 Vrijdt mijn' Penne van 't verwijten,
 En verhaelt het op het bijten
 Van mijn' gassen, die voortae
 Na den vasten-avond gaen.
 Maer sal oock mijn spa betalen:
 Sijn' vergevingh by u halen?
 Ja het, mijn vertrouwen leit
 Op de Zeowsche soetigheid.

Schoon men wille my verraden
 En met woecker-loon beladen,
 'k Stae den vrecksten maener schoon,
 'k Segh hem, Hier is woecker-loon;
 Emmers, Vrienden, all' de Duyten
 Die mijn' rekeningh hier sluyten
 Zijn all' Duyten uyt de Munt
 Die ghy 't gelden hebt gegunt;
 Maer die eerste stempels draegen
 Meeft maer tweederhande slaegen,
 Soo wat vroeds, en foo wat Mals;
 Hier is beid, en noch VAN ALS.

AEN DE JOFFROUWEN

ANNA ENDE TESSELSCHADE VISSCHERS;

MITSGADERS DEN HEERE

P. C. H O O F T,

DROST VAN MUYDEN.

Van over 't Noorder-nau, daer Roomen, buyten slinger,
 't Vervloekende gedreigh van sijn' verachten vinger
 Voor doove deuren fendt, daer aen den heil'gen diss
 Onoverlichaemt Brood der zielen voedsel is,
 Besoect u dese Groet; vereert haer met den opslagh,
 Van een goedwilligh oog; al waert dat *Rocmer* op sagh,
 Getrouwer vrienden hand en reikten hy u niet,
 Dan daer ghy in dit witt het pennen-spoor af siet.
 Is u den inckt ontkent, vertwijffelt u de Schryver?
 't Is *Huygens* die 't geswell van langh-verspaerden yver
 Komt perffen daer hy gift van uw gedachteniss
 Of weinigh overschots of geen gedacht en is;

Die

Die *Huygens*, die 't geluck van; mé-geenoot in jaeren,
Groot, *Heins* en *Cass* te sien niet all en all derft paeren
 Met uwer vriendschaps gunst; Die *Huygens*, die de print
 Van uw' dry-waerdigheid afwesende bemint,
 Afwesend' by sich draecht, afwesende doet vieren
 Door all dat na de dood soeckt leven in Laurieren;
 Die *Huygens*, die den Topp van 't konstigh hoeven-vocht
 Soo menigh-mael besucht, soo selden heeft besocht,
 Soo menigh-mael den boord van uw' verheven pluymen
 Verflagen aen-gezien het wolcken-water schuymen,
 En mogelick het vyer ontleenen van een' Sterr
 Uyt aller veeren reick, uyt aller oogen sperr,
 Terwijl hy, worm-gelijck, met sijn gewicht verlegen,
 Neerlastigh, wieckeloos, de diepe slobber-stegen
 Van 's werels slijck door-kroop, en by uw vlijtigh hoogh
 Niet wist te naerderen als met een spijtigh oogh.

Heeft noch vergetenheit in geene van uw' borsten
 Het vriendelicke murw soo dick-diep doen verkorsten,
 Of 't vragen naer uw Vrienden, Hoe, Wat, Waer, en Wanneer,
 Verstreckt u noch een vreughd: Hy leeft, en vry noch meer,
 Hy voert een rappe Ziel, een' onverlemde Reden
 In 't onverroeft gespan van lemteloofse leden.
 Besitt sijn' volle jeughd, en midden in 't gedrangh
 Van jenghds verdorventheit, en midden in 't gesangh
 Van menighmaelen meer betreckende Mallooten,
 Dan daer de Griecksche Voss in 't oor van sijn' Piloten
 Het stopfel voor bedocht, en selver in een' bast
 Sijn wanckel-willigheit ded' steunen op sijn' mast,
 Doet stadigh dat hy doet, streeft stadigh door het stooten
 Van Ebb' en Vloeds ontmoet, en, als de minder Booten
 Gekabelt aen den rugh van die haer vorens gaen,
 Beslaet, als mé gesleept, een eerlick achter-aen
 Aen 's Vader-lands Pijnas, dat aen de Teemsche stranden
 Dry en twee reisen nu den Maen-ringh sien ontranden
 Vijf mael sien vullen heeft, en onverduldhich wacht
 Op 't ciudelick en wel ontladen van sijn' vracht.

O 's Gravesander-spits, ô Brielsche boet en baecken,
 Wat soeter Æols kind sal sijn' beleefde kaecken
 Ontswellen op dit zeil, en in uw Mase-mond
 Doen kiesen op de ree den ouden ancker-grond?
 O Scheveninger Duyn, ô Haeghsche boter-weyen,
 O Voor en achter-hout, mijn Myrt, mijn' Lauwer-meyen,
 Wanneer sal *Huygens* weer, ontballast van 't gewicht
 Van Hoofs bekommeringh, in uw gewenscht gesicht
 Sijn sorgeloos gemoed doen baden in gepeinsn
 Daer van wraeck, van bedrogh, van dubbelsin, van veinsn
 De smett niet aen en kleeft, maer vré, maer eerbaerheit,
 Maer jock, maer Gulden-eeuws herboren slechtigheit?
 Wanneer sal wederom 't gerommel van sijn' Snaeren,
 Verdommelt met sijn' keel, tot over Haerlems baeren,
 Tot over 't prachtigh Veen, tot voor de blauwe poort
 Van Hollandts Zuyder-diep, te Muyden, zijn gehoort?
 Te Muyden daer hy weet de *meer en min* der boden,
 Het schuymende gevolgh van Wind- en Water-goden
 Soo menighmael om her te luyfter zijn geweest,
 Om Floris droeve spoock en Velsens wrevel-geest,
 Op Amstel lands thooneel gevoordert en beschreven
 Door *Hoofs* geleerde kraecht van nieuws te sien herleven,
 Van nieuws betrapt te sien, beticht, beloont, geslacht,
 Den eenen in sijn Kuyp, den and'ren in sijn' gracht;
 Te Muyden daer de Geest van *Hoofs* gesogen lessen
 Gevatt wordt en gegaert in suyv're *Rosmer*-flessen,
 En *Anna* toebetrouwt, die 't geestelicke natt,
 Vermaeghds, verliefelickt de Wereld over spatt;
 Te Muyden, soet vernacht, daer, op de dicke dijcken
 Die Goyland borge staen voor 't wijcken en bewijcken,
 De jonger *Visscher*-meyd het drijvende gedruys
 Van menigh Amsteldamsch van huys gesonden huys
 Besegent en bewenscht, en, Vaert wel, vlugge rompen,
 Vaert, seght, gevacreloos, van kerven en van pompen
 Houd' u den hemel vry, en mergen of van daegh
 Van 't schadelick geval daer ick den naem af draegh.

Dry

Dry zielen, drymael dry en noch dry drymael waardigh,
 Die 't wijs en 't aengenaem, die 't letter-rijck en 't aardigh
 Te trouwen hebt gebracht, en selver handt-gemeen
 U dryen hebt verwant met all' en yeder een;
 Dit 's d' opgehoopte som van uws Vriends t' achterheden.
 Boogh uw medoogen oyt voor ongeveinsde reden,
 Buyght, soete willen, buyght, rept uw' rotz-roerens kracht,
 Uw' steenen-slepens konst, uw' Orpheus-lijcke macht;
 Hy kneedde 't herde hert van d' emmer-onbewogen
 Besitters van de ziel, en 't onder-aerds vermogen
 Vermoght geen' weigerigh op 't smeken van sijn' Snaer,
 Wat kan u hinderen de minder Goden-schaer
 Van 't hoog' en middel-huys naer uwen toon te draeyen,
 Die 't Winden wind-aes dwinght, mijn zeil te doen bewaeyen
 Met een West achter in; die 't Water-werck beleidt
 En all dat boven drijft, en all dat onder leit,
 Mijn' kielen gae te slaen, mijn' ancker-tand te hechten,
 Mij'n roer te redderen, mijn' baren-baen te slechten,
 Geen' onverflene golv, geen onvertrouwich slijck
 Te rollen daer ick vlot, te schuylen daer ick strijck;
 Die 't Wapen-huys bestiert, mijn' vlaggen te verschoonen,
 Mij'n laken en mijn touw, Oostende niet te kroonen
 Noch met mijns pax gewin, noch met mijns levens buyt,
 En all om 't soet geweld van uw geleert geluydt?
 Wat kan u hinderen 't vreedsamige begeeren
 Des Britschen Onder-Gods, tot Hollands baet te keeren,
 Tot Hollands vrienden vrc, tot Hollands haeters trots?
 Oh! murrwt ons dit stael, oh! roert ons dese rots:
 De Grieksche hoeren-soon, die singende den steen dwongh,
 En 't vrolicke gebouw van Thebas muer aen een songh,
 Sal eeuwelick den lof verdienen van sijn lied,
 Maer boven den Laurier van uw' verdiensten niet.

Uyt Londen. clo Io c xxii.

GEDWONGEN ONSCHULD,

MYNEN VYAND VREDE.

Die t' uwen ondiensf noch fijn' tonge noyt en reptē,
 Die met gedachten u noch d' uwe noyt belepte,
 Die u voor onbekent tot noch toe aengefchouwt
 En daerom alle deughd onwetens heeft betrouwt,
 Die fich noyt toe en fchreef den roem van uwe kenniss,
 Veel min de vreefe van uw' onverdiende fchenniss,
 Groet u met defen int; die dicker loopen fouw
 Hadd' hy de traenen niet te hulpe van den rouw
 Die uw' misgunftigheit uyt mijn' onnoofel' oogen
 Met golpen heeft geperft, met bobbelē gefogen.

Vriend (foo u dese naem het herte niet en breeckt)
 Waer bouwt ghy 't seggen op daer foo veel gals in fteeckt,
 Waer op de lafteringh, die ghy mijn' groene dagen
 Gelyck een Somer-vyer getracht hebt op te jaegen?
 Heeft u des Werelds gunft op harer eeren steil
 Soo fachten stoel gefelt, foo verre boven 't peil
 Van mijn' onwaerdigheit, en kont ghy noch de ftraelen
 Van uw verheven fpijt op mijne hutt doen daelen?
 En gaet het u noch aen, hoe nu mijn voet het pad,
 Het laege pad betreedt dat ghy wel eer betradt,
 En treckt ghy noch ter hert wat in mijn' armoed omgaet
 Die na den geldfack hinckt en na de weelde krom gaet?
 Die ick foo weinigh gund' (ick gun het niemand niet)
 Die wild' ick van mijn' oogh het uyerlick geniet
 Soo wel als van mijn' hert het innerlick befniiden,
 Mijn' kenniss en mijn' gunft gelyckelick benijden.

Maer feggens fiecke fucht vervoert u buyten 't pad
 Van redens middelmaet. Of hebt ghy mis-gevatt,
 En anderen haer fchorft mijn' lenden overfpoegen?
 O, emmers 't hooge hert wordt my of opgelogen,

Of

Of onvoorsichtelick mismeenens toegedacht:
 Mijn eigen onverdienst en machteloosē macht
 Beschuldight mijn gemoed van al te laegen waerde
 Om hooger op te sien dan 't water-vlack der aerde,
 Om yemand smadelick te hoonen onder my,
 Die velen achter loop, en weinige voorby.

Maer druyven overdaed, en, die malkander volgen,
 Spel, twisten, en gevecht, naer dat men, voll gefwolgen,
 Tongh; voet en vingeren beroerende nae giss,
 Het halve herffen-huys geen meester meer en is,
 En heb ick noyt gevolght: de vuyle Vrouwen kenniss
 Die velen deser eeuw een on'versuft gewen is,
 Een kondigh tijd-verdrijf, een' openbare vrenghd,
 Heb ick afgrijfelick in 't heetste van mijn' Jeughd
 Gevloden en verdoemt; en altijd ruyme wegen
 Geprefen voor 't gesluyp van achterweeghsche stegen,
 En altijd overend getreden voor het oogh
 Der deughdelicken hier, des Heeren van om hoogh.

Dus by die heil'ge hand van midden uyt het perffen
 Des Werelds drangh geruckt, en slond my 't spijghel knerssen
 Van menig' nijders tand niet lichtelick t' ontgaen:
 De boose meestendeel en die haer' wegen gaen
 Verdoemen alle die haer toemeloosē wetten
 In 't averrechtsche blad van 's levens eere setten;
 't Is quaed het quaed te doen, en prijsen die het schouwt,
 Gods huys t' ontimmeren, en eeren die het bouwt.
 Dit heeft my vyanden berockent daer ick vanden
 Te hulpe heb' gehaect, te loon gehoopt te vinden,
 Hier heb ick menighmael 't verwijten om gehoort
 Van trots, van eigensin, en menigh spitscher woord.

Dan dat u evenwel, dien rijpigheid van jaeren
 Gestijft heeft en gejiert met reden, en ervaeren
 Dat u de blinde stroom ver dwalingh hebb' vervoert,
 En valt my niet in 't hert: Daer wordt wat meer geroert
 Dat my van hovaerdy tot uwent doet betichten:
 't Schijnt of ick Converhoeds op 't beste Sonne-lichten,

Op 't grauwen van den dagh, uw' deftigheit ontmoett,)
 Of niet, of wat te laet de kwyne van mijn' hoed
 Ter aerden heb gefwiert, en, buyten alle reden,
 Gedeckt en sprakeloos voorby u haen getreden:

Och, vriend, hoe past ghy dit op 't andere verwijt
 Van mijn gelafen oogh, daer ghy soo bits in bijtt,
 Daer med' ick yeder eens geheimen, naer uw schampen,
 Sijn gaen, sijn doen, sijn' mond, sijn' letselen, sijn' rampen
 Door heen te booren tracht, veel minder dan 't behoort
 Te vreden met het geen een yeder siet en hoort?

Oh! die my hier beklapt, leent liever uw medoogen
 En broederlick beklagh: twee groote sickerooogen,
 Die in mijn aengesicht te wachte staen geplant,
 Voldoen haer' plichten niet: een ingefoncken sand
 Bekommert my de strael die 't uytterlicke blincken
 Der dingen van hun ruckt, en met een schielick wincken
 Den Sinne t' huys bevelt, soo dat ick of van bijds
 't Gesicht beklemmen moet, of in een' wijle tijds.

Kan yemands reden nu gercehtelick begrijpen
 Spo ick somwijl een' vriend gebreke te bewijfen
 't Geen ick hem schuldigh ben, soo ick somwijlen oock
 Met een' geleende hulp strael door den dicken roock
 Die my allom ontmoet, en, om den haet te schouwen,
 Mijn oogh verbonden heb mijn' handen te betrouwen?

Van lesens gulfigheit en menigh middernaecht
 In 't Boeck en uyt het bedd hardneckigh' toegebracht,
 Van menig' smallen stipp, van dusend smalle streken
 Getogen en betternt, beerv' ick des' gebreken,
 En draeghse met geduld, dewijl ick seker ben
 't Is Godes geestelijgh, die ick my waerdigh ken.
 Hy heeft mijn oogh verlicht, Hy sal 't my niet bedecken
 Kan 't eenighsins ter eer van Sijne grootheit streken:
 Wordt Hy mijja langer sien of oock mijn leven moe,
 Wat wil ick worstelen? Sijn Schepsel hoort Hem toe.

Maer o ghy, wie ghy zijt, soo moet ghy noyt gevoelen
 Hoe hard de slagen zijn in 't allertreft gevoelen!

Bespott geen' kreupelen, soo emmermeer sijn voet
 Hier komt te struyckelen of daer een' mis-tré doet:
 Benijdt hem noch veel min 't ellendige besteig'ren
 Van een' gedwongen' krick daer hem sijn' beenen weig'ren;
 't Zijn Gods bestellingen, en sulcke spott'er met,
 Hem wacht de selve plaegh of arger in sijn bedd.

Noch schiet ghy feller schicht; en wilt my heeten vreesen
 Noyt Vaderlands bewind te fullen deeligh wesen,
 Noyt op den eeren trapp verhooght te fullen staen
 Daer mijn' hooghertigheit schijnt heen te willen gaen:

Des ben ick met u, eens, wanneer ghy alle menschen
 Aen u verbonden hadt tot eenen will en wenschen.
 Maer, lieve, leeft gerust, noch mogelick in langh
 Siet ghy mijn' schoulers niet in Staeten-volgers drangh;
 Ick kense vael te teer, en 't kopstuck dat sy draegen
 Te groen, te licht, te holl, om Land-sorgh op te waegen.
 Hebb' ick de slechte gift van mijn' genegentheit,
 Mijn Vaderland nu eens, nu drymael voorgeleit,
 't Is buyten 'shuys geweest, en onder 't wijs beleiden
 Van sulcken als ick wensch noyt van te mogen scheiden:
 Die hobben met geduld mijn' rouwe trouw omhelft,
 Mijn' swacke groenigheit gebogen als een Elst,
 En op de baen gestelt daer van ick, met het roeren,
 Gelijk de Sneeuwen knuyt ervarings schatt vervoeren
 En Werelds wetenschap in Holland brengen mocht.
 Heb icker in uw oogh soo weinigh afgebracht,
 Als u soo hopeloos van my kan heeten hopen;
 Bruyckt lijdsaemheit en wacht; mijn langh en langer loopen
 Beloofst noch beteringh: Dat één mensch hier bespringht
 Bekruypt een ander daer: De hand die alles dwinght
 Vertiert verscheidelick haer' afgefonden' giften;
 Giets' hier met tobben nyt, verstuysse daer met siften:
 Waer' d' eenes onverstand den anderen een' pijn,
 Geen' armer Schepfeien dan die minst beesten sijn.

Soo doch in 't lange leff mijn' opgeploeghte jaeren
 Noch plucksens waerde vrucht, noch bloessem-bloem en baeren,

Noch sal ick eene deughd betrachten aller macht,
 Noyt meer mijn' zenuwen te vergen dan haer' kracht,
 En eigen baets gewin veel liever sien versincken
 Dan Land en Luyden eer naer mijnen dienst te hincken.

Gewin ick oock 't gerucht van nutt of aengenaem,
 En 't allerliefste lof van Waerde Burgers naem,
 Dewijl 't der kinderen ter scholen eerste leer is
 Dat wel - doens eigen loon, alleen, en all de Eer is,
 Wat reden kan my noch doen speenen van de hoop
 Die allen eigen is; een' kroone voor den loop;
 Een' spade toebetrouwt om binnen Hollands hecken
 Een' struyck te wortelen, een ongewas te trecken?
 Die my ter Wereld heeft gevordert en geteelt
 Heeft aen de selve Ploegh sijn' vingereu vereelt,
 En menig' hagel - stoot, en menig' middagh - kommer
 Beslpen buyten dack, bearbeidt buyten lommer;
 Waer dit het vreemt geval daer Holland oyt af sprack,
 Van een' goedaerdig' Boom een sijns gelijcke tack?

Verdien ick oock mijn loon, en word het my onthouwen,
 Ontloopen of ontnijdt; noch sal 't my niet berouwen
 Mijn' Manne - jaeren kracht, mijn' Kindertijd, mijn' Jeughd,
 Te hebben aferent in d' oorlogh van de Deughd.
 Die 't ende van sijn' reis, verbijstert in het gissen,
 Ten ende van sijn' reis verdrietigh komt te missen,
 Heeft emmers by den wegh de reisens - vreughd gehad,
 En, loopt de rest te niet, het onderweg' is wat.
 (Oh, dien met dat bespreck uw' buerige landouwen,
 Verschimmelt Roomens puyn, gebeuren mocht t' aenschouwen,
 En van den Meester - knecht en heil'ge Pieters School
 Noyt Kroon, noyt Kruck te sien, noyt Visschers rugh, noyt Soel!)
 My sal men mede soo vergift sien en te vreden,
 Verstooten en getroot; Noyt spijtige gebeden,
 Noyt wraecke - Vloecken doen op 's Vaderlands beffier
 Daer ick misdeelt in ben: noyt een suer ooge schier
 Besteden op den rugh van die ick sal bekennen
 Voor kruyschers van mijn' wegh, voor sluyters van mijn rennen:

Neen,

Neen, selver niet op U, die my, dus jongh gedreight,
 Een hert ontflooten hebt misgunstigh toegeneight.
 Neemt tot verzekeringh van mijns gemoeds bedaertheit
 Des' onberoerde Pen, die uwen naem gespaert heit,
 En willens overslaet dat yemand min geterght
 (Daelt in uw selfs en swicht) beswaerlick had geberght.
 Een' denghdelicke wraeck salt ghy alleen besueren,
 Mijñ lijf, mijn leven my te moeten soo sten stueren,
 Dat uw beschuldigen van Zijn en Schijn berooft
 By yeder een verdacht, by niemandt werd' gelooft.

1623.

A E N D E N H E E R E D R O S T

H O O F T,

E N D E D E J O F F R O U W E N

A N N A E N D E T E S S E L S C H A D E V I S S C H E R,

O P ' T O V E R L I J D E N V A N H A E R ' V A D E R.

De *Visscher* die men *roemt* dat nemmer schier en miste,
 Die nyt den *Poppen-fin* de *Sinne-poppen* viste,
 De *Roemer* daer Natuer haer' schatten in verschonck,
 Daer al dat mondigh was ziel-wateren nyt dronck,
 Was eindelijk gevelt, en die Orak'len swegen,
 Met als den Tempel-bouw ter aerden was gelegen;
 Wijs' *Anna* sagh bedroeft, schoon' *Tessal* stond verbaest;
 Ah! seide d'een *dus* vroegh! en d'ander, ah! *dus* haest!
 Dus jongh en Vaderloos! O mijn' bestorven dichten,
 Waer is de Sonne nu die u behoort te lichten?
 Waer is 't begeerigh oogh dat uwer voeten pas
 En altijd vierigh volghd', en altijd gierigh las?
 En Ghy, gepresen Stift, en ghy vernaemde Naelden,
 En ghy beroemde Pen, die mijn' gedachten naelden

C 7

By

By tijden op den Doeck, by buyen op 't gelas,
 By beurten op 't papier, als 't ernst en yver was;
 Waer is de blijde hand die lievers niet en raecte
 Dan daer van swer dry yet bleeck, yet blonck, yet blaecte?
 'Troost'loose Weesen-hert, waer is de wijse mond
 Die 't'awar onderwijs noyt toe, noyt still en stond?
 Waer is... De voorder' klacht wierd schielick wederproken;
 De diepst geschapen sacht in sijnen traen gebroken
 Door een' bekende Stem; het droeffelickste woord
 Soo tijdelick geklopt als minnelick gesmoort.
 Der Princen Taelman *Hoofst* (die, 't Nederland ter ceren,
 Den Koningen sijn' spraeck, den Keiseren doet leeren,
 Roept eeuwen achterwaerts, brenght landen in sijn land,
 Sleept Steden in sijn' Stad, dwinght Scepters in sijn' hand)
 Beweeghde dit gekerm: Stelpt die verloren traenen,
 O een' en ander Maeghd (begon hy te vermaenen)
 Vermeestert uwen rouw, Wat schaedt een ancker quijt
 Soo langh het Schip in Zee noch op een ander rijdt?
 De Vader die ghy mist belett ick U te derven,
 Mijn leven zij voor U in plaetse van sijn sterven!
 In 's Werelds drooge diep, en ongebaecte sand
 Belov' ick U mijn' hulp, mijn' hertsenen, mijn' hand.
 De dagen mijner jeughd en onbevleete nachten,
 In deughden toegebracht, en ernstige gedachten,
 In wetens-gierigheit forghvaldelick besweert,
 In Tael en wetenschap geluckelick besteedt,
 Bested' ick weer voor U; de langh verleden jaeren
 Van 's Werelds maecksel af, en soo veel' holle baeren
 Als zedert tot op nu daer over zijn gegaegt,
 En zijn my niet ontkent, ick heb liet all doorkwaegt,
 En all tot uwer bact; soo verr u lust te maeyen,
 My lust soo goeden grond van 't mijne te besaeyen:
 Op 't sluyten van een' Sin in rijmende gedicht
 (Hoewel daer in u hand voor niemand niet en swicht)
 Verstaet ick ruym mijn deel, en mogelick wat vonden
 Uyt mijnen koker U by wijlen sulken monden;

Wy

Wy kunnen 't all niet all; de groote Gever geeft
Aen eenen menighmael dat yeder niet en heeft

't Was te gewilden waer om langer aen te prijfen;
Der Maeghden bly gelaet begonds te verrijfen,
De droeve Wolck verdween, de Sonne schoon verheught,
Strack schreid'er twee van rouw, strack loegh'er dry van vreughd.

O meer als echte knoop geluckelick gebonden!
O dryhoeck van de Deughd van boven af gefonden!
Volmaeckte Zielen-band van all' die Holland fiet,
Wat vruchten wachten wy, wat vruchten van u niet!
Geluckigh *Hoof*t-Poeët van all' die Holland baerde
En Holland baeren sal, O! onder de vermaerde
Vermaerste Sophoclist, waer was 't U mogelijk,
't En hadde hier geweest, te vinden Uws gelijk?
't En hadde hier geweest, waer was het U te raeden
Dat swangere vernuft soo mildelick t'ontlaeden?
Gesegent Suster-paer, den Amstel-Nymphen eer,
Verarmt den Hemel U of segent hy u meer?
Neen, hy ont-oudert u, maer wil u niet ontrieven;
Dus moet ghy t'eener tijd verliesen en verlieven,
Dus geeft Hy nemende (dat 's Homelijck grooft)
Hier soo verwaerden kopp, daer soo vermaerden *Hoof*t.

A E N D E

V R Y E N E D E R L A N D E N.

TEN EINDE VAN HET TWAEFJARIGH BESTAND.

Laeghste Landen, hooghste roem
Van der Landen luyfter-bloem;
Straet van Steden, Stadt van Dorpen
Die den anderen beworpen;
Hooge heckens van den Leeuw,
't Wonder-dier van menig' eenuw;

Leert

Leert u kennen, weelde-weiden,
 Leert u selven onderscheiden
 Van u selven, na den tijd
 Die ghy waert en die ghy zijt:
 Leert uw' oogen ondervragen
 Na de doncker' donder-dagen,
 Na de nachten sonder Maen
 Die u over zijn gegaen;
 Doe de Sonne-paerden sticketen
 En haer ooge schemer-blickten
 Door de smokerige wolck,
 Die van midden uyt uw volck'
 En haer' opgeschroeyde wonden
 Naer de Sterren werd gefonden,
 Die de verre vlugger geest
 Langh te boven was gcweest:
 Doe de Huysman van uw' velden
 In sijn' Mutsaerden ontgeldden
 Dat hy 't menschelick gebod
 Van een' Opper-onder God,
 Die sijn' Schepper scheppen konde,
 In de Tafel niet en vonde
 Die der Heiligen gewis
 Waerheit, Wegh, en Leven is:
 Doe het opgestolde swieren
 Van uw' droevige Rivieren
 Waer' verschapen in een' vloed
 Van vergoten Borger-bloed,
 Hadden sy den zilten regen
 Van uw' traenen niet gekregen,
 Diese vochtigh overstolp,
 En de dorpels-over help:
 Eenighêit trad door uw' straeten,
 Die de Roover had verlaeten
 Aen de Moll en aen de Muys;
 Grouwel sat in 't heiligh Huys,

En

En de Priesters leerden scholen
 Onder hagen, onder hollen,
 Met de harpen buytens veft
 Aen de Willigen geveft:
 Vreemdelingen die het fagen
 Konden in 't voorby gaen vragen,
 Waffer emmer in dit fand
 Timmer, Tuyn, of Menschen-plant?

Teere Maget, soo wol wonden,
 Soo verflingert, soo verflonden,
 Leeft hy noch in uw gedacht
 Die u uyt de flauwte bracht?
 Wel hem in het eeuwigh rusten,
 Wilhem was het die u kusten,
 Wilhem die u nyt het fand
 Steunden op fijn' trouwe hand;
 Die u Vaderlick omarmde;
 Die uw' ademen verwarmde,
 Diefe, felver afgevoedt,
 Voedde met fijn. Herten-bloed.

Met begondt ghy 't hoofd te ftiigen,
 En de wangen weer te krijgen
 Die soo menigh Bueren-Vorft
 Vlammente beloeren dorft.

Maer hoe werd u weer te moede
 Met de nieuw-gepluckte roede
 Die den Hemel op u fleet,
 Doe ghy weder 't swarte kleed,
 Weder Wees' en Weeuw geworden,
 Om de fiecke lenden gordden,
 En uw' Vader, en uw' Held
 Voor uw' voeten faeght gevelt?
 Hemel, sprack in u 't benouwen,
 Is u 't groote werck berouwen,
 En 't geluckige begin
 Mijner Vryheit nyt den fin?

Ben

Ben ick uyt de diept' gekommen,
 En ter halver hooghd' geklommen
 Tegen 't feller ongevall
 Van soo veel te dieper' vall?
 Eeuwigh Rechter, zijn 't Dijn' rechten
 Daer mijn' Borgeren, Dijn' knschten,
 Spade voor ter walle staen,
 Vroege voor ten trommel gaen,
 End' en sulstu hunne dagen
 Noyt ontwolcken van de plaegen
 Die sy wel verdienen, Heer,
 Maer Dijn' vyanden noch meer?

Sulcke waren Zions klachten
 Doe de Goddeloofse machten
 't Heiligh Heir en eigen lot
 Van den onverwonnen God,
 Van de Philistiner-stranden
 Voor sijn' poorten quamen vanden
 Met het brieffchende gelaet
 Van een' anderhalf Soldaet.
 Maer hoe staetst Du op de rotfen
 Die Dy met de hooghde trotsen,
 Hooge Rots van Israël!
 Werd hy niet tot kinderspel
 Die de Mannen dede beven?
 Most dat harde hert niet sneven
 Voor het onverstaelde scherp
 Van een' teeren slinger-werp?

Min en saeght ghy niet gedijden
 In uw' ongesienste tijden,
 In 't bedompfte van uw' brand,
 Overblixemd Vaderland.
 Die de weeldrighste gewesten,
 Rijk ten *Oosten*, *rijk* ten *Westen*,
 Buyten u alleen besat,
 Spagnen, van der aerden platt

Over

Over 't Reufen-peil gewaffen,
 Quam uw' kleinigheid verbaffen,
 En uw swaerfte tegenweer
 Docht hem wegen als een' veer.
 Maer uw' trouwe Broeder-Borgers,
 Vaderlicke toeverforgers,
 Hadden noch haer' hoöp geplant
 Op een' teere *David's* hand;
 Teer en onbedreven beide,
 Soo fy van de memme scheidt,
 Die Sijn stollende gebeent
 Van de Moeder had gefpeent.
 Op die kinderlicke voeten
 Gingh Hy Goliath ontmoeten;
 Israël stond hals en oogh
 Hert en handen naer om hoogh.

Lijdt geen' vreemdelingh te vragen
 Nae de voorbaet van de slagen;
 Vraegen 't spruyten van uw bloed,
 Daer ghy Spagnens haet in voedt,
 Sendtse naer de Moore-mannen
 Die de Henxten in sien spannen
 Daer de Sonne-karr na rent,
 Sendtse naer het Avondt-end,
 Sendtse door de Zuyder Enghde,
 Achter om de ronde lenghde
 Van den gulden Wereld-kluyt.
 Tot soo ver de Naelde stuyt.
 Midden uyt der menschen monden
 Dien de Menschen-bouten monden,
 Dien de buyck tot graf-sté dient
 Voor een' afgestorven vriend,
 Sullen hun de hooge maeren
 Van Oragnen wedervacren,
 En het wel belcid geweld
 Van soo fieren Lecuw te veld.

Soo verr hebben Hem de slagen
 Van Sijn' Trommelen gedragen,
 Soo verr heeft de Zee gefohudt
 Voor en achter Sijn gefchutt,
 Soo verr telde men de voncken
 Die Sijn' ys're vuyften kloncken
 Uyt het Arragonsche stael,
 Op het bloedigh middagh-mael
 Daer Hy Spagnen leerde dencken
 (Turnhout, sal 't hun doen gedencken)
 Dat den Hemel door den slagh
 Van een' flinger al vermagh.
 Soo verr sullen fy de baeren
 Die het Vlaender-vlack bewaeren
 Ebbelingh vertogen sien,
 Om de tegenstaende Lien
 Die in onsen Winter sweeten
 Tuygende te helpen weten
 Hoe Hy daer Sijn' Vorsten-hand
 Aen den voor-slagh had verpandt;
 Doe hy daer Sijn' Macker-mannen
 Tusschen Nieupoorts grauwe pannen,
 Tusschen Vyand, tusschen Zee,
 Mannelick wanhopen dé;
 Hoe hy 't Noorder-natt verenghde,
 En sijn' bobbelen versenghde,
 En sijn' stranden vloed op vloed,
 Dé verstremmelen in bloed;
 Bloed den oogen uytgetogen
 Die Hem dorsten weder-oogen,
 Daer hy noch de wraeck af trock
 Van den overjaerden wrock
 Die een Albert most ontgelden,
 Of hy al dry eeuwen telden
 Zedert Nassau neder lagh
 Door een' Oostenrijcker slagh.

Roept-

Roeptſe wederom ten leſten
 Naer de Vaderlicke veſten ,
 En de laetſte wonderen
 Sullen 't eerſt verdonderen :
 Toont hun daer de vaſte borgen
 Van Sijn' onvervaeckte forgen
 In den afgeronnen trots
 Van ſoo menig' aerden rots ,
 Daer de Wolven achter ſchuylden
 Die uw' Lammeren behuylden ,
 En ontgrabbelden uw Vee ;
 Tot Hy hun het dubbel wee
 Met den woecker gingh betalen ,
 En vereerden hare paelen
 Met Oragnens vlagge-ſwaey ,
 Die der eenwigh over waey' :
 Daer ghy nu de ſnelle klaerheit
 Van des Hemels helle Waerheit
 Onder 't vredige gebied
 Van de Vryheit ſchijnen fiet ;
 Daer men van de ſtroye toomen
 Die 't belacchelicke Roomen
 Om de vrye Zielen ſlaet
 Vry en onbenepen gaet ;
 Daer de boſch-gelijcke Reeden
 Rondom uw' gekropte Steden ,
 Die de Welvaert overſtroomt ,
 Cingelen met ſwart geboomt ;
 Boomen , die om vruchten vaeren
 Na de dubb'le Somer-jaeren ,
 En bedruypen u te huys
 Met het all-vermogend' gruys ;
 Met de noodelicke ſchijven
 Daer uw' Zeauwen af ſtijven ,
 En uw' Vyand ſonder pijn
 Ongewoon te derven zijn.

Vaderland, 'k verhef mijn' toonen,
't Schoonste staet u noch te thoonen;
Thoont all' die 't verheugen magh
Wat u eenwigh heugen magh;
Thoont hem waer het ruchtigh roncken
Van Castilien is gefoncken,
Hoe die hooge Reufen hooghd
Voor uw' David heeft gebooght;
Hoe de klingen die haer' scheëden
Tegen-klingen vreesen deden
Tegen sijn gefegent lood
Stomp gestooten zijn en dood;
Hoe de vuyften diese dreven
Voor de Sijne quamen beven,
Does' haer trouwe tongh gevelt,
Tot een, Vrede, groote Held,
Vrede, Vrede, vrije Volcken;
Niet en schaemde te vertolcken,
Daer der knyen holle bocht
't Nederighf gebaer toe brocht.

Laet dan alle Trommel-schriften
Door de nauwste keuringh siften,
En wy willen noch den dagh
Doorstaen van een' swarer slag.
Was oyt weker schuyt de baeren
Van een' holler Zee ontvaeren!
Sagh haer oyt een' sulcke macht
Van een' sulcke t'onderbracht!

Maer de rust is omgekomen;
Mannen Borgers, komt u 't schroomen
Tegens d'onrust in den sin?
Moedigh, moedigh, aen 't begin,
Die het ende t'uwer eeren,
t'Uwer baeten, hebt sien keeren.
Siet de Hoofdman wat uw' wacht
Staet u weer voor uyt en wacht.

Sloyt

Sluyt de seven trouwe handen
 Die de twee en acht vermanden,
 Sluytse datter wind noch dagh
 Door de klemmen heen en magh:
 Konnen sy de swaerite Schatten,
 's Hemels Waerheit, t'samen vatten,
 En betrouwen haer geweld
 Diese t'samen heeft gestelt,
 Eeuwigh winnen, eeuwigh blijven,
 Min en kan u niet bedijen
 Laege Landen, buyten roem,
 Aller Landen luyfter-bloem.

MIS-LUCKTE MOYDSCHE REISE, VERMITS HET
 AFWEZEN VAN DEN DROST.

N^ruyder Slof, onthoofde Romp,
 Zedert u de glimp ontglomp,
 Zedert ghy de stercke straelen
 Westelick saeght van u dselen
 Van het Sonne-licke *Hoof*t
 Dat de sterckste Sterren dooft;
 Stomme Steen, bedaeghde mueren,
 Hebt ghy van de saycker-ueren,
 Van den halven honigh-nacht
 Noch een schemerigh gedacht,
 Die ick, minste van het gilde,
 Binnen uw' bepaeliagh spilde,
 Doe het Son-rad om sijn at
 Drymael buyt'lens t'achter was;
 Delft in uw' bedolven bogen
 Dese weinig' adem-togen
 Die mijn half-gebelght gemoed
 Onder u betrouwen moet:
 En soo ras ghy weer 'd gerontel
 Sult vernemen van den Sleutel

Daet

Daer uw' Vry en Veiligheit
 Onder is te pand geleidt,
 Seght Hem die hem in 't bewint heeft,
 Dat hy bet en bet bemint leeft
 Van de waerdelooste Vrund
 Die hy emmer heeft begunt ;
 Dat Die ses en foo veel' weken
 Heeft gehongert na sijn spreken,
 Sints hy, deser zijde 't Natt,
 Hollands oever jonght betrad ;
 Dat hy dien geswollen yver
 Docht te lossen in een' Vyver
 Van genietens volle vreughd,
 Naer hem d'Amstelsche Jeughd
 (Met het moeyelicke melcken
 Van haer' opgedroncken kelcken
 Moe gepijnicht, moe gequelt,)
 Vry en vredigh had gestelt :
 Dat hy onder dat vertrouwen,
 Sonder achterdencks berouwen,
 Van het honck geweken is
 Daer hy eerst gebleken is ;
 Daer hy, boven 't aengeboren
 Blinde Vaderlands bekoren,
 En dat kinderlick Gewoon,
 Aller schoonheit schoonste schoon,
 Aller Hagen soetst behagen,
 Aller wagens dichtsten wagen,
 Aller laenen liefste Laen
 Waerdeloos heeft laeten staen ;
 Graeger nae de ziele-spijsen
 Van sijn' ruchtigh onderwijfen,
 Dan bekommert met den toy
 Van het onnut Haeghsche moy.
 Doe hy nu sijn' pijl sagh staken
 Eer hy Doel-witt kon' genaken,

Doe

Doe hy nu sijn affcheit las
 Eet hy half ten ancker was,
 Dat men hem sijn' ooren-lellen
 Op sijn' schouders heeft sien vellen,
 Even als de Droomer placht
 Die sijn slaeperigh gedacht
 Met de swarte nacht-pinceelen
 Heeft Paleisen, heeft Juweelen,
 Heeft een onvertelbaer geld
 Opgeschildert, opgetelt;
 Tot hy endelick, de knoopen
 Van sijn' mijmeringh ontkropen
 Door de venster van sijn oogh,
 Vindt sich van dat blijde hoogh
 In de droeffelickste dallen
 Van vergifte vreughd gevallen,
 Ongeluckigh des alleen
 Dat hy korts geluckigh scheen.
 Grauw gebouw, vereenwde Wallen,
 Soo en moet ghy nemmer vallen,
 Soo en moet ghy nemmer sien
 Die Oragnen tegen dien';
 Kluyftert dese klamme klachten
 Tot ghy wederom uw' Nachten
 Dagen sult geworden sien;
 Mogelick of 't kon geschien
 Dat sy onder uyt uw' kelder
 Donderlick, soo holl als helder,
 Voor het voorhoofd mochten slaen
 Dat uw *Heeft*-Heer heeft gelaen;
 Mog'lick of s' uyt sijn bewegen
 Yet medoogentlicks verkregen;
 Mog'lick of s' hem seggen de'en,
 „ Onverdiende blauwe scheen,
 „ 'k Ben onschuldigh aen uw' buylen;
 „ En dat hnylen en dat pruylen,

„ En dat Hagelick beklagh,
 „ Sal ick noch een' witter dagh
 „ Met een heuchelick onthalen,
 „ Achterbell en all, betaelen.”

S I J N' A N T W O O R D.

*Wegh ghy, die voor beufelingen
 Houdt het wonderlicke zingen,
 En geen' dichten soevertrouwt,
 Dat sy ooren maken 't woudt,
 Ooren maken harde klappen:
 Vaeck hoord' ick, (dat 's meer) de lippen,
 Van gewoont, die, seilen seeu,
 Kallen nae gerijmde reën.
 Menschen woorden hoord' ick vaecken
 Bauwen nae, van lajen daecken;
 Kalck oock en gebacks klaj
 Soo langtaught zijn als de laj.
 Bergh en daelen stadigh souwen
 Snaetren, konden sy onthouwen
 Hun gehoorde les, soo frasy,
 Als een Spreuw oft Papegaey.
 Hy die 't Moye mall soo klustigh
 Loofde, vondi'er soo vernustigh
 Dats' hun' les onthielden langh
 Drie maet slagen van een' sangh.
 Vasthart meen ick. 't Was ten tijde,
 Als hy Golf sijn' Bruydt ontvrijde,
 En het huwlick maeckte klaer,
 Tusschen Ofoan en haer.
 Trouwe sijne reden snerpen:
 Soo weet hy 't hun in te scherpen.
 't Kome niet staegh by leerlinghs geeft,
 Dickwils is de meester 't meest.*

Maer

*Maer wie dacht, dat hy sijn klages
 Sou'd doen heugen, veertien dagen,
 Aen die groote grove romp,
 Dien'er menigh schouwt voor plomp?
 Aen dien stapel ruw van moppen,
 Dien de baren d'ooren stoppen,
 Baren van het Zuyder zout,
 Dat daer op sijn spijs uytshouwt.
 Meer, nochtans, als t'halver wege,
 Van 't onschbaer Bes gelege'
 Met sijn toppen overecht,
 Hoord ick roepen over Vrecht.
 Hefselicken voor het weenen
 En het steenen van de steenen
 Tegens windt en tegens stroom,
 My te moet aen Diemer zoom.
 Daer verhaelden sy van Valthart
 Woordjes zoeter als de Bastart,
 Zoeter als de nieuwe most,
 Dien de Duyts te Dordrecht loff.
 Daer verhaelden sy sijn deunen,
 En sijn kermen en sijn kreunen,
 Met een opgesteken klock,
 Hallef errenst, oft heel jock;
 Om dat, eer sijn jaght de schooten
 Streeck, het sagh sijn sbeeven stooten,
 En moest varen over stuyr,
 Groetende, van verr, den muyr,
 Daer de Velsler ongedulden
 Hollands Overheer onthulden:
 En hoe deese bijstre ramp
 Overmits wijn af-zijn quamp.
 Valthart, weet ghy met uw' stemmen,
 Soo te freelen, sód te kommen
 Eenen steenhoop wild en woest,
 Tot sy 't hebben overnoest*

Met uw' klaghjes uyt te schild'ren?
 Weet ghy met uw' sangh t'ontwild'ren
 Steen, die staegh met hun geroes
 Waetr' en windt den kop maectt kroes?
 Lichtlyck soudt ghy dan de zinnen
 Van de Zuyder Meereminnen
 Leggen 't vyer soo na, met moy
 Singen, dats' al 't was van 't Goy,
 Op deen, om uw' woordjes buyten
 Het bekoorbaer oor te sluyten:
 Als die drogh vol kastequaedts
 Eertijds leefde met sijn maets.
 Ick verleckert op uw vleyen,
 Voel de yreesse voor verleyen
 Staen in mijnen boesem stil.
 Uwe keel heb al haer' wil.
 Maer is 't reën dat ick sal mosten
 Tegens uwe belghsucht, bosten
 Breucken, die des Noodlots raedt
 Oft het reuckloos Luck begaet.
 'k Was verzeilt aen Circes haven,
 Die, met haer vergifte gaven,
 Bey bedaeghtheid ende jeughd,
 Wentelt in een verkens vreughd,
 Tuysfchen, teemen, slempen, slaepen
 Is het oorlogh daer. Dat waepen
 Ick en leerde t' gaener tijd
 Voeren: En in sulcken strjdt
 Had ick noyt oft hart of handep.
 Bet mijn' ooren watertanden
 Na de leckerny van een
 Kort ontbÿten uwer reën,
 Als nae, wat men op kan setten
 In een' bruyloft, in bancketten
 Bruylofts staerten, die soo wel
 Menigh' meften uyt sijn vol.

Maer

*Maer wat is 't? des Werelds winden
 Zijn in geenen sack te binden.
 Beter, somtijds loopen aen,
 Doer sy drijven, als vergaen.
 Waert ghy my in tijds verscheenen,
 Vaste star, ick had daer heenen
 Daer ghy leide, loop gewondt.
 En is 't dat ick hier ontrent,
 U een reis magh sien geresen
 Dan sal 't die goed' avonds wesen,
 Daer uw sangh van heeft gerept.
 Ondertusschen veel danck hebt.*

Omnibus idem.

Op 't H. te Muyden. clo loc xxxiii

W E D E R - A N T W O O R D.

JA E, danck hebt, beleefde Moppen,
 Die my uw' bepuynde kropp, en
 Niettemin bespraectt gesteent
 Soo gewilligh hebt geleent;
 Trouwer tuygen van mijn' weeningh,
 Trouwer Tolken van mijn' meeningh
 Dan het klapperachtigh ried
 Dat den Koningh Ezel hiet.

Maer vergeeft my, klare klinckaert,
 Mijne vertrouwen op uw' klinck-aerd
 Was geen toegedochte klanck,
 Maer een toegedichte sanck;
 Recht gelijk de minnaers plegen
 In de wilderniss verlegen
 Om een' oogh, en om een oor,
 Om een tuygende gehoor,
 Struycken, ongezielde lijven,
 Ziel en adem in te lijven,

Om de Wanhoop van de min
 Yet te scheppen van verfin.
 Sie ick nu mijn enckel jocken
 In een dubbel ernst betrocken,
 Sie ick leven 't gen' ick docht,
 Amy! of het leven mocht;
 Soo wel eer de Grieksche Luyten
 Van de marmer-hacker fluytten
 Die de Vrijster van sijn sné
 't Leven in soogh met sijn' bé?
 Welkom dan, en welkom, klinckers;
 Welkom luyfster-leepe linckers,
 Welkom wel-belefen tras,
 Welkom rijcke letter-kas;
 'k Will van nu af niet meer dagen
 Die uw' dagen moet doen daegen
 Met het stijgen van sijn' Son
 Die ick onlanghs onder von;
 'k Houw my ruym en vol te vreden
 Metten romp der holle steden
 Die de schaduw van uw' Heer
 Somtjids met haer' volheit eer'.
 Hebben u mijn' krancke knepen
 't Leven uyt de borst genepen,
 Bauwt ghy door den flauwen galm
 Van mijn' klachten, over 't kalm
 Van de vlacke Zuyder-Ebbe,
 Daer ick maer besien en hebbe,
 Doe ick van te voren las
 Dat mijn' reis verloren was;
 Wat en kan ick niet begrijpen
 Van het krachtige beknijpen
 Van sijn' dagelicksche stem;
 Hoe haer krakende gehem
 Door uw' laegen heen moet booren;
 Wat ghy tongen, wat ghy ooren,

Wat

Wat ghy ramm'lens in 't gebeent
 Van hem leert en van hem leent;
 Wat hy uw' vermurwde schoncken
 Leer en leerfaemheits gefchoncken,
 Wat hy letters monde-voll
 Heeft vergoten in uw holl!

'k Weet het, kalck, ick weet het steanen;
 Dat ghy leent dat kont ghy leenen,
 En soo veel ghy berghz en draeght
 Veilen die 't u verght en vraeght;
 'k Sal 't u vraegen, 'k sal 't u vergen,
 'k Sal uw' weerklanck komen tergen,
 'k Sal als in een' Bijen fuyck
 Komen smodd'ren in het puyck
 Van de Goysche Honigh-raeden,
 'k Salder mijn' begeert' in baeden,
 En mijn snaeken in verflaen,
 Sonder seggen op het gaen
 Dan, „ danck hebt, bekeefde moppen
 „ Die my uw' bepuynde kropp en
 „ Niettemin bespraectt gesteent
 „ Soo gewilligh hebt geleent.”

DOOR I. VANDER BURGH.

*Pronck der wenschelicker menschen,
 Soo op menschelicke wenschen
 In den Hemel verdt geacht,
 Meerder heil en meerder segen
 Als oyt mensch hier heeft gekregen
 Bid ick datje van my wacht.
 Vasthart, soo het mocht gebeuren
 Dat mijn rijm u quam te steuren,
 Soo verfoeck ick wat gedult:
 Wie en souw geen rijmer wesen
 Als men 't uw eens heeft gelesen?*

D 4

Dencks

Denckt „het is mijn eigen schuld.“
 Wasser niet meer in uw dichten
 Als dat nu de Dichters sichten,
 'k Had dit rijmen niet befaen,
 'k Had mijn tuych wel t'huys gehouwen.
 't Moet nu voort al sou 't my rouwen.
 Rjympjes loopt, ick laetje gaen;
 Gaet dien Haeghschen Dichter vinden
 Die dat rack van dicke Linden
 Voor het dorren heeft bevrjdt,
 En door kracht van sijn gedichten
 Weet de strengheit te doen swichten
 Van de straffe Winter-tijd.
 Gaet, ick moet hier noch wat beiden
 In het letter-rijcke Leiden,
 Korts noch leidster van mijn jenghd:
 Laet! daer nu niet valt te kijcken,
 Als de fraet besaeyt met lijcken
 En de luzden sonder vroughd.
 Maer! wat sal de tijd weer schoelen
 Als ick weer sal mogen deelen
 Van het goddelick geluyt,
 Dat met smekelicks toonen,
 Dieder in sijn vingers woenen,
 My den Hemel schier ontsluyt.
 Als dat zielvervoerend trecken
 Onse blijdschap op sal wecken,
 In die dommelende spraeck,
 Ogepronckt met gulde woorden,
 't Leven geeft aan doode koorden,
 Dat het rotsen schier vermaeck'.
 Dan sal alles zjyn vergeten.
 Wie sou dan van droefheit waten?
 Alle sorgen zjyn ten endt,
 Even als men siet verdwijnen
 Nevel voor het Sonne-schijnen,

*En de Winter voor de Lent.
Maer indienje wel mooght lijn
Vasthart, datw' ons eer verblijen,
Soo versiet ons maer te leen
Met (*) dat wonder geurich roosien
Dat Lycoor' gaf sulcken bloosien
Datse zelfs een roosien scheen.
Ey vergunt ons dit vermaken.
Kan mijn wensch den Hemel raken.
Werdt u veer van my gegunt,
Oock van Brofferhuysens wogen,
Meerder heil en meerder segen
Als ghy selver wenschen kunt.*

A N T W O O R D,

Dobb'len danck, beleefde Menschen,
Voor uw' dobbel soete wenschen,
Menschen die ick dobbel acht
Om het dobbel deel van segen
Dat ghy van Hem hebt gekregen
Daer men 't al van hoópt en wacht.
Mocht my dagelicks gebeuren
d'Eere van soo foeten steuren,
'k Droegh uw af-zijn met geduld.
Maer, ó kort-geluckigh wesen,
'k Heb u schielickheit gelesen
In 't betalen van mijn' schuld.
Konnen dan mijn' doove Dichten
Sulcken klinckaerts helpen stichten
'k Will het menigh mael bestaen;
Half gehackelt, half gehouwen,
Uyt den ruygen, uyt den rouwen
Sullen sy van 't aenbeeld gaen.

Mocht

(*) *Soo wil hy noemen een Madrigal van mijn maecksel, be-
ginnende, Donò Lioori à Batto.*

Mocht ick maer de ooghjens vinden ,
 Ronde Rapenburger Linden ,
 Die u Buerigh Borger vrijdt ;
 Oh ! wat fouden mijn' Gedichten
 All de Dichtery doen swichten
 Van mijn' laesten winter tijd !
 Nu benijd' ick u sijn beiden ,
 Letter-moer , papierigh Leiden ,
 Nu misgun ick u sijn' jeughd ,
 Die hem weet te houden kijken
 Door het laken van uw' Lijcken
 Naer de Leid-sterr van sijn' vreughd.
 Kijcker , spaert uw' oogen-schelen ;
 Om den vrienden met te deelen .
 Die haer wekelick geluyt
 En' nu onvergaerde toonen .
 Van den anderen sien woonen
 Tot ghy d'uwe weer ontflyytt .
 Konnen u de tamme trecken
 Van mijn' darmen-nijpers wecken
 Doorgedommelt door mijn' spraeck ;
 Houdt , hier zijn de Roofse-woorden
 Die ick op mijn' voofe koorden
 Heb gewijdt tot uw vermaeck .
 Als ghy dese wilt vergeten ,
 Komt'er hier weer nieuwe weten ,
 Mijn getramp en neemt geen end .
 Komt dan haest , ghy mocht verdwijnen
 Door het al te stadigh schijnen
 Van die Sonne van uw' Lent ,
 'k Magh 't medoogentlick wel lijden .
 Dat mijn' vrienden sich verblijden ,
 Dan ick geeffe maer te leen ;
 En , met oorlof , Leidfche Roosjen ,
 Uw' Lycorelicke bloosjen
 Springht te langh voor onse scheen .

En

En ghy, droncken in 't vermaecken,
 Die foo taey van daer kout raecken,
 Schad' en wordt u niet gegunt,
 Hoort van veler vrienden wegen,
 Komt ontfanght der vrienden segen,
 Maer komt dobbel foo ghy kunt.

A E N J O F F R O U W

T E S S E L S C H A D E V I S S C H E R S ,

Nieuw - getrouwde;

J O C K.

Teere leerlingh van de Trouw;
 Onlancks Maeghd, en onlancks Vrouw,
 Teffelschade, die uw' gade
 Hebt gevonden, niet te spade,
 Hebt verbonden, niet te vroegh,
 Van de wonden die hy droegh;
 Heeft u noch in 't nieuwe leven
 d'Oude vriendschap niet begeven,
 Huyft ghy noch in uw gedacht,
 Die die huyfingh, als gepacht,
 In uw' vriend'lickheit besaten,
 Doe ghy, eenigh by der straten,
 Eenigh t'huyt, en om uw bedd
 Met de eenigheit besett,
 Spotte met de Jongens toortfen,
 Die u doch met fijner koortfen
 Onafbiddelicken brand
 t'Uwer beurten heeft vermant?
 Zijt ghy noch bedenckens machtigh
 Hoe de Herten, heet en jachtigh
 Na de beeck te koelen gaen
 Die de min ten doete staen?

D 6

Lcent

Leent my dry der toover-woorden
 Die soo menigh oor bekoorden,
 Dry aen 't schoone Lauren-Hoof
 Dat het mijne van my roof
 Daer ick 't een en 't ander baecten
 On-voorfiens heb derven naecten,
 Of het vyer dat blaecten moft
 Blaecten sonder branden koft.

Seght haer. Wie? Oh! vraeght niet verder:
 Seght haer, hoe een Haeghsche Herder,
 Hoe een overrompelt knecht
 Min op 't minnen afgerecht
 Dan sijn' lammeren op 't vliegen,
 Vry en vredigh van der wiegen,
 Onbewogen voor de vonck
 Van, soo menig' Minne-lonck,
 Loncken die hy sagh haer' punten
 Op sijn' wederliefde munten
 En belodderen de sijn'
 Om van hun belonckt te zijn,
 Endelick de fierer schichten
 Van haer' ongemeene lichten
 Heeft onmogelick gesien
 d'Onverwonnen borst te bi'en:
 Daer sijn' herffenen af dav'ren,
 Even als de langhste klav'ren,
 Of de Helmen om den Haegh
 In een' dichte Noorder-vlaegh;
 Daer hem nu sijn' korte nachten
 Swart' historien van klachten,
 En sijn' dagen sonder schijn
 Nachts-gelijck geworden zijn;
 Daer hem nu de wijdfte wallen
 Aen den Amstel nauw om vallen,
 En de ruymste kaden schaers,
 En de bruggen vall gevaers;

Soo

Soo beduyz'len hem de roocken
 Die den Hertten-brand ontsmoocken
 Soo en zijn sijn' oogen schier,
 Soo en sien fy niet als vier:
 Soo en kan hy niet bepeisen,
 (Schoon ten ende van sijn reisen,
 Schoon by Zuyden 't Zuyder Meer
 Met den voorsten voet op 't veer,))
 Wie hem van het Y gescheiden,
 Overtoovert heeft tot Leiden;
 En de Schipper die hem bracht
 Staet en bedelt om sijn' vracht.
 Veerman, seght hy, weest te vreden,
 Loon voor arbeid staet in reden,
 Maer de reden maect geen' schuld,
 Voor den arbeid is vervult:
 Schaemte weigert u te wenschen
 Heele vracht van halve menschen
 En de Mensche dien gy siet,
 Ben ick half, en daerom niet:
 Gaet de beste weerhelst soecken
 Daer haer 't lieffelick bevloecken
 Van den soetsten nederflagh
 Die oyt oogh in oogen sagh
 Uyt de borst heeft heeten scheiden;
 Herte, seght, komt voort, na Leiden,
 't Gelt my noch een' halve vracht,
 't Gelt hem 't leven die u wacht.
 Schaedtgen, seght ghy dat ick mijmer?
 Dat vergeeft men aen een' Rijmer;
 Kont ghy 't met een suer-besien
 Aen een' Minnaer oock verbi'en?
 Voeght, het Rijmen, en het Minnen,
 En mijn' ongebaerde sinnen,
 En mijn onbejaerd gemoet,
 En mijn onbedaerde bloed,

En mijn' onervaeren oogen;
 Dunckt u dat hy min medoogen
 Kan verdienen dan verwijt
 Die alleen van allen lijdt?

Maer bedenckt'er by, Vriendinne,
 Waer toe quam 't u in den sinne
 d'Onbedacht' onnooselheit,
 Van mijn' tegenwoordigheit
 Uyt de veile rust te haelen,
 Daer ghy sulcke, sulcke straelen
 Om uw' houwelickfen troon
 t'Uwen luyfter hadt ontboon?
 Uw' beleeftheit doet my sterven;
 d'Eerste steen van mijn bederven
 Heeft uw' gunstigheid geplant.
 Vyand-vriendelicke hand,
 Hebt ghy d'eerste deur ontsloten
 Om mijn' broose borst te blooten;
 Hebt ghy d'eerste Bijl gestelt
 Die mijn' vryheit heeft gevelt;
 Laet u d'eerste forge lusten,
 d'Eerste plaester toe te rusten
 Over d'eerste Minne kneep
 Die my eerst tot uwent neep.
 Oh! of oock die hooger' straelen
 Tot medoogen wilden daelen,
 En de voedster van mijn' pijn
 Mijn' geneester konde zijn!

Seght haer, soete voorspraek, seght haer,
 Soo Sy nijdigh onderrecht waer,
 Wetens-willigh wie sich stout
 Soo veel dervens heeft betrouwt;
 't Iffer een, seght, van de jaeren
 Die, geburen van 't bedaeren,
 En de statelicke vrenght,
 Paelen aen de tweede jenght:

't Wel-

't Welgevall van schoone leden
 Schreef hem niemand toe met reden:
 Aen het bruynen van fijn' huyl
 Kijckt de Haeghe Herder uyt;
 Maer hy dunckt sich selfs te blofen
 Als de morgenfondfche roofen,
 Zedert hy den wederflagh
 Van haer oogh in 't fijne fagh:
 Soo verlicht der Sonnen luyfter
 Aller wegen alle dūyfter,
 Soo is heel den Hemel fchoon
 Om het by-zijn van de Goðn.

Over-wight van gulde fchijven,
 Die 't ter Wereld al bedrijven,
 Meer als noodelicke Munt,
 Heeft fijn' fterr hem niet vergunt;
 Weinigh maeyen, weinigh ploegen,
 Klein befitt in groot genoeghen,
 En dat middelmaetigh veel
 Zijn gevallen tot fijn deel;
 Maer fijn' nieuwe Min-gedachten
 Heele dagen, halve nachten,
 Zijn fijn' fchatten in 't gemoed
 Daer hy Rijck af heeten moet.

Voorraed van gegeten lett'ren,
 Om geleerde t' overfchett'ren,
 Schuylt'er weinigh in fijn hoofd;
 Waer het even wel geklooft
 't Waer vol letteren te vinden,
 Letteren die herten binden,
 Maer met hope van gena,
 Soete lett'ren M. V. K.

Sterreflocken aen te ftellen,
 Om de Fackelen te tellen,
 Om de keerffen ga te ftaen
 Die het Hemel-holl begaen,

Zijn

Zijn gefifte wetenschappen
 Die fijn' herffenen ontfnappen,
 En de geeften van fijn oogh
 Weigeren haer vier foo hoogh;
 Maer twee helderer Planeten
 Zijn de doelen van fijn weten,
 En de fterren die hy fchiet;
 Hooger' Hemel kent hy niet.

Stemme-ftreelingh, snaren-krabb'lingh,
 Is een' konftelike brabb'lingh
 Die fijn' handen en fijn' keel
 Niet en kennen als ten deel;
 Maer, al finckt het eigen roemen,
 Laura, kan fijn' keel niet noemen
 Of fy ftaeter af en trilt
 Als een Eicken rijs in 't wild;
 Snaeren kan fijn' hand niet raecken
 Die wat Lauras-achtigh kraecken
 Of fijn' vingers gaender af
 Als een viervoet naer een' draf;
 Daer dan hand en keel vergaeren,
 Laura seggen al de fnaeren;
 Laura kort en Laura langh
 Zijn de Noten van fijn' fangh.

Verr en verfch-geraapte Rijmen
 Regel-dicht aen een te lijmen,
 Hooger fweven als 't geberght
 Is fijn pen te veel geverght;
 Kruypen kan hy, gaen en springen,
 En gelijcks der aerde fingen;
 't Water dat de Rijmers maeckt.
 Heeft fijn' lippen noyt geraeckt;
 Maer de wel-gevoeghde giften
 Die den Hemel door de fiften
 En het keurlick onderscheid
 Van een' milde gierigheid,

Over

Over haer' beminde kuyven
 Nederwaerts heeft laten fluyven ,
 Kittelen fijn' aendacht nauw ;
 't Vliegen wordt hem wel soo gauw
 Als de best-gewieckte vliegers
 (Dat 's Poëtelickste liegers),
 En fijn afgevlogen Dicht
 Rijft hem selver uyt 't geficht.
 Seght haer dan, hy heeft den fegen
 Van de fchoonheit niet gekregen ,
 Noch de geestelicke gonst
 Van gefogen Letter-konft ;
 Sterren kan hy niet beroemen
 Van de feven een' te noemen ;
 Op de Noten is hy fchorr ,
 Op de Snaren vinger-dorr ;
 Rijmens is hy onervaeren
 Als de Ploeger in de baeren ,
 Als de Zeeman in de Terw ,
 Als de blinden in de verw :
 Evenwel 't bevalligh wesen ,
 't Rijck, het ruym-geletert wesen ,
 't Spelen dat by geen en lijkt ,
 't Singen dat maer 't uwe wijckt ,
 't Rijmen dat hy felf kan achten ,
 Hondt hy all' van uwe krachten ,
 Kont ghy 't fchepfel van uw' fin
 Min vereeren als uw' Min ? —
 Schijnt fy na de Min te hooren ,
 Vatfe vaster by die ooren ,
 Seght haer dan als *Alord* fei' ,
 Doe fijn krachtiger gevelei
 Perfte door de koele korften
 Van uw' overvrofen borften ,
 En uw Ys-lijck' ongeua
 Dede doyen in een Ja.

Deze

Dese zijn de scherpste pijlen
 Die wy t' samen kunnen vijlen ;
 Soo haer dan de tegenstand
 Van een herder Hert vermant ;
 Tselfscha, hoe sal ick 't herden ?
 Ghy, vergeeffsche Tolck te werden,
 En, oh armen, ick! en ick,
 Proye van mijn' eigen strick'!
 Sullen niet mijn' eigen schachten
 Met den woekerloon van krachten
 Keeren op het broofse bloot
 Van de schutter diese schoot ?
 Oh! ick spel het langh te voren,
 Lieve Tolck, ick sal 't besmooren;
 'k Heb geen' Lauwer om de muts
 Tegen sulcken blixem-bluts.
 Wil 's haer dan in bloed vermaecken ?
 Ja sy; 'k sie de dood genaecken;
 Neen sy; 't Is geen' Maeghden doughd;
 Ja sy; 't Is onnoofel' vreughd;
 Neen sy; 't Mocht haer namaels rouwen;
 Ja sy; Droefheit kan verkouwen;
 Neen sy; 'k heb het niet verdient;
 Ja sy; om een' liever' vriend,
 Oey! daer waggelt mijn vermoeyen;
 Tselfscha, om tijd te spoeyen;
 Korte moeyt voor langh bediet,
 Vraecht haer, of sy wil, of niet ?

SLOOT-REGEL VAN DE ANTWOORD VAN DEN DROST
 HOOFT OP HET VOORGAENDE.

*Soetjes, toef wat, noch een woordjen
 Ick u bijten moet in 't oortjew,*

Dan

*Dat mijn hoofjes rammelrad
Schoontjes, schier, vergeten had;
Spreek je 't Meisje blonds van haeren,
Past voor al haer te verklaeren,
Klaerder dan ghy 't my bediedt,
VASTAERT oft ghy 's meent oft niet.*

B O S S - D I C H T.

Echo, leden-loofe Geest,
Dien soo menigh Minnaer vreeft,
Om de waerheit niet te hooren
Die hem 't hert breeckt door sijn' ooren.
Kreet ghy niet om Thisbes dood
En haer' lieven Min-genoot? Noot.
Herde hoer, kont ghy verachten
Soo medoogentlicke klachten? 'k Lachten.
Kont ghy lacchen, vinnigh vel,
Om een ander mans gequel? Wel.
Die de Min veracht die slaetse,
Quellingh vindt al om haer plaetse. Laet se.
Was dan Pyrams sterven soet.
In sijn' Thisbes arm en bloed? Armen bloed!
Daer mé komt u, kan ick hooren,
Weder d' oude Min te voren. Min te voren.
Doe Narciss uw' hand ontwoey,
Hoe was doen uw hert te moey? Oey!
Waer, waerom, wat heenen quam hy,
Weleke wegh van sterven nam hy? Amy!
Doet u nu de smalte weer
Van sijn schoon gestalte feer? Al te feer.
Emmers uyt sijn hard medoogen
Quam somtijds een soen gevlogen? Logen.
Wild' hy nemmer nader tre'en,
Quamt ghy nemmermeer aen een? Neen.

Waf-

Wasser dan in bosch en velden	
Altijd eén die hem verselden?	Selden.
Soo gebeurde'r, als ick segh,	
Altemet wat by den wegh.	Wech!
Altijd leidt de waerheit achter,	
Of de vleyery versacht'er.	Sachter!
Was sijn hert soo dick verloodt,	
Quam hy nemmer ongenoodt?	Noot.
Iffer van hem niet gebleven	
Soo veel als hy was in 't leven?	Even.
Vergelijckt ghy dan een' knecht	
By een' bloem in 't veld gerecht?	Recht.
Wat is dan de schoonheits waerde	
Of s' al schoonheit noyt en paerde?	Aerde.
En wat wint hy diese vindt,	
En wat vindt hy diese wint?	Wind.
Sietme'r veel' naer Blommen loopen	
En na wind en aerde hopen?	Hoopen.
Waert ghy niet van 't selve sogh	
Droncken doe; of zijt ghy 't noch?	Och!
Hoe ontwaeckt ghy dus vroegh 's mergens,	
Of verwacht ghy yet van ergens?	Nergens.
Of bemint ghy onverspiedt	
't Eerste dat ghy hoort of siet?	Yet.
Of de Satirs nu eens quamen	
En u in haer' koten namen?	Amen!
Sult ghy eeuwigh 't minne - lied	
Singen, en verlaten niet?	Laet, en niet.
Soudt ghy'r voor u daeghs geneeren	
Meer dan 't half dozijn begeeren?	Geeren.
Houdt; ghy eigen - schande - bell,	
Kondt ghy swijgen, al waer wel.	Vaer wel.

KLUCHT.

K L U C H T.

't Lusten een' belusten Geest
 (Utrecht is sijn t' huys gewoest)
 Malle menschen te vermaken
 En met schande wijs te maken:
 Daer toe veinsden hy 't bedrijf
 Van de Maeghden vijf en vijf,
 Die'r de vijf mallooten waren,
 In verthooningh te verklaren,
 Naer hy 't in de letter vond
 Van 't Genadiger Verbond.

Stijlen deed' hy weinig' stellen,
 En daer berderen op vellen
 Toegespjckert, toegehaeckt,
 En 't stellagie was gemaect:
 Maer de ruymte vry benepen,
 Vry ondienstelick begrepen,
 Daer sich niemand aen en stiet
 Oft sijn hoofd om achter liet.
 Vensters, luyven, daken, deuren
 Dreighden onder 't pack te scheuren
 Van het opgedrongen volck;
 Onder dreev het als een' Wolck,
 Die de witte Winter-buyen
 Uyt den Noorden jaeght in 't Zuyen:
 Die daer niet te sien en was
 Hiet men doot of min te pas.
 Maeghden boven alle vrouwen
 Warender niet uyt te honwen,
 Maeghden sagh men waer men stond,
 Of bedriegh ick mijnen mond?
 Meiskens saghmen waermen heen sagh;
 Mog'lick ofmer een' van tween sagh,
 Mog'lick offer thien gevraecht

Fladd'

Hadd' gefworen, wy fijn Maeghd,
 Van den Middagh tot den Duyfter .
 (Kleine dingen krijgen luyfter
 Van der keerffen kleine vlam)
 Sat men eer men yet vernam:
 Somtjids roerde'r yet van binnen,
 En men riep 'er, Sy beginnen:
 Sei den eenen door een' spleet,
 Wacht, de thiende wordt gekleedt;
 And're fwoeren door de klampen,
 't Sal hem gelden, 'k fie de lampen;
 Dien het wachten viel te bangh
 Vond vermaken in 't verlangh.

Na verlangen en verwachten,
 Na veel' onverdulde klachten,
 Komt de Baes voor uyt getre'en
 Met de Roll van defe re'en;

Vrienden minft, en meeft Vriendinnen .
 Die ons geerne faeght beginnen
 Dat oyt niemand en begoft
 Daer fijn volck niet ftaen en koft;
 Wilt gy fien thien Maeghden hand'len
 Daer geen' vijf en konnen wand'len?
 Lieve fiet eens rondom my,
 Hier en is geen' plaets voor dry?
 'k Sie u 's onverftand bekennen,
 En befchuldigen uw rennen
 Op den roep van nieuwigheit
 Sonder fchaduw' van befcheid:
 Maer een' ander' hoor ick klagen
 En tot aller onfchuld vraegen
 Waerom hebt ghy, die ons laeckt,
 Niet een' ruymmer plaets gemaect?
 't Is niet qualick opgenomen
 Al en is 't niet over-pluys;
 Want de mis-flagh uytgenomen

Van het onbequaem radayc,
 All' de dwaefe zijn gekomen,
 En de wijfe blijven thuys.

B O E R E N - T A E L.

AEN DEN VRYHEER VAN ASPEREN.

Roomsch gefpan, Veneetfche berders,
 Tweede vrijfter van ons' Herders,
 Haeghfche maeckfel, Franfche kropp,
 Franfche fellingh, Haeghfche kopp,
 Haeghfch - Veneetfche - Franfche spanen,
 Luyt, getuyge van mijn' tranen,
 Luyt, getuyge van mijn' vreughd,
 Van mijn' onbevleekte Jughd;
 Luyt, toekomende verblijden
 (Emmers wil 't den Hemel lijden)
 Van mijn' dorren ouderdom;
 Luyt, mijn' stille Treves-trom;
 Luyt, mijn' Fluyt, mijn' doove Trompen;
 Luyt, mijn' Feeft, mijn' druyvendompen;
 Luyt, mijn' heufch onnoofel spel,
 Mijn vermaeckelick gequell;
 Luyt, mijn' voorspraeck by de Meisjes,
 Die wel ses, wel seven reisjes
 Seven knechjes wel-gpaert,
 Om een boompjen hebt vergaert;
 Luyt, mijn flentel totte kamers
 Daer men sonder gouden hamers
 Selden in geraeckt of niet;
 Daer men 't Volckjen niet en flet
 Dan gedoken in den doncker,
 Daer het Manne-volck heet Joncker,
 Daer de Vrijfter Joffer heet,
 Daer men altijd snycker eet;

Daer

Daer de deuren en de mueren
 Met fluweele lange lueren
 Zijn behangen en bedeckt,
 Daer men mette Boeren geckt,
 Daer het altijd is vol reucken
 Recht als in een' kermis-keucken,
 Daer de le'ren-wanten duym
 Steeckt vol muskes en parfuym,
 Daer de mantels en de kragen
 Soo veel' vreemde kleuren dragen
 Dat het in een mensch sijn oogh
 Flickert als een Regenboogh;
 Daer men heele winter-nachten
 Met het bloote hoofd moet wachten,
 Om een handjen vol gewins,
 Op een' Hertogh of een' Prins:
 Luyt, mijn eerste wegh-bereider
 Totten grooten Menschen-weider
 West by Noorden 't Noorder Meer
 (Japick, dunckt my, hiet den Heer)
 Die sijn' hoogh-geleerde ooren
 Om den Herder-tramp te hooren
 Die ghy hem te wille sloeght,
 Goedertieren heeft gevoeght.
 Luyt, by Luyten vergeleken
 Die voor Luyten noyt en weken,
 Luyt, die uwes Trampers naem
 Kondigh maeckt en aengenaem,
 Tweemaal seven Jaer' geluyftert,
 Meer bevochten dan verduyftert,
 Luyt, te veel gepresen Luyt,
 Stopt uw' snaeren, *Anna* fluyt.

Uyt was de Boeren-deun, soo haest het Herder-wicht
 Sijn' *Anna*, sijnen schrick, kreegh naerder in 't gesicht,
 En sagh haer 't Fluytjen vast van alle kanten klaeren,
 En sagh een' jonge Rei rontsom haer lijf vergaeren,

En

En fagh het foet gefwell van d' een' en d' ander' koon,
Daer mede, soo hem docht, fy peilden na den toon.

Ghy die het Roemer-lied aen uwe kroon gehangen,
Geluckigh Heer-Poët, gehoort hebt en ontfangen,
Ghy die verftaet hoe verr' een' Amfteldamsche fluyt
Verketelt en verdooft een' Haeghsche Herder-luyt,
Spreeckt vonnis tuffchen tween, of niet de lompe Jongen
Sijn fchraele darm gefchrap voorsichtigh heeft bedwongen,
Daer *Annas* keel verſcheen: Of 't niet is, soo hy meent,
Beft tijdelick gewicht, eer ſchandelick verbeent.

A E N

J. VAN BROSTERHUYSEN,

OP SIJN VERLANGH NAER 'T UYTKOMEN MIJNER DICHTEN.

Waerom gaept ghy, Brosterhuyſen,
Als de Waterlandsche Sluyſen,
Naer een' vingerhoed vol nats,
Offer vry een' Zee vol ſchats
Uyt mijn' dorre pen ſou ſtorten?
't Is de drinckens vreughd verkorten
Die ſoo wijd ſijn' wangen reekt
Dat hy noyt verlang en leckt,
Maer de gall ſlickt ſonder raecken,
En den Honigh ſonder ſmaecken,
Even als een' Steuren-fuyck
't Grondelingh in heuren buyck.

Wacht my wat met enger' lippen,
Daer ick tuffchen in mogh' glippen,
Als een palingh door een' kloof
Daer ſijn jongh door henen ſchoof,
En mijn' anders doove net'len
Sullen uwe nauwte ket'len,

Auro. II.

E

En

En mijn anders dom geluyt
 d'Oore die ten naecten sluyt.
 *k Sal mijn' Zetter onderwijlen
 Met sijn' Letter wonder ijlen,
 *k Sal mijn' Drucker slaeven doen,
 En ven stappen draeven doen;
 *k Salse beide met haer swoeten
 *t Water-warmen sparen heeten,
 *k Sal den Einder voor een blad
 Rijgen heeten wat hy vatt,
 *k Sal den Wagenaer na Leyen
 Dobb'le sweepen heeten breyen,
 En doen rennen met de Meer
 Als waer' Phaëthon op 't veer.
 *k Sal het pack met Citos decken,
 En den Brieven-draeger reckon,
 En doen rucken aen uw' beil,
 Dat de Meid sal roepen, wel,
 Wel wat gaet den Bengel over?
 Daer op sal hy, soo wat grover,
 Soo wat holler uyt die stroot,
 Die bebieterde Mengel-goot,
 Ripfen, voor de reedste antwoord,
 Hier jou varecke, reickje hand voort,
 *k Heb eloope met dit pack
 Tegens stoep en luyv en dack
 Offer heel Breda na vaste;
 Helpme van den bras ontlaste,
 Hael me geld, stapp héne, drá,
 Brosterhuysen wachter na.
 Soo ghy dan het zegel-pluyfen,
 En de vellen door te luyfen,
 Niet soo haest en hebt begoff,
 Of ghy klaeght, wat laffer kost!
 Foey, de Bergen zijn verlost
 Van belacchelicke Muyfen;

*k Hael

'k Hael mijn wenschen door den kals,
 All' mijn' giftingen zijn vals:
 'k Sal niet wederspreken, als
 Waerom gaept ghy, Brosterhuysen?

KLINCK-DICHT VAN DEN DROST HOOFT.

*M*en voed' Achilles op met Mergh uyt Leeuwen schoncken;
 Dies siedend' oorlogh-sucht reed door sijn leden rap:
 Van rusten wierd hy mat, van woelen frisch; en schrap
 Stond hy veel liever dan hy stack in lust verfoncken.
 Maer Huygens inborst, die voor soch heeft opgedroncken
 Der Ed'ler Konsten klaer en sinne-suyv'rend saps,
 Plams op het eerlick fraey, waer nae sijn vrijerschap
 Uyt allen yver rent geprickt met heil'ge voncken.
 Dies lustren nu sijn luyt, sijn stem, sijn streelend dicht,
 Na wotten van die geest op alles asgericht.
 Na dese schickt haer 't puyck sijn'r uytgelesen zeeden.
 Doch dit 's maer voorspel; v'hands de welvaerd't van sijn land
 En vry gevochten volck, aenstellen wil haer trant
 Op maetslagh eenes ziels soo vol van Rym en Reden.

A N T W O O R D.

Ick by den heldt gestelt, die uyt der Leeuwen schoncken
 Den oorlogh yver soogh en 't Leeuwelicke rapp,
 Die Troyen hielp in d' afch, en stelden Hector schrapp!
 Soo diep en legh ick niet in eigen waen verfoncken,
 Soo veel en heb ick niet uyt Lethe opgedroncken,
 Dat ick 's my weerdigh kenn'; al paert het vloeyend' sapp
 Van uwe Hoofsche pen 't onwetend vrijerschapp
 Van een' rond' Batavier by d' edel' Grieksche voncken.
 Wat kan hy waerdigh zijn die noch op Stem noch Dicht,
 Ervaeren, noch op Luyt magh heeten asgericht?
 Veel minder op het puyck van uytgelesen Zeden?
 Dies vind' ick in uw Dicht, puyck-Dichter van ons land,
 E 2 Koust,

Konst, jonst, genegentheit, maet, rijm, en regel-trant,
(Vergeeft my 't redelick ontkennen) maer geen' reden.

WEDER-ANTWOORD VAN DEN SELVEN.

*Niet by, maer boven selfs Achilles grove schoncken
En domme-krachtigh hert, stel ick de geesten rap
Dien niet opkomen kan, of flux en staense schrap,
Die noyt in 't welsand van de suffery versoncken.
Graaedfche Wol had noyt het gloeyroodt bet gedroncken
Daer 't voeder verwer is, aen groene Kruyden sap,
Als kennis heeft gegrijft uw groene vrijerschap
Waer aen men werdt gewaer soo Goddelicke voncken.
Maer looft Musæus om sijn ziele-sleepend' dicht,
Amphions ringers tuck ter luyten asgericht,
Of Orpheus sangh, die 't wilt inscherpte tamme zeden;
't Is ydelhoofds bestaen gewaecht door yeder landt,
Van 't geest verleiden, steens-voeghsaemheid, boomen-trant;
Het mijn oock yver is, beken ick, en geen reden.*

DESLUYT AEN DEN SELVEN, TOT AFSCHEID, OP
'T VERTRECK NAER ENGELAND.

Danck hebbe 't Leeuwen mergh en grov' *Achilles* schoncken,
Die mijn' verkleumde hand van kramp-slijf maecken rapp,
En stelden tegen 't Hooft der hoofden hoofstuck schrapp,
-Daer sy te voren lagh in schimmel-schae versoncken.
Och had ick eenen dropp op *Helicon* gedroncken
Van dat daer boven heet het Henxste-klauwen sapp,
En onder 't groene hout van 't vochtigh vrijerschapp
Een blaeckend' vier gestooct in plaets van dese voncken!
Wat had ick langh mijn' stem, mijn danckbaerhertigh Dicht,
Mijn' snaeren op den toon van uw' lof asgericht,
Daer nu mijn' onmacht is de regel van mijn' Zeden.
Vaert wel volherfsent Hooft, mijn Schipper will van land;
Daer gae ick springen heen op *Thetis* baeren-trant;
Ick gev' U d' eerste eer, gunt my de leste reden.

OF

OP DEN SELVEN TRANT, DOOR JOFF.

A N N A V I S S C H E R.

*Dit heb ick noch gelickt uyt d' uytgesopen schoncken,
 Daer van mijn stram verstand' en stijve pen werdt rap;
 Niet, weerde Vrienden, om mijn selft te stellen schrap
 Tegen u lieden geest; dan lagh ick laegh versoncken
 In diepe hovaerdy; Maer om dat ick gedroncken
 Van suyyer vriendschap heb het smaeckelicke sap,
 Soo ben ick bly dat ick de groene vrjerschap
 Met rype manheid heb in vriendschap doen ontfoncken.
 Gelijck mint sijns gelijck, bei zijt ghy door u Dicht
 Vermaert, en beide in geleertheit afgericht;
 Ook beid' uytmuntend in verstandt en brave Zeden.
 Waer vint men sulcke twee in 't gansche Nederland;
 Want soo de eene speelt, soo gaet den aer sijn trant;
 Dat ghy dan vrienden zijt is (dunckt my) meer als reden.*

NOCH OP DEN SELVEN, DOOR JOFF.

T E S S E L S C H A D E V I S S C H E R.

*Hoë wel ick noyt en soogh pit uyt der Leeuwen schoncken,
 Soo voel ick everwel mijn geesten werden rap,
 Gemoedicht door u Rym hun krachten stellen schrap
 Om kanten tegen 't luy dat d' yver hield versoncken.
 U suyghlingh, als vermint, lagh overstalligh droncken
 In weeldens vette schoot, en soogh het suchtigh sap
 Uyt Coppers boesem daer de quixe vrjerschap
 Uyt blusten met hun vier als water uwe voncken.
 Noch hield ghy d' overhand: dies stel ick uw gedicht
 Voor boven Heltery ten oorlogh afgericht:
 Die dwingen met geweld; ghy met beleefde zeden.
 Moetblasers alle bei van 't luckigh Nederland,
 Al wat van voeten weet moet dansen na uw Trant,
 En welgetroffen galm op sleutel van de Reden.*

E 3

NOCH

NOCH OP DEN SELVEN, DOOR

J. VAN BROSTERHUYSEN.

*Kost ick, ick maecks' een Fluyt van d' uytgesopen schoncken
 Waer op ick speeld' u lof met vingers wis en rap,
 Ghy geeften die uw Naem set tegen d' eeuwten schrap,
 En al wat haest sal zijn in Lethes vloed versoncken.
 Maer 'k heb noyt (dat ick weet) uyt d' Heingstenbron gedroncken;
 Dit dicht ick door een swier van 't finneroerend sap'
 Uws werckelicken dichts beweeght: wat vrijerschap,
 Hoe luy en souw daer door in yver niet ontfoncken?
 Doch yver isser maer te speuren in mijn Dicht,
 Dat noch op wetenschap, noch konst is asgericht:
 Dies niet op lof van Ziele-stepend' eele Zeden.
 Singht selver uwen lof, Hoofdichters van ons Land,
 Soo nuery' ick u na, en houw soo wat den Trant
 Van uw gelseerde Rym en welbeleyde reden.*

NOCH OP DEN SELVEN, DOOR

G. R. D O U B L E T.

*Kreegh maer Achilles eens een slurpjen uyt de schoncken
 Soo dickmael nu herschaft; hy wierdt van dood weer rap,
 Hy stelden tegen Hel en al sich selven schrap,
 In wiens geweld hy leit soo dom en diep versoncken.
 Want schoon hy heeft nu langh uyt Lethe opgedroncken
 Die al-vergetens vocht, dat sinne-sluym'rend sap,
 Sijn dood-veryrosen herts manhafte vrijerschap
 Sou door dat pittich mergh weer keel van nieuws ontfoncken,
 En lichtlick wierd' hy beid' in sterckt' en soet gedicht
 Op swaerd en pen daer door gelijk'lick asgericht:
 Soo dat sijn wreed gemoet getemt door macker zeden
 d' Herschaffers van dat mergh, Puyck-hoofden van ons Land,
 Danck weten sou dat sijn wildwoestten oorloghs-trant
 Verselt wierd met vernuft, met geestigheid, met reden.*

OMNIBUS HOC VITIUM EST.

BE-

BEHOUDEN REIS NAER ENGELAND: DOOR DEN DROST

H O O F T.

*Trompetter van Neptuin heb ick op U een bée?
 Rondt met de wangen, en te wercke leght uw' longen;
 Op dat de steyen aem ten hooren uytgewrongen
 Doe luystren weer en windt: En kundicht over Zee,
 Uyt uwes Koninghs naem, soo trouwe vaste vrée,
 Als wordt geviert wanneer d' Tfyogel is in 't jongen.
 Sijn Volck, Oost uytgeseidt, Houd' Ael al bedwongen,
 Soo langh tot Huygens heb befeit gewenschte Rée.
 Oft draect ghy en wilt eerst uw' Meester oorlof vragen?
 Geen nootd oock; Schipbreuck kan Arion niet vertzagen:
 Dien de Doitsjn, als 't nauwt, moet dienen tot een' schuyt.
 Sijn sangh sal baren bats, en luytruffige buyen
 Licht, tegen eigen aords van tochten woest, opruyen;
 En maken Zedigh Zee en stormen met sijn Luyt.*

Omnibus idem.

D A E R O P.

*Arions Swaenen-treur en Dood-bereide be'e,
 Het uysterste gepoogh van sijn' geleerde longen,
 Heeft het hem 't leven oock den Rooveren ontwongen?
 Neen. een beleefder Visch ontvoerden hem de Zee.
 Hoe? by de Menschen vrees, en by de beesten vre'e?
 Fy, grijsse logen-ecuw: Komt leert het by de jongen,
 Wie Water, Wind en Weer al singend' heeft bedwongen,
 Tot sijn gefehcepte Vriend bezeilde Jacobs Ree.
 Ick geve voll bescheid op 't ongeloovigh vraegen,
 Ick, Thetis toren laest, der Schipperen verzaegen,
 Ontswommen op de kiel van Hoofts bewenschte schuyt.
 Corinthen, hoort, en wijckt; Noord-westelicker buyen
 Te dempen met een woord, Zuyd-Ooster' op te ruyen,
 Dat kan een Hollands lied, meer als een' Grieksche Luyt.*

E 4

op

OP HET DIAMANT-STIFT VAN JOFF.

A N N A R. V I S S C H E R.

Ghy die den snellen treck op het gelafsen blad
 Van 't Visscher Meiskens hand siet slinger en wenden,
 En nauw'lick mercken kont waer 't ende sal belenden,
 En van soo vremden werck de reden niet en vatt,
 Hoort watter onder schrylt; de penne die Sy hadd
 En over 's Roemers ijs soo wonderbaerlick menden
 (Dit 's een veranderingh die Nafo noyt en kenden)
 Was een bevrofen drop van Hippocrenes natt.
 Gaet, Vreemdelingh, veracht ons' koude Noorder landen,
 By 't heete vruchtbaer sand van uw' versenghde stranden;
 Beschuldight onsen Vorst van weinigh' vrucht of geen':
 Heeft China, heeft Peru, heeft Indien vernomen
 Uyt sijnen warmen schoot te wesen voortgekomen
 Oyt kostelicker natt, oyt konstelicker steen?

 THYRSIS OP DE DOODT VAN SIJNE PHYLLIS DOOR
 YSBRAECK OM-GEKOMEN.

Doe Thyrsis machteloos den droeven oever-boord
 Al schrickende gevatt, al schreyend' had bekropen,
 Daer 't schielick Ys-bedrogh sijn wenschen en sijn hopen
 Sijn hert en all verdronck in Phyllis herde moord,
 En voelde sijn gebedt ten hemel onverhoort,
 En voelde sijnen schatt sijn eigen hand ontfloopen,
 En voelde sijn gemoed in traenen overloopen,
 Wel, seid' hy noch voor 't leff (en Wanhoop voerde 't woord)
 Wel, mijn' gedaelde Son, uw sterven wil ick achten
 Soo ick u leven dé: Verfinckt ghy in het natt?
 Daer soeck ick ook mijn' dood, maer in een traenen-bad;
 Soo sult ghy dan beschreyt, ick schreyende versmachten;
 Als emmers d' een soo wel als d' ander smooren doet,
 Wat kan een koude stroom meer als een heete vloed?

I N E U N D E M C A S U M.

Stabat inexhausto madidus pia lumina rivo
Pastor ad Aglæiae naufraga busta suae,
Hic ubi (Naiades rubeant à crimine Nymphae)
Passa puellarem traxerat unda pedem;
Stabat; et ut charum diffundere flumina crinem
Vidit, et ut furdos tristia verba Notos,
(Talis ïo Arethusa, ïo Arethusa vocanti
Excidit Ortygiam vecta puella Deo)
En, ait, en, mea Vita, sequor; par uffit amanti
Flamma, dabunt finem non nisi fata parem:
Unda tuos necat, unda meos submerget ocellos,
Et poterunt lacrimae, quod potuiffis aquae.

S U R L E M E M E S U B J E T.

Un Berger eschappé dessus le triste bord,
 Le rivage tesmoing d'une glace meurtriere
 D'un ruisseau ravisseur de son jour, sa lumiere,
 Sa Bergere, son coeur, sa vie, son support:
 S'opposant sans effect aux efforts de la mort,
 Forcené de la veoir desdaigner sa priere,
 Le coeur glacé d'ennuis, l'oeil fondu en riviere,
 Ha! Belle, (celuy fit dire le desconfort)
 Si j'eus part à ton coeur j'en auray à tes maux,
 Si j'en eus à tes feux j'en auray à tes eaux:
 Ha! fleuve, trop jaloux de ma trop courte joye,
 Ne porte point d'envie au fleuve de mes pleurs;
 Si, pour la veoir mourir, dans mes yeux je me noye,
 Et pour la veoir noyer dans mes eaux je me meurs.

N E L M E D E S I M O S O G G E T T O.

Stans Tirsi scampato in su la riva
D'infido fiume e ghiaccio traditore,

E 5

R'en-

*Mentre che Filli il suo rapito core
 Annegata fra Ponde à fonde giua:
 E scorgendola già di senso priua,
 Per trionfar la Morte dell' Amore,
 Dissero in lui Sdegno Ardor e Dolore,
 Seguoti pur non men morta che viua,
 Gradita Filli, bel sol occidente:
 Vissero insiem', moriran parimente
 Uguali fiamme in somiglianti cori;
 Tannega un fiume, affogherammi un rio,
 E comè lagrimata in acqua mori,
 Morirà lagrimando in acqua anch'io.*

OP DE VERTAELINGE VAN DE EERSTE

W E K E D E R S C H E P P I N G E

VAN DEN HEERE VAN

B A R T A S,

DOOR DEN VRYHEER VAN ASPEREN.

Brandt is het herte noch in weten-gierigheid,
 Hollander, grage geest naer ouderdoms bescheid;
 Spoelt ghy uw' lusten noch in 't grondsoep aller jaeren,
 In d'oude-jonge Weeck, die 't all in haer sagh bacren,
 All nyt haer bacren stet: Loopt niet soo willigh meer
 Besoeken op sijn' erf den Franschen Lely-Heer,
 Loopt niet soo willigh meer tijd, middel, moeyte waegen,
 Om d' aller-dingen jeughd den vreemden af te vraegen;
 Neemt *Boetzelaer* te hulp; hy weet een naerder pad,
 En thoont u *Asperen* de Werelds Baeckermatt.

O P D E F A E L V A N

V E N U S E N D E A D O N I S.

Wie hadde Venus doch soo snellen fellen schicht
 Gedreven in de borst? — Haer eigen blinde wicht. —
 Maer was hy niet haer kind, en was sy niet sijn' Moeder? —
 De lekker en verschoont noch bloed-verwant noch Broeder. —
 Maer was sy selver niet Vooghdinne van sijn' hand? —
 Meesterse van het vyer, maer slave van den brand. —
 Maer was sy niet Goddin om sijn geweld te weeren? —
 Geen' Goddelicke maegh kan dat fenijn verteeren. —
 Oh sterflick Vrouw-gediert, Doel-witten van de min,
 Ontstekelicke waer; nu komt my in den Sin,
 Kost Venus noch als Moe'er, noch als Vooghdin sijn' banden,
 Noch als Goddin ontgaen sijn kinder-pijl geweld,
 Wat moet het gronwelick tot uwent zijn gestelt,
 Die eens al watter smoeckt moght luchterlaegh sien branden!

O P D E S E L V E,

V O O R D E V R O U W E N.

Was Venus broecke-broeds, wie kan daer uyt besluyten
 Dat Vrouwen in 't gemeen of niet of weinigh stuyten?
 Al was sy haest in brand, dat hadde sijn waerom,
 Wie bijt de Dnyvel eer dan dieder mé gaet om?
 Waer wordt het lichter natt dan in de vochte plasschen?
 Wær maeckt men lichter vyer dan in de gloeyend' aschen?
 Wat souse zijn als vonck die heel de Wereld braeyt?
 Wat souse zijn als Hoer die all' de koppels draeyt?

NAEM-VERSET VAN

S. D. V.

Een jeughdigh Amstel-dier vol ongemeene vlams,
 Wat meer als Waterlands, wat meer als Amsteldams,
 Ontliet haer' schoone twee bewegelicke kraenen,
 En deekte met een' vloed van ongeveinsde traenen
 Den eertijds lieven romp van haer's gelijcken Een',
 Die 't aller zielen pad te vroege most betre'en:
 Doe nu de selve druck die haer beval te spreken
 Het spreken haer benam; al sprekende besweken,
 Sprack, sluytende met een haer noyt besloten lied,
 O! LEVEN, AS VAN GRAS, en meer en zijt ghy niet.

M U Y D S C H E R E I S.

AEN JOFF.

TESSELSCHADE VISSCHER.

Vochtigh Zuyen
 Schort uw' buyen
 Over Muyen
 Eenen dagh,
 Dien ick gaeren
 Sonder baeren,
 Stil, en klaer, en
 Droogē sagh.

Helder Ooffen,
 Uw vertroosten
 Tegen 't rooffen
 Vierigh-droogh
 Kan ick missen,
 Naer mijn giffen
 Uyt het pissen
 Van om hoogh.

Noorder' vlaegen
 Laet u draegen
 Daer de dagen
 Nachten zijn;
 Daer de nachten
 Noyt en lachten,
 Noyt en wachten.
 Sonne-schijn.

U, voor 't leste,
 U, voor 't beste,
 Groeyigh Weste,
 Roep ick aen;
 Leent uw laeuwheit,
 Dat geen' graeuwheit
 's Hemels blaeuwheit
 Mogh' beslaen.

Ingevallen
 Geen' van allen
 Kan bevallen
 Mijn gebed;
 Valt aen 't blaefen,
 Valt aen 't raefen,
 Als vier dwaefen
 Zonder wett:

Maer hy naeckte,
 Maer hy raeckte,
 Daer hy haeckte,
 Niet soo ras,
 Hy en leerde
 Wat de weerde
 Van de eerde-
 Vreughden was.

All uw koelen,
 All uw kroelen,
 All uw woelen
 Over 't Y,
 Al uw buyen
 Voert my huyen
 't Hoofst van Muyen
 Niet voorby.

Soete ueren
 (Ginck hy trueren)
 Moght ghy dueren
 Sonder vaert;
 Wat begeerden
 Onverfeerden,
 Overweerden,
 Nutten waer 't!

Hoort beloert my,
 Luft beroert my,
 Liefde voert my
 Over Zee;
 Zijnder Winden
 Die my binden
 Van mijn' vrienden
 Een, en twee?

Maer, verblijden,
 Ghy zijt lijden,
 Nu ghy glijdt, en
 Staende gaet:
 Kan hy leven
 Sonder beven
 Die beneven
 't Sterven staet?

Æol hoorden
 Dese woorden,
 En ontfoorden
 Sijnen fin,
 Huygens ruste,
 Waer 't hem luste,
 Op de kust, te
 Muyen in.

Lagh verbeiden,
 Schielick scheiden,
 Een van beiden
 Waer' te swaer;
 Waerom gaet ghy?
 Waerom laedt ghy
 Waerom staet ghy
 Bei te gaer?

Moet ick suchten
 Na genuchten,
 En noch duchten
 Daerfe zijn,
 En mijn' wijnen
 Sien verdwijnen
 In fenijn, en
 Schei-azijn?

Moet ick haecken
 Na 't vermaecken
 En geraecken
 Taey daer in,
 En 't genieten
 Sien vergieten,
 Sien vervlieten,
 Eer ick 't vin?

Meer en konden
 Scheidens-wonden
 Niet vermonden
 Sonder pijn;

Hoe 't begofte,
 Suchten koste,
 Suchten moste,
 't Ende zijn.

Tessel-schaedje,
 Kameraedje,
 Die dit praetje
 Uyt mijn hert,
 En van binnen
 Uyt het spinnen
 Van mijn' finnen
 Hebt ontwert;

Hebt het, hout het,
 Sluyt, ontvouwt het,
 Siet, aenschouwt het
 Als belooft;
 Maer, bewogen
 Uyt medoogen,
 Sonder d' oogen
 Van uw *Hoofst*.

A E N D E S E L V E .

TESSELSCHADE,
 Die uw' Gade
 Niet te spade,
 Niet te vroegh
 Hebt gevonden,
 En verbonden
 Van de wonden
 Die hy droegh;

Weest te vreden
 Met de reden
 Die my heden
 Seggen doet;
 Bruylofts lusten,
 Laet my rusten
 Daer ick rust, en
 Rusten moet.

Stuersche buyen ,
 Die sich ruyen
 Tegen 't Zuyen
 Tegen 't West ,
 Hoor ick schreeuwen
 Door het Sneeuwen :
 „ Somer - spreuwen ,
 „ Houdt uw' nest. ”

Swacke leden .
 Moe geleden ,
 Moe gestreden
 Tegen 't mess
 En de slagen
 Van de plaegen ,
 Doen my klaegen ;
 Dit 's mijn less.

Had de Son en
 Lucht begonnen
 Weer te gonnen
 't Soet gelacch
 Van de haegen ,
 En te traegen
 't Wintrigh jaegen
 Van den dagh.

'k Waer geschapen
 Uw beslapen
 Te begaepen ,
 En uw' Feeft ,
 En het proncken
 Van uw' loncken ,
 Tot ontfoncken
 Van mijn' geest :

Maer 't benijden
 Defer tijden
 Moet ick lijden
 Met geduld ;
 't Zijn geen' treken
 Om te wreken ,
 Woord te breken
 Sonder schuld.

Oh , hoe vliegh ick ,
 Hoe bedriegh ick ,
 Hoe beliegh ick
 Mijn gemoed !
 'k Wilder wesen ,
 Alle vreesen
 Zijn gerefen
 Uyt mijn bloed :

Swackheit , lijden ,
 Winter - tijden ,
 Die ick mijdden ,
 Staet van kant ;
 Wech vervaren
 Voor het baeren
 Van de baeren ,
 'k Wil van land.

Gae ick ? stae ick ?
 Neen ick , ja ick ;
 Emmers gae ick ;
 Neen ick , noch ;
 Ja ick , meen ick ;
 Weer versteen ick ;
 Gae ick ? neen ick ;
 Ja ick toch.

OF DE SELVE BRUYLOFT REISE.

Winter-dagen,
 Die de slagen,
 Van de vlagen,
 En de macht
 Van de winden
 Schijnt te binden,
 Daer men in den
 Haegh op wacht;

Sendt het raefen
 Van dit blaefert
 Over Maes en
 Over Scheld:
 Laet de Veeren
 Van de Meeren
 t' Mijner eeren
 Ongequelt:

Laet de schueren
 Onfer Bueren
 Wat besueren
 Van uw' kouw;
 Laetse lipp en
 Tand en klippen
 Mette slippen
 In de schouw.

Onderwijlen
 Sal ick ijlen
 Als de pijlen
 Na den Doel,

Afgefonden
 Na de gronden
 Van den Ponden-
 rijcken Poel:

Daer my 't singen,
 Daer my 't springen
 Sal bedwingen
 'Toe te staen
 Dat men gaeren
 Door de baeren
 Na sijn' Kaeren
 Hoort te gaen.

Zijn uw' ooren
 Niet te booren
 Tot verhooren
 Van mijn' bé?
 Soud' ick sollen
 Tegen 't rollen
 Tegen 't grollen
 Van de Zee?

'k Sal uw' baeren
 Eer ontvaeren;
 Danck hebb' Sparen
 En het pad
 Dat den wagen
 En de slagen
 Kan verdragen
 Van het rad.

Van

Van dat hooge
Dicke drooge
Sal mijn ooge
Met genucht
Neder vloeyen,
En bevroeyen,
En verfoeyen
Uw gerucht.

Blauwe straeten,
Sal ick praeten,
Die verlaeten
Best behaeght,

Schudt de hielen
Van de kielen
Met de Zielen
Die ghy draeght:

Wel te vreden
Ick met reden,
Die mijn' leden
In den ban:
En 't verachten
Van uw' krachten
Sonder wachten,
Houden kan.

A E N D E H E E R E N

VAN ASPEREN, LIERE, MANSART ENDE CALUART.

LIEVE LIEVEN,
Die, door 't lieven
En 't believen
Van de Jeughd,
Alle sinnen
Kont verwinnen
Tot beminnen
Van uw' Deughd;

En ghy, MANSART,
Vrolick Mans hart,
Die een Lansart
En een Held
Tracht te wesen
Daer het vreesen
Is verwesen
Uyt het veld;

En ghy, puycken,
Die tot struycken
Gaet ontluycken
Van de eer,
ASPEREN, LIERE,
Waerde viere,
Die ick viere,
Minn', en eer':

Kameraden,
Die, van gaden
Onbeladen,
Vry en los
Door de Steden
Gaet vertreden,
Als de Reeden
Door een Bos;

De-

Defer dagen
 Wech gedraegen
 Uyt den Haegh en
 't Soet gequeel
 Van de Dieren
 Die 't verqieren
 Doet vertieren
 Meestendeel :

Verr verscheiden
 Van de weiden:
 Die ons leiden.
 Na de *Wijck*,
 Daer de *Rijfen*
 Moedigh rijfen
 Op den wijfen
OOSTERWYCK.

Menig' reifen
 Gae ick reifen:
 Onder 't reifen:
 „ Soeten Haegh,
 „ Schoone stranden,
 „ Lieve Landen,
 „ Die uw' sanden
 „ Weder saegh!”

Maer, ô Vrinden
 En beminden,
 U te vinden
 Haeck ick meest;
 Uw geheugen
 Heeft 't vermeugen
 Van 't verheugen
 Van mijn' geest.

Als 't gevoelen
 Waer' te koelen
 In het woelen
 Van de vreughd,
 'k Waer u allen
 Langh ontvallen
 Door het mallen
 Defer jeughd.

Maer de stuypen
 Die het suypen
 Doet bekruypen
 Hert en hoofd,
 Heb ick, binnen,
 't Overwinnen
 Van mijn' sinnen
 Noyt gelooft:

Onbewogen
 Door 't vermogen
 Van de togen,
 Onberoert
 Door het raefen
 Van de glafen;
 Dat de dwaefen
 Van haer voert,

Gae ick leven
 Stadigh, even,
 Still, en even,
 Als ick schier
 In den Hage
 Alle dage
 Sitt en klage
 By de vier.

Ja, 't benouwen
 Van verkouwen,
 Door de rouw' en
 Wreede lucht,
 Komt mijn spelen-
 gaen vervelen,
 En bestelen
 Mijn' genucht.

Daer my weder
 't Schoone weder
 Op en neder
 Volgen sal,
 En mijn' kaecken
 Stadigh kraecken
 Door vermaeck en
 Welgevall.

Soo en acht ick,
 Soo en tracht ick,
 Soo en wacht ick,
 Uyt het kruys
 In 't vermaecken
 Niet te raecken,
 Als door 't naecken
 Van mijn' t'huys;

Soete Menschen,
 Helpt my wenschen
 In een' Rensche-
 nieuwe Pint,
 Dat die tijden
 Haest gedijden
 Tot verblijden
 Van uw' vrind.

A E N H E E R

W I L L E M V A N L I E R E,

H E E R E V A N O O S T E R W I J K , E T C.

O V E R D E D O O D V A N S I J N E N O U D S T E N S O O N .

Gaet vernachten
 Mijn' gedachten
 En mijn' klachten
 In de *Wijck*
 Daer de *Rijfen*
 Droevigh rijfen
 Om den wijfen
 OOSTERWYCK:

Doet hem weten
 Dat de beten'
 Van 't vergeten
 In mijn hert
 Niet en bijten
 Meer als 't slijten
 Van den tijd en
 Slijt sijn' smert;

Dat

Dat het ruchten
 Van sijn suchten
 Mijn' genuchten
 Soo verr af
 Heeft verflagen,
 En doen draegen
 Half de plaegen
 Van sijn' straff:

Dat mijn' oogen
 Van medoogen
 Selden droogen,
 En gelijk
 Loffe kraenen
 Stadigh staen en
 Stadigh traenen
 Op sijn Lijck;

Lijck by lijcken
 Te verlijcken
 Die van kijcken
 Lijden doen,
 Doen de pijnen
 Eigen schijnen
 Elck van sijnen
 Naestens schoen:

Dat de schroomen
 Van mijn' droomen
 Selden komen,
 Ick en sie
 Sijnen gaeven,
 Doe soo braeven,
 Nu begraven
 EMMERY;

Dat mijn' dagen
 Noyt en daegen,
 Sy en draegen
 Meer of min
 Van de klachten
 Die de nachten
 Niet en smachten
 In mijn' sin;

Dat mijn' pennen
 Niet en rennen
 Naer 't gewinnen
 Van mijn' hand,
 Dat my 't eten
 Blijft gefeten
 Ongebeten
 In den tand;

Dat mijn' Luyten
 Haer' geluyten
 Niet en sluyten
 Op mijn' stroot;
 Dat mijn' Velen
 Niet en spelen,
 Sy en quelen
 Naer de dood:

Al van dencken
 Op het krencken
 En verdrencken
 Van sijn' geest,
 Sints sijn jongen
 Lieven Jongen
 Hem ontwongen
 Is geweest.

Maer,

Maer, gedachten,
Wilt niet wachten
Na de klachten
Die hy weer
Mochte baeren
En vergaeren,
Tot verwaeren
Van sijn Zeer;

Wil hy neuren,
Naer uw treuren,
Gaet ghy deur, en
Stuyt hem kort;
'k Hoef het weenen
Niet te leenen
Die 't aen geen
Traen en schort.

Maer met eenen
Voor de Steenen
Daer de beenen
Van het Wicht
Onder pletten,
Zult ghy letten
Op te setten
Dit Gedicht;

BUYGT U MAER DE
DROEVE WAERDE
DESER AERDE,
LESER VRIND,
HIER IN WOONEN,
MOEDERS KOONEN,
VADERS KROON, EN
MAER ÉÉN KIND.

S N I C K E N.

DE MALIS MINIMUM.

Siet
Niet
Na den
Quaeden
Sang-
gang,
Lefer
Defer
Sucht-
klucht.
'k Vouwfe,
'k Houwfe
Kort;

'k Schort
Seven
Teven,
Daer
Maer
Van der
Ander'
Een
't Been
Souwen
Vouwen.
't Zijn
Mijn'

SNICKEN:
Ick en
Kan
Van
't Quade,
Na de
Re'en,
Geen,
Minder
Hinder
Aen
Slaen.

KLACH-

K L A C H T E N.

Vrinden	Buyten	All
In den	Tijd,`	Sal
Haegh,	(Spijt	Sluyten,
Staegh	's Menschen	Huyt en
Klaegh ick :	Wenschen,)	Haer,
Laegh' ick	En	Naer
Weer	Den	Lange,
Neer	Armen-	Bange
In den	s' Karmen,	Klacht,
Linden,	Met	Lacht
Die	Het	Weder
'k Sie,	Vleyigh,	Neder,
Waer ick	Schreyigh	Schort
Vaer, ick	Traen-	Kort
Gae,	slaen,	Uwe
Stae,	Daer ick	Ruwe
Handel',	Swaerlick	Roe,
Wandel',	Af	Moe
Blijv,	Laf?	Treffens;
Lijv,	Och Heer,	Zeffens
Tanden,	Noch eer	Sal
Handen	Ick	't All
Roer',	Stick,	Sonder
Voer'!	Of ver-	Wonder
Sou' de	stof, verr	End'
Koude	Van 't	End,
Vorst-	Land,	Singen,
korst	Daer de	Springen,
Zee en	Aerde	Wat
Ree'en	Mijn'	Dat
Weer	Pijn	Gaende,
t' Eer	Soeten	Staende
Sluyten,	Moet, en	Leeft,

Beest

Beest	Knecht,	Heeligh,
Binnen	Recht	Loos,
Sinnen,	Houwen	Boos,
Le'en,	Trouwen	Sluypigh,
Been,	Hals;	Luypigh,
Van dijn'	Vals,	Snood
Man, dijn'	Steligh,	Noot.

A E N

I. VAN DER B U R G H,

T O T L E I D E N.

Vrind	Vuylen	Straeten
In 't	Kuylen,	Laeten,
Pest-	En	Lijcken
nest,	Den	Wijcken.
Daer de	Grond,	't Is
Waerde	Rond	Wis,
Naer de	Van den	Wie
Aerde	Handen,	Die
Heen	Beenen,	Plaegen
Tre'en,	Teenen,	Jaegen,
Met	Leer,	Vinden
Het	Smeer,	Winden
Slechte,	Speck,	Daer
Wech te	Dreck,	't Haer
Voeren,	Armen,	Van
Boeren	Darmen,	Kan
Bloed;	Nieren,	Komen;
Spoeft	Pieren.	't Schropmen
Doch	Leert	Vatse,
Noch	Eer 't	Datse
Buyten	Spae	Daer
Uytten	Gae,	Naer

Eer

Eer	Luyt, en	Drá
Neer	Fluyt, en	Na
Raecken;	Ball	't Oude,
Braecken,	Al-	Koude,
Naecken	tijd	Vrije,
't Laken,	Quijt,	Blije
Om,	In de	Sand;
Stom-	Blinde	Want
Doot,	Mollen-	Heel
Noot	Hollen.	Veel'
Vrinden	O	Menschen
In den	Soo	Wenschen
Hage,	Dan,	Naer den
Na ge-	Van	Waerden
meen	Lange,	Vrind
Re'en,	Bange,	In 't
Te	Swaere,	Pest-
Be-	Naere	nest.
Goecken;	Lucht,	
Boeck, en	Vlucht	

A E N D E N S E L V E N .

O L L A P O D R I D A .

Je n'ayme pas
 Het langh relaes
De vostre escrit :
 'k En ken my niet
Digne du los
 Die u foo los
Part de la main :
 't Is all fenijn
A la Jeunesse ,
 Soo foeten flesse
Luy faire boire ,
 In plaets van hoore

Ce qui messied ,
 Dat niemand weet ,
S'il ne l'apprend
 Van vrienden hand.
Autre langage!
 Verburgh, wat raesje
De nous venir
 Befoecken hier?
N'effoit la belle
 Die u moet quelle',
Je vois croirois
 Nu als altoos:

Mais

Mais la cher' Amo
 En lijf te same,
Qui vous desient
 Te langh ontleent,
Ne peut entendre
 Tot uw verand're
De là icy,
 Na dat ick sie.

Mauvaise Fille,
 Waerom en wilje,
Que peu ni part
 Van 't knechjes hart
Nous accompagne?
 Waerom en spanje
Pas si long temps
 Aen and're mans?

Anzi, gentile,
 Lost hem sijn' hiele',
Mandalo quà,
 Die nu of na
Lasciarti deve,
 En met ons leve'.

Non fià noi
 Soo wreed als moy;
Basta per lui
 Soo fellen roey;
Sentala pure,
 Sy magh hem roere',
E far pensar

Om eens van daer
Voler partire:
 Laet hem dan tiere'
E la: entar

Het halve Jaer;
L'altra metade
 Magh hy sijn' Gade
 RUYG. II.

E rivedero,
 En sonder kleere
Far gambettar,
 En werden Va'er.

Pues que se buelva,
 Eer 't hem soo wel ga;
To promettrè,
 Dat hy weer ree
A tu lamalle
 Voor uwe traelje
Parecerà,
 En noyt daer na
Querrà dexarto;
 Maer all' uw' smarte
De coraçon,
 Gelijck de Son
Tinieblas hiero
 Sal doen verteere',
T, puede ser,
 Sijn eigen zeer.

Sed loquor ventis,
 Daer sy gewent is
Te possidere,
 En noyt t' ontbeere',
Nec ipse tu,
 Al wouw ty nu,
Redire vells.
 Doch soo 't te veel is
Geminè peste
 Noch eens op 't leste
Corruptum esse,
 Aenvaerdt mijn' lesse,
Et serva te
 Van een' van twee.

Es sint kein sachen
 Om met te lacchen;

*Wer wist was nach
Gebeuren magh ?
Das leib verlieren
Voor Vrouwe - Dieren
Ist schand und schad'
En weeldrigh. quaed,
Ohn lohn und ehren,
Die'r vele geeren
Durch g'winnen sollen.
Scheid dan van 't hollen,
Und wend euch herr,
En vrijdt van verr.*

*Your loving paine
Sal fachter zijn,
If that her eyes
Somtijds een' reis
From farther of,
Door mist en stoff,
Upon you look,
Daer u een Boeck,
A ball, a string,
En ons gesing
Shall make forgett
Wat dat u lett:
Till both at Leiden,
Om noyt te scheiden,*

*One day shall meet,
En uw verdriet,
Your sighs, your teares,
Voll vreughds, voll tērs
Kissing requite
Veel' jaeren tijd.*

*Οὐ φάσεις γάρ
Soo grauw van haer,
Ὄχι σε δεῖν
Soo haestigh zijn
Πρός τὸ γαμῖν,
Die lange pijn!
Vien donc, vien,
Of alleen,
O con ella
Dien soo wel, na
Et dezir
's Volcks alhier,
Scis placere,
Dat sy geere
Werd verstein.
Om eens een
To make with her
Haren Bidder.
Ἐπιπρω:
'k Wensch u soo.*

'T SPOOCK TE MUYDEN:

DAER ICK SLIEP IN GRAEF FLORIS DES V.
GEVANGH - KAMER.

Tesselscha, die lijdē kont
't Sott gerammel van mijn' mond,
Selver als my dunckt ick stamer;
Hœort: het spooct in dese Kamer.

Kont

Kont ghy 't lijden? ja, ghy moet;
 't Spoockt 'er; maar in mijn gemoed.
 Swanger - hoofdigh van gedachten
 Over 't weder-sijds verkrachten
 Van den Meester en den Knecht,
 Bey ten vyfsten aengerecht,
 Kruyp ik tusschen dese laeckens,
 Daer ick menigh ure waeckens
 Besig' aen den overflagh,
 Wie men schuldighft keuren magh,
 Of den terger, of den wreecker,
 Of den echten-bande-breecker,
 Of den breecker van sijn' trouw
 Tegen 's Lands-Heer, om een' Vrouw.
 'k Sie den Graef hier liggen vloecken,
 'k Sie hem kraypen door de hoecken
 Van sijn omgetuymelt hert;
 'k Sie hem smelten in sijn' smert:
 'k Sie hem zitteren van-boosheit,
 'k Sie hem alderhande loosheit
 Schraepen by den anderen,
 Hondert mael veranderen,
 Van de balcken tot haer' daken,
 Van den hoosband tot het laken,
 Van de venster tot de deur,
 En verwerren in den keur.

Sluyter Gerrit hoor ick buyten
 Woelen dat mijn' ooren tuyten;
 'k Hoor hem stomm'len door den nacht,
 'k Hoor hem raefen aen de Wacht,
 'k Hoor hem kijven op de flauwe,
 Reden geven aen de leuwe,
 Bystand van de moedighste,
 Wrake van de bloedighste;
 'k Hoor hem roepen, lustigh, Vader,
 Lustigh, Neef, 't is geen verrader,

Die het luck by 't hayre vatt,
 Daer 't een ander is te gladd:
 Nu de webb soo is begonnen
 Moetsē soo zijn afgesponnen.
 'k Hoorse luyft'ren na een spie,
 Die weet hoe, en waer, en wie,
 Hoe veel Kermers, hoe veel Vriesen,
 Hoe veel Lands-luy van de biesen,
 Waterlanders, op het Y
 Vallen over 's Graven zy:
 'k Sie hem op soo swaeren tijdingh,
 Met een masker van verblijdingh,
 Treden voor des Graven stoel,
 En hem rucken naer den Poel,
 Dien het edel bloed most smetten,
 Doe 't de vlucht niet kon beletten.
 'k Sie. wat sie ick achter dit?
 'k Sie de Sonn, de mueren witt,
 'k Sie de schaduwen verdweenen
 Die my vleesch en beenen schecnen,
 'k Sie mijn selven, en mijn' schroom
 Even ydel als mijn droom.
 Wie sal 't evenwel ontkennen
 En mijn seggens-eer niet schennen?
 Tefielschade, 't spooct'er wat:
 Vraecht ghy my, hoe veel is dat?
 't Is soo veel als oude Minnen
 Door verrott' of dorre sinnen
 Sou doen sweeren dat het spoock
 Vry wat meer is als een roock;
 't Is soo veel als Huys en Hoeven
 Huerlingen sou doen behoeven,
 Daer 't voor spoock en Toov'ren gaet
 All dat elck niet en verstaet:
 Mochten ghy en ick eens richten,
 Daer des Duyvels kaers soo licht, en

Men-

Menschen van een' laegen trapp
 Voor den Hencker raken schrap!
 'k Meen ons vonniss soude wesen,
 All uw spoocken is uw vreesen;
 Kont ghy 't vatten? Neen. Ghy moet,
 't Spoockt'er, maer in uw gemoed.

BEGONNEN ONTSCHULDINGE AEN DEN HEERE HOOFT,
 TOT EEN PROEVE VAN GEMETEN ONRIJM.

Muyden, ick legg te bedde gevelt veel platter als yemand
 Die mette vallende fucht d' aerde van achtere kufft;
 Koortfge kolen, in helderen brand voor lange verandert,
 Doen my den anderen dagh vreesen en vieren nochtans.
 Seght het uw' Heer, oft weet ghy niet meer van tale, van antwoord,
 Dien 't wel eer door uw' Heer beter als andere stond,
 Laet u geschien 't gen' u noch mogelick van dage geschiet is,
 Laet mijn smalle Gefant door uwe grendelen in.
 En ghy, Gefant, staet stille voor hem, laet u kerven en houwen,
 Geeft hem een' opene borst, soo tot de vrienden behoort.
 Seght dan, die my befond is Huygens, alle de dagen
 Van sijn leven uw vriend, alle de dagen uw knecht.
 Wijtt hem 't woord-breken niet, hy was noyt schuldigh aen on-
 Maer sijn sieckte verrast beide sijn' yver en eed; (trouw;
 Yver, all langh ter borste gevoedt, eed lange gesworen,
 Soo men vrunden be-eedt, handen in handen geklemt.
 Staet daer Tessel om herr, sy sal dat sweeren gedencken:
 En my daerom mogelick werpen het eerste verwijt.

A N D E R P R O E V E.

Muyden, ick kom; hergunt my de gunst die 'ck lange geleden
 Van uwen aerdigen Heer, van uw' Heerinne genoot.
 Hadd ick in 't herte verherdt hunn' weldaed kunnen vergeten,
 Hadd ick, als sonder verdienst, sonder gevoelen geweest,

Ghy foudt buyten de vrees, en uw Heerschapp buyten gevaer sijn,
 Bey van de selv' ongenucht, beide van 't selve verdriet,
 Bey van de forgh, en bey van de pijn, en bey van de quellingh,
 Bey van de moeyt die u bey met mijn genaken genaecht:
 Maer hun onthael was te soet, en, meerick 't nauwste bekennen,
 'k Waer by de toefpijs alleen, sonder haer' spijs, verleidt.

OP DE HEERE HOOFTE HISTORIE VAN
 HENRICK DE GROOTE.

't Berouwt my van eertijds; 'k beklage mijn onthouwen,
 En wenschte 't Lely-loof en waer' my noyt ontvouwen,
 't Naest-jonghste Lely-loof, dat op de blancke bla'en
 't Laurierige bedrijf van *Henrick* heeft gela'en.
 Soo hadd ick ongebuckt, soo hadd ick ongebogen
 Nae 't laeger woorden-peil van platte penne-togen,
 De geens-gelijcke Print van uwen Sonder-gae'
 Soo verr de Sonne rijft tot waer fy ondergae
 Eerst over end gevatt; noyt *Henrick* min begrepen,
 Dan of hy *Henrick* waer; mijn' oogen noyt benepen
 Om 't Hemel-aerdigh faed te vinden onder 't volck,
 Om *Henrick* oyt soo laegh te soecken als een' wolck:
 Maer, veer en vlucht-gemeen met uw' verheven toonen,
 De toppen van sijn' eer beklommen daer fy woonen,
 En door uw' fixe penn dat seggen en dat doen
 Sien rijmen over een, als voet en leeft en schoen.

Noch wensch ick averechts; en dat berouw berouwt my;
 Hooft-schrijver van mijn Land, uw' waerde wederhouwt my,
 De waerde van die penn, die my in twijffel stelt
 Of *Henrick* meer verdient, of die hem soo vertelt.
 'k Vergaep my aen den treck van 't schilderen soo gierigh,
 Dat mijn Gedencken klaght, mijn oogh was veel te vierigh,
 Mijn opmerck veel te koel. De toon verleidt mijn oor;
 Soo dat ick naer den sinn maar stucks gewijs en hoor.
 Vergaest hem, Groote Vorst, ghy hebt hem danck te weten,
 Die soo veel arbeids heeft op uwen roem geseten:

Maer

Maer nu de tijd uw' doen met u begraven heeft,
 En uw' rapier alleen in dese penne herleeft,
 Deelt hy diep in uw' eer, die soo veel groote daden
 Sluytt in soo weinige, soo kostelike bladen;
 Ja, springht de reden van de Wis-kouft niet te kort,
 't Begrijpende is wat meer dan dat begrepen wardt.

SCHEEPS-PRAET, TEN OVERBLIJVEN VAN PRINS
 MAURITS VAN ORANGE.

Mouringh, die de vrye Schepen
 Van de seven-landtsche buert
 Veertigh jaren, onbegrepen,
 Onbekropen heeft gestuert;
 Mouringh, die se door de baren
 Van soo menigh tegen-ty
 Voor de wind heeft leeren varen,
 All en was 't maer wind op zy;

Mouringh, Schipper sonder weer-gae,
 Die sijn' onverwinlikheit
 Waer de Sonn op, waer sy neer gae,
 T'aller ooren heeft gepreit;
 Mouringh, die de Zee te nauw hiel
 Voor sijn zeilen en sijn wand,
 Die de vogelen te gau viel
 All befeilden hy maer 't fand.

Mouringh was te koy ekropen,
 En den endeloose slaep
 Had sijn wacker oogh besloopen,
 En hem, Leeuw, gemaect tot Schaep:
 Reeërs en Maercofen riepen,
 Och! de groote Schipper, och!
 Wat sou 't schaen, of wy all sliepen,
 Waeckte schipper Mouringh noch!

Schipper Mouringh, maer je leghter,
 Maer je leghter platt evelt,
 Stout verweerer, trots bevechter,
 Bey te Zeewort en te veld.
 Kijck, de takels en de touwen,
 En de vlaggen en het schutt
 Staen en pruylen in den rouw, en
 Altemalen in den dutt.

Dutten? sprack, moy Heintgje, dutten?
 Stille, Mæts, een toontje min:
 Dutten? wacht, dat most ick schutten,
 Bin ick angders dien ick bin:
 'k Hebb te langh om Noord en Zuyen
 By den Baes te Roer estaen,
 'k Hebb te veul gesnorr van buyen
 Over deuse muts sien gaen.

'k Selt hun lichtelick soo klaeren,
 Dat ick vlaggen, schutt en touw,
 En de maets die met me vaeren,
 Vryen sel van dutt en rouw.
 Reeërs, (jouwerliefde mien ick
 Die van vers op 't kuffe vicht)
 Wiljer an? kedaer you dien ick,
 You allienich, by dit licht.

„Weeran, riepen de Matroosen,
 „'t Is een man oft Mouringh waer,“
 En de Reeërs die hem koofen,
 „Weeran, 't is de jonge Vaer.“
 Heintgje peurde strack an 't stuer, en
 Haelde 't ancker uyt de grond,
 't Scheepje ginck door 't Zee-sop-schueren,
 Offer Mouringh noch an stond.

V R Y.

V R Y E R Y.

Ick doolde buyten's weghs in 't swartste van 't onseker,
 In Twijffelmistigheid, in Schrick, den herten-breker;
 In Hoop, de wispeltuer; in Vrees, de vroege pijn;
 En wenschten om wat lichts van meer of minder schijn,
 Of 't Sterre-vier, of Sonn, of Maendagh mochte wesen.
 Met vongh mijn oogh een' Sterr; (want dat vergulde wesen
 En paste maer een' Sterr) en noch en was'ter geen';
 Foey, oogen, tast ghy mis? en emmers was'ter een',
 Goed' oogen, dobb'len danck: soo spraken doe mijn' voeten,
 En stonden elck op 't rapst om my te helpen boeten
 Verlangens holle vrucht met hebbens volle vreughd.
 Maer, ó goed-dunkenheit, ghy zijt een' slechte deughd!
 Waer elcke Vogel sijn, diens oogh hem onderhalen
 En oor bereicken kan, mijn bergen en mijn' dalen,
 Mijn' boomen fouden 't zijn daer 't soete goed op nest;
 De hebbers voeren wel, maer de begeerers best:
 Nu staen de laetst' in 't kael; en ick, der laetsten eerste,
 Gae gapen nae mijn' Sterr, gelijk die 't all beheerste
 Soo langh hy droomen kost, en, wacker, niet met all,
 De kinders loopen recht lé'-breken na den ball,
 Als ick na dese, wat? na dese Sterr? oh! STERRE,
 All waert ghy soo gedoopt, al scheent ghy soo van verre,
 Ghy staet my voor geen' Sterr; en die u niet en vleidt,
 Sal seggen, 't is een' keers die deinsende verlicdt,
 En nemmer t'huys en brengh; in open' tael, een Stall-licht,
 Dat niemand achterhaelt, tot dat hy in de vall light,
 En na sijn selven tast. Ghy loeght van verr op my,
 Als waert ghy all' de Sterr'n, of all' de Sterren ghy;
 Beweegh ick maer een' voet, om maer een' voet te nad'ren,
 Ghy gaet 'er sesh te rugge, en stolt in all' mijn' ad'ren,
 Gelijk een quackel-vorst, mijn onlanghs vlietend bloed,
 En doyt 'er 't leven in stracks met een' nieuwen gloed,
 En vriest 'er 't leven wyt stracks met een' nieuw verstemmen,
 En doet my datelick mijn vreesen overstemmen.

En datelick mijn' hoöp, nu mijn' goed-dunckenheit,
 Nu mijn' verachtingh mijns: gelijk de Zee-man leit
 En kiel-kruyft voor den mond van hooger waller haven,
 Ten einde van sijn' reis in 't midden van sijn' slaven:
Hy klieft den wind op 't scherpst en dringhter dicht op in,
 Gelijk ick **STERRE** soeck, of 't halve streeckjen min.
 Maer, werdt de wind verrast, wie sal 't gety bedriegen?
 Want, hoe 't de stier-man gist, de Maen en wil niet liegen:
 Soo blijft sijn' winst verlies, tot dat de strammer stroom
 Naer huys denck', en naer huys, en weer' en 't rijzen koom'.
 Noch is mijn' 't minder luck; en, naer mijn' droevigh oordeel,
 De Zee-mann in den wind heeft, voor sijn' land, het voordeel;
 Sijn' land verwacht hem t'huys, en altijd vindt hy 't daer,
 Een' halve mijl daer af is altijd even naer.
 Ghy, **STERRE**, ghy, mijn' land, mijn' hooger-wall en haven,
 Ghy streckt my sus, ghy soo, en heet my Noord-waert draven,
 En keert my 't Zuyden toe; en heet my Zuyd-ach gaen,
 En treckt u onverfiens een Noorder aensicht aen,
 Een Nova Zemblas oogh: en siet my van uw' stranden,
 En waeyt my van uw' kaey, en ebbt my van uw' landen,
 En stelt mijn' streeck te leur; als waert gh' een vlietend droogh,
 Als 't land daer Heer Apoll sijn' eerste minne soogh.
 Maer, **STERRE**, 't vlotte land geraekte noch te groode,
 En d'ure was doe 't dreef, en d'ure was doe 't stonde;
 En heeft soo lompen klomp sijn' eigen aerd verleert,
 En wert ghy nemmer noe gewaeyhert en gekeert?
 Staet, schoone Stal-licht, staet, en leert uw' eer beffew;
 Men will u stuyten, ja, maer stuytende verbeffen,
 De dwalende staen laeght, de val' in 't hooghste kromm;
 En gaen gestadelick, maer met den Hemel, om.
 Maer mijn' gereckte moeyt en kan u niet bereiken;
 Mijn' reden schijnt te weeck ter schorste van uw Eicken;
 Wat wiecken ick berei, ghy wilt'er niet by op;
 't Schijnt of ick maer een' blaes op, op, en weer' op schop.
 Soo danst het Stal-licht oock, op 't stoadste van 't verleiden,
 Van 't hoog' in 't laege land, van 't kerckhof in de wieden:

Soo

Soo danst ghy Stal-licht oock, soo dans ick Dwaeler naar,
 Soo somtijds tusschen twee en scheidt het maer een, maer.
 Maer, moeyelicke maer, men sal u noyt vermaren.
 Voor marrer van de Maer die ick noch moet bejaren;
 Eens sal ick wijder tre'en, eens werd ick vleugel vlugg,
 En stel u, soo ghy my, by bunderen te rugg.

Dus lust my naer den gaugh, en hebt ghy emmers 't gaen lief,
 Gaet, schoone Stal-licht, gaet; maer wacht u voor een Maen-dief,
 Een uyl-oogh, die den nacht sijn' middagh maken kan,
 Van 't doncker maer een floers, en van een' mijl een' spann.
 Staegh sal ick om u zijn, staegh sal ick u bestappen,
 En raemen op uw' raem; geen' slijber-wegh, geen trappen,
 Geen' doornen sullen my verwijd'ren, van uw' vaert:
 Geladde wandel-wegh en maeckt my niet vervaert;
 Ick voel's te veel van u om distelen te voelen:
 Mijn vyer en konnen my geen wateren ontspoelen,
 Voor vlam en vrees ick niet, die selver kolen beert:
 Locht is der voetselen het soetste dat ick kenn:
 Vyer, Water, Locht en Land, en distelen, ick vergh u
 Het uyterst ongemack, en ongemack, ick tergh u,
 En STERRN, ick daegh u uyt: Swent, kont ghy, door het natt,
 Dat heb ick langh gekost van in mijn tranen bad:
 Vlieght wolcke waert, ick volgh, stijght boven 't dreck der dagen,
 Daer heeft my menighmael mijn hoep verby gedragen,
 Mijn wenschen menighmael, van doen ick STERRN socht,
 Tot daer my buert en bergh maer stoff van verre docht.

Gaet aen dan, opwaerts aen, ick gev' u ruym de voorbaet,
 Van daer ghy rijfen sult tot daer Vrouw Venus spoor staet;
 Leent, kont ghy, daer om hoogh de wiecken van haer kind,
 Maer seghe dat ickse hebb wanneer ghy geen' en vindt.
 Ontsnuyft ghy Wind en We'er, noch sult ghy maer verwerran
 In uws gelijcken drangh, de wandelende sterren;
 Die sal ick onder sien, en staen u boven 't hoofd,
 Gelijck de Valck haer proy eerst met 's ooggen roofte
 Daer sal ick aen een' STERR den best, de klauwen boenen,
 En daelen u te lijw met overvicht van soenen.

En wreken 't vuyl geweld van Jupiter, den dief,
 Van doen hy 't schoone Kind sijn' ouderen onthief:
 Daer sal ick door de webb van all' die seven ringen
 All kussende mijn' proy, all tuymelende, dringen.
 Saturnus suer-gezicht sal lacchen met sijn' Soon,
 En seggen, sulcken schelm verdiende sulcken loon:
 Den Af-god van 't gevecht sal 't keeren op sijn' tochten,
 Eh roepen, Batavier, ga voort, 't is wel gevochten:
 De Lamp-heer van den dagh sal dencken, ga vry heen,
 Wegh met het luyster-licht, nu blijv' ick Sonn alleen:
 De Min-moer sal haer' Poll een hoeren-oogh toewencken,
 Als, Boeltje, ghy en hebt nu maer op my te dencken:
 De Gauw-dief van de Go'on sal staen als of hy docht,
 Nu gaet mijn' konst in swangh, men steelt tot in de locht.
 De Nacht-kaers, nemmer-een, sal schrickende versinnen,
 Met ongestadigheit en is niet meer te winnen,
 En, zijn de Hemelen geen' uytvlucht van bedrogh,
 Waer bergh ick endelick den taeyen maeghdom noch?
 't Vyer, 't ongefiene Vyer, sal van uw' koelte kussen,
 En, waer 't mijn meer-vyer niet, ghy raecten 't uyt te lissen;
 De Locht sal maenen gaen, en eischen 's werlds daerk,
 Voor sulcken dondersteen als nemmer geen en sanck;
 De Zee sal hobbelen, en steigeren en stijgen,
 Tot daer haer noyt geweld van wind en konde krijgen,
 En gaen om, *Sterre-zee*, het kostelicker woord,
 Dan all' de duisenden der namen die sy hoort;
 De Land-kluyt gaepende gelijk na 't regen-gieten,
 Sal seggen, sulcken Sterr en sagh ick noyt verschieten,
 En, is de werp voor my, ick schen Aurora quijt
 Met all' 't gepeerelt Goud van haren Mergon-tijd.

Maer, Land, Locht, Water, Vyer, en Musicale ringen,
 'k Versta uw' toonen niet, ghy sult soo schoon niet singen,
 De werp en blijve mijn; En, blijft u singens lust,
 Singht tot ick weelde satt en *STERRE* moe gekust:
 Naer and're Sterren schiet: 't Sal 't liedjen sonder end zijn,
 Maer singht het om haer bedd; daer sal de werp belendt zijn,

De

De werp der werpen een, die werpen baren sal:
 Dat bedde sal mijn' vall, mijn' distelen, mijn dal,
 Mijn' doncker-diepte zijn; Daer sal my 't Stal-licht leiden,
 Daer sal ick twijffelen wie ick ben van ons beiden,
 En missen geern het licht van Sonn of Sterre-schijn,
 En tasten na mijn self, En dat sal STERRE zijn.

Soo queelde Sterre-vriend ter antwoord van sijn Luyt:

En 't krachtige geluyd

Dé 't Diamanten hert van sluere STERRE vervallen

Tot minder als Crystallen.

Noch schreid' hy all van vreughd, noch songh hy all van pijn,

En STERRE was all sijn'.

A E N S T E R R E .

O N T W A E C K .

Sonn, zyt ghy daer alree? Dagh zyt ghy weer aen 't kriicken?
 Nacht, zyt ghy soo voorby, soo vroegh, met sulcke wiecken,
 Soo vochtigh en soo vlugg? O swarten oogenblick,
 O doods-half, daer ick my soo willigh in verstick,
 Hoe loopt ghy soo te loór, en laet mijn Ziel verlegen
 Om ongevoelickheit den aller dooden segen;
 En ruckt my onvoorsiens uw' bruyne deken af,
 Uw' sarck-steen van mijn bedd, mijn boven-aerdsche graf?
 Ick was, en wist het niet; ick lagh, en hadd geen wesen
 Van liggen noch van zijn; met d'ongenucht van 't vreesen,
 Met d'onrust van de hoóp, en hadd ick niet gemeens;
 Mijn hert, mijn' herffenen, mijn' sinnen, waren eens.
 Wat scheelt het nu, mijn hert, mijn herffenen, mijn sinnen,
 Wat scheelt het nu van eens! hoe woelen wy van binnen,
 Hoe vallen wy te hoop, van d'ure dat ick waeck,
 En sluype t'mijuent in door 't splijten van den vaeck!

Van d'ure dat ick waeck,

En sluype t'mijuent in door 't splijten van den vaeck,

F 7

Staat

Staet Sterre voor mijn' oogen,
 Mijn' oogen tranen-vocht, die dan maer eorft en droogen,
 Gelijk de dauw verdwijnt,
 Van dat de Morgen-Sonn de droppelen beschijnt.
 Sterr, segg ick. Morgen-sterre,
 Die verre van my staet, en noch, en noch soo verre,
 En noch soo verre laett,
 Als daer het hoogste licht van all' in 't ronde gaet,
 Hoe kont ghy Sterre wesen
 En houden tegens my soo staegh, soo fieren wesen,
 En staen als een Comeet,
 Die, verr van tintelen, van wencken niet en weet?
 Kan 't Sterre-licht bevriesen,
 En gaen de Sterrheit quijt, en heel de daed verliezen,
 En houden heel den naem?
 En, Sterre, staet ghy toe dat sich Nature schaem?
 Der plaetse die s'u gonde,
 Van doe sy 't heele holl der Hemelen beronde,
 En van genoegen loegh;
 Mits dat s'u naer de Sonn de tweede plaets opdroegh?
 All kont ghy my vergeten,
 Die heldere geboort en mooght ghy niet ontweten,
 En onder u geslacht
 Soo menigh minder licht dat stadigh staet en lacht.

A E N · D E · S E L V E.

De Sterren-konst lijdt last: dat heeft s' u danck te weten,
 Mijn' Sterre, mijn' Comeet geworden met een' lonck.
 Wel heb ick droogen damp sien gloeyen tot een' vonck,
 En stracks van niet tot yet; en weer te niet versleten.
 Maer, sifft ick all' 't versier van giffers, van Poëten,
 Van Hemel-cijferaers, ick viander oud noch jonck,
 Die de Nature derv' belasten met dien spronck,
 Dat ongesien verschepp van Starren in Cometen.

A E N

A E N D E S E L V E.

'k Hebb tongen t'mijn verdoen; 'k heb Dorpen, min dan Steden,
 Ten uytvoer van mijn faeck beleefdelick bereidt;
 'k Hebb vrienden, in getal, als 't zand ten oever leit,
 In aensien menighmael meer waerd dan mijn' gebeden:
 'k Hebb, hadden 't andere, sy wisten 't te besteden
 Tot deckfel yeder een van sijn affienlickheit.
 Maer, ó mijn laetste keur van u in eeuwigheit,
 Voor haer' gemeene gonst verkies' ick verr uw' reden;
 Uw reden, en alleen uw' reden soeck ick aen;
 Verbiedt ghy my die deur om t'uwent in te gaen,
 't Sal noyt mijn' trachtingh zijn van sijdweghs in te delven.
 Neen, Sterre, 'k ben jalours van wat u eigen is,
 En wie wat met u deelt maectt dat ick 't mijne miss;
 Soo soeck ick u alleen te dancken voor u selven.

A E N D E S E L V E.

Of vry ick averechts; oft moest ick my doen dragen,
 En veilen ter genaed van d'een' oft d'ander tongh,
 Die my gingh schilderen voor aengensaem, voor jongh,
 Voor wel en wijsfelick besteder van mijn' dagen,
 Voor vroet, voor letter-wijs, voor fix op alle vragen,
 Voor regen-rijck in 't nett daer Danzë af ontfongh,
 Voor all dat yemandt is, die oys na Sterre dongh,
 En, voor my nyt den bedd', na mijn' wild dor'ze jagen?
 Neen, Sterre, stont ghy schoon op d'uytspraeck van dat woord,
 Mits my een derde man dat woord moest overelles,
 In soo verdeelden gunst soud' sich mijn' ongunst quellen,
 En 't sal mijn' vyand zijn: wie dat het voor my hoort.
 Nu vry ick u der moeye, en tred' u selver tegen,
 Seght ja, maer seght het niet, dat zijn de kortste wegen.

L I E D.

't Kan mijn Schip niet qualick gaen,
 't Kan mijn Schip &c.
 'k Sie mijn' Sterr in 't Oosten staen,
 Mijn' Morgen-sterre;
 Stiermann, houd vry Ooftwaert aen,
 Het land en is niet verre.

't Oosten daer de Sonn ontflaept,
 't Oosten daer &c.
 Daer Auror' haer peerlen raept,
 Het helder Oosten,
 Hebb ick 't langh vergeefs begaept,
 Belooft my eens te troosten.

Trotfer Toortse van den dagh
 Trotfer Toortse &c.
 Dan 't u blicken halen magh
 By Sterres oogen,
 Spaert de moeyt van uw bejagh,
 Sy sal den dauw wel droogen.

All mijn aensicht was een plass,
 All mijn aensicht &c.
 Nu is 't drooger dan 't oyt was,
 Met bey sijn kranen.
 Wat zijn druppelen van glas
 By sulcken Zee van tranen?

Sulcken Zee heeft Sterr gedrooght,
 Sulcken Zee &c.
 En my maer van verr beooght,
 Verr nyt den Oosten:
 Komt ghy eens ter middagh-hooght,
 Denckt hoeft my sal roosten.

Stere-

Stercke Sterr, staet verder af,
 Stercke Sterr &c.
 Uw' mededoogen valt te straff;
 't Is niet te lijden,
 Dat die my het leven gaf,
 Het leven sou besnijden.

Maer besnijdt my 't leven vry;
 Maer besnijdt &c.
 Stercke Sterr, staet neven my,
 Verlies ick 't leven,
 Sulcken levend licht als ghy
 Sal licht nieuw leven geven.

Vier, en meer als menschen pijn
 Vier, en meer &c.
 Sullen all mijn wenschen zijn
 In uwe handen:
 Sterre, brengh uw vier by 't mijn,
 Het sal te heeter branden.

Hoe ick heet en haester brand,
 Hoe ick heet &c.
 Hoe ick min u plaester-hand
 Sal moeten derven
 Dood uw' vreesen zijn vermant,
 Mijn leven is mijn sterven.

OP EEN S. VAN DIAMANTEN DOOR STERRE GESONDEN.

Welkom, Sterren van mijn' Sterr;
 Sterren, die van Oosten herr
 En my onbedreven Landen
 Komt gedreven in mijn' handen,
 Maer gedreven door de hand
 Die u in de Locht geplant

En

En den Hemel heeft gefchoncken ;
 Daer ghy eerst met steene loncken
 Laeght en blickte , laegh en loom ;
 Door de dichte van den stroom
 Roemt u niet der suerter soean
 Van den meulen , die u boenen
 En verminderende most
 Meerderen van kracht en kost .
 Daer en hebt ghy 't niet gekregen
 Dat u kroonen overwegen
 En sich t'onder-Maensche goed
 Met een toewicht helpen doet .
 Aen uw' sterckheit hanght uw waerde ;
 Die en gaf u Locht noch Aerde ,
 Noch het Water , noch het Vier ;
 Sterre , die den Hemel hier
 Half geleent heeft , half gefchoncken ,
 Om de Wereld op te proncken ,
 Als een diar dat starven gaet ,
 Met sijn doodelick gewaed :
 Sterre die het all versterret ,
 Niet wat in haer' tuyten werrat ,
 Maer alleen de loncken naeckt
 Van haer oogh , dat voncken blaecht ,
 Sterre gaf u 't Sterre-wesen ,
 Daer wy nu gelijck in lesen
 't Vriendelicke met het schoon :
 Rechten rijckdom van de Go'on !
 Steenen ; stelt u dan te vreden ;
 Heeft de Steenheit wat geleden ,
 Met de Sterrheit is 't geboort ,
 En de schade ruym vergoedt
 Sachtigheit beduyt medoogen ,
 Dat 's de geest van Sterres oogen .
 Klare kooltjens sonder roock ,
 Eys-gelijck en ronder oock ,

Dat

Dat 's de print van Sterres oogen ;
 Droppeltjens die helder droogen ,
 Helder als geslepen Ys
 Dat een' onbegrepen wijs
 Stolt in d'onder-aerdsche kranen ,
 Dat 's de Hof van Sterres tranen .
 Weest dan steenen droppeltjens ,
 Tranen , oogen-koppeltjens ,
 Kolen , nytgestoockte voncken ,
 Vlammen , onbroeckte loncken ,
 Brandigh ys , bevrofen vier ,
 Weest dan , Steenen , all wat hier
 All wat ergens is te wesen ,
 Noch en zift ghy niet voll-prefen ,
 Tot men u dan Hemel toest .
 Daer uw' vierigh maeghschap woont :
 Sterren , eens , en noch eens Sterres ,
 Daer mijn' oogen in verwersen ,
 Sterren , schoone Burgery
 Van een Hemeltjen als ghy :
 Sterren , dien mijn Sterr geleert heeft ,
 Dat sy op haer hert begeert heeft ,
 Dat sy van haer hert verkroegh
 Doe ick 't haer voor 't mijne kroegh .
 Sterren , certijds steege steenen ,
 Nu gebuygelick als teenen ,
 Sterren , daer de vriendlichheit
 Ja en ja , en ja in seit ,
 Sterren zijde-sacht van wesen ,
 Sterren nyt mijn' Stern gesofen ,
 Sterren , minder menighmaal
 Dan de minste die de Zaet
 Van de Godes overvlecken ,
 Schooner dan haer' Nectar kelcken ,
 Grooter in mijn gierigh oogh
 Dan de grootste daer om hoogh ;

Ster-

Sterren fleenen, Sterren oogen,
 Sterren trouw, en voll medoogen,
 Na-by Sterren, Sterren verr,
 Welkom Sterren als mijn' Sterr.

L I E D.

Hoe is 't beloven
 Van ons vergaren
 Soo haest verftoven
 Met wind en baren?
 Ey, eigen Sterre,
 Die my van foo verre
 Siet en niet en fiet,
 Ey, Sterre, waerom en verschijnt ghy niet.

Het foet verbeiden
 Van uw' genaken
 Kost my het scheiden
 Min bitter maken:
 Maer, stoute Sterre,
 Die u doe foo verre
 Van ontrouw geliet,
 Ontrouwe Sterre, ghy en meenden 't niet.

Soeck ick in 't hooge
 Van 's Hemels ronden,
 Stracks seght mijn ooge
 Ghy zijt gevonden,
 Maer, schoonste Sterre,
 Die ick van foo verre
 Sonn en Maen beny,
 Maer, Sterre, daer en isser geen' als ghy.

Gaen ick beneden
 Langhs 't aerdrijck werren,

Stracks

Stracks seght de Reden
 Daer staen geen' Sterren
 Ey, aerdsche Sterre,
 Die ick eens soo verre
 Van den Hemel koos,
 Komt, Sterr, en maeckt de reden reden-loos.

OP MIJN AFBEELDINGH, KORTS VOOR MIJNEN
 TROUWDAGH.

Schilder, 't quam soo wel te pass,
 Recht eer dat ick Sterre was
 (Schrikt niet, 'k fal u haest ontwerren,
 Hoe ick kost en most versterren,
 Sterre wierd ick, met als sy
 Haer verruyldt tegen my)
 Mijn' gedaente na te trachten;
 Zedert waer 't de kracht verkrachten
 Van de verw, die pass een mann
 Mans gelijk verschaeuwen kan.
 Ja, ick geve dat mijn' vreughden,
 Maer mijn aengesicht verheughden,
 Vreughden, daer van in mijn' Ziel
 D'eerste met mijn' Sterre viel:
 Noch en waer met dat vermacken
 Mijn gesicht niet naer te maecken;
 Sterre leent het fulcken licht
 Datter alle verw voor fwicht.
 Schilder, 't waer nu veel te spade,
 Mijn besitt is sonder gade,
 Soo mijn' vreughden sonder paer,
 En daer treckt het aensicht naer.

REISE VAN DEN PRINCE. IN 'T IAER 1628.

't Was Maendagh, en de Maen aen 't voorste vierendeel,
 't Was mijn Dagh (*), en mijn' Maend, en 't Jaer eens duysend heel,
 Eens

(*) 4. September.

Eens half, eens hondert heel, eens thien, en tweemael negen,
 Als FREDERICK, in 't kort, 's Lands forgh, en ziel, en zegen,
 In 't flickerigh gedrangh van aller verwen sleep,
 Van duſend voeten ſchier de voorſte trad te Scheep.
 Den Hemel floegh het gaed, en ſchortte kort ſijn' tranen,
 En lachte door ſijn' Sonn, en dweilde flucks de banen
 Van Zuyder-Hollands kley, ten beſten van ſijn rad:
 Maer hy verkoos de Schie, en 't weeck voor 't herde pad.
 Hier, aen den Rotter damm ontmoeten hem de ſtraten
 Voll vriendelick geweers van vredige Soldaten;
 De Stadt voll roock en reucks, van tweederlei gerucht;
 Van weelderigen krijgh en ſtrijd-bare genucht.
 Erasmus ſtond'er by, en 't ſcheen hem ſoo te flooren,
 Dat ſchier de kop're hand ſijn boeck float en ſijn' ooren.
 Men at het Middaghmael; men paſten op den Vloed,
 Men ſcheid' en maeckte Zeil, en ſoo gewenſchten ſpoed,
 Dat Dordrecht halverweegh de Vloot ſcheen toe te drijven:
 Maer 't ſcheen; en Dort ſtond vaſt (de voorſpoed moet het ſlijven)
 En legerde den Vorſt tot naeſten morgenſtond;
 Als Bies-bos, Merw, en Maes ſtockſtill, als Marmer, ſtond:
 Daer paſten 't roeyen op. Men roeyde, ſonder peilen,
 Tot aen St. Truyen-Bergh; daer Manſfelts droeve zeilen
 Verdwenen met haer' vrucht, en aedden Salm en Steur,
 Die Maenden naer den dagh onthiel den menſchen-geur.
 In 's Vorſten hooge huys onthielden hy ſijn ſelven.
 Naer noen gingh aen 't betre'en, ten Weſten, van 't nieuw delven,
 Aen 't nieuw bemetſelen ten Ooſten van de Stadt;
 Danck hebb' bedroeft Breda, dat hier van verre ſat,
 En joockte naer ſijn' Heer, die nu, als ander' jaeren,
 Om Eer te velde quam, maer Eer van wel bewaeren.
 De Vloot was aengelantd eer 's mergens Sonn ontſtack,
 Eer datſe naeſten dagh de ſteilſte ſchaduw ſtack,
 Vloogh Volck en Vloot van Land, en, ſpijt Zuyd-Weſte winden,
 Sy was aen 't ancker-tou ruym voor den nacht te vinden
 Aen WILLIAMS eigen Stadt, nu FREDERICKS met recht,
 Die aen vermakens koſt het maeck-geld noch eens legt.

Ver-

Vermakens dier vernaeck-verseedde kortz sijn' oogen ;
 Die leid hy daer te rust , en , met de sijnb aen 't droogen ,
 De Zee re-Zeevaert gingh , gebod' hy Schip en Schuyt
 Het Ancker uyt , 't Zeil op , de Kiel ter haven uyt ,
 Naer d' eertijds Steenen - bergh , in 't nieuwe dal van water .
 Daer stond hy , (en 't en was maer weinig' uren later)
 Daer stond hy , en verstond het voorderlick verlies
 Van Ploegh en Plest veraert , van Terw , in Bies en Lies .
 't Verstaen was 't halve werck ; men dede 't hem bevaeren
 Den naesten achtvernoen : Daer quamen ons de jaeren
 Van eertijds in 't gemoed , doe Leiden , stervens - ree ,
 Het Manna by de wey sagh naken over Zee .
 Wy naeckten by de wey , de nieuwe Zeeën over
 Daer 't aerdige geback van Moermont , Pinffen , Roover
 De Bergen aen den Zoom doet duycken voor sijn' hooghd .
 Doortrapte Genoufes , hadt ghy het soo beooght ,
 Eer Maurits uw gevolgh den Bergen uyt quam boenen ,
 U eer waer noch geberght , en soo veel' Millioenen
 Als nu de rekeningh beswaeren in Madrid ,
 En ghy soo verre van de schand als van 't besitt .
 Maer werdt noch schade - wijs , en rust u hoofd in 't Westen ,
 In 't bedde van de Sonn : de kostelicke vesten
 Van SandvHet , beter Dorp dan Stadt van geener waerd ,
 Staen Anoper - dijcks gewijs , en 't lichten van die aerd ,
 Waer min slecht dan 't verhoogh ; * * * *

SPBEL - REISE BEGOST IN JUNIO , 1628.

Door Delfschen Donderdagh , het weerspel van de Mart ,
 Berolden wy de kley , en 't Rotterdammer hard :
 Daer boorde men in 't slot van onse bors , die maeghd was ,
 Met dobb'le - Sleutelen ; soo datter sehier gevraeght was ,
 Hoe komt de Viscb soo dier , Waerdinne ? maer de Mann ,
 In 't op doen van sijn' thuyt , verdiende wel een' kann ,
 En twee Galoes toe , die daer vergeten stonden .
 't Was avond eer wy noch ter Goud' het Hert - huys vonden ;
 Wy

Wy vonden 't evenwel, en vonden 't redelijck,
 En gaven geern wat meer voor 't praeten van Moer Rijck.
 Oudwater 's anderdaeghs was 't eerst van ons bedrillen:
 Maer 't lusten ons geen' tijd aen 't spinne-wiel te spillen.
 Montfoort was all te na; daer rusten wy te noen,
 En hadden met een' Uyl, of met een Waerd, te doen.
 Daer was geen Beul gesien dat menschen konden heugen;
 Juyft was een Engelsch knecht soo satt geweest van deugen,
 Dat desen dagh sijn hoofd daer binnen was gevelt.
 Op 't Slot en hebben wy de trappen niet getelt;
 Maer buyten op het rond van 't seldsaem Huys staen smaden.
 Korts hadden wy 't soo weer op Yffelstein geladen,
 En seiden opentlick, 't was 't Princen huys, soo 't hiet,
 Maer 't was de rechte kass van sulcken grootheit niet.
 Vianen lachte meer in onse lekker' oogen,
 O groene mueren, ð by na het uyerste poogen
 Van Menschen en Natuer! wy droomden all' dien nacht,
 Een stuck van 't Paradijs was over Rhijn gebracht.
 En 't scheelde Culenburgh de helft van ons behagen,
 Dat wy 't soo deun, soo korts, soo voll Vianens, sagen;
 Maer sijn beleefde Heer verçierde 't met sijn woord,
 Blijft, vrienden, blijft by ons, en reist maer mergen voort.
 Wy moften 't weigeren; en reisden noch dien avond,
 Al was'er die ons dreighd' en 't onderweegh te spa vond,
 Daer vyand reicken kost: maer wy vernamen geen,
 En quamen veil by daegh te Buren in gere'en;
 Te Buren, 't fier gebouw, en waerdige vernachten
 Des grooten eigenaers, self kortelingh te wachten,
 Te wachten als een Vorst, die Koningen ter nood
 Kond' huysen, en versien twee Hoven van sijn brood.
 Tot sijner eere was all' d'eere die m' ons dede,
 Van vry bedd op het Hof, vry' tafel in der Stede,
 Met twaelf Apostelen, en 't vriendelick gelaet
 Van stille borgery en soete Magistraet.
 't Werd Gods-dagh, en tot God besteden wy den mergen,
 En kryften zedert noen Rhijn, Wijck, en Veluw'r-bergen,

Die

Die klommen wy ten topp, en fagen van soo hoogh
 De Caert van onse reis in 't wencken van een oogh;
 Oock Amersfoort, de rust van wijse wereld-wijckers:
 Daer gingen wy alleen dien avond uyt voor kijkers.
 Den naesten morgen - sond bereeden wy de baen
 Van Zoest en Emmenes, daer soo veel Eicken staen,
 Als Elfen om den Haegh, en Naerden, daer wy dachten
 Aen Spagnens wreed verraed, en dreighden te vernachten
 In 't gulde Veen aen 't Y; maer Muyden keerden ons,
 En sloot ons all' den nacht ten hals toe in den dons:
 All' sijn' gevangenen en sluyt de Drost soo sacht niet;
 Geen' vaster. Dat geweld en weten wy de kracht niet
 Van Muyder boeyen, maer de vriend'lick ongena
 Van sijn' genegentheit, die alle vroegh te spá,
 En alle spá te vroegh beduyden om vertrecken,
 En yder oogenblick in uren uyt kon reken,
 En schrimpen yeder uer tot oogenblicken in,
 Met soete wijsheit van sijn ongemeen versinn.
 Die vreughd was op haer hooght met 's middaghs Sonn gestegen,
 En scheidens uer was rijp; wy scheidden; en, verlegen
 Met 's achtermiddaghs lenghd, bestedens noch een deel
 Aen Wesip, d' onbekend' ouw' kenniss van ons' keel:
 Dijck op, dijck af gerolt, en weer op en weer neder,
 Ontsingh ons Amsterdam; danck hebbe wind en weder,
 Danck hebb' die 't weder maeckt!
 Hier werd de tocht gestaeckt,
 De tocht van vijftien Steden
 Den vijfdén dagh bereeden.
 Hier lusten 't ons, met reden,
 Van vrienden overstreden,
 En met geweld gebeden,
 Vijf dagen te besteden
 Aen Amsterdam, de Stadt van meer als vijftien Steden.

A E N D I N G E N.

Vyf Haeghsche dagen doen tien Amsteldamsche nachten,
 Met soo veel dagen toe: die gaen daer aen 't verkrachten
 Van Maegh en Ingewand met d'een' of d' ander propp,
 Tot Maegh en Ingewand will splijten aen de fopp.
 Wy riepen dagh op dagh, Maegh, Ingewand, genade!
 En kregen endelick het Purmer-droogh te stade,
 En Beemster kley te baet, tot wyffel van goed sier.
 Noch werd het weer een' vraegh, hoe raken wy van hier,
 Door soo veel tafelen? de naeste raed was, wijcken,
 De naeste wijck was Wijck; men gunden ons dat kijcken;
 En voorts het vrye veld: wy renden tot Marquett,
 En wederom te rugg tot Haerlem toe in 't bedd.
 Hoe schoonen vrydagh was 't die ons den Haegh verthoonden!
 Hoe-ras verthoonden ons de reden waer wy woonden,
 En dat maer ongewoont het schoon, van hier ontrent,
 Doet gelden by den Haegh, die geen gelijk en kent!

TWEË ONGEPAERDE HANDEN OP EEN' CLAVECIMBEL.

Leert eendracht, Echte Li'en, maer Eendracht met verstand,
 Aen 't komen, gaen en staen van dese en dese hand:
 Sy hooren yeder aen haer sonderlinge lijven,
 Maer zijn en blijven eens in 't onderlingh bedrijven.

Haer onderlingh bedrijf gaet over eene maet:
 Die houdense van selfs, schoon dats' haer niemant slaet.
 't Schijnt een' eenparigheit van Pols, die in haer' ad'ren
 Gelijkke poosen voert in schelden en vergad'ren.

Sy scheiden nu en dan in 't wisslen van 't geluyd,
 Maer gaen, als Mann en Vrouw, elck om des oorbaer uyt;
 De Mann, in swaerder werck, de Vrouw in lichter handel,
 Of, is 't maer wand'len, beid' in schickelicken wandel.

De Vrouw, de Rechterhand, (men gunts' haer meestendeel)
 Heeft van geboorte 't scherpst gefchetter van de keel:
 De Mann de dieper froot: foo gaen oock sijn' gedachten:
 Maer 't laege dient om 't hoogh te temp'ren en te fachten.

De Vrouw valt vrouwelick, dat 's vrolick van gelaet,
 Jae veeltijts huppeligh van voeten en van praet:
 Maer stadigh fiet sy om, of 't alles op de maet gaet,
 En hoe 't in 't aensien van haer liefste Cameraet staet.

De Mann gaet foo gerust op haer' beproefde deughd,
 Dat hyse stutt en stijft in haer' onnoosel' vreughd:
 Haer trillende gelach en kan hem niet vervelen,
 Hy stoockter toe, en will sy danffen, hy will velen.

De Vrouw lett op den Mann sijn' steetsche statigheit;
 't Schijnt s' op haer luymen en in soete lagen leit;
 Men fiets' hem op sijn droefft met meeste vreughd te gos doen,
 All souws'er quinten (maer een quintje teffens) toe doen.

Verheugens' haer somtijds met eenderhanden swier,
 En met een dicht-aen-een-gekettinghde getier,
 't Zijn buytjens van de minn die haer kan vrolick maken,
 Of mog'lick om den geest van Gasten te vermaken.

Sy dragen sich somwijl als lagens' over hoop,
 Of by een' harder' greep, of by een' dwerschen loop,
 Het schijnt sy kijven: maer men kan 't haer niet verwijten,
 't Is ernstelick gekout, 't is snauwen sonder bijten.

Stracks rakense daer af, en uyt dien wijfen twist
 Volghr nieuwe soetigheit; hy valt als Somer-mist,
 En baert een' Sonne-schijn, die schooner werdt genomen,
 Dan of de Sona te vroegh, te witt waer op gekomen.

Dat's Tweedracht sonder Gall, dat's Eendracht met verftaud.
 Komt, Echte Li'en, en fiet op Mans en Vrouwen hand,
 En hoort toe, wat fy doen, en lett op wat fy laeten;
 Het geen fy mijden, leert foo veel als wat fy praeten.

Eenftemmingh fchouwen fy, (Oftaven) kort op een:
 Want wat waer 't, Mann en Vrouw malkand'ren naer te tre'en,
 Als warens jalours, of oock foo mall-foet t'samen,
 Dat d'een niet seggen mocht, of d' andere fongh, Amen.

In wel-getroutheit valt een' foete tegenspraeck,
 Schier of de Man de Vrouws gevallen geerne braeck:
 Daerf' eens zijn in den grond, in willen, doen, en wenschen;
 En houdens'er foo wat, 't en is maer voor de menschen.

En, zijn die menschen niet van 't grover end gefne'en,
 Sy weten dat Natuer schrickt van gelijke tween,
 En dat haer' fchoonheit licht in 't ongelijke wesen;
 Daer fy van binnen niet als eens in als kan wesen.

Sy laeten noch een dingh, des' handen, en van 't beff;
 Sy komen maer deun by, en paren noyt in 't neff.
 Leert dat niet, Echte Li'en; dat 's spinnen sonder twijnen:
 Waer yeder foo gefint, de wereld fou verdwijnen.

Jae, leert het, alle Li'en, en laet de wereld gaen:
 Als 't all gerekent is, s' heeft lugh genoegh gestaen:
 Leert datter is een' wijs van teelen sonder paeren,
 En dat men in on-echt kan echte kindren baeren.

Twee handen baeren wat: dat maken dese waer;
 All blijvens' in on-echt: doch 't is maer handt-gebaer,
 En, als men 't seggen magh, 't zijn vleeschelicke deelen,
 En foo de fuyverfte manier noch niet van teelen.

Vier oogen baeren oock, en beter, met een' spronck,
 Vier kindertjens met één on-echt' onnoos'len lonck:
 En 't vroed-wijf hoeft niet om die vruchtjens af te haelen;
 Haer' ouders doen 't, dat zijn vier wel-getwernde straelen.

Maer, Zielen baeren best; en Hemellijcker, twee
 Die even moedigh en gemoedigh, even dwee,
 En even stevigh, doen, en dencken, en begeeren,
 Dat d' andere begeert en niet kan willen weeren.

Oyt die versameligh, daer hand noch oogh toe hoort,
 Noch yet dat swaerder weeght als geesten, komen voort
 Wat kinderen! een' vreughd, een' vriendschap, een' genoeghen,
 By weinig' oyt bekent die vleesch en beenen droegen.

't Is een gedeelte van der Engelen gesangh:
 Wist ick'er Noten toe, ick maeckte 't haer soo bangh,
 Die voor Musike gaet door handen of door keelen,
 Dat niemand haer, noch sy haer selven konde velen.

Soo docht een Wewenaer, soo sprack hy uyt sijn hert,
 Diens slijcks' onkundigheit te hulp geroepen wert,
 By een' vry' rechterhand, die sijnær kond' ontbeeren,
 Maer die haer ootmoed dé gelooven, sy most leeren.

Die all t' ootmoedige behoorden aen een lijf,
 Daer in een' ziele stack, die all dit nauw bedrijff
 Van baeren in den Echt, of on-Echt, als een vryster,
 Wel vatte, maer sey Ja, noch Neen daer toe: Ick prijsth'er.

A E N

A N N A E N T E S S E L S C H A D E ,

O P S U Y C K E R - P E E N V A N H A E R O N T F A N G E M .

Gefonde Peen ,
 Ick vatt de re'en
 Van uw geschenck :
 't Is met een' wenck
 Smaeck'lick bewesen ;
 De wortel soet ,
 De vrucht moet goed
 En heilsaem wesen.
 Op eer en deughd
 Stond d' eerste vreughd
 Van ons vergaeren :
 All wat der jaeren
 Knoop en gespann
 Tot noch daer van
 Heeft uyt gegeven ,
 En by ons leven
 Uytgeven moet ,
 Sal goed en soet
 En heilsaem wesen.
 Vriend'lick paer Weesen ,
 Dit is 't beduyd
 Van mijn besluyt
 Uyt uwe gaven.
 Daer ick begraven ,
 En ghy tot stoff
 Sult weder keeren ,
 Sal dese lof
 Ons graf vereeren.

Hier

*Hier licht C. H.
 En Tuffelscha
 En Anna, d'eerfte ;
 Die eick om 't faerfte ,
 Met fchrift en praet ,
 Met wensch en dood ,
 Haer' vriendschap sloten ,
 Vriendschap gefproten
 Uyt grond en ro'em
 Als Suycher-peen.*

O P D E S E L V E G I F T .

Ick will 't gegeven Peerd befien tot in den mond ;
 Jae 't monden is 't niet all , ick will noch dieper vraegen ;
 Wat fecht ghy van de Peen? Spreeckt monden, en spræckt maegen ,
 Sy tuygenfe bey foet, gefonden en gefont.

V E R B I N T E N I S S E A E N D E M H E E R R E

H O O F T . 1642.

Belove ick onderfchreven ,
 Mits 't onverlemde leven
 Ten Leger-einde my
 Te deel befchoren zij ,
 Dat geen geweld van buyen
 My 't hooge Huys te Muyen
 Voorby fal heeten flaen.

O buyen , waer j'er aen !
 O vier van Krijgh en Somer ,
 Waerje al vier Maenden loomer ,
 En mijn' beminde fchuld ,
 Op 't fcheiden naer , vervult !

G 4

Hoe

Hoe soet is 't om betaelen
 Daer 't schencken is maer haelen,
 En uytgeef maer ontfangh!

Nu, lijmige verlangh,
 Weest viermael dertigh nachten
 Uyt alle mijn' gedachten:
 Het onverwacht verbly
 Vlieght alle Ty verby.

Geschreven in den Hage,
 Ten Jare, Maend -en dage
 Als Henriette quam (*)
 Voll giers van Amsterdam.

ANDERE AEN DEN SELVEN. 1643.

Wy Mannen en wy Wijven
 Beloven met ons vijven
 Het naeste Jaer met lief
 (Mits het den Droft believ'
 En de waerde Waerdinne
 Sijn' aerdige Drostinne)
 Op Muydens hooge Slot
 Te wreken 't fell gebod
 Des Princen van Orangnen;
 Eer dat hy tegens Spagnen
 In 't Somer - Leger treck';
 Met Rhijnsche Wijn en Seck,
 Met singen en met rijmen,
 Met sommen en met lijmen,
 Met sitten en met gaen
 In Sonne - schijn en Maen;
 Met kuyeren en praeten
 Langhs dijcken en langhs straeten;
 Tot dat de Waerd, verfaedt,
 Sal seggen, Gasten gaet,

En.

(*) *Koninginne van Engeland.*

En de Waerdinne, Vrinden,
 Wy willen u niet binden,
 't Is moy weer naer den Haegh,
 'k Wild' ick u t' Schepe saegh.
 Wy sullen hier wat poosen,
 En tegens dat de Roosen
 Ontluycken als Treflon,
 Die Tessels hertje wonn,
 De weer-wraeck komen soecken
 By Rocken en by Broecken,
 Met Mann en Vrouw te Paerd,
 Op Hofwijck aen de Vaert,
 Op Pas-geld aen der weide;
 Tot dat ons 't Leger scheidt,
 En Frederick sijn' knecht
 Ontbiede naer 't gevecht.

Geschreven in den Hage
 In 't afgaen van de Wage,
 Die ons van Muyden bracht,
 Den seventhienden nacht
 Aprilis, als drie jaren
 Op veertigh gaende waren,
 En sesstien hondert meer.
 Aldus op trouw en eer
 Befworen en beregelt,
 Betekent en besegelt
 Met mond en hert en hand
 Voor listeloosen Band.

17 April. 1642.

A. D. H. G. T.

E. V. T.

I. D. V.

M. D.

C. H.

G 5

GRAF

GRAF-SCHRIFT IN VOORRAED, VOOR

MR. P I E T E R D E V O I S.

Dit 's blinde Pieters graf, die meer fagh sonder oogen
 Dan and're twee door vier. Hy stond op geen medoogen,
 Cock voeghd' hem geen beklagh; sijn' onmacht was sijn' macht,
 Sijn ongeval sijn' vreughd; hy leefd' in sijn gedacht,
 Dat door sijn' handen sprack; hy fagh sich selfs van binnen,
 Dat weinige gebeurt, versien van alle sinnen.
 Van dat soet binnenste deeld' hy de Wereld mé,
 Soo mild, soo vriendelick als 't hem den Hemel dé.
 Dat maect' hem niet schatt-rijck: hy bleev'ers oock niet arm van,
 ('t En gaet niet altijd vast, een blind mann is een arm mann).
 Sijn liefste rijckdom was kunst en gunst van soet volck,
 Dat sijnen naem verhief tot tusschen Maen en Wolek:
 Maer 't was niet hoogh genoegh: waer 't meer verstands ggegeven,
 't Had sijnen held'ren naem ten Hemel toe gedreven.
 Dat hadd hy ruym verdient in vier-en-veertigh jaer,
 Met kostelick geluyd van Pijp, en Boogh, en Snaer.
 Maer wat hy songh of peep, hy kost nau oogen vinden:
 Die sijn' door-wetenschap begrepen of besinden,
 Besinden met verstand: soo voelden hy sijn' lof
 Voor 't meerendeel misduydt, en selden meer als grof.
 Dat speet hem, en hy docht, 't was langh genoegh gestreden:
 Om blinde liefhebbers te brengen tot de reden;
 En scheidden uyt het werck, en brack sijn leven af,
 En ley sijn vingeren te rusten in dit Graf.
 Maer die die vingeren die wonderen dé spreken,
 Die wel-getoonde Ziel, is uyt haer huys gestreken,
 En Hemelwaert gegaen: daer singht hy, soo hy songh,
 Haers Scheppers hoogen lof, met nieuwe keel en tongh;
 Daer werdt hy eerst verstaen, daer toonts' in beter sharen,
 Hoe loff'lick hier beneen haer' Hallelnjas waren.

Nu:

Nu sitt de doove Werld en schreit haer selven blind
 Om 't geen sy noyt bedacht, en nu te laet versint;
 En of sy 't niet verfoan, veel' stende kreup'le blinden
 By desen blinden mann doen 't haer te wel bevinden:
 Armoede maect vernuft: Soo gaet het inder tijd,
 Men acht het goede niet, men sij het beste quijt.

NIEUW-JAER AEN DEN HEERE VAN

B R A N T W Y C K. 1657.

Wy doen en laten altemael
 Dat niemand doen en moft noch laeten;
 Dry hondert vier-en-festigh mael
 Hoor ick ons in 't rond jaer verpraeten,
 Waerom is 't heden Nieuwe Jaer,
 Wat reden heeft die malle metingh?
 Zijn niet de dagen voor en naer
 Als schakels van een' ronde kettingh?
 En is de schakel van van daegh
 Een nieuwer dingh als die van morgen?
 'k Wild' ick den mann eens levend saegh
 Dien Dood en Eeuwen voor ons bergen,
 Die 't eerste Nieuwe Jaer op brocht,
 En doopten 't op den dagh van heden,
 En op den naesten niet en docht,
 En geckten met den jonght voorleden,
 Sijn' reden, meen ick, WESTERBAEN,
 Waer lichtelick soo verr te soecken,
 Als nu zijn de verrotte bla'en
 Van doe sijn' averchtsse Boecken.
 Hondt my te goede; 't misverstand
 En will in mijn verstand niet vallen,
 't Nieuw Jaers gerucht in Stadt en Land
 En neem ick niet als 't oude mallen:

G 6

En

En 't oude mallen is de faeck,
 Daerom ick niet en kan verdouwen
 Dat m' eenen dagh den nieuwen maeck?
 Die niet en is als een van d'ouwen.
 Weet yemant raed tot nieuwen tijd,
 Tot nieuwe sondloosheit van leven,
 Dien houd ick buyten mijn verwijt,
 En gunn' hem Nieuw Jaers naem te geven.
 Aen all' de Dagen die hem God
 Voor all' de Jaren sal sien boeten,
 Die (tegen 't heilige gebod,)
 Gelijckse nu noch heeten moeten,
 Als nieuwe jaren zijn genoemt,
 En van de gift van d'oudste waeren
 Met nieuwe-jaerlickheit verbloemt.
 Lett op die 's daeghs eens nieuwe jaeren:
 Eer God u uyt de tijden hael',
 Wensch ick 'er u in mijn' gepeisen
 Ten minsten tien of twintigh mael.
 Dry hondert vijf en sestig reisen.

Einde der achtsten Boecks.

NEGENDE BOECK.

M E N G E L I N G H.

NEG ENDE BOECK.

M E N G E L I N G H.

N O O D - W E E R

E N

L I E F D E V O O R L E E D.

Den Afgrond braeckt noch eens, en 't geldt noch eens den Vromen:
Een nieuwe schenniss is van onder opgekomen;
Een Zee-katt spreidt den inct van haer ontroerde gall,
Om 't oogh t'ontduyfteren eers' in 't naersporen vall'.
't Naersporen lust my niet: Die 't met den doncker houden
Gunn ick de duysterniss; den jongen of den ouden
Wie my het onverwacht vergift in 't aensicht spouwt
Houdt ick voor wat hy is, en hy sijn selven houdt;
Voor Nacht-nyl, dien 't licht quelt, en dien de middagh zeer doets
En daer hy my het leed met blind en valsch geweer doet
Spreeck ick hem ongesien in sijn swart schryl-hol toe.
Onaengenaem gespreck! alreede ben ick 't mos.

Vriend past u desen naem, ontfanght hem t' uwer eeren:
Of vyand; past u die, soo kan hy u niet deeren:
Vriend, vyand, wat ghy zijt; waer hebt ghy my gesocht?
Wat dampen hebben my in uwen droom gebrocht.

Hoe

Hoe quam ick u te voor, waer langhs en door wat wegen,
 Doe d'eerste boosheit in uw herffenen gestegen
 Het opsett in uw baerd', om met een loofe Maer
 Een' uyt veel duysenden te quetsen, wie liet waer?

Was ick u onbekent, hadt ghy my noyt sien leven?
 En was ick 't schuldigh hert, dat ghy den steeck soudt geven?
 Waerom, wat moeyden u d'onkunde van mijn' Ziel,
 Daerom haer laeten of haer doen u min beviel?
 Of was 't een Jephths-gelijck verfwereen dat u queldt,
 En op het dollé feit, of in 't meinedigh stelde?
 Hoe feldsaem is de scheut op vleesch of veer of haer,
 Daer selfs de schutter niet en weet op wat of waer!

Of was ick u bekend, en waeren noch uw' oogen
 Noch uwer sinnen geen' betoovert of bedrogen;
 En hadt ghy my doorsien, en wist ghy wat ick woegh',
 En wat voor veeren ick om helm en schildé droegh,
 En docht het u soo recht, of schijn van recht en reden,
 Oud' onbesproken deughd met ondeughd te bekleeden?
 En docht het u soo licht oud ingewortelt waer,
 Te roeyen met een ruck, of 't noyt geweest en waer?
 En docht het u soo soet, den moordpriet uyt te trecken,
 Om lust te boeten op een aensicht sonder vleecken?
 En docht het u soo veil voor God en sijn Gerecht,
 Dien moordpriet in mijn oogh te bergen tot den hecht,
 En weten niet waerom als ghy 't u selven vraeghde,
 Dan dat u onlust lust' en dertel boos behaeghde,
 Gelijck de losse Jeughd haer' wilde weelde thoont
 Aen 't eerste venster-glas, en weet niet wieder woont?

Want waerom smaecten u mijn schennis? Was 't een reden:
 Die u Ziel raecte; die uw' Have, die uw' Leden,
 Uw Vriend, uw Bloed-verwant? wien hadd ick soo misdaen,
 Ick die op yemands leed noyt uyt en hebb gegaen,
 Noyt achterklap gevoedt; noyt laster helpen stijven,
 Noyt yemand logentaal aensseggen of aenschrijven;
 Noyt selfs de waerheit, die een Christen deeren mocht,
 Als tegens hengh en meugh schoorvoetens uytgebracht.

Noyt

Noyt van des eenens zeer, des anderens gebreken
 Als met misnoegen en erbarmen konnen spreken;
 Maer allom swaer tot licht, en swart gemaect tot witt,
 Waer yemand swaer of swart deerd' in het minste lidt;
 Altoos mijn selfs gewent, altoos gelast mijn Kind'ren,
 Het goed te recken, en het quaede te vermind'ren,
 Altoos genegen meer tot salven als tot slaen,
 Waer yemand slaghe of salf ter herten mochte gaen.
 Is 't t'uwent averechts en soeckt ghy allenthalven,
 Waer, wien, waer met, wanneer, te slaen, en niet te salven;
 En houdt ghy van den aerd van die daer nacht en dagh
 Soeckt, door Gods Schepselen, welck hy verslinden magh?
 Wel gae 't u met uw kunst, ick kans' u niet benijden:
 Maer is het met de tongh dat ghy meent om te rijden,
 En lacten hier en daer een' bitt'ren angel slaen,
 Daer yemand het vergift in 't bloed af moge gaen;
 Ten minsten weest versien van waerschijn en van blijcken
 Die op het duyfentste gedcelte waerheit lijcken:
 Het ambacht luyftert nau; grof garen lijdt het niet;
 Daer hoort een sijne draed, daer Boosheit van niet, yet,
 Van onwaer, waerheit, en van doncker, dagh will weven.
 Den Opperlogenaer, uw Meester in dit leven,
 ('k Hoop naer dit leven niet) heeft hals werck, eer 't hem luckt,
 Dat hy de seboone Vrouw uyt haeren Zetel ruckt,
 (De naeckte Waerheit uyt den throon van haeren luyfter,)
 Om wolcken voor schoon weer te venten, dagh voor duyfter.
 De logen is een putt daer meestendeel in valt
 Hy die hem selver groef en met het Ambacht malt,
 En all te sorgeloos past op de laegh te decken,
 En met goud-schijsnigh Goud sijn valsch Lood t'overtrecken:
 't Gelogen will op 't minst, en moet, waer konnen zijn:
 Want wat is wesen, daer noeh Liehaem is noeh schijn.
 En daer yet niet en is, hoe kan daer t'seffens yet zijn,
 En daer men yet siet zijn, hoe kant daer t'seffens niet zijn?
 Wat onbeschaemtheit helpt u seggen, daer ick lagh
 In 't werf'len met de Dood, die elck voor oogen sagh,

Dat

Dat die tijd, in dat bedd, die leden niet en lagen,
 Die doe, en langh te voor, en langh daer naer, de slagen
 Van Gods hand droegen, soo op 't uytterste afgement,
 Dat hadt ghy'r by gestaen, ghy hadtse niet gekent;
 En mocht soo met wat schijns, het geen ghy daer saeght leggen
 Ontkennen dat ick 't was, en onberispelick seggen,
 Dit is noch dese mann, noch dese mans gelijk:
 Maer ghy verscheenter noyt, en om dat halve lijk
 Stond fulck' een' dichte wolck van fuchtende Getuygen,
 Dat uw ontkennen stinckt en stort sich selfs in duygen.

- Dat 's soo verr: Isser meer te salven aen mijn' eer?
 Neen, eere-kladder, meen, sy was noyt schorft, noch zeer:
 Nu eens 't onmogelick bevestight is met reden,
 Deed ick my ongelijck, socht ickse te bekleeden
 Met overtolligheit van opgehoopt bewijs;
 Te veel onschuldigens luydt, seght men, schukts gewijs.

Voor dy, getrouwe God, voor wien ick my belijde
 Van veelerhande schuld beswaert van allen tijde!
 Voor dy, en dy alleen, verschijn ick, en verschijn
 Soo blanck van herten als d'onschuldige magh zijn,
 En eisch eerbiedelick, maer eische sonder beven,
 Hulp van getuygeniss, die ghy alleen kondt geven.
 Tredt in dit boos Gericht en wijst de wereld aen,
 Of ick den boon verdien, die my werdt aengedaen:
 Tuyght, Heer, en metter daed; en laet my van dijn' plagen
 Nu desen oogenblick, en sonder uytstell dragen,
 Light dese schuld op my, Jae hebb ick oyt gedacht
 Aen 't vuyle daer men my moetwillens mé verkracht.

Noch hebb ick niet gedaen, meer hebb ick dy te vergen,
 Genadigh Rechter, oock den genen die dy tergen:
 Veel heeft hy dy geterght (hy zij dan wie het zij,
 Dy is hy om end om bekent, noyt roerd' hy 't my)
 Veel heeft hy dy geterght, die 't lasterlick vertellen
 Of in sijn boesem smeedd, of putten uyt der hellen:
 En d'ongerechtighe fall voor dy niet beslaen;
 Maer siet hem voor een mensch, voor een swack schepsel aen:

Ver-

Verfchoont fijn arme Ziel (ick segg het niet om kolen
 Te gaed'rea op fijn hoofd) vergeeft hem 't dollé dolén ;
 En ghy , die Waerheit , Heer , en Wegh , en Leven zijt ,
 Ghy , die dy in de boet der Sondaeren verblijdt ,
 Geensfins in haer verderf , helpt defen dwaelingh keeren ,
 En thoont hem hier den wegh , van Waerheit , Liefd' en Eeren ,
 Hier ná , des Levens wegh , daer Ghy leeft : en foo my ,
 Die my in defen flagh oock danckelick verbly ,
 Nu 't dy gevalligh is mijn' lijdsaemheit te proeven ,
 En goed te leeren doen aen die mijn Ziel bedroeven .
 Eer zij dy voor den will , lof zij dy voor de daed ,
 Almachtige , mijn heil en eeuwigh toeverlaet !

O N D E R D E P R I N T V A N

C A R E L D E T W E E D E ,

K O N I N G H V A N G R O O T B R I T T A N N I E N .

I s 't over , Engeland , en fiet ghy door uw' oogen ,
 En is de mift om laegh , en zijt ghy moe bedrogen ?
 Soo derft eens Kroonwaert sien , en eens tot over Zee
 Met all' uw oogen op des' Konincklicke twee .
 Soo fagen fy op u , als u een' bijl onthoofde ;
 Soo boden fy u aen wat u die bijl ontroofde :
 Maer ghy wierd willens blind en waert fchouw voor de Sonn ;
 Wat dunckt u , was het niet hoogh tijd dat God begon ,
 En fpouden in het stof om u de fchell te lichten ,
 En thoonden u den dagh die hy voor u dé lichten ,
 De Sonn die voor u rees ? Hier staet fy : staet eens acht
 Op 't minnelicke groots dat in die ftralen lacht ,
 Op 't achtbaer vriendelick van dit Doorluchtigh Wefen :
 Ghy fult'er Carel in en noch eens Carel lefen ;
 Des eerften Edele standvastigh tot de dood ,
 Des tweeden staetige geduldigh in den nood ,
 En tegens allen storm , en tegens allen donder
 Sijn bitte Vyanden haer allerspijstigh wonder .

En

En op de gladde baen van voorspoed all 't geweld
 Dat oyt de overhand in 't hert nam van een' Held;
 Geweld van reden, van besadighde gedachten,
 Door geen onstuytmigheid van weelde te verkrachten,
 Door geen ontfleken van wraecks-ongefint gemoed
 Te tergen tot den dorst van 't strafbaerst Berger-bloed:
 Een Engel, Engeland, verschijnt u in 't verschijnen
 Van u uytlandigh Heil; daer 't all voor sal verdwijnen,
 Wat uyt ontEngelschter gemoed'ren vuylen poel
 Uw' Locht met dampen vult, uw Land met blind gewoel.
 Een Engel, Engeland, ten einde van Gods toornen
 Heeft u de Roos ontdeckt in 't midden van de doornen;
 De witt' en roode Roos, daer all de deughd in leeft
 Daer God den ouden stamm oyt mé-gesegent heeft.
 Gelukkig' Eylanden, daer soo veel deughds gaet wonen;
 Hoe kroont gh' uw eigen hoofd, met sulcken hoofd te kroonen!
 Gedenckt het op mijn woord, die Kroon en sal niet staen,
 Of door dry Rijcken heen sal groot en klein verstaen,
 Dat, waer de Wereld soo voll Koningen als menschen,
 Dit waer hy, dit alleen, dien ghyder uyt most wenschen.

AEN SOMMIGE PREDIKERS.

Gefanten van om hoogh, Bazaynen van Gods Woord,
 Hebb ick uw foet bericht soo menigh jaer gehoort,
 En voor soo langen gunst noyt dankbaerheit bewesen;
 Weest u en my soo goed, en laet het nu eens wesen.
 Ghy siet u selven niet, en Spiegels in de Kerck
 Zijn buyten eigenschapp, 't is Vrouwen-kamer-werck.
 Nochtans ghy moet u sien: is 't niet met eigen' oogen,
 Het kan met oogen zijn dien gh' een-oprecht medoogen.
 En, soo niet groot vernuft, veel trouws vertrouwen mooght.
 Daer staeter u veeltijds by dusend en be-ooght,
 En roepen: Wat een Mann, en wat een Hemelsch preken!
 Ick slac die waarheit toe: maer heeft het geen' gebrucken?

Twee

Twee kleine, soo my dunckt; ick noemse klein en licht,
 Om datse heelbaer zijn: weeght selver haer gewicht.
 Wat meent ghy met uw' stemm? wat doet ghy met u handen?
 Wouwt ghy niet dat die stemm mijn fellen overmanden?
 Hoe breeckt ghy dan haer' kracht? hoe staet ghy dan en singht,
 En singht een valsch geluyd, dat mijn hert niet en dwinght?
 Die t'huys sijn' Kind'ren tucht met straffen of verthoonen,
 Met ernst of soetigheit, soeckt hy na and're toonen
 Als die de tucht vereischt in ernst of soetigheit?
 En soeckt ghy in uw' spraeck een krachtiger beleid,
 Dan dat het hert u geeft? Of zijn 't geleerde boecken,
 Daer ghy de konst nyt suyght; waer mogen 't Vrouwen soecken?
 (Want spreken is haer lot) jae Vrouwen op de Merckt,
 In heet en in koel bloed, daer niemand op en merckt?
 Is 't konstigh, haer gebaer? zijn 't çierlicke geluyden?
 O Jae, de çierlickste: want s' allersterckst beduyden.
 Beduyden is de saeck; en all die daer na tracht
 (Ghy hebt geen ander witt) en hoeft geen' ander kracht,
 Als die natuer van selfs kan, will, sal en moet geven.
 Laet Kinderen begaen; hier hebt ghy 't naeckte leven,
 En schacmt u geen' Copy te nemen van die hand;
 't Is Gods hand die all 't licht heeft in die Jeughd geplant
 Dat door de Kindsheit blickt; en lett eens op het spreken
 Van die onnooselheit: sy weten van geen preken;
 Maer 't spreken is haer ernst, soo wel als u 't Sermoon.
 Hoort, valt haer wel een woord ten mond uyt van sijn toon?
 En treurens' in haer vreughd, en schreyens' haer krackeelen?
 Soo dat men niet en voel' waer in die twee verscheelen?
 Natuer' en lijdt het niet: en houdt dat voor gewiss,
 Hoe die min afgerecht, hoe die geleerder is.
 De Kinderen gaen voor; het naeste waren Boeren,
 En meer onkundige: maer 't souw my verder voeren
 Dan mijn besteck my roept. Van twe'en rest'er een:
 'k Hebb met uw' handen noch te werden handsgemeen.
 Daer sien ick wond'ren aen. U kan ick het niet wijten;
 Ick weet den oorsprongh wel; maer 't sal my eeuwich spijten

En

En seer doen, en mistoeght doen scheiden uyt het boeck
 Daer ick de lessen vind van 't geen ick schier vervloeck:
 O wijfen van eertijds, ô statige Romeinen,
 Mocht ghy de moeyte van uw kostelicke breinen
 Te spillen over niet, of over misverstand,
 En hangen d'eere van wel spreken aen een' hand?
 O noodeloofse Leer, daer in de minst ervaren
 De meest bevalligh zijn! Eens, als wy Kind'ren waren,
 En wierden op 't Thooneel met onse Roll gebracht;
 Doe wierdt'er ernst'lick en voorsichtigh naer getracht,
 Dat sprekers hand en mond te samen wierd' gebonden:
 Maer sprekers van dien slagh en waeren niet als monden:
 Wy papegaeyden 't uyt: de waerde van den sinn
 En gingh ons jongh begripp, och armen, niet diep in.
 Soo was 't nootsakelick, op dat de Kijckers giften
 Dat w' onse redenen wel vatten en wel wisten,
 Dat m' ons die Redenen met handen, een' of twee,
 Soo leerde vestigen *als of 't sijn selven de*.
 Maer, Mannen die verstaet all wat uw' lippen baeren,
 En die niet baeren laet dan ofs' u eigen waeren;
 Die dobbel hebt doorpluyft all wat van die geboort
 Sal werden, soo verstaen, als keurigh aengehoort;
 Hebt ghy een hand van doen die uwe handen leide,
 Waer d'eene henen sal, waer d'andere, waer beide?
 En, waer 't u niet geleert tot eenen flippel toe,
 Wist ghy niet wel wat lit te roeren, waer en hoe?
 En als ghy my te huys, of als ick u gae vinden,
 Weet niemand hoe wy doen, en hoe dat self de blinden
 Niet een woord uyt en slaen, of hand en hals gaen mé?
 Ey, denckt aen wat ick seid', *als of 't sijn selven de*.
 Ontslaet u van den dwangh, veracht de Kinder-wetten,
 Derft wesen die ghy zijt, en op geen regels letten;
 Uw' hand sal soo gelijk haer werck doen met uw' stemm,
 Al waerense maer een, en dats' een dichte klemm
 Van soet eenpaerigheid, een minnelick bewegen,
 Een' konst, by ieder een, langh voor de school, verkregen;
Een'

Een' eigenaerdigheid, die niet te leeren is;
 En, all wat verder gaet, half sott schier, en heel miss.
 Wat seiden Koningen en Vorsten deser Eeuwen,
 Quam een Gefant voor haer te singen of te schreeuwen
 Op een' gefochten toon, van uyt de school gehaelt,
 Met handen in gebaer van regelen bepaelt?
 Wat seidense, wat niet? want emmers die Gefanten
 Haer hooghste poegen is, haer' boodschap daer te planten,
 Soo datse vruchten gev'; en meent ghy dat ick dool
 Die dat nature geef te redden, niet de school?
 Het heeft mijn beurt geweest, en heb 't my sien gelucken,
 All wat ick Koningen gelaft was in te drucken;
 Maer gunt my desen roem, ben ick 'er door geraeckt,
 't Was eigendriftigh wat ick seid', en niet gemaect.
Gemaect, is 't rechte woord: mocht ick mijn' Tael wat schenden,
 En voeghde my 't uytheemsch, 'k souw my na Vranckrijck wenden,
 Om u dat vuyl *gemaect* te doopen soo 't daer heet.
 Maer 't is wat noodeloos: gebreecker meer bescheed,
 't is onoprechtigheit, 't is mommery, 't is leugen:
 En kan die op de Stoel van 's Hemelsch waerheit dengen?
 En wordt onwaerheit my verboden op den hals,
 En gaet mijn Leeraer voor, en is sijn wesen vals?
 Ick luyfter na geen slecht verschoonen: als, dat menschen
 Niet even aerdigh zijn soos' yeder wel souw wenschen,
 En dat goed onderwijs quae Zeden richten kan:
 Sulck pleiten roert my niet: geeft my een ernstigh Mann,
 Die my hertgrondigh leer', en soo sijn werck besweets,
 Dat sijn gebaer met recht lust, ernst en yver heete.
 Geeft my een Stameraer, die 't goede qualick segg';
 Die my guld' appelen in aerden schalen legg',
 En legg' sijn hert daer by, en laet hy sich bewegen
 Soo dat hy konstige doe seggen, 't is t' ondegeng;
 Sijn ongemaect ondeegh beweeght mijn hert veel meer,
 Als 't ydele gepronck van die *gemaectes* Leer.
 Want hy spreeckt nyt het sijn; en 't kan niet anders wesen,
 Of 't wesen doot als 't hert, daer 't hert doet als het wesen?

En

En dat's my ruym genoegh; foo 'ck van de Boeren sey,
 En van de kinderen: dien doen foo allebey:
 En voor dat doen en hanght geen masker, dat mijn' sinnen
 Veeltijds in twijffel brenght, of oock het hert van binnen
 Half foo voll yver is, als 't uysterlick gelaet
 Van 't schoone spreken en 't veel woelen blijcken laet:
 En of die Mann, foo noest met armen en met handen,
 Sijn' drift veel dieper haelt als even uyt sijn' tanden;
 En of dien Heilige, gestegen van 't Thooneel,
 Niet foo veel heiligheits ontbreeckt als my en veel'.

Nu zijn 't mijn' droomen niet die ick u kom vertellen:
 Segg ick yet prijffelicks, ick hebb veel Med'gesellen
 All van den selven sinn; u oock gebreeckter geen,
 Die smaken wat ick segg, en doen foo als ick 't meen,
 En doen haer ongeveinst wel-spreken seer hoogh achten,
 Om dat men 't sluyten siet op 't witt van haer' gedachten.
 God gev' haer loon en lust om altijd foo te doen:
 Staen ander' op haer stuck, en snij ick hier een' schoen
 Die niemand passen will, uyt vrees, hy mocht hem passen,
 Soo treck' hem niemand aen; men heet' mijn spreken, bassen,
 En klapp van yd'len waen; 'k Hebb mijn werck afgeleit,
 En danckbaerheit voldaan, foo'ck voor af hebb geseit;
 Of meenen te voldoen, foo'ck altoos derve seggen:
 Het vall' dan uyt foo 't will; naer mijn' bestecken leggen
 Of naerse niet en doen; daer staet een waerheit vast,
 Noyt ghy my geern, ick gae noch wel foo geern te gast:
 Koockt my der Zielen spijs naer eigen welgevallen;
 Ghy hebt een Mann aen my: 'k sall noyt foo neuswijs mallen,
 Dat ick'er 't Mael om schouw: 'k ben u niet moe gehoort,
 Gefanten van om hoogh, Bazuynen van Gods Woord.

W E E R E N W E E R W I L L .

Het zij foo laet als 't will: ick kan my niet bepraten
 Om dood te wesen, en mijn daghwerck te verlaten,

· Ick

Ick schiet de voddén uyt die 'k 's mergens hebb gela'en;
 Maer 't gaet soo 't spreekwoord seght, noo doen is oock gedaen:
 Ick gae schoorvoetende daer and're na toe loopen,
 En, waer 't met geld te doen, 'k socht slapen af te koopen.

't Zij weer soo laet als 't will, en soo veel daghs als 't kan.
 Ick, die geen' rust en socht, ick, noch de selve Mann,
 Ligg nagel-vaft aen 't Bedd: wegh Wind-As-tonw en dreggen,
 Daer is geen tillen aen. Wel mocht de Wijse seggen,
 Men wentelt als een' Deur die op haer' henghsels draeyt:
 Van boven schijnt men lofs, van onderen genaeyt.
 Weerhaenen zijn te slecht: best schijn ick te gelijcken
 De Naelde van stomm Stael, die w' aen den Zail-steenstrijcken,
 En doense met geweld nu trouwen aen het Zuyd,
 Nu hijlicken aen 't Noord; stracks is sy hier de Bruyd,
 Stracks daer in 't overspel; en datse meest beminden,
 Is datse nu meest haett. Wie kan wat redens vinden,
 Waerom de laetste echt haer liefste wesen sou,
 En wie verheught sich oyt in een' gedwongen trouw?
 Men soeck' het in den Steen; het is de moeyte waerdigh.
 In my is 't Menschen-mall, die, altoos wederaerdigh,
 In Stroom en tegen Wind den oorber tegen gaen,
 Slaen all 't geboden af en all 't verboden aen.

Op, op dan, segg ick my; het is hoogh dagh: en hoe?
 Die niet aen 't leven will, schijnt, is sijn leven moe.
 Te bedd' oock; 't is langh naecht; en leert het leven derven;
 Die daer niet aen en will schijnt noyt te willen sterven.

Maer 't is gedrongen ernst; 'k segg dat ick seggen moet,
 En doe noo wat ick segg. En, gaenw' all' op dien voet,
 (En alle gaen w'er op) wat sal 't in 't einde wesen,
 Als w' uyt den langen slaep ontwakende verresen
 Op 't slaen van Gods Basuyn, ten bedd' uyt (nyt der aerd)
 Geroepen sulles zijn? sal daer noch Menschen Aerd
 Gods will of wederwill bestaen te wederstreven?
 Schrickt Boose, voor 't verderf, wenscht, Vrome, naer het leven,
 Daer sal geen keur zijn van te vroegh of van te laet,
 Als yeder, na verdijact, sal hooren KOMT, OF GAET.

'T ONKOSTELICK MOY.

'k Houw veel van Schilderyen
 Die Oogh en Hert verblyen:
 En, schoon sy doen het niet;
 De kunst is meer als yet,
 En kan my seer betrecken:
 Maer van die wijse gecken
 En ben ick niet, God lof,
 Die met den eersten bof
 Van 't nieuw daer henen vallen,
 En 't reedste Geld vermallen
 Aen tuygh van veel min nood
 Als 't dagelicksche Brood.
 Hebb ick my oyt verloopen
 In 't ongeduldigh koopen,
 Mijn' eerste straffe was,
 Ick voelde 't in mijn' Tass:
 De tweede; dat dry maenden
 My leerden en vermaenden,
 Wat onverfiens begaen
 Veel beter waer ontdaen.
 Sott, seid' ick, blijft indachtigh
 Waert ghy u selven machtigh,
 En noch die diere Waer
 Aen d' eersten Eigenaer;
 Ghy soudtse met vermaken
 Eens altemet genaken,
 En boeten soo den lust
 Die nu light uytgeblust.
 Waer is 't Geld ondertusschen,
 't Geld dat ghy gaeft van blusschen?
 't Geld heeft die wijse Mann,
 Die'r Wijn voor koopen kan,
 En u heeft aengehangen,
 't Geen hy met versich verlangen,

By

By wijlen komt en fiet;
 En 't sien en kost hem niet.
 Daer ghy uw heet gevoelen
 Voelt in 't besitt verkoelen,
 En loopt uw' Schildery
 Meest blindelingh verby:
 Daer gh' in het eerst vergapen
 Scheent by te sullen slapen.
 Is 't nu niet wel bestelt?
 Uw niet sien kost u Geld.
 Dit zijn de sweepe - slagen
 Die'ck my heb leeren dragen.
 Als ick na Sott wierd satt:
 Siet voor u, die het vatt.

R A D V A N O N R U S T.

Mijn leven is gespeckt met witt' en swarte lagen,
 Veel hebb ick willen doen, meer hebb ick moeten dragen;
 Mijn Doen is trouw geweest en vlijtigh, daer het most;
 Veeltijds was 't werck gedaen als 't even schein begoft.
 De vrucht is vreughd geweest van weldoen, en wat garens
 Van nooddrufts middelen, wat opdoens, en wat sparens.
 Mijn dragen is, voor Goed, Haet, Nijd, en Spijt geweest,
 En alle dage schier een nieuw ondanckbaer beest.
 Misduyd' onnooselheit, krackeelen valsch geweven;
 Veeltijds mijn goed gedreight, somtijds of lid of leven;
 Voor oude vriendschapp nieuw bedrogh; en swarte kunst
 Van averechts beleid, voor toegeseghde gunst.
 Rust hebb ick niet gekent: als alle oogen toe zijn,
 En alle menschen dood, om datse satt of moe zijn,
 Haer halve leven dood, en sommige wat meer
 Diens sinnen geen gebreck en prickelt, noch geen eer;
 Dan ben ick oock 't klead uyt en 't rust-bedd in gekropen;
 Om wat langh niet te zijn, en als mijn selfs t' ontloopen:

Maer qualick quam 't foo veer. 't Scheen dat mijn dagh aen quam,
 Als ick my neder leid en 't slapen ondernam.
 't Hiet rusten dat ick deed; maer 't waren besigheden
 Die mijn' verlusten geest, meer als 's daeghs, wercken deden:
 Mijn' oogen sloten niet, of 't heete werck gingh aen;
 't Was droomen in der daed, en schijn, en ydle waen;
 Maer nacht-werck eigentlick; en qualick t' onderscheiden,
 By 't woelen van den dagh, welck waerheit was van beiden.
 (En wat is waerheit? heeft die Richter licht gedocht,
 Of wat hy sagh, of wat sijn Huysvrouw droomen mocht;
 Elendigh Richter, foeder een oyt soo te noemen
 En te verdoemen was!) Nu heeft de dagh sijn' bloemen,
 En heeft sijn' distelen, vermaeck en ongenucht;
 De Bruyloft en het Graf, het lacchen en 't gesucht
 Gaen veeltijds overhand, en houden beurt met poesen;
 Doen een de doornen zeer, hy lijdt het om de roosen;
 De Sonn schijnt naer 't vuyl weer, en in den storm wel oock:
 Het soete Vyer betaelt het suere van den roock:
 Maer droomen houdt geen' beurt, 't is altijd stof van klagen:
 Een grouwelicke Droom is droevigh om verdragen;
 Een lieffelicke geest meer onlusts ongelijck
 Dan sijn verheugen was: besitt een Koninckrijck,
 En werdt een Bedelaer in meer niet als twee uren,
 't Scheel is onmenschelick. Wie kan daer tegen duren?
 Vliight over bergh en dal, de Valck nyt haer gesicht,
 En vindt u in uw bedd voll plaesters en voll gicht;
 Wat een hard averechts van sulcken lochten hooghmoed!
 't Is seker, datter wel een traentjen nyt het oogh moet,
 In 't heugen waer men was, in 't voelen wat men is;
 En wat een' Modder-goot scheelt van eens Konings Dia.
 En dat is 't lieve loon van ingebeeelde welvaert,
 Dat m' in den Hemel schickt te zijn en in de Hell vaert,
 En smaect het ongemack van lijden soo veel bet
 Als vrolick vliegen scheelt van karmen in sijn bedd.
 Dus heeft 'et my gegaen, van dat ick wist wat leven
 En doen en lijden was: en waer noyt nytgeschreven,

Verhaelden ick all 't leed dat my gedroomde vreughd,
En swarigheid gedroomt gekost heeft van der jeughd.

En 't gaet my noch alsoo ten einde mijner dagen,
Jae, tot dicht op mijn Graf sal ick de onrust dragen,
Soo 'ck niet verkeert en giss; jae, hoe de kracht meer slijtt,
Gevoel ick dat men meer en meer van lijden lijdt.

Is 't wonder dat ick wensch met alle mijn' gedachten
Uyt all' die dagen, uyt all' die verraste nachten
Een saligh eind te sien, en eens uyt ware pijn,
En eens uyt valsche vreughd', eens uyt den droom te zijn?

OP MIJNEN GEBOORT-DAGH.

Noch eens September, en noch eens die vierde dagh,
Die my verschijnen fagh?

Hoe veel Septembers, Heer, en hoe veel' vierde dagen
Wilt ghy my noch verdragen?

Ick bidd om geen verlangh: 't kan redelick bestaen,
Het gen' ick heb gegaen:

En van mijn' wiegh tot hier zijn soo veel dusend schreden
Die'ck hebbe doorgetreden,

(Met vallen, lieve God, en opstaen, soo ghy weett,) ^r
Dat die all 't selve leed

En all' de selve vreughd naer my hadd door te reisen,
Sich drymael sou bepeisen,

Wat best en oorber waer, gelaten of gedaen.
My, Heere, laet vry gaen;

Mijn' roll is afgespeelt, en all wat kan gebeuren
Van lacchen en van treuren

Is my te beurt geweest, en all wat beuren sal
Sal 't selve niet met all,

En d' oude schaduw zijn van dingen die wat schijnen
En komende verdwijnen.

Wat wacht ick meer op aerd, waerom en scheid' ick niet?
'k Wacht, Heer, dat ghy 't gebiedt.

Maer, Magh ick noch een' gunst by d' andere begeeren,
 Laet my soo scheiden leeren,
 Dat yeder een die 't fiet mijn scheiden en het sijn
 Wenfch' eenerhand te zijn!

AEN EEN' BEDRUCKTE MOEDER OVER HET VERLIES
 VAN HAER EENIGE UYTNEEMENDE DOCHTER. 1661.

Gods toren is in brand, en 't geldt de Noorder Landen
 En 't Zuyden gaet niet vry; Jae Oost en Westter Stranden
 Vermengen haer geschrey met Nederlands geween;
 Het klaeghter all om 't seerst van Winden en van Zeen,
 't Geberghte braeck't meer nats dan machtige Rivieren
 Haer' bedden binnens boords zijn machtigh te vertieren:
 De Rijn en kent sich niet, sijn' Oevers zijn vermist;
 De Stiermann, op de Wael verbystert en vergift,
 En fiet geen onderscheit van Wael en Maes te maken;
 Hy slaet sijn gaerdes schier op Willigen en Daken:
 De Zee die swelgen sou all wat van boven neer
 Naer haeren boesem rolt, stelt all haer zout te weer,
 En druyster tegen aen, en weigert met haer' bergen
 Den dronck bescheit te doen die d' andere haer vergen;
 Is niet de toren heet die tot in 't water brandt?

Dit lijdt ghy, droeve Vrouw met heel uw Vaderland,
 Maer heel uw Vaderland sien ick wat met u lijden,
 Dat ghy van binnen lijdt, en and're van ter zijden.
 Daer gaet een filter vloedt van tranen door uw Huys,
 Soo swaer als uw verlies, soo bitter als u Kruys:
 't Komt op geen' kanten aen; 't gaet boven Brugg en Vlonder,
 't Gebeurt u als Gods Mann; uw' bedde - spond' gaet onder.
 Wat foudert tegen slaen? waer's 't ysere gemoed,
 Dat, soo gemartelt, niet en dede soo ghy doet?
 Een bloem is u ontruckt in 't beste van haer groeyen,
 De waerdighste gelijk die noch in Hollandt bloeyen;
 Een Peerel is u hand ontfutfelt, een Kleenood
 Ontfoolen, midden uyt den Moederlicken schoot:

De

De Dood is als een Wolf uw stallingh ingedrongen,
 En met het liefste Lamm van 't jonge Vee ontsprongen:
 Ghy hebt soo soeten Sonn sien daelen met den dagh
 Als Haeghsche Sonn in langh den Haegh verschijnen sagh:
 En 't isfer duyfter, sints dat vriendelick paer lichten
 Ter aerden is gegaen. Waer voeren my mijn' Dichten?
 'k Wouw seggen, sints haer glans ten Hemel is gebracht:
 Ten Hemel, droeve Weeuw, ten Hemel daers' u wacht.
 Mishaeght u dat verhuys; kont gh' in u herte vinden
 't Benijden van die gunst aen uwer beste Vrinden
 Uynemenste Vriendinn? kont ghy soo Moeder zijn,
 Dat ghy se weder wenscht in d' afgeleden pijn?
 Om weer u Troetelingh in desen poel te wesen?
 Vreest God, sy heeft het u soo tuchtigh aangepresen:
 Looft God, sy heeft het u soo troostelick geleert,
 Soo mannelick de dood haer prickelen verheert,
 Dat, soo ghy 't niet en kost (naer soo getrouwe Lessen)
 En soo s' u schreijen sagh, haer' oogen wierden slessen,
 En drenkten weer uw Huys met noch een' stercker' Vloed,
 Dan die u (lijdt dit woord) Gods wrake tergen doet.

Dit is geen ongevoel; ick preeck voll mededoogen.
 Soo nu u oogen staen, soo stonden eens mijn' oogen
 Doe led' ick dat ghy lijdt. Was 't niet een eenigh Kind
 Dat my te lijden gaf, de Vader die wel mint
 Heeft niet als eenige. Gelijk ick met u worstel,
 Soo worsteld' ick met my; met even harden borstel
 Doorschrobden ick mijn hert, als daer ick 't nu mé boen:
 Ded' ick 't maer half te deegh ick gunn u 't beter doen:
 Verwint mijn swacke deeghd, verbluft 'er en vermant 'er;
 Deed ick te Vrouwelick, doet ghy 't soo veel

CONSTANTER.

HAER GRAF-SCHRIFT.

Eens Ann', eens Margariet light in dit eene Graf:
 Wat deed menſe te kort, docm' haer twee namen gaf!
 Sy waſſer hondert waerd, en die van all' de deughden,
 Die oyt in een goed Kind goed' Ouderen verheughden,
 Betaemden haren Doop. Soo ghy die deughden wiſt,
 En hoe volmaeckte le'en ſy waren ingekift,
 Ghy deedt uw ſchreijen by de droeve Moeders tranen,
 En Broeders teeren rouw: maer hoorden ghy vermanen
 Hoe ſoet, hoe Chriſtelick, hoe vrolick fulcken Ziel
 Uyt fulcken Lichaem ſcheid', hoe mannelick ſy viel,
 En in het vallen rees, en haecte naer het ſchoonſte
 Naer 't ſaligh Eeuwige, Gods onbegrepen woonſte,
 En wiſt ghy hoe ſe tot die arme Moeder ſprack,
 En Broeders herten ſterckt', als 't hare lach en brack
 Ghy ſtrafte 't ſuchten in die Moeder en die Erven,
 En all' die fulcken Kind niet geern ſoo ſagen ſterven.

S L A P E N.

Soo dickmaels als ick liggen gae,
 Van waer ick niet weer op en ſtae
 Voor datter vier en wel dry uren
 Aen overdampde ſorte kuren
 Van Droomen zija te loor gegaen;
 Soo ſpreeck ick dus mijn ſelven aen:
 (Ten minſten hoor ick 't my te ſeggen)
 't Is waer, daer gae ick weer verleggen
 En ſpillen fulcken langen deel
 Van 's levens halvervoetſche deel:
 Mocht ick, of kond' ick het verwaken,
 Wat ſoud ick maken en niet maken;
 Wat ſoud mijn Lichaem, op de been,
 Mijn' reden-ſien ſien wel beſte'en;

Wat

Wat foud ick rijpe vruchten geven
 Van foo langh nytgereekten leven!
 Maer, als dat Deel verflapen is,
 Soo denck ick, gisteren was 't mis;
 Wat magh ick Gods befchick verklagen,
 Om 't ruym gefpill van enge dagen,
 Aen 't leege, luye tijdverdrijf
 Ten luste van dit logge Lijf?
 Ten minften is het sonder kenniss
 Soo langh geemtooght, sonder schenniss,
 Ten minften foo veel levens tijd
 Onnoosel en onfondigh quijt.
 Wat foudet boosheit kunnen beuren
 Soo die dry forgelicke deuren,
 Van Ooren, Oogen, Tongh en Mond,
 Niet yeder eene, voor haer' sond,
 Eens nu en dan gefloten bleven!
 Wel wierdt het vonniss eens gegeven,
 't is beter leegh zija als niet doen.
 Eick steek sijn' voet in desen schoen.
 Geen, yemand bot, geen, yemand nader;
 Hy pass ons even alle gader;
 Mijne Buermans voet foo wel als mijn'.
 Maar eerit: wat dingh is, ledigh zija?
 't is slapen, of foo tijd besteden,
 Als slapen alle boose Leden;
 Schoon sich de heele reden hingh
 Aen d'allerflechtsse senteringh,
 Wits dat gesenter sonder sonden
 Voor God en Menschen werd' gevonden,
 En, streckt het God noch Mensch tot goet,
 Ten minsten geen te kort en doet.
 Niet niet doen is 't foo niet gelegen:
 Niet doen, en zija tot quaed genegen,
 Zija Broer en Susters gelijck.

Begeert men dat ick 't vonniss strijck?
 Dat noemde d'oude Wijsheit, niet doen,
 Dat Ziel of Lichaem kan te niet doen.

OP SORTENBURGH, TOT SCHEVENINGH AEN
 ZEE GEBOWWT, DOOR

C O R. M I C H. S O E T E N S.

Doe 's Lands behoudeniss aen zijden draetjens hongh,
 En scheen schier hopeloos in 't oogh van oud en jongh:
 Doe sei de wijfe Wilm; 't was Vrouwelick geoordeelt,
 En sichte 't swacke Volck met sichten, met een Voorbeeld
 Van 't onbedwelmt gemoed, daer in hy noch den dagh
 Van onse Vryheit door die dicke Wolcken sagh.
 Hy loegh Castilien uyt; op 't uysterst van twee Landen,
 Die, na den eersten stoot, Castilie noyt vermanden:
 Noch heught het Vlissingen en Geertruyds braven Bergh,
 Wel eer ons uytterste, nu van ons inner mergh:
 In elck spreeckt een Paleis hoe 't in dat hert gestelt was;
 Hoe still het in den storm, hoe stout het in het Veld was,
 En hoe het op het spits van Vriend en Vyands grond
 Op geen gedreigh en past', alsoo 't sijn werck verftond.

Daer is in Soetens iet, met dat beleid te paeren:
 Hy kent de Vyanden van 't Vaderland, de baeren,
 De silt' onstuymigheit van 't woeste Noorder natt,
 En all sijn schadelick gespartel en gespatt,
 Sijn daeghlicks op en neer, sijn Maen- en Maendlick hollen;
 Hoe verr 't gemeenlick moet, hoe hoogh 't somtijds kan rollen;
 En, daer d'onkundige verschricken op den Duyn,
 Staet hy der soo geruft als midden in sijn' Thuyn.
 Getuygh Nieuw Soetenburgh, op 't steilste van die bergen,
 Spijt wind en waterlood, en schier om bei te tergen,
 Voorlichtigh, moedigh, en vermaeckelick geplantt.

Wat heeft de Mann verdient, wat dunckt u Vaderland?

Ten

Ten minsten eer en danck: maer, magh ick oock wat seggen,
 Ick hebber voor 't gemeen een loodje by te leggen:
 Hy heeft een' wensch verdient; elck gev' hem die 't hem lust.
 Ick wensch hem, voor 't çieraet van Scheveninger Kust,
 De gunst van yeder een, den algemeenen Zegen
 Van all, wie met gemack, en buyten wind en regen
 Te Zeewaert in will sien, en voelen de gennucht
 Van heel nae by te zijn en heel verr van 't gerucht.
 Is 't niet genoegh gewenscht, ick hebb noch eenen item,
 Die 't loffelick gebouw sal eigen zijn, en niet hem:
 U wensch ick, Soetenburgh, uw' Stichter, en uw' Heer,
 En alle sijn Kinds-Kinds Kinds-Kinderen, en meer,
 Dack, muer en vensterdicht stantvastigh t'overleven.
 Is 't noch niet ruym genoegh, God bidd ick, u te geven
 Als op een Werelds end getimmert overend,
 Te duren soo ghy staet, tot op des Werelds end.
 Of emmers soo veel tijds als wy te wachten hebben,
 Tot dat de Zee schoon uyt tot Eng'land toe sal ebbem;
 Soo dat wy door dat diep, door één geplante laen,
 Van Scheveningh drooghvoets tot Londen mogen gaen.

VAN ALS HET BESTE.

1 *Timoth.* 5. 21.

God schiep, en keurde goed all wat hy had geschapen:
 Maer 't beste Schepsel quam sich selven te vergapen
 Aen een, van dusenden alleen, verboden Fruyt;
 Twee Gasten saten wel, en stender sich uyt.
 Soo brack het boose door, en bracht de gall in 't gosde;
 Soo sijn wy bastaerden van ouden echten bloede;
 En die noch meent den mensch te vinden soo hy was,
 Soeckt sap-groen in dorr hout en vlammen onder d'ass.

Daer 's groen in , maer soo bleeck , en vyer , maer soo gedoken ,
 Eu licht , maer soo bedwelmt , en macht , maer soo gebroken ,
 Dat all ons poogen sricht , en all ons witt is grauw ,
 Eu all ons treden hinckt , en all ons warm is lauw ;
 All ons , en in ons sti^g. Laet niemandt sich vermeten
 Van meer dan overschiets ; ons weten is half weten.
 En sien wy door een ooggh , ja door een' dunne schell ,
 En volck voor boomen aen , 't is all genadigh wel.
 Wy sitten , onder een , voll zeeren en gebreken ;
 Die met de grinste sitt , heeft van ge'luck te spreken.

Ontmoet ick dan een mensch , als alle Menschen zijn ,
 Gebrekelick gebroedt van Moeders lust en pijn ;
 Ick wacht geen Engel in sijn menschlickheit te vinden.
 Magh hy voor scheel bestaan in 't Vaderland der blinden ,
 'k Sie ten eerbiedigh aen , jae nauwlick sonder nijd
 Sien ic hem , boven my ; soo verre van verwijt.
 Vind ick 'er pleckiger en schorfter , als de meesten ;
 My dunckt , ick moet op 't minst soo wijs zijn als de beesten ,
 En keuren , als een Koe , goed groen gras uyt quaed kruyt ,
 Eu haelen my dat is , en houden my dit uyt :
 Is 't voll onkruyds in de Tuyntjens van die Zielen ,
 Laet dat onkruyd staen , en neem geen' moeyt van knielen ,
 Als om de Blommekens te kippen uyt den draegh.

Vriendinn , ontfanght de less in 't goede , die 'ck u langh :
 Daer steeckt een voordeel in , dat ghy my danck sult weten ,
 Soo langh ghy my geheught : weest op d'ondeughd gebeten
 Soo vinnigh als ghy mooght ; dat staet den Vromen toe ;
 Maer , lieve , weest soo wijs , en maeckt uw' Ziel niet moe
 Met ondeughd onder uyt wat deughds te liggen soecken :
 Ontmoet ghy goed en quaed , in Menschen , of in Boccken ,
 (Dat doode Menschen zijn die spreken uyt haer Graf)
 Denckt aen 't gemeene lot en d'algemeene Graf ,
 Daer door wy een voor een dus wassclaynigh wierden :
 Denckt dit gebent soo wel den derten als den vierden ;
 De wortel veck dan Stamm , en dese Teck en Blaen :

Soo is het oud vergif van onder op gegaen :
 Dus ben ick, dus is hy, dus zijn wy all' in 't hondert.
 En vindt ghy dan in 't boeck een blad dat u verwondert,
 Een ander dat u slicht, een derde dat vermaeckt,
 Veel' andere daer aen, daer van u geen en smaect;
 En vindt ghy in een Mensch een regentje van gaven,
 En blommekens van Deughd, maer hier en daer begraven
 In ondeughds onkruid: Ey, roert aen dat onkruid niet,
 Daer kruid of bloemen zijn, wat lust u queeck of riet?
 Die bloemen en dat kruid zijn uwer aendacht waerdigh;
 Die and're ruyght geenfins. Vind ick een Huys voor aerdigh,
 En achter niet onboent, in 't midden lijdelyck;
 Daer is geen twijffel aen, als 't on' en ons gelijck
 Het heeft sijn vuyltjens, sijn' verborgene riolen,
 Sijn on-Civetsch geheim, sijn' Amberloose holen;
 Maer wat licht ons daer aen? sal ick de quade lucht
 Gaen gaeren by de goed', en breken de genucht
 Die my de goede gaf? en anderen beschamen,
 Om my wat leeds te doen? verwisselt maer de namen,
 En denckt of 't ons gebeurd': hoe nam 't een schoone Vrouw,
 Als ick haer leemten wist, en, wat sy decken wouw,
 Ondekte voor mijn oogh, of maer voor mijn gedachten:
 En, of sy 't lijden wild', hoe soud ick my verkrachten
 Met willig' ongenucht, en meng'n eeck en gall
 In 't lieve suycker-foet van 't eerste wel-gevall?
 Gewisselick, Vriendina, 't is averchtsen yver,
 Sich selfe te pijnigen; en, hebt ghy u niet liever:
 Mijn slot is, dat de mensch sijn welvaert weinigh mint,
 Die wel te vreen kan zijn en maect sich ongesint:
 En wie volmaechtheit soeckt voor dat hy uyt den tijd is,
 Dat die Genoegen, Vred' en Rust, toe dan toe, quijt is.

LIJCK-TROOST, AEN EENEN BEDROEFDEN VRIEND.

Twee plaesters dienen ons om droefheit mé te koelen:
 De Reden gaet voor uyt; die wortelt tegen 't woelen.
 Van 't hert daer 't leed in is; en dats' hert tegen hert:
 Maer in dat worstelen gevoelt men steeds de smert,
 't Zij reden Winn' of wijck', of onder vall' of boven;
 Ja in het heelen self is 't joockfel van de roven
 Een nieuwe slag van pijn, die t'samen smert en smaect,
 Tot dat de nagel weer het seer eens open maect;
 En dan is 't op een nieuw: en, souw dat gaende blijven,
 Soo duerde pas ons leed soo langh als onse lijven.

Maer d'ander plaester, Tijd, heeft een ondoender kracht;
 Daer voor 't gedennen smelt en soetjens uyt sijn' macht
 En van de klemm geraect: soo dat het leed het leed is;
 Maer ongevoelick, en allenghskens uyt der weet is;
 Gelijck het hooge steil van Teneriffas Klipp
 In 't zeilen, uyt het oog van 't afgevaren Schip,
 En uyt des Schippers hert allenghskens werd ontstolen,
 Allenghskens staet en smelt, als ys ontrent de kolen,
 Tot dat het heel verdwijn': dat merckt de Schipper wel;
 Maer, als 't geschiet is, best. De wijfer van 't gestell
 Dat d'uren raebraect, en den Tijd uyt meett met tanden,
 En fiet men met geen oog, en voelt men met geen' handen
 Bewegen uyt het punt daer op het schijnt te staen,
 Terwijl het noyt en staet, noyt op en houdt van gaen:
 Maer als 't bewogen is van 't eene punt in 't ander,
 Van d'een' in d'ander uur, soo seggen wy malkander,
 De dagh is om, en wegh; de nacht komt: en soo groeyt
 Het Gras, het Kruyt, de Boom, de Blomm, en al dat bloeyt.
 Soo gaet het met den sleet, met smelten, en met doyen,
 Met af en ondergaen, wat langhsamer als Troyen.
 (Brand is te haestigh, en ondoet hand-tastelijck)
 Soo gaet het met den Rouw, tot dat het lieve Lijck

Ter

Ter aerden is geraeckt, en oock begint te flincken;
 Te rotten, te vergaen, te stuyven, of te flincken.
 Het soete metter-tijd ontfutselt ons het hert,
 En ons geheugeniss; tot dat het even werdt
 Of noyt geweest en waer. Soo sorght hy voor 't behouden
 Van 't Schepfel die het schiep. Kost trauren niet verouden;
 Geen mensch en stond het uyt, waer 't leed, dat heden is,
 Gestapelt dagh voor dagh op wat voorleden is,
 't Hert ginch te pletteren. Soo leed oock als geen leed waer,
 En tusschen dagh en nacht verdwijnen kon als eet-waer,
 't Waer beestigh ongevoel, ja overbeestigh waer 't;
 Daer veeltijds honden leed ter nauwer nood verjaert.

Nu light dat Lijck in 't stof: kont ghy geen' tranen stelpen:
 'k Vergeef 't de menschlickheit: wat schreyen kan wat helpen;
 Maer meer niet. Stelt dan eerst de Reden-kracht te roer;
 Die sal u seggen, dat de Vriend die u ontvoer
 Ontvoert is, en ontvoert door die hem mocht ontvoeren;
 En dat sijn sterven, vast aen de vergulde snoeren
 Van 't Hemelsche beleid, niet af te schreyen was,
 Noch nu t'ontsterven is. Valt dat geweld van glas,
 En voelt ghy 't wrangen Rouw en onrijp Leed verpletten,
 De tijd, de gaende tijd, sal sijten en versetten
 Wat onverlijtelick en onversetbaer schijnt:
 Van nu af light u leed als slijck-sneeuw en verdwijnt,
 En metter tijd sal 't klein, en metter tijd niet wesen:
 Gedenckt dat ick het schreef, en dat ghy 't hebt gelesen.

VORSTELICKE DANCKSEGGINGE

AEN DE HEEREN

BURGERMEESTEREN

DER STADT

AMSTERDAM. 1659.

Hoogh schatbaere Vooghdij van d'aller Ste'en Stadt,
 Voorstanders die de hand aen 't wentelende rad
 Soo hecht soo moedigh staet, dat haer tot geenen tijden,
 De Welvaart (en ick wensch 't) noch sal, noch magh ontgljden:
 Soo zij dat wenschen waer, soo heet' ick een Propheet
 Veel' eeuwen naer mijn' eeuw, als 't waer is dat ick weet.
 Noyt hert gevoelicker, noyt danckbaerer gepeisen
 Van u vertrooken zijn, als die ghy siet verreisen
 Nu Amalie scheidt met haer Doorluchtaigh bloed
 Dat als de Moeder denckt en als de Moeder doet.
 Elck denckt u danck op danck, elck vult des anders ooren
 Met lof en wederlof en wat sy sien en hooren.
 Dat 's eendracht, in der daed, maer of ghy 't niet en wist,
 Die eendracht werdt vergalt, of wel vergult met twist:
 Men twist'er onderlingh om 't innerlickst gevoelen
 Van uw beloeft onthael, en Heeren-huys en Doelen
 Ontsteken in dien strijd, die noyt verkoelen kan
 Soo langh Oranje sal bestaen in Vrouw of Mann,
 En Kinders Kinderen; daer yeder in sijn' Jaeren,
 Den roem van Amsterdam sal trachten te vermaeren.
 En doen de Wereld sien wat danckbaerheit vermagh
 In herten van trouw bloed, naer menigh Jaer en Dagh.
 Langh lagens' in haer' Graf de noyt verwonnen Helden
 Die Amsterdam gedenckt, dat d'eerste stijlen stelden
 Van 't schoone Landt-juweel, de Vrijheit van dien Staet
 Daer 't groot achtende Deel, één Amsterdam, in staet,

Als

Als Peerel in de Kroon van een der seven Kroonen;
 En ghy haelts' uyt het Graf, en doetsfe weer verthoonen
 Die Hoofden van Bevel, die oogen van Gesagh,
 Die 't Vaderland soo geern en Spagneu soo noð sagh.
 'k Verstaë u, grooto Stadt, 'k begrijp u, wijsfe Heeren;
 Ghy kent d'erkenntenis, en soecktsfe voor te leeren:
 't Is d'algemeine less daer ghy uw Volck in tucht;
 En, soo ick niet en dool, 't Volck leertsfe met geaucht.
 Noch eens danck, en noch eens, voor vier Doorluchte Vorsten,
 Die oock met hert en hand, naer 't in haer Ed'le borsten
 Tot u genegen light, een yeder in het sijn
 Bewijsen willen hoe en wats' u schuldigh sijn.

N I E U W J A E R.

Ick soeck het hier, ick soeck het daer,
 Ick vind niet nieuws aen 't Nieuwe Jaer,
 Dan dat men 't nieuw heeft willen noemen.
 Waer 't nieuwe tijd met nieuwe bloemen,
 Waer 't nieuwe Maen waer 't nieuwe Sonn
 Die ons het nieuwe Jaer begon;
 't Waer een nieuw Jaer by my te achten:
 Maer 't Jaer is oud en uyt sijn krachten.
 't Gras is in slaep, het hent is dood,
 't Gevogelt stomm, de Boomen blood,
 't Is in den middernacht der dagen,
 Die ons, en die wy voor ons jagen:
 Waerom is 't Jaer dan nieuw, en waer?
 Is 't mergen soo niet weer nieuw Jaer,
 En overmergen soo, en weder
 Met allen wind en alle weder,
 En allefins, en alle dagh?
 't Jaer is een Ketingh, die ick nagh
 Van alle schakelen beginnen.
 't En is geen slagh, naer 't oud versinnen,

Die

Die met den steert light in den mond :
 Het is een toe oneindigh rond,
 Oud by 't begin en nieuw op 't ende,
 Daer wederom dat oud belende ;
 Maer oud en nieuw, waer yeder will
 Gegrondt alleen op menschen grill.

Dat schaedt niet ; mocht men maer die menschen
 Een beter oud nieuw Jaer toe wenschen ;
 Toe wenschen foo, dat in der daed
 Het nieuw trad op den neck van 't quaed
 En gaev' den naem aen nieuwe Jaren
 Die, nieuw genoemt, oock nieuwe waren ;
 Boetvaerdigh nieuw, onfondight oud.
 Maer Kind'ren zijn, en blijven stout :
 't Is Kind'ren werck, en in Gods Kind'ren
 Sien ick die Kindsheit niet vermind'ren ;
 Wy kootten gift'ren en van daegh.
 Is 't Kind'ren, of een' ander vlaegh,
 Ick sie niet één paer nieuwe schoenen,
 Ick sie niet één paer oude boenen :
 All 't slijck van gift'ren hanghter aen :
 'k Sie niet een witt hemd aengedaen,
 Verr van een Bruylofts-kleed ter eeren.
 Ja, laet ick mijn' gedachten keeren
 Door eeuw en eeuwen langh voorby,
 All die gedachten seggen my,
 Het was als 't is, ons' nieuwe Jaren
 Zijn even als haer' oude waren.
 'k Sie deughd en ondeughd gaen door een
 Gevlochten, even als voor heen.
 De Sonn en fiet niet nieuws ; en onder
 Die Sonn en wacht ick na dat wonder,
 Dat wonder niet, van 't recht Nieuw Jaer :
 Maer, daer het tijd waer dat ick waer.

OVER-

'k Hebb langh genoeg gewoelt in allerhande baren,
 Met voor en tegenspoed; my is meest wedervaren
 Wat wedervaerlick is van vreughd en ongenucht:
 't Waer tijd, gescheiden uyt het tijdelick gerucht,
 En my ter neer gestelt, daer my geruste dagen
 En nachten sonder forgh ten grave mochten dragen.
 Dit wensch ick menighmael, maer ben ick wel bedacht?
 Neen (segg ick tegens my) waer dat te weegh gebracht
 Daer is geen twijffel aen, ick sou geluckigh wesen;
 Maer hebb ick dat geluck te wenschen of te vreesen?
 Ick vrees het ernstelick, en hebber reden toe.
 Mijn vrees is; dat geluck en wierd ick nemmer moe,
 Ick bleef 'er aen versott gelijk men in de veeren
 Van 't warme bedd verwert; 't is wentelen, 't is keeren,
 't Is draeyen als een' deur die vast is daer s' aen sweeft:
 Hoe wierd ick, altoos wel gesint, eens sat geleest?
 Wie geerne rijfen sal moet eerst sijn bedd vervelen.
 Neen; laet ick dus mijn roll ten einde blijven spelen;
 En missen 't voordeel niet dat God de menschen gaff,
 Van selver, als hy roept, te wenschen naer het Graf.
 Daer gaet 'er na 't schavott, tot sterven wel begeben:
 Maer stond het in haer' keur, sy wilden liever leven.
 Want, uyt gesonde weeld te scheiden sonder pijn,
 Schijnt voor de menschlickheit een harde kans te zijn.
 Dat voelt de siecke niet, diens Ziel met alle reden
 Ontslagen wenscht te zijn van uytgepijnde leden.
 Het uytgepijnde hert van allerhande leed,
 Van leed dat meestendeel alleen de Lijder weet,
 Doet hals en schouderen na 't saligh einde rocken;
 En daer het geerne gaet is 't lichtelick te trecken.
 Blijft tobben, Ziel en Lijff, en lijden, als ghy doet:
 God volgen doet seer suer gedijen tot seer soet.

D I E R T E.

Wat af- en op-*slagh* is van Waeren in haer' prijsen
 Verfaen ick by mijn Bors: maer wacht noch naer de Wijfen,
 Die my in reden en gerechtigkeit doen sien,
 Hoe af- en op-*slagh* staet aen will van quade Lien.
 Soo noem ick Gierigaerds en Schrobbers, die haer haesten
 Naer 't sondige gewinn ten laste van haer' naesten;
 En laccken met dien last, en wenschen dat de dagh
 Die na volghet, swaerder als die voorgaet, prangen magh.
 Is Turff of Boter dier? wie heeft dat soo bevolen?
 De schaersheit stelt de wett. Dat heet moetwillens dolen
 En sien geen middagh aen. Is 's reden, dat het pack
 Van menige godij tot weinig' haer gemak?
 Sal 's Lands gemeene sché die weinige verrijcken
 Die hebben wat daer schort, en blijven sonder wijcken
 Op trotsse prijsen staen, alleen om dat de nood
 Dat elders niet en is moet soecken in haer' schoot?
 De menschen ken ick, en haer' onversaetlickheden.
 Niet dat sy 't plegen dan, maer dat het werdt geleeden,
 Ontfelt my. Straft de Wett de minste Dievery,
 En gact het vuyt gereof van dwinge-merchten vry?

D R O O M E N.

Soo droomen denken is, en denken niet als droomen;
 Waer's d' onbescheidenheit des Menschen toe gekomen
 Dat m' op sijn' droomen lett, en op sijn dencken niet;
 Dat m' uyt sijn' droomen pluyft wat des' of die bedieds,
 En laet gedachten gaen, gelijk sy gaen en vliegen!
 Zijn droomen selcken dingh? en konnen se niet liegen?
 En lieght ons denken soo? en dolen wy by daegh,
 En gaenw' in doncker vast? geleerde Lien, een' vraegh
 Soeck ick voldoen te sien; waerom zijn uw' gedachten
 Min als uw' droomen waerd, uw' dagen als uw' nachten?

Be-

Bekent het ruyterlick, daer is geen reden in:
 Maer, hondt het my te goed, ick hebb een bet'ren finn,
 En segg standtvastelick, dat droomen zijn gepeinsn
 By doncker, en wat meer? ick wilder niet om veinsn;
 Gepeinsn van een hoofd dat uyt sijn' sinnen is,
 En dat soo mallen draed, als 't eens aen 't spinnen is,
 Soo wilde webben weeft, dat 't schand is na te sporen.
 Hoe komt dat hoofd soo woest? het luydt wat vreemd in d'ooren,
 Maer 't is niet min als waer: 't is droncken sonder wijn
 (Naer 't met de ontucht gaet, kan 't oock wijn-droncken zijn).
 't Is droncken en bedwelmt van dampen die het vollen,
 En door sijn Herffen - huys soo slinger en rollen,
 (Als Geesten uyt de Kolf tot in den Helm gevoert)
 Dat alles gins en weer gerommelt en geroert
 Geen minder snakery en baert als simpel' oogen
 In vyer en wolcken sien; die, smakelick bedrogen,
 Heel' Almanacken sme'en in d' asch of in de lucht.
 Gaet nu en luyftert eens na droomen met genucht,
 Met schrick, met achterdocht; gaet en ontstelt uw leven
 Met bullebackery, daer Kinderen voor beven:
 In één woord segg ick 't all, gaet soeëkt een goed bescheit
 Uyt wat een droncken mensch gedocht heeft of geseit.

A E N D E V R O U W E V A N

M E R O D E.

Soet Vrouwtje, diens gebed gebod is over my,
 Verwacht ghy noch in Dicht hoe 't afgeloopen zij
 Met mijn' uytheemsche reis! Ick fals' in kort vertellen:
 Dus hebb ick omgeswiert met mijn' dry jong' gesellen.
 Ter Goud hebb ick vernacht, en in ons Monickland
 En op mijn' Zuylichem, en, zen den overkant,
 Ten Bosch en t' Eindhoven, te Brey, te Maestricht binnen,
 Te Luyck, de groote Stadt van ongeruste sinnen,

Te

Te Maestricht andermael, tot Aken eens in 't Bad,
 Te Spae vier weken langh, eens daeghs door en door nat,
 Te Butgenbach, St. Vijth, en Doesburgh, en Vianden,
 En Echternach, en Trier, en, langhs de Moefel stranden,
 Te Cobolents, te Bonn, te Cöln, te Duffeldorf,
 Te Mørs, te Creyvelt, weer te Mørs, en, met een Korf
 Voll voedsels, op den Rijn voor Wesel, voor Nimmegen,
 Voor Monickland, en t'huys door Gods gewenschten zegen.

Waer ick geslapen hebb is afgekerft: hoe langh,
 Sal best by monde gaen; in rijm vielt my te bangh.
 In 't gros segg icker af, of 't yemand quam te vragen,
 De reis is nett gedaen in viermael twintigh dagen.
 Houdt ghy u dan voldaan, foo ben ick 't meer als ghy,
 Soet Vrouwtje diens gebed gebod is over my.

VERLOREN SPEELREIS. 1659.

Dry paer getrouwde Luy, een Wewenaer, dry Maeghden,
 MoeVoorburghs, moeVoorhouts en wat meer Hoofd' of Haeghden,
 Verkoren weelderigh den langhten dagh van 't Jaer,
 Om Landen te besien; en of het hier of daer
 Wat lieffelicker was als daer sy Bueren waren.
 Klein Hofwijck was het Veld daer 't Leger fou vergaren,
 't Vergaerden, en 't gingh t'Scheep, dry uren naer den Heer
 Die d'oude Daghkarr ment ('k meen Phaëtons Mompeer)
 Van 't Ooster Veer af re'e. Bier, Boter, warme Brootjes,
 Wijn, allerley Servett op Knijen en op Schootjes
 Verkortten meest den wegh, daer van het puntigh Delft
 Niet was te rekenen als voor de halve helft.
 Twaelf uren sloegh de Klock, als d'ancker in den grond quam,
 Op Maeslandsluys, daer elck het water in den mond quam
 Van Schelviss, Cabeljau en Sueringh-Scholl, en Tongh:
 Maer d' eerste die daer op 't Land van Belofte sprongh
 Verschrickete, rood en bleeck, als Italiaensche Roosen,
 En swijmdender schier af, als Vissers en Matroosen

De

De droeve tijdinge boodschapten van *geen Viss*;
 En, komje daer om hier, Sté-luytjes, je loopt miss,
 Daer benne Schippers uyt, maer noch weerom te komen,
 En, na de giffingh gaet, soo bennense genomen:
 't Sweedsch-Engelsche gespuys doet ons die quellingh an.

Uyt was de schoone hoop; en, sonder een goe Kann
 Van Borgemeesters Wijn, de moet lagh in de schoenen.
 De Brenchster was niet moy; noch wouwenfse schier soenen,
 Soo welkom was haer' vracht; daer m' aen een' Tafel satt,
 Met Botjens plat en laf, in Petercely nat.

Het tweede was wat Salms en Pan-Ael, bleeck van wesen:
 Het derde Kaes en Brood: men haefte sich met lesen,
 Men schoof ter Herbergh uyt, men keeck eens in de Kerck,
 Men viel weer in de Schuyt en daer aen 't heiligh Werck,
 't Lief Troeffpul; om wat min aen Maeslandfluys te dencken,
 Het mag're Maeslandfluys, pas goed om wegh te schencken;
 Ja soo afgrijffelick, dat een die satt en sliep

Op-schoot, en kijcken gingh of 't hem niet naer en liep.
 Als 't uyster oogen was, geraeckten 't uyster herten.

De dagh begon te gaen, de Sonn wat min te smerten:

Men trad te Schipluy op, men raect' op Kenenborgh
 En datelick weer t' Scheep, als kind'ren sonder forgh,
 Aen 't troeven, tot in Delft; daer gierigheit van kijcken
 Den lust verdwenen dé van Vrienden geld te strijcken.

Aen dees zy d' Horenbrugh was 't all vreughd en genucht,
 En, heiligh Holland, sprack een Vrouw-mensch met een' fucht,
 (Of s' uyt Turckyen quam) wat magh men liggen loopen!

Wy haddenfse verdient met honger te bekoopen
 Die malle Speelreis, ja, dat drooge tijd verdrijf.

Meer woufse seggen: maer de Man bedwongh sijn Wijf:
 (Dat raer is) en die twee geraeckten t' huys in 't bedde
 Daer maeckte men de peis, men soudt schier derven wedde.
 De rest dé Hofwijck aen; elck spoeyde naer sijn Huys,
 Elck riep, hoe soet is 't hier, hoe onsoet Maeslandfluys!

Geburen, weest verdacht; 't loed is niet om vergeten:
Het dient noodfaecklick eens verdroncken en vergeten.

J O U R N A E L

*Van de gedenckwaerdige Kijckreis gedaen in 't Jaer 1660. op
52 graden en estelicke minuten by Noorden de Linie
Aequinoctiael, getrouwelick beschreven door een Lief-
hebber des Vaderlands, die mede soet en suer op
de selve Voyage heeft uytgestaen, ende alleen
met sijn Sevenen daer af is gekomen.*

Droogh Magerlandsehe Sluys stack noeh in dry paer kroppen,
En in een' sevende, Liefhebber van goe soppen
Soo wel als d'and're sesh; en 't scheen de beste wijs,
't Leed af te spoelen, daer, ten minsten, dranck en spijs
Voor geld te vinden waer, en daer sich in de huysen
Een 's Lands Ontfanger mocht vertrouwen sonder luyfen.
't Beliefd' een' foete Vrouw te stemmen in den Raed
Men sou te Rotterdam gaen kuyeren langhs straet,
En, na dat kuyeren, belenden in de Doelen:
Sy hadder noyt geweest; en dien lust most sy koelen.
Het Vonniss wasser uyt; en, nu 't ons' lieve Vrouw,
Wat sal ick seggen? soo vorsocht of hebben wouw;
Wat soudor tegen staen? Mans pijpen en Mans singen?
Mans haeten Vooghden; maer, och Heer, de Hockelingen
Sie 'ck meest door 't heele Land recht over 't hoekje staen
Daer 't Mann en Vooghd versoeckt. Oock wierd het soo verstaen,
Want, sprack een Wewenaer, wie sou nu tegenstrijden,
Dat Grootvaer Adam van sijn Huysvrouwkje moest lijden?
Soo geldt op Rotterdam: elck hiel sich bly van geest;
Schoon elck te Rotterdam sijn' buyck voll was geweest:
Ja van de Vrouwkens seif en wasser geen die morden:
Elck docht het Hocklinghschap kost oock sijn beurt eens worden;
En

En goed' exempelen in saken van gewicht
 Te weeren waer sich selfs geseten in de licht.
 In summa, Rotterdam was 't voorland daer 't Schip heen sou:
 En, om niet miss te gaen, naer datm' hem wat vertreen sou,
 En vinden flappe Bott voor stijve, en bleke Salm
 Voor Krimpert, (mager Sluys elendige getalm
 Gaf de voorfichtigheit, en 't docht de wijse Heeren,
 Dat, tweemaal met de Kous op 't hoofd naer huys te keeren,
 Haer' eer te naer sou gaen) soo koos de volle Raed
 Een kloeck Noordendenaer, die geen goed chier en haet,
 Tot Opper-Hofmeester van 't sevenhoofdsche Gilde.
 Hy nam 't werck moedigh aen; want, of het wesen wilde,
 Hy was te Rotterdam gekipt en uytgebredt,
 Als oock sijn' Hillegon Antennis, gau en goed,
 Dat selden t' famen gaet. Flucks liepen Brief en Posten
 De Schie langhs, gins en weer, all wat sy loopen kosten;
 En 't maeckten een gedruys, als of het Engelsch Hof
 Noch eens verschijnen sou. Dit toontjen gaet wat grof:
 Maer 't luydt wel, meesterlick te liegen: en dat heeten
 De Privilegien van Schilders en Poëten.

't Was Ste. Saturdagh, als 't Heir te Velde quam;
 En d'eerste van dat Heir die m' op dat Veer vernam,
 Was een slecht Wewenaer, niet waerdigh om te noemen,
 Die sijn laet komen niet had weten te verbloemen,
 Als 't ander Manvolck, op de plichten van de Trouw:
 Want, naer ick mercken kost, elck stack het op sijn Vrouw;
 — En, als 't de Mans soo lust, wy laetent'er op steken,
 Sey 't Vrouw volck, en trad t' Scheep: daer viel het eerste spreken
 Van 't heiligh Kaerte-blad: 't Weer waer soo schoon als 't wouw,
 De tijd soo kostelick als 't God behaeghd'; een' Vrouw
 Een' Vrouw, en noch een' Vrouw geliefde 't te bevelen,
 Plein Hockelinghs gewijs; men sou gaen sitten spelen,
 Wie kon 't verhinderen? 't was t' ongelijcken kans,
 Dry Vrouwen tegen vier verhockelinghde Mans.

Aen gingh den Ed'len tuyfch: op geld, op geen vertrouwen;

AVT. II.

I

't Pick-

't Pickquetje voor de Mans, 't Roemsteeckje voor de Vrouwen;
 (Als reden) maer, eylaes, een sober Mann alleen,
 Die'r mé ten strijde gingh, was licht'lick overstreen;
 Hy moster onder deur; daer help fuer sien, noch kijven:
 Brocht hy een' Heer op 't spel, sy wonnen 't met dry Wijven.
 Soo was hy slaegh vertritst, en all sijn schoone geld
 Ten meesten deel soo haest getrocken als getelt.

Soo raecte men te Delf, en eenighsins aen 't schaemen:
 De Jacht most rondom toe: want de gelafen Ramen
 Betroude men niet veel, soo was elck eens beducht
 Of wijse Lieden van onwijser lien genucht
 Te wijslick oordeelden, en of bedaeerde Grijsen
 Sulck Volck als onse Vracht met vingren mochten wijfen,
 En dencken, schaemje wat: 't oogh van een Mann van Staet
 Is grouwlick daer men doet dat niet te wel en staet:
 En troeven voor den Noen, als wy ons wel bekeken,
 En staet niet half soo wel als vroegh te hooren preken.
 De Kerckhofs brugh bedeckt' een weinigh van die schand:
 Maer in dien korten nacht hadd yeder weer sijn' hand
 Genoegh te reppen, om sijn hoopken geld te decken:
 Soo kan gelegentheit een vroom gemoed verwecken
 Tot onregeltheit; 't en baet Gebuer noch Vriend,
 Mits dat het niemand sie, elck vatt na wat hem dient.
 Door Delf, voorby 't Gerecht, door Overfchie, de Koeck-mert,
 Gingh 't soo all tuysschende, tot datter aen een' hoeck werd
 Geroepen, dat's de galgh van Rotterdam, Messieurs;
 Quijt conscientien, elck aen sijn' Crediteurs.
 Ter eeren van 't gerecht en twee dry drooge Heeren
 Seer soberlick versien van Vleesch en bonte Kleeren,
 Door eigen baetsucht aen dat dwarffe hout geraeckt,
 Wierd alle schuld voldaan, en 't Kaerten kort gestaect.
 Van 't Veer trock 't Leger, op sijn voetjens, na de Doelen:
 Daer 't Vrouw-volck, hoofd voor hoofd sijn meesterlick gevoelen
 Van Snoeck en Baersen sprack: maer Baersen, Baersen, Heer
 Wat waren 't Baersen! en wat hadd Jan Geffsen'eer

Van

Van sijn' voorfienigheit! en, waren wy niet Sotjens,
Riep elck eens, doe men liep na Magerflays om Botjens,
Dry mijlen van een Stadt daer 't soo goed-viffchen is,
En daer de Baerse-jacht soo rijck valt en foo wiss!

Naer die bestellingh sprack de foete Vrouw voorschreven:
Mijn' Heeren, t' Huys en hier sijn middelen van leven;
Men krijght soo daer als hier, mond, buyck en blaes licht voll;
Die daerom nam de moeyt van reifen, waer half doll;
Men heeft my Rotterdam belooft te doen doorkijcken:
Zijt ghy verhoekelinght geworden, doet het blijcken.
Laet blijcken, riep'er all. Daer gingh het zootjen heen;
Te weten in een Koets, beschickt met groote reen:
Want, hadd sich yeder een beholpen op sijn stelten,
De locht was soo voll Sons, men hadder dry sien smelten,
En vier sien braeijen; naer een yeder een sijn' pens.
Soo stouDEM' in die Koets wel ruym acht d'halve Mens;
En soo gingh 't kijcken aen, met soo veel praets in 't gapen,
Dat niemand tijd en hadd van geeuwen of van gapen:
Elck riep om 't seerst, Kijck hier, Mevrouw, Mevrouw, kijck daer;
Kijck, watte Straten, watte Winckels! all voll Waer:
Dat's eerst een Rotterdam: siet Havens, en siet Kaeyen,
En watter woelens is: wy sullen stracks eens draeyen,
En slender noch vijf sess, all van den selven slag.
Laet prachtigh Amsterdam all roemen wat het magh:
't En heeft 'er sulcke geen'. Kijck, hier is 't Schip gefoncken;
Daer lagh het malle Schip: 't Voorhout daer wy mé proncken;
Zijn dese Boompijens: Kijck (men ginger deur te voet
En 't wasser wel; maer 't Haeghsch docht sommig' alsoo goet)
Kijck hier, Mevrouw, kijck daer, Mevrouw; nu hier, nu ginder,
Nu weer wat achterwaerts, wat meer op zy, wat minder;
Daer siet ghy 't oude Hoofd, daer d'Admiraliteit,
Hier 't Schild van Vranckrijck daer m' om geld eet, als men 't heit;
Daer siet gh'ons' groote Kerck, met onsen dicken Toren,
Wry wat rechtfinniger als weinigh tijds te voren.
Dit's Rotterdammer Merckt, en 't Paepje dat daer staet,

Erasmus faliger; fiet zijn vernuft gelaet;
 Hy staet en mijmert en vergeet zijn blad te keeren.
 Mevrouw kijk nu eens uyt, daer woont een van de Heeren
 Van onse Vroedschapp, daer een Burgemeester, daer
 Zijn Dochter, daer zijn Nicht, daer zijn Wijfs Bestevaer;
 Daer A, daer B, daer C. 't A, B, was schier ten ende,
 Eer yemand hopen mocht dat m'in den Doel belende.
 In 't ende raecktemer, en aen den ronden Disch
 Daer 't vreeslick afliep met den hoogh gemelten Visch.
 Den honger was soo scherp van kijken en van praten,
 Dat het de Baers ontgold, tot op de leste graten,
 En, 't is gelooffelick dat dicke Swaenenburgh
 Stond met zijn Huysvrouwte en keeck, niet sonder sorgh,
 Dat het by dat geflick zijn tennwerck mocht gelden;
 Men sagh 't oock aen 't gelagh, dat hy soo ruympjens stelden,
 Dat daer wat meerder scheen gegeten als geschafft:
 Sulcks onder ons wel wierd begrommelt en bestuoft:
 Maer echter d'eer bewaert; soo dat het voor ons Viertjes
 Al goelickjes besomd' ontrent acht Hellbaerdiertjes.
 Dan 't geld wierd niet beklaeht; al was de wijn niet puyck
 Daer was een Vrouw voldaan; niet metten grooten buyck,
 Maer die wel laden mocht yet klein en noch onsenbaer.
 En, want het inder daed seer droeffelick om sien waer,
 Dat een jongh Kinnetje gepleekt ter Wereld quam
 Door Moeders wanlust met een Stadt van Rotterdam;
 Soo scheener charitaet aen die Mameer te plegen.
 Nu die voltrocken was, en, soo ons docht, ter degen,
 Soo docht men weer naer huys, en offchoon 't Sonnen-wiel
 Begon te sincken en de Somer-avond viel;
 Soo wouw men langhs de Vest een water-luchtjen halen,
 En in Monfreer zijn Thuyn na lief Maseurtje talen.
 Daer vondt men 't nett en groen, en 't Volckje soo beleeft
 Als m'in den Hooffchen Haegh niet alle daegh beleeft:
 Twee Roosen, seldsaem bont, ons Vrouw-Volck naer gesonden,
 Bewesen dat sy 't Hof en oock den Hof verstonden.

't Scheep

t'Scheep trad men metter vaert: de Schipper riep wegh, wegh,
 En 't Paard schoot van het Land en hielp ons over wegh.
 Noch scheen die wegh te langh, voor Luy van kloecke finnen,
 Om leegh te sitten; en wat wasser te beginnen
 Als yeder voor sijn hoofd te forgen voor de vracht?
 Aen gingh den (mslagh, nu beknibbelt, dan belacht,
 Nu suer, dan soet beffien, hoe sond't in 't Jacht niet rasen?
 De Vrouwen pleitten, en de Rechters waren Afen;
 Vier Afen voor den Noen soo lief, soo wellekom,
 En nu soo grouwelick! Allenghskens swoll de somm,
 En 't wierd de volle vracht in dobbele Ducaten
 Van Hollands silver, met het Leeuwtyen van de Staten.

Met die Negoci liep de reis tot op de helft.
 De rest was kakelen, en lacchen tot door Delft;
 En voorts elck sijn verhael van elck sijn avontuertje.
 Op 't Spuy belende men niet wijt van 't avondt nertje
 Dat m' in 't Voorhout besteedt. Tot meer en minder spoed
 Vond d'eene sijn Karos en d'ander 't wand'len goed;
 Men scheidde met een soen van vriendelicke monden,
 En elck gingh foecken waer sijn' Hockelingen stonden.

U Y T W A N D E L I N G H

VAN DEN ... AUGUSTI TOT DEN ... SEPTEMBER. 1669.

Twee Meeren voor mijn' Koets, twee Knechts, een Hond, een
 Met die onnoos'le sleep troek ick ten huysen uyt, (Luyt;
 Als Kijcker, en uyt lust om hier en daer te spieden,
 Wat wel, en wat niet wel, by kloeck' en slechte lieden
 Te wege was gebracht, in 't spillen van haer geld
 Aen Boomen in der Aerd, of Steen op Steen gestelt.

Aen Duvenvoorder Schouw beraedd' ick my te toeven;
 Om my en mijn gespann soo tijdelick te toeven,
 Dat ons een heel Onbijt streckt' een half Middaghael,
 En ick, met eeren, mocht ontfeggen het onthael
 Dat yemaud my, ongeern, of geern, te Noen mocht schaffen.

Op Endegeest, voor eerst, en vond ick niet te straffen;
 Dien dat ick 't ledigh vond; daertoe het my te goed,
 Te wel bewoonbaer docht, te heerlick en te soet.

Het nieuwe Hafewyck kost ick dat bet vergeven,
 Dat in de wiege lach, en pas begon te leven,

Te Warmond vond ick juyft geen' middaghs warme mond,
 't Gefinn was Spa-waerd uyt: Maer, nae 't 'er rondom stont
 Gehuysraedt en getuynt, soo souwmer haest weer stoken,
 En willen voor een' Prins, of emmers konnen koken.

Op Lockhort, schoon verblijf, quam ick maer half te pas
 En mitte Beverningh, die wel geluckigh was!

Wat hadd hy sich vermoeyt met my sijn dusend Kruyden,
 My onervarene, ten nauwsten te beduyden!

Nu viel het ongevall op sijn' beleefde Gae,

Die mijn getramp verdroegh met all te langen stae.

't Wierd avond, en te Lifs verschaften my de Boeren
 Versch' Eyers en goe rust. Des morgens, vroegh aen 't roeren,

Doorfagh ick Alckema, mijn oude Vriend sijn Moy,
 Sijn wel-verdeelt Gebouw, sijn' Hoven en sijn' Koy.

Korts vond ick Bennebroeck sijn' versche Bleickeryen,
 Sijn' Eicken Wildernis en groene Galeryen,

En Vaer en Grootevaer, en Grootevaers Kinds Kind,
 Van velen, om veel deughds, en ander Veel, bemint.

Hoe Heemsté my beviel, sijn' Weyen en sijn' Duynen,
 Sijn ongeschent Kasteel, sijn' Vijvers en sijn' Trynen,

Sijn over-all-om schoon, sijn heerlick half-gebied

't Meer en Boschwaerd in, daer aen en till ick niet:

't Waer boven mijn geweld: 't is beter niet gesproken,
 Als by gebreck van spraeck het werck den hals gebroken.

Ilier kruysten ick het spoor, en raeckten in 't hoogh Sand,
 Daer Heer Marcellus Goud uyt Koper heeft geplant;

Het ongeloslick werck, dat Vorsten kan doen swijgen,
 En noyt geen' wedergae van sulcken hand sal krijgen.

Mijn naeste toepad ley in 't sandigh Bloemendael;

Daer ick door slepen most, om noch voor 't Avondmael

De Sandpoort, en, daer by, den Kruid-bergh 't onderhalen,
 't Geluckten; en wat laet, met vragen en vertaelen,
 Trock ick die Laenen in, die Laenen langh en groen,
 Daer toe my meer gebrack als één langh' Achternoen.

En dese liep ten eind: de Sonn was ruym in 't Westen,
 En Haerlem noch soo verr, dat ick my voor sijn Vesten
 Pas met den doncker vond, en pas de Kruyspoort toe.
 Beleefde buyten-volck, sprack ick, niet wel te moe,
 Hoe raek ick in de Stadt? Hier is geen' kans van Avond,
 Sprack 't Grauw uyt eenen mond. Van and're, die'ck daer na vond,
 Ontfingh ick bet'ren troost: St. Jans poort, riever een,
 Staet noch een' tijd langh op. Kan ick daer henen? neen.
 Wat isser in de weegh? een Boom die voor een' Steegh leit,
 Cogrendelt en in 't slot, die is 't dat in de weegh leit.
 En magh dat slot niet op? geen'ssins. Voor niemand? neen.
 Voor Vriend noch vrecnde? neen. Voor geen' goe' woorden? geen.
 Of (hier quam 't hooge woord) ghy most een' Stuyver gevep.

Stracks is die Somm' in Banc' haer aen, my afgeschreven.
 En ick door Boom en Steegh 's Stadts Jans poort in geraecht,
 Daer 's mergens kerckgangh-my tot middagh heeft gestaect.

Na 't Noenmael stapt ick wegh, en trad in weinig' uren
 In 't machtigh Amsterdams oneindelicke Muren,
 Daer my d' ootmoedelick verfochte Magistraet
 Twee dagen langh mijn' Koets liet voeren langhs de straet,
 Wat beenen konden my twee halve Somer-dagen
 Die steene Wildernis door en door henen dragen!

Verflagen en verstomt van wond'ren die 'ck daer sagh
 Besteedd'ick aen, wel eer ons, Muyden half den dagh.
 Van hooge Muyder-bergh sagh ick de Smyrnas Vloten,

Ontladen, naer het Y droogh Pampus over vloten,

Door Naerden trad ick af; en 't spoedige Geboont

Van Uytenbogaerds Hey stond voor my als gedroomt.

(Wat kan beknopten ernst in weinig' jaren wercken!)

Voorby langh Emmenes sijn' verr verscheiden Kercken
 Bracht ick het binnen Zoest. Daer trock ick 't masker aen,

Daer de Comedy mé vroegh 's mergens aen son gaen.
 Vier regelen quaed schrifts, voorloopers van d' History,
 Versloegen d'onlanghs eerst onslagene Victory,
 En deden eens op nieuws haer hert en haer Gefinn
 Voor Piccart daveren, als wild' hy weer 't huys in.
 Tot dat ik Piccart wierd, of Piccart ick, en beven
 In lacchen wierd verkeert en vriendelick vergeven.
 Soo dat de Landhuys-Vrouw, met onverdient onthael,
 Den logenaer vergund' een vrolick Middighmael,
 En groene wandelingh door Tuynen, Parck en Dreven.

Die dagh moft langer zijn: maer kost geen licht meer geven.
 Soo socht ick Amersfoort; en vond het, half by nacht.

Ouw' vriendschapp heeft my vroegh op Stoutenburgh gebracht,
 En, in haer' eenigheit des Heeren Nicht doen groeten.
 In Sté geluckte my het Meisterlick ontmoeten
 Van die aen Nimmerdorr sijn meesterstuck gewrocht
 En Doolombergh in 't Sand aen 't groeyen heeft gebrocht,
 En my, door dorr en groen, den dagh gekortt met praten.

Door d' allerbreedste Straet van d' allerbreedste Straten,
 Die van voor Amersfoort tot by de Bilt belendt,
 Hebb ick my 's anderdaeghs Zuydwestelick gewendt.
 En Uytrecht aengedaen; oud Uytrecht en nieuw Uytrecht,
 Daer Steedsche finlickheit soo veel, soo keurlick, uyt recht,
 Dat, quam de goede Paus t' herleven in sijn' Stadt,
 Hy wenschten aen sijn huys veel Pauselicker schatt,
 Veel gierlicker, besteedt; om soo veel' schoone Wijcken
 In aensien van Gebouw, ten minsten, niet te wijcken.
 Door tweemaal kercken-plicht en overtolligheit
 Van allerhand' onthael, en Schades foet beleid,
 En Schuermans onderhoud, voll zedigh overleggen,
 En oude Voetius noch kloeck geschrijf en seggen,
 Ontworfeld' ick die Stadt, die 'ck altoos noo verlaet;
 En door de Weipoort heen (arm Leiden, werdt niet quaed,
 Uw quaed vermijdden ick, en meen 't my wel te voegen)
 Naect' ick mijn' lieve Vliet, en liet my 's nachts genoegen

Met

Met Hofwijcks klein verblijf, en met den Haegh daer na,
Die 'ck altoos, waer ick loop, vind' sonder wedergae.

AEN DE MAGISTRAET VAN 'S GRAVENHAGE.

't 'S d'eerste voddery van mijn mall maecksel niet,
Mijn' Zeestraet; daer ick U de Peteren af hiet,
Mijn lieve 's Gravenhaeghs aensienelicke Vooghden;
Daer is een tijd geweest, dat ghy 't my noch gedooghden,
Ja tijden, meer als een; ja vreemd-en Moeder-spraeck
Hebb ick te werck gestelt; ten minsten tot vermaeck
(Ter eeren, segg ick niet) van u en all' de Leden
Die liever d'uwe zijn als van de grootste Steden:
Maer d'eerste tongh heeft noch te reppen daer van 't woord
Van uwer eenen, danck of ondanck zij gehoort.
De reden vatt ick niet; van een dingh dorv' ick roemen,
By all dat sich verfstout goed 's Gravenhaeghs te noemen
En kan geen Hggenaers oprechte liefde zijn
Tot uwer eer en spoed; die 't meer zij als de mijn'.
Noch ben ick niet t'onvré; wy moeten Vrienden blijven.
Dus stell ick my gerust: men heeft my laten schrijven;
Dat 's mogelick genoegh: is my geen danck gebracht
By monde, lichtelick is hy my toegedacht;
En, naer ick 't by de proef veeltijds hebb ondervonden,
Een goed hert is meer waerd als meenige goe monden.

K E N T U.

Hoe klein is Mier en Zier, sien ickse neffens my!
Sien ick my tegens haer, hoe groot schijn ick 'er by!
Wat ben ick voor een Popp, sien ick een' Walvisch drijven!
Hoe veel' en gaender niet in sijn Lijf van mijn' Lijven?
Wat is hy by sijn' Zee? een gruyts van Grondelingh.
Wat zijn die Zee en Land te samen voor een dingh?

Wat zijn de Bergen , die tot in de Wolcken steken ,
 Als dunn stoff op den grond niet waerd om af te spreken ?
 Wat is de heele kloot van all dat natt en droogh ?
 Een schier onsfienlick punt by 's Werelds helder Oogh.
 Wat is dat Oogh by 't Rond, daer 't vier en twintigh stonden
 Ter loops in besich is? wat 's dat Rond by de Ronden
 Die 't fluyten als een Nest van Doesen sonder end?
 Die sijn' gedachten aen sulck steigeren gewent ,
 Hoe kan hy minder doen , als met verlegen schaemte
 De nietigheden van het ydele geraemte
 Daer in sijn' Ziele woont ootmoedigh overslaen ,
 En nyt het kleinste tot het grootste Wesen gaen,
 Gods onbegrijplichkeit ? Ick weet geen stercker reden ,
 Om opgeblasen waen te pletteren te treden.

Einde des negenden Boecks.

TIENDE BOECK.
SPAENSCH E WYSHEIT,
VERTAELDE SPREECKWOORDEN.

VOORBERICHT.

Een' goede handvoll Spaensche Spreekwoorden hebb ick uyt grooter hoop gelesen; naerse my in haer' Tael beytelen, ende in de mijne bevallick schenen uytgesproken te konnen werden. Daer een van beide gebrack, sagh ick geen voordeel te doen: Want wie soude my danck weten dat ick slechts wijsheit van over Zee haerde, of treffelicke finnen soo pijnelick uytstamerde, dat mijne Landslieden van 'eene walghden, van 'andere verschrickten, ende van goene sulcke woorden hare Spreekwoorden wilden maacken? Om voerts de uytgessite soo veel gangbarer te maken, ende aen den mann te helpen, hebb icks in Rijn gekleedt; gelijk men Pillen verguldt, en bittere Schellen in Suycker bakt. In Spaensh hebb ick'er weinige soo gevonden: 't En zij men voor Rijn no. 1. 6 sekere wilden byklanck, die meest onder alle Volcken in hare Seghswoorden daer voor uyt gaet, neffens een' Voet-maet emmers soo loss en ongerogelt: Als by de Spaensche,

*Manda y hazlo,
Y quitar te has de cuydado.*

Ende

*Hable en la guerra,
Y no vayas a ella.*

Een ick niet bedrogen, Rijn en vasse Voet-maet sulse niet bedorven hebben. Emmers siet van geluyd in het Oor aengenaem, en de Maet daer by, de Memorie niet ondienstigh. Staende dan soo nauw op de Waerheit als wy doenlick is geweest, hebb ick'er nechtens wat aen moeten klampen, daer ick all te korte woorden

gevonden hebbe, en die ongepaars ende ongerijmt. Dat, hope ick, sullen sy my ten besten houden, die het Ambacht verstaen, ende mijne moeyte niet laecken, als met aenwysinge van beter, daer ick geerne voor buygen sal.

Wat de saecke balanght, wijse Liederen sullen 's niet voor onnuttig tijd verdrif aen sien, dat ick my hier stucksgewijse aen te kost hebbe geleght. Andere moeten weten, dat Oude Spreekwoorden de Algemeene Wijse Waerheden der Volckeren zijn: Sommige ontwijffelijk ter Wereld gebracht door uytstekende Liederen, sommige door 't Gemeen; beide met aen' aeloude taestemminge bevestight, ende sulcks, noch heden ende naer desen met eerbiedinge aen te sien. Hoort hoe de Wijshheit van eertijds daer af heeft gesproken: Δει πρᾶξις τῶν ἐμπειρῶν καὶ πρῶτον ἐφροσύνης τὰς ἀναποδείκτους φάσεις καὶ δόξαις, οὐχ ἥτιον τῶν ἀποδείξεων. διὰ γὰρ τὸ ἔχειν ἐκ τῆς ἐμπειρίας ὄμμα, ἄρῳα εἰρήσας. (*) Dat is: De Spreuken ende Keuren van ervarenen, oude ende voorsichtige Liederen, schoon sy niet bewesen zijn, moeten wy niet min gade slaen als Bewijzen: Want dewijse sy ervaren van gesicht zijn, sien sy den grond der dingen in.

Soude men den anderen slagh verachten, daer tegen seyde deselve wijse Mann: τοὺς πολλοὺς, ὧν ἕκαστός ἐστιν οὐ σπουδαῖος ἀνὴρ, ὁμῶς ἐνδέχεται συνελθόντας εἶναι βελτίους ἐκείνων, οὐχ ὡς ἕκαστον, ἀλλ' ὡς σύμπαντας, ὅσον τὰ συμφορητὰ δεῖπνα, τῶν ἐκ μιᾶς δαπάνης χορηγηθέντων. πολλῶν γὰρ ὄσων, ἕκαστον μῦρον ἔχειν ἀρετῆς καὶ φρονήσεως, καὶ γίνεσθαι συνελθόντας ὡς ἓνα ἄνθρωπον τὸ πλῆθος πολυπόδα καὶ πολύχειρα, καὶ πολλὰς ἔχοντα αἰσθήσεις οὕτως καὶ περὶ τὰ ἦθη καὶ τὴν διάνοιαν διὸ καὶ κρίνεσιν ἄμεινον οἱ πολλοί. Dat is: Soo daer onder vele Mannen alle niet even kloeck en zijn, nochtans kan 't gebeuren, dat sy t'samen komende beter zijn als die, niet als eenige in 't bysonder, maer alle in 't gemeen, gelijk het in de Maestrijden goet, daer yeder kat toebrenght, tegens de gene die door eenen alleen bekostight werden: Want, alsoo sy vele zijn, heeft yeder een gedeelte van
Doughd

(*) Arist. Ethic. Nicom. 6. 12.

Deughd ende Voorfichtigheid; ende de menighe te ſamen komende werdt als een Menſch met vele Voeten, vele Handen ende vele Sinnen. Even eens gaet het in ſaecten van zeden ende verſtand; waerom dan oock vele beter oordeelen. Wat van den oorsprongh zij of niet (want de Ouden hebben ſommige Spreeckwoorden ge-eert als nyt den Hemel gedaelt) de lange onverbrokene toefstemminge, daer ick af geſproken hebbe, als op onedelicke proeven geveſt, ſtaats voor alle bewijs van hare waerde. Laet my daer by voegen, daer mede ſy my verlievèn, dat yeder Spreeckwoord een Sneldicht is, en heel veel ſtofs in heel weinigh omſlaghs begrijpt. Soo, meena ick, is het all geſeght, daerom Spreeckwoorden allen lief ende welkom behooren te zyn: want wie en gevalt het niet liever met een once Gouds, als met een lomp ſtuck Loods te betaelen, of betaelt te werden? Ofte, als Erasmus de gelijckenis maect, quis sanus non pluris faciat Gemmulas quamvis perpuſillas, quàm Saxa quædam ingentia? Et, ut, autore Plinio, in minutioribus animantibus, velut Araneolo Culiceque majus est Naturæ miraculum, quàm in Elephanto, ſi quis modò propius contempletur: itidem in re literariâ, nonnunquam plurimum habent ingenii quæ minima ſunt. Dat is: Wie iſſer ſijn Verſtand machtigh, die niet meer wercks maect van Peereſtjens hoe klein ſy oock zyn mogen, als van eenige groote Rots-ſteenen? ende gelijk, volgens Plinius in de kleinſte Dierkens meer mirakels van de Nature is, als in den grootſten Odiſtant, wits menſen nauwſten in ſie; ſoo gebeurt het mede in dingen de Letterkunſt aengaende, dat ſomtjds de kleinſte den meeſten geuſt hebben. Ergo ſi minutula quæpiam res videtur Adagium, meminimus iſta non moleſed pretio æſtimari oportere. Soo dan jemand lies Spreeckwoord wat gerings acht te weſen, laet hem gedoncken, dat die dingen niet na hare grootte, maer naer hare waerde geſchatt moeten werden. Endelick, wie en ſmaect ſijn Bericht niet beter in dry woorden, als in dertigh? Ende ſoo is het rijd dat ick ophonde.

TIENDE BOECK.

SPAENSCH E WYSHEIT,

VERTAELDE SPREECKWOORDEN.

1. **A** bien comer o mal comer
Tres vezes has de beber.
2. **A** bocado haron
Espolada de vino.
3. **A** Bodas ni a Bautifmo
No vayas fin ser llamado.
4. **A** bolza vazia, e a casa acabada.
Faz el home feſudo, ma tarde. *Portug.*
5. **A** bon imago naõ encubras ſegredo,
Porque das cauza a perdelo. *Portug.*
6. **A** bon obra pedida, y a vay comprada y vendida.
Portug.
7. **A**briles y Señores
Los mas ſon traydores.
8. **A** buen confejo
No ſe halla precio.
9. **A** buen pagador no duelen prendas.

*

*

*

T I E N D E B O E C K .

S P A E N S C H E W Y S H E I T ,

V E R T A E L D E S P R E E C K W O O R D E N .

1. Eet weinigh, of eet veel,
Dry Droncken zijn uw deel.
2. Een beetje dat geworcht will zijn,
Vereifcht een' spoorflagh van den Wijn.
3. Op Bruyloften of Kinder-maelen,
En gaet niet, of men doe u haelen.
4. De Borfe leegh, 't Gebouw in staet,
Maeckt menschen wijs, maer wat te laet.
5. 't Geheim betrouwt goe Vrienden niet:
Het is uw' schuld soo 't haer ontschiet.
6. Wanneer een' Weldaet is verfocht,
Is s' als geveilt en als gekocht.
7. De Heeren en d' Aprillen
Bedriegen wie sy willen.
8. Een goede Raed op aerde
Is boven alle waerde.
9. Goed gereed Geld in de hand,
Buyten swarigheid van Pand.

10. A cabo de cien años
Los Reyes son Villanos;
Y a cabo de ciento y diez
Los Villanos son Reyes.
11. A cabo de cien años
Todos seremos salvos.
12. A cabo del año
Mas come el muerto que el sano.
13. A Cavallo nuevo
Cavallero viejo.
14. Açotan la gata, si no hila nuestra
Ama.
15. Açotar la fumbra.
16. A dineros pagados
Braços quebrados.
17. A dios rogando
Y con el maço dando.
18. Adoba tu paño
Passaras tu año.
19. Ado no ay no cumple busca.
20. A gran arroyo passar postreiro.
21. A gran pena, bien y presto.
22. A gran subida
Gran descendida.
23. Agua fria y pan caliente
Nunca hizieron buena vientre.
24. Agua trotada
Tanto val como cebada.
25. Agua vertida,
No toda cogida.
26. Aguja, que tiempo es.

10. Een hondert Jaer vervoeren
De Koningen tot Boeren:
In hondert Jaer en thien
Kanm' een' Boer Koningh sien.
11. Als eens hondert Jaer verby zijn
Sullenw' all' te samen vry zijn.
12. My dunckt, levende Papisten
Eten min dan doo' verquisten.
13. 't Is van des Roskams wetten,
Op een jongh Peerd moetm' een ond Ruyter setten.
14. Spint onse Vrouw noch grof noch fijn,
Soo moet de Katt gegeevelt zijn.
15. Heer' all-beschiek, berad u,
Ghy geevelt maer de schaduw.
16. Het loon getelt,
Den Arm ontfelt.
17. Wilt ghy dat uw Handwerck spoer,
Ambachts-mann, bidt en slaet toe.
18. Verflopt uw' onde Kleesch maen,
Soo raeckt ghy foetjens door het jaer.
19. Daer niet en is,
Gaet foecken miss.
20. Moet gh' over een wijd Water gaen,
Soo maeckt u altoos achtbr aen.
21. Haest u niet te gulde,
Selden ras en wel.
22. Hoogh opgehaekt,
Is laegh gedaelt.
23. Kort Water en warm Brood
Is aller buycken Dood.
24. 't Peerd op sijn Water wat gedraeft
Is even of gh' het Ilaver gaeft.
25. Van Water eens gestort
Raeptm' altijt wat te kort.
26. Maeckt u 't werck quijt,
Het is hoogh tijd.

27. A hambre no ay mal pan.
28. A Juezes Galicianos
Con los pies en las manos.
29. A la burla dexarla
Quando mas agrada.
30. A la cabeça
El comer la endereça.
31. A la hija mala
Dineros, y cafallá.
32. A la larga el gaígo á la liebre mata.
33. A la Luna el lobo, al Año es pulga.
34. A la noche chichirimoche
Y á la mañana chichirinada.
35. A la noche combida,
Y á la mañana porfia.
36. A las nueve echate y duerme.
37. A la par es negar
Y tarde dar.
38. Alazan tostado
Antes muerto que cañado.
39. A las vezes, dõ caçar pensamos,
Caçados quedamos.
40. A la Vulpeja dormida no le cae nada en la boca.
41. Al bien buscallo,
Y al mal esperallo.
42. Alcança
Quien no se cansa.
43. Al conejo ido
El consejo venido.

27. Daer 's geen quaed Brood,
In hongers-nood.
28. Veel Rechters in verscheiden landen
Sien na de Voeten in de Handen (*).
29. Jocken is een van de saecken
Die men op haer foetst moet slaecken.
30. Gemeene pijn in 't Hoofd
Werdt etende verdooft.
31. Een' Dochter die niet veel en deught,
Geld en een' Mann so haest ghy mought.
32. Hy loop' soo langh hy will, den Haes,
In 't ende werdt de Windhond baes.
33. By avond komt de Wolf gegaen,
En vioyt den Efel in de Maen.
34. 's Avonds veel en all,
's Morgens niet met all.
35. 's Avonds goed Gerecht,
's Morgens quaed gevecht.
36. De Klocke negen,
Te Bedd' gelegen.
37. Het komt seer naer op een,
Een' spade Gift of geen'.
38. Een Sweetvoss, wat gh' hem doet,
Is eer dood als vermoedt.
39. Die ter Jacht meent wat te vangen,
Blijft in 't Nectt wel se'ver hangen.
40. Den Voss die niet will waecken
En valt niet in sijn' kaecken.
41. Het goede moet ghy soecken,
't Quaed wacht uyt alle hoecken.
42. Die geen arbeid moed' en wordt,
Krijght in 't langh, of krijght in 's kott.
43. 't Conijn ontgaen,
Te laet bera'en.

44. A lem ou aquem,
Vejas siempre con quem. *Portug.*
45. Algo ageno
No haze heredero.
46. Algunas vezes al labrador
Por mucho esfuercolar no le va mejor.
47. Al hijo de la hija
Metela en la redija,
Y al de la nuera
Dale del pan, y echale fuera.
48. Al hombre bueno
No le busques abolengo.
49. Allà me lleve dios à morar,
Do un huevo vale un real.
50. Allà va la lengua
Dò duele la muela.
51. Allà van Leyes
Dò quieren Reyes.
52. Allegate à los buenos
Y seras uno dellos.
53. Al loco y al ayre
Da les calle.
54. Al mal camino darle prieffa.
55. Al mar por sal.
56. Al Medico, Confessor y Letrado
No le ayas engañado.
57. Al moço nuevo
Pan y huevo,
Andando el año
El pan y el palo.
58. Al moço que le sabe bien el pan
Pecado es el ajo que le dan.
59. A lo tuyo tu.

44. Door die of dese straet,
Siet maer met wie ghy gaet.
45. Mens anders Goed
Erft op geen bloed.
46. Den Huysmann met veel Mesten
Heeft niet altoos van 't besten.
47. Uw' Dochters kind schickt warmkens in de kluyt,
Schoondochters kind wat Broods, en uyten huys.
48. Indien gh' een vroom Mann siet,
Vraecht naer sijn' afkomst niet.
49. 'k Wenschte dat ick wonen moest
Daer een Ey vijf Stuyvers kost.
50. Daer de Tanden seer doen,
Will de Tonge weer doen.
51. De Wetten moeten gaen
Soo 't Koningen verstaen.
52. Leert staegh den Vromen by zyn,
Ghy werdt soo vroom als sy zyn.
53. Laet Gecken en laet Winden
Den vryen deurtocht vinden.
54. In quade Wegh is 't naeste,
Datm'er sich wat door haeste.
55. Om Sout in Zee;
Daer is het ree.
56. Die Doctor, Advocaet of Eiechtvaer wil bedriegen,
Bedrieght sich selfs met liegen.
57. Goed Brood en goed Gerecht
Kost voor een' nieuwen Knecht:
Maer binnen Jaer en dagen
Niet als goed Brood en slagen.
58. Den Jongen die Brood eten will,
't Is sonde datm'er Loock, en spill'.
59. Leert u besigh maecken
Met uw' eigen' saecken.

60. Al principio o al fin
April fuele ser ruin.
61. Al que da el capon
Dale la pierna y el alon.
62. Al que es de vida
El agua le es medecina.
63. Al que mal hizieres no le creas.
64. Alquimia provada
Tener renta y gastar nada.
65. Al quinto dia veras
Que Mes auras.
66. Al revés me la vesti,
Andese allí.
67. Al rico no prometas,
Y al pobre no faltas.
68. Al tañer de las Trompetas
Es el cagar en camaretas.
69. Al yerno y al cochiuo
Una vez el camino.
70. Ama à quien no te ama,
Responde à quien no te llama,
Andaras carrera vana.
71. A manos lavadas, Dios les da que coman.
72. Amar y saber
No puede todo fer.
73. Amigo del buen tiempo
Mudase con el viento.
74. Amigo de todos, y de ninguno.
75. Amigo por su provecho,
La golondrina en el techo.

60. 't Magh vroegh of laet zijn,
April wil quaed zijn.
61. Die u Capoen ter tafel dient,
Heeft Bout en Vleugel bey verdient.
62. Die niet veegh is noch verwesen,
Kan schoon Water wel genesen.
63. Dien gh' eens hebt quaed gedaen,
Daer's geen betrouwen aen.
64. Één' Alchimistery gaet vast:
Veel' Renten, en niet veel verbrast.
65. Door den Vijfden werdt bewesen
Wat het voor een Maend sal wesen.
66. Hebb ick mijn Rocksken av'recht aen,
Het magh foo blijven gaen en staen.
67. Doet geen' beloften aen den rijcken,
Den armen wacht u nuyt te strijcken.
68. Als Trompetten staen,
Gaet het kacken aen.
69. Wijst eens uw' keucken aen uw' Schoonsoon en uw' Vercken,
Sy fallen 't beid haest mercken.
70. Mint een' die u niet en mint,
Spreeckt daer ghy geen' spraeck en vind
't Een en 't ander is maer wind.
71. Wafcht uw' handen, God sal geven
Daer s' af leven.
72. De Wijsheit en het Minnen
Hooft tot verscheiden sinnen.
Min en verstand
Is tweederhand.
73. Vrienden in schoon Weer,
Tegen wind niet meer.
74. Vriend van all' en vriend van geen,
Is meest all een.
75. Een Vriend om sijn gemack,
Een' Swaluw in een Dack.

76. Amistad de yerno
Sol de invierno.
77. A mocedad ociosa
Vejes trabajosa.
78. Amor Amor,
Palabra dada, el hecho malo, y el fin peor.
79. Amor de padre,
Que todo lo otro es ayre.
80. Amor, dolores y dineros
No pueden estar secretos.
81. Amor, foguo e toffe
A seu dono descobre. *Portug.*
82. Amor Mesonero
Quantas veo tantas quiero.
83. A muertos y à ydos
No ay amigos.
84. Anda el almoçaça
Y toca en la matadura.
85. Anda la cabra de roca en roca,
Como el boftezo de boca en boca.
86. Andamos à las verdades
Como hazen las comadres.
87. Anda perro,
Tras tu dueño.
88. Ande me yo caliente
Y ríase la gente.
89. Animo vence en guerra,
Que no arma buena.
90. Antes al ruyseñor que cantar,
Que à la Muger que hablar.

76. My dunckt des Winters Sonneschijn
En Schoon-foons liefd een dingen zijn.
77. In Leegheit opgevoeyt,
In Ouderdomm voll moeyt.
78. 't Is goed, te seggen, Trouw en Minn;
Maer laet het Woord gegeven zijn,
En laet de saeck beschreven zijn,
Het end valt arger als 't beginn.
79. Een Vader mint;
De rest is wind.
80. De Liefde, Geld, noch groote Pijn
En konnen niet verborgen zijn.
81. De Minn, den Hoest en 't Vyer noch meer
Ontdecken yeder een fijn' Heer.
82. Een Herberghs liefd', en anders niet:
Soo veel' te minnen alsm'er fiet.
83. Weest of dood, of veer;
Daer's geen' liefde meer.
84. Gaet de Roskamm gins en weer,
Somtjids slaet hy in het zeer.
85. Soo wy de Geit van rots op rotse sien,
Soo springht de Geeuw van defen Mond in dien.
86. Laet ons in de Waerheit weyen,
Als Saletten voll Klappeyen.
87. Hondje, keer,
Volght uw' Heer.
88. Laet ick maer warm zijn toegerust,
En laetse lacchen die het lust.
89. Men moet sich niet vergapen
Aen 't keurelicke Wapen:
't Is 't mannelick gemoed,
In d' Oorlogh, dat het doet.
90. Eer sal een Nachtegael uyt zijn gesongen,
Als praet gebreken sal op Vrouwen tongen.

91. Antes de cafar ,
Ten casaf en que morar ,
Y tierras en que labrar ,
Y viñas que podar .
92. Antes de la hora gran denuedo ,
Venidos al punto, venidos al miedo .
93. Antes de mil años
Todos feremos calvos .
94. Antes Moral que Almendro .
95. Antes que cafes
Mira que hazes ,
Que no es fudo que deshazes .
96. Antes que conozcas ,
Ni alabes, ni cohondas .
97. Antes podrido
Que comido .
98. A nuevo negocio
Nuevo consejo .
99. A rey muerto
Reyno rebuelto .
100. A rio buelto ganancia de pefcador .
101. A olla que hierre
Ninguna mofca fe atreve .
102. A otro perro con effe hueffo .
103. A padre guardador
Hijo gaffador .
104. Apagófe el Tizon ,
Y pereció quien le encendió .
105. A palabras locas
Orejas fordas .
106. A pan de quinze dias
Hambre de tres semanas .

91. Verslet u, eer ghy trouwt,
Van Huyfingh wel gebouwt,
Van Land daer wat kan groeyen,
En Wijngaerd om te snoeyen.
92. Voor den tijd een groot gedruys,
Als de slagk komt, niemand t'huyz.
93. Eer eene Dufend jaer
Zijn w' alle kael van Haer.
94. Yder een in sijnen handel
Liever Moerbey als Amandel.
95. Eer dat ghy trouwt fiet in den wind,
't Is geen knoop die men licht onbindt.
96. Prijft noch lastert niet,
Eer ghy kent en fiet.
97. 't Vleesch van een' Sott
Is eer verrott,
Als in den Pott.
98. Nieuwe daden,
Nieuwe raden.
99. De Koningh dood,
Het Rijck in nood.
100. Het oude woord en kan niet missen,
In onklaer Water is goed vissen.
101. Naer een' Pott die ziet
Komt de Vliege niet.
102. Dat Been is voor den mond
Van eenen and'ren Hond.
103. Mompeer magh wel bewaren;
Mon Fils en kan niet sparen.
104. Het Hout doof dat geroockt heeft,
De mann dood die 't gestooct heeft.
105. Tot malle Praetjens hooren
Een paer gestopte Ooren.
106. Tot veerthien dagens Brood te breken,
Behoort een honger van dry weken.

107. Aprende baxa y alta,
Y lo que el tiempo tañere effo dança.
108. Aprende llorando ;
Reyras ganando.
109. Aprendiz de Portugal
No sabe cofer y quiere cortar.
110. A preffurofa demanda
Espaciofa respuesta.
111. A puerta de caçador
Nunca gran muladar.
112. Aquella es bien casada,
Que no tiene fuegra, ni cuñada.
113. Aquel es buen Orador,
Que à si persuade la razon.
114. Aquel es tu amigo
Que te quita de ruydo.
115. Aquel va fano
Que anda por lo llano.
116. A quien dan, no escoge.
-
117. A quien Dios quiere bien,
La perra le pare puercos.
118. A quien dizes tu poridad,
A esse das tu libertad.
119. A quien duele la muela,
Que la eche fuera.
120. A quien haze casa o se casa,
La bolsa le queda rafa.
121. A quien no le basta espada y coraçon,
No le bastaran coraças y lançon.
-
122. A quien no sobra el pan,
No crie can.

107. Leert hoogh en laegh op alle Veelen,
En danst all dat de Tijd wil spelen.
108. Moet ghy de Kunst met schreyen halen,
De Vreughd sal 't in de winst betalen.
109. Die niet kan Naeyen en wil Snijen,
En kan in 't ambacht noyt bedijen.
110. Vraeght men u te rass,
Antwoordt op uw pass.
111. Lett op een groote Jagers Door,
Daer light noyt groote Mishoop voor.
112. De Dochter heet ick wel getrouwt,
Die Schoon - moer noch Nicht en behouwt.
113. 't Is een recht welsprekent Mann,
Die sich selfs bered'nen kan.
114. 't Is uw Vriend, wie dat ghy zijt,
Die u van gerucht bevrijdt.
115. 't Gaen is gefond
Op effen grond.
116. 't Zij een' leur, het zij een' seur,
Die men schenckt en heeft geen' keur.
117. Dien den Hemel heil will geven,
Krijght wel Biggen van sijn' Teven.
118. Dien gh' uw geheim hebt uytgebracht,
Dien hebt gh' uw Vrijgheit verkocht.
119. De Kies die seer doet,
Is 't die om veer moet.
120. Die bouwt of trouwt,
Sijn' Bors verkout.
121. Dien sijn Degen en sijn Hert
Niet genoegh zijn om te vechten,
Sal niet sonderlinghs uyt rechten,
Schoon een' Lans sijn Wapen werdt.
122. Die geen Brood te veel en heeft,
Hoest geen' Hond die met hem leeft.
Die niet veel Broods en heeft te breken
En hoeft geen' Honden aen te queken.

123. A quien no tiene nada
Nada lo espanta.
124. A quien vela,
Todo se desvela.
125. A ruyn, ruyn y medio.
126. Arroplate, que sudas.
127. Arreboles de la mañana, à la noche son con agua,
Arreboles de la noche, à la mañana son con sole.
128. Armas y dineros
Buenas manos quieren.
129. Arde o fogo
Segundo a lenha de bosquo. *Portug.*
130. Ara con elanda
Y mataras la grama.
131. Asna con pollino
No va derecho al molino.
132. Asna coxa, mas avias de madrugar.
133. Asno coxo, y hombre roxo, y el demusio,
Todo es uno.
134. Asno de muchos, lobos lo comen.
135. Asno que entra en deheffa agena
Bolvera cargado de leña.
136. Assaz he de mal,
Non querer sanar. *Portug.*
137. Assaz no ay, si no sobra nada.
138. Assaz puede poco
Quien no amenaza à otro.
139. Asientar el pie llano, è de cuestra
El seso muestra.

123. Die niet en heeft,
Die niet en beeft.
124. Die veel will waecten,
Doorgrondt veel' saeckten.
125. Wilt gh' eea' Booswicht sien verlegen,
Brenghter anderhalven tegen.
126. Neemt uw Kleed,
Ghy zijt in 't sweet.
127. Rood in den Morgenfond sal 's Avonds Water zijn,
Rood in den Avondfond, des Morgens Sonneschijn.
128. Tot Wapenen en Geld
Goed' handen van geweld.
129. 't Vyer brandt, naer 't Hout
Komt uyt het Woud.
130. Ploegen onder 't vriesen
Doet het gras verliezen.
131. De Merrie met een Veulen
Gaet niet recht na den Meulen.
132. 't Peerd dat kreupel is in 't gaen,
Moet wat vroeger op de baen.
133. Een ouden Ezel met een kreupel been,
Een ross Mann en een Duyvel, is all een.
134. Den Ezel die aen velen hoort
Werdt van de Welven eerst vermoort.
135. Den Ezel die daer graeft in ander' Lieden weiden,
En komter sonder vracht van Hout niet uyt te scheiden.
136. Daer kan geen' arger Sieckte wesen,
Als niet te willen zijn genesen.
137. De Maeltijd komt te kort
Daer 't all gegeten wordt.
Genoeg en isser niet,
Daer heel niet overschiet.
138. 't Is seker een swaek Mann,
Die niet eens dreigen kan.
139. Naer een sijn' Voeten plant
Ontdeekt men sijn Verstand.

140. Assi acontecen cosas recias
Como yr à la plaça, y venir sin orejas.
141. Assi es la Muger en Domingo
Como el trigo en rozio.
142. Assi esta el Labrador entre dos Abogados,
Como el Pagel entre dos gatos.
143. Assi se haz
El escudero rapaz.
144. A Truyta y a mintira,
Quanto mayor tanto milhor. *Portug.*
145. A tu criado no le hartes de pan,
No pedirà queso.
146. Aun aora
Comen el pan de la boda.
147. Aun no affamos,
Y y a empringamos.
148. Aun no enfillays
Y y a cavalgays.
149. Aun no soys calido de cascaron
Y y a teneys presumpcion.
150. Aunque compuesta la mentira,
Sempre es vencida.
151. Aunque el aguila buela muy alta,
El halcon la mata.
152. Aunque la lima mucho muerde,
Alguna vez se le quiebra el diente.
153. Aunque manso tu sabnesso,
No le muerdas en el beço.
154. Aunque me llaman modorro,
Entrar quiero en el corro.
155. Aunque seas prudente viejo
No desdeñes el consejo.
156. Aunque se perdieron los anillos,
Aqui quedaron los dedillos.
157. Ayudandose tres
Para peso de feys.

140. Soo schielicken geval komt een' somtijds-te voeren,
Als na de Merckt te gaen en keeren sonder Ooren.
141. Des Sondaghs fiet de Vrouw
Als 't Koren in den Douw.
142. Een Boer in 't midden van twee Advocaten,
Is of twee Katten om een Viskan saten.
143. Soo werdter somtijds uyt
Een Edelmann een Guyt.
144. Hoe grooter Visch, hoe grooter leugen,
Hoe Visch en leugen beter deugen.
145. Geeft gy te veel Broods aen uw' Knecht,
Hy dwinght u dat gh'er Kaes op leght.
146. Tot hier toe is 't geen nood;
Men eet noch Bruylofts-Brood.
147. 't Is in de Keucken all van 't mall,
Men braedt niet en men droopt'er all.
148. 't Iffer mé gemaelt,
Rijdt gh' all eer ghy zaekt.
149. Ghy zijt noch qualick uyt den dopp,
En setgh' already 't Zeil in den topp?
150. Hoe schoon de logen zij verfoanen,
In 't einde werdt sy overwonnen.
151. Hoe hoogh den Arend vliegen kan,
Het Valckstuck werdt'er meester van.
152. De Vijn, hoe scherp sy bijt',
Werdt wel een tandje quijt.
153. Offer uw Hond mack uit fiet,
Bijtt hem in sijn' lippen niet.
154. Al hondt men my voor geck,
Ick will med' in 't gespreck.
155. Al zijt ghy oud en wijs in velen,
Laet u noyt goeden raed vervelen.
156. Al zijn de Ringetjens verlooren,
De Vingertjens staen daerfe hooren.
157. Dry die malkand'ren helpen willen,
Zijn machtigh ses Mans wicht te tillen.

158. Azeyte, y vino, y amigo antiguo.
159. Barba remojada,
Medio rapada.
160. Barba de tres colores
No la traen fino traydóres.
161. Barbero,
O loco, ó parlero.
162. Barriga caliente,
Pie durmiente.
163. Baylo bien, y echayfme del corro.
164. Bel hombre
No es todo pobre.
165. Bem est ou con meu amigo,
Que come seu pão comigo. *Portug.*
166. Bem sabe o bon bocado,
Se não custasse caro. *Portug.*
167. Bendito sea el Varon!
Que por sí se castiga, y por otro non.
168. Bestia que anda llano
Para mi me la quiero, no para mi hermano.
169. Bever y comer buen passatiempo.
170. Bezo malo
Tarde es dexado.
171. Bien ama quien nunca olvidà.
172. Bien ayuna quien mal come.
173. Bien comer trae mal comer.
174. Bien cuenta la madre,
Mejor cuenta el infante.
175. Bien estays de ropa
Si no se os moja,

158. De Vrienden, d'Oly en de Wijn,
Elck moet wat oud van jaeren zijn.
159. Natt en geseept te voren,
Soo goed als half geschoren.
160. Dryverwigh in den Baerd,
Verrader in den aerd.
161. Daer 's geen Barbier bynaer
Als geck, of kaeckelaer.
162. Het Buyckje warm gevoedt,
Het slaepen in den Voet.
163. Dans ick soo wel als yemand danffen magh,
Wat hebt ghy my te stooten uyt het lagh?
164. Een schoen Mann by de Vrouwen,
Is niet voor arm te houwen.
165. 't Is de beste vriend die 'ek weet,
Die sijn Broodje met my eet.
166. 't Lecker beetjen is wel soet,
Waer het niet soo dieren goed.
167. Wel geluckigh is de Mann
Die sich selven straffen kan.
168. Het Beestje dat gemacklick gaet
Voor my, niet voor mijn' Cameraed!
169. Goed Eten en goet Dranck in 's lijf
Maeckt t'samen een soet tijd-verdrijf.
170. Quaed gebruyck in doen of seggen
Is seer quaelick af te leggen.
171. Hy is 't die van beminnen weet,
Die noyt sijn' Vrienden en vergeet.
172. Niet wel gebrast
Is wel gevasst.
173. 't Is wel sonder Doetoor te weten,
Van wel eten komt qualick eten.
174. Sy reket red'lick wel, het Wjff,
Maer 't Kind noch beter in haer lijf.
175. Uw' Mantel is u niet te kort,
Indien hy maer niet natt en wordt.

176. Bien ò mal,
Casado me han.
177. Bien perdido
Y conocido.
178. Bien sabe el espina
Donde hinca.
179. Bien sabe el sabio que no sabe,
El necio piensa que sabe.
180. Bien sabe la volpeja
Con quien trebeja.
181. Bien se està san Pedro en Roma
Se no le quitan la corona.
182. Bien se lava el gato
Despues de harto.
183. Bien se lo que digo,
Quando pan pido.
184. Bien sobre bien,
Bocado enmantecado mojado en la miel.
185. Bien vengas mal; si vienes solo.
186. Bivamos claros,
Si quiera que adeudamos.
187. Blanco yelo
Es de agua menfagero.
188. Bocado de mal pan,
Ni lo comes, ni lo des à tu can.
189. Bofes en casa, bofes en la arada,
Cuerpo de tal con tanta bofada.
190. Bofeton amagado
Nunca bien dado.
191. Bolved la hoja,
Y hallareys otra.

176. Soo goed, soo quaed als 't kan,
'k Ben een getrouwde Mann.
177. Men kent het Goed dat quijt is :
Niet eer dan als 't geen tijd is.
Men kent verloren Goed
Eerst als men 't missen moet.
All die sijn Goed verquijt,
Kent het niet, eer hy 't mist.
178. De Doren weet seer wel
Waer dat hy steeckt in 't Vess.
179. De wijse Mann weet dat hy niet en weet,
De sotte meent hy weet van als bescheed.
180. De Voss die sich vermaectt
Weet wel met wien hy schaectt.
181. St. Pieter is heel wel te Roomen,
Wordt hem de Kroon slechts niet genomen.
181. Laet de Katt eerst brassen,
Daer na fals' haer wassen.
182. 'k Weet wel wat ick wil bedieden,
Als ick Brood bidd van de lieden.
183. Het is wel goed op goed gehoopt,
Een Botramm diem' in Honigh doopt.
184. Ongeluck is wellekom
Mits het maer alleen en kom'.
186. Laet ons bly en rustigh wesen,
En niet eens voor schulden vreesen.
187. Witt vriesend weer
Brenge Water aeer.
188. Ongesond Brood in den mond,
Noch voor u, noch voor uw' Hond.
189. Hoe? moeyt' in Huys en moeyt' op 't Land,
Wat drommel, moeyt' aen alle kant!
190. Die dreight en slaet,
Doet noyt groot quaed.
191. Keer om dat 'blad,
Daer slaet noch wat.

292. Boos e maos manten ciudad.

Portug.

293. Borrachez de agua
Nunca fe acaba.

294. Boftezo luengo,
Hambre ò sueño.

295. Buena es el agua,
Que cuesta poco, y no embriaga.

296. Buena es la nieve
Que en su tiempo viene.

297. Buena es la vida del Aldea,
Por un rato, no por un año.

298. Buena fama hurto encubre.

299. Buena hazienda es negros
Si comieffen sin dñeros.

300. Buena mano de roeín haze cavallo,
Y la ruyn de cavallo haze roeín.

301. Buen amigo es el gato,
Sino que rascuña.

302. Buena olla, mal Testamento.

303. Buenas palabras y malos hechos
Engañan à los sabios y à los necios.

304. Buena tela hila
Quien su hijo cria.

305. Buena vida
Arrugas tira.

306. Bueno es el endurar,
A quien se espera hartar.

307. Bueno es herir al sobervio quando esta solo.

192. In goede en quade leden
Bestaet de kracht der Steden.
193. Die will van Water droncken wesen,
Hoeft geen kort tijd-verdrijf te vreesen.
Wilt gh' om een Rous te water gasn,
Uw leven hebt ghy niet gedaen.
194. Veel gegeeus en veel gegaeps,
Of veel Hongers, of veel Slaeps.
195. Schoon Water is heel goed gedroncken,
't En kost niet, en 't en maect niet droncken.
196. De Sneeuw en geeft geen ongevall,
Mits dat's op rechte tijden vall'.
197. 't Land-leven is bevallick, maer,
Voor weinigh tijds, niet voor een Jaer.
198. Sommigen staet stelen vry;
Goed gerucht dect Dievery.
199. Mooren waeren
Goeds waeren,
Kostens' eten sonder 't Geld,
Daer m' haer eten voor bestelt.
200. Een' Krengh wordt een goed Paerd, in een' goe' hand gestelt,
Een goed Paerd wordt een' Krengh, als't een quae hand bestelt.
201. Mijn Kater is mijn redeliek goed vriend,
Behalven dat my 't krabben niet en dient.
202. Veel smeeren op sijn' Renten
Maect slechte Testamenten.
203. Goede woorden en quae trecken
Strijcken Wijfen uyt en Gecken.
204. Sorghit voor 't voedsel van uw kind,
't Is een' goe' webb die ghy spint.
205. Het lecker leven
Kan rimpels geven.
206. Geduld is licht te weegh gebracht,
Daer een' goe maeltijd werdt verwacht.
207. 't Is goed slaen op een Vent voll wind
All daer m' hem maer alleen en vindc.

208. Buey viejo,
Sulco derecho.
209. Buey longo, y rozin redondo.
210. Buenas dias Pedro Diaz,
Maz querria mis blanquillas.
211. Buen pie y buena oreja,
Señal de buena bestia.
212. Buen principio,
La mitad es hecho.
213. Buen figlo aya
Quien dixo Bolta.
214. Buñolero has tus buñuelos.
215. Burla burlando
Vase el lobo al afno.
216. Burlaos con el Afno,
Daros ha en la barba con el rabo.
217. Burlaos con el loco en casa,
Burlará con vos en la plaza.
218. Buscays cinco pies al gato,
Y el no tiene fino quatro.
219. Buscays pah de trartrigo?
220. Cabello luengo y corto el feso.
221. Cabellos y cantar
No cumplen axuar.
222. Cabra rumiona
Leche amontona.
223. Cacarrear y no poner huevo.
224. Cada bohonero alaba sus cuchillos.
225. Cada cabello
Haze su ombra en el suelo.

208. De jonge lieden moeten 't hooren,
Een ouden Oss maeckt rechte Vooren.
209. Een langen Oss en een rond Paerd
Zijn by de kenners 't meeste waerd.
210. Goede mergen, groote Heeren,
Maer ick hadt mijn geldje geeren.
211. Goed Oor, goe Voet,
De Beest is goed.
212. Is maer 't beginn ter degen,
Soo is men all half wegen.
213. 'k Wens dat hy in den Hemel kom'
Die eerst het woord vond van Keerom.
214. Backer past ghy op uw' Kaecken,
Sonder ander werck te foecken.
215. All spelende van 't een in 't ander jock,
Geraeckt de Wolf den Ezel aen sijn' rock.
216. En jockt niet met den Ezel licht,
Of wacht sijn' steert in uw gesicht.
217. Die binnens huys 't spel van een' Geek bemint,
Verwacht' het buyten waer de Geek hem vindt.
218. Ghy foeckt vijf voeten aen een' Katt,
Dië'er noyt meer als eens vier en hadt:
219. Moeter meer als Kooren
Tot uw Brood behooren?
220. Anders buyten, anders binnen,
Langh van Locken, kort van Simmen.
221. Wel singen en schoon Maer
Proffijteloose waer.
222. De Geit die wel herkauwen kan,
Daer komt de Melck met hoopen van.
223. Een snapper is als of men fey,
Veel kaecks op 't nest, en noyt een Ey.
224. Of de Kraemer is een bloedje,
Of hy prijft sijn eigen goedje.
225. Elck Haertje, bruyen of blond,
Sijn' schaduw' op den grond.

226. Cada Capellan
Loa sus reliquias.
227. Cada carnero de su pie cuelga.
228. Cada cuba huele
Al vino que tiene.
229. Cada gorrion
Con su espiglon.
230. Cada hombre
Tiene su nombre.
231. Cada hormiga
Tiene su ira.
232. Cada mosca tiene su sombra.
233. Cada necio tras su huego
Dize mal del bien ageno.
234. Cada oveja
Con su pareja.
235. Cada qual hable,
En lo que sabe.
236. Cada qual siente el frio
Como anda vestido.
237. Cada uno à su guisa,
Y el asno à la antigua.
238. Cada uno donde es nacido,
Bien se està el paxaro en su nido.
239. Cada uno estienda la pierna
Como tiene la cubierta.
240. Cada uno nace en lloro,
Y algunos mueren en risa.
241. Cagadones y membrillos.
Todos son amarillos.
242. Calenturas de Mayo,
Salud para todo el año.
243. Calenturas otoñales,
O muy luengas, ò mortales.

226. Alle Papen-kappen
Stoffen op haer' lappen.
227. Maeckt geen' staet op een anders Goed,
Elck Schaep hanght aen sijn eigen voet.
228. 't En kan niet anders zijn,
Elck Vat rieckt naer sijn' Wijn.
229. Elck Musken sleept om best,
Sijn stroyken naer sijn nest.
230. Yeder Mann
Heeft sijn' Van.
231. Elcke Mier
Maeckt haer getier.
232. All is het Vlieghsken noch soo klein,
Het geeft sijn' schaduw op het plein.
233. 't Zijn gecker boofwichten, en booser gecken treken,
Tot sijnent niet dan quaed van 's naesten goed te spreken.
234. Elck Schaep soeckt in de Heiden
Met sijns gelijk te weiden.
235. Een yeder Mann
Spreeck' wat hy kan.
236. Elck voelt of 't koud of heet is,
Naer dat sijn lijf gekleedt is.
237. Elck magh na sijn maniere doen,
Den Ezel houdt sijn oud fatsoen.
238. Daer elck gekipt is, is hy best,
En yeder Musken in sijn nest.
239. Een yeder moet sijn' Beenen strecken
Soo verr' sijn' Deken uyt kan reken.
240. Een yeders levens tijd gaet met het schreyen aen,
Daer zijnder weinige van lacchen uytgegaen.
241. Een Queepeer en een front
Zijn bey geel en bey rond.
242. Een Koortsjen in de May,
Het heel Jaer friss en fray.
243. Najaers Koortsen noodelick
Of heel langh of doodelick.

244. Callar y obrar,
Por la tierra y por la mar.
245. Callar, y ojos,
Tomaremos la madre y los pollos.
246. Calle el que dió,
Y hable el que tomó.
247. Callen barvas y hablen cartas.
248. Caminante cansado
Subira en asno, si no alcança cavallo.
249. Camino de Roma
Ni mula coxa,
Ni bolsa floxa.
250. Campana cascada
Nunca sana.
251. Candil muerto
Todo es prieto.
252. Can que mucho lame,
Saca fangre.
253. Canta al alva la perdiz,
Mas le valiera dormir.
254. Canta ell Gallo, responde la Gallina,
Amarga la casa do no ay harina.
255. Canta la Rana,
Y no tiene pelo ni lana.
256. Cantar en la yglesia, y llorar en casa.
257. Cantarilla que muchas vezes va à la fuente,
O dexa la anfa ò la frente.
258. Cantar mal y porfiar.
259. Capato quanto duras?
Quanto me untas.
260. Capato roto ò sano
Mas vale en el pie que en la mano.

244. Houdt den Mond en roert de Hand,
Soo te Water als te Land.
245. Doet d'Oogen op en houdt u Tongen,
Wy krijgen 't Moerhoen met de jongen.
246. Geeft en swijght,
Spreekt en krijght.
247. Laet Tongen stille leggen;
En laet Papieren seggen.
248. Een Reifer moe gegaen,
Soo hy geen Paerd en krijght, slaet wel een' Ezel aen.
249. Den Ezel manck, de Borse platt,
En dienen niet op 't Roomsche pad.
250. Laet eens de Klock geborsten wesen,
Geen' handen konnenfe genesen.
251. Met als 't Licht uytgesnoten werdt
Werdt alle dingen even swert.
252. Daer den Hond te harde leckt,
Komt wel dat hy 't bloed uyt trecht.
253. Des morgens vroegh schreeuwt het Patrijs,
't Sou blijven slapen, waer het wijs.
254. Het Haentje kraeyt, en 't Hoentje wil 't wel weten,
Het huys vergaet, daer Moel gebreeckt om t' eten.
255. De Kickvorsch singht garust en stijf,
En heeft noch haer noch woll om 't lijf.
256. Veeltijds op eenen dagh doen wy verscheiden werck,
Wy schreyen binnens Huys, en singen in de Kerck.
257. De Kann die veel te water gaet,
Licht dats' een scherfken achter laet.
258. De slechtste will sijn singen
Een yeder overdringen.
259. Nieuw Schoentjen, hoe langh sult ghy 't herden?
Tot dat ghy 't smeeren moe sult werden.
260. Goe Schoenen, 't zijse nieuw genaeyt zija of verouden,
Zijn beter aen den Voet als in de Hand gehouden.

261. Capon de ocho meses
Para mesa de Reyes.
262. Carga la nao trafera,
Si quieres que ande à la vela.
263. Caridad sabes lo qual es?
Perdona si mal quieres,
Y paga lo que debes.
264. Carne mal lograda,
Primero cozida, despues asada.
265. Carro entornado
Todos lle dão de mano. *Portug.*
266. Casa barrida y mesa puesta
Huespedes espera.
267. Casa con dos puertas
No la guardan todas dueñas.
268. Casa cumplida
En la otra vida.
269. Casada, mucho te quiero
Por el bien que de ti espero.
270. Casa de padre,
Viña de abuelo.
271. Casa el hijo quando quisieres,
Y la hija quando pudieres.
272. Casa en que bivas,
Vino que bevas,
Tierras quantas veas.
273. Casa labrada,
Y viña plantada.
274. Casa mal avenida,
Presto est arecizada.

251. Capoënen van acht Maenden oud,
Zijn Koningen haer rechte bout.
262. Siet gh' een traegh Schip achter blijven,
Laedt het wel, 't sal beter drijven.
263. Wat is naer de Liefde leven?
Wel betalen, wel vergeven.
264. Men hoeft my niet te nooden
Tot Schotelen geladen
Met Vleesch dat eens gesoden
En dan eens is gebraden.
265. Is de Wagen
Omgeslagen;
Laet hem steken, laet hem breken,
Niemand wilder hand aen steken.
266. Die 't Huys uyt veeght, en deekt den Diss,
Wacht gasten, of mijn giss is miss.
267. 't Huys dat twee Deuren open houwen,
En kan men niet altoos betrouwen,
Aen allerhande slagh van Vrouwen.
268. Ons Huyt sal eerst na desen
Volmaeckt in alles wesen.
269. Bruyd, ick hebb u heftigh lief,
Om uw' goed en sijn gerief.
270. 't Is redelick gewenscht, als yemands luck foo groot waer,
't Huys van een Vader, en een Wijngaerd van een Groot-vaer.
271. Trouwt u Soon als ghy 't hem gunt,
En uw' Dochter als ghy kunt.
272. Hebt Huyfingh min noch meer, als u ter wooningh dien',
Hebt Wijnen min noch meer, als uw Gefinn met eeren
Ten oorboor kan verteeren.
Hebt Landen min noch meer als ghy kont oversien.
273. Een Huys kiest dat gemaect is,
Een Wijngaerd die gestaect is.
274. Daer Vred' is uytgegaen
Kan 't Huys niet langh bestaen.

275. Casa me en hora mala,
Que mas vale algo que nada.
276. Casa negra,
Candela acefa.
277. Casar, casar,
Suena bien y sabe mal.
278. Casar me quiero;
Comerè de cabeça de olla, y sentar me he primero.
279. Casar te has hombre cuytado;
Y tomaràs cuytado.
280. Casar y compadrar
Cada uno con su ygal.
281. Casar y mal día,
Todo en un dia.
282. Casa sin moradores
Nido de ratones.
283. Casa sin tejado,
Mucho frio y poco recado.
284. Casa sobradada
Ladron en la portada.
285. Castiga el que no es bueno,
Y aborreberte ha luego.
286. Castillo apercebido
No es decebido.
287. Cavallero en buen cavallo,
En ruyñ ni bueno ni malo.
288. Cavallo de quatro, Cavallo de loco,
Cavallo de tres, Cavállo de Rey,
Cavallo de uno, no le dar à ninguno.

275. Wat drommel! Trouwt my dan, als 't emmers wesen sal;
't Is beter yet als niet met all.
276. Als alle dingen worden swert,
Is 't tijd dat 't Licht ontfteken werd'.
277. Trouwen, trouwen, schoon geluyd,
Is soo soet niet als het luydt.
278. 'k Gae trouwen: wilt ghy weten
Waerom? Ick stae 't bekend:
'k Sal 't beste beetjen eten,
En sitten aen 't hoogh end.
279. Trouwt, ongeluckigh Mann,
Het sorgen komt 'er van.
280. Leert u, bey Mans en Vrouwen,
In Peterschap en Trouwen
Aen uw's gelijcken houwen.
281. 't Kan een' in een' dagh wedervaeren,
Getrouwt te zijn en qualick vaeren.
282. Een leegh Huys, op sijn best
Een levend Ratten Nest.
283. Iffer op 't Huys niet veel dacks,
Veel kouws, en niet veel gemacks.
284. 't Huys prachtiger dan 't hoort,
De Dieven voor de poort.
285. Bestraft den quaden in sijn quaed,
Terstond geraeckt ghy in sijn' haet.
286. Daer alles is in Staet,
Is 't Slot vry van verraed.
287. Geeft een' Ruyter een goed Paerd,
't Quaed is noch goe noch quade waerd.
288. Is 't Paerd geteeckent aen vier voeten,
Seght dat het Gecken rijden moeten:
Is 't Paerd geteeckent aen de dry,
't Is Waerd dat het een Koningh ry.
Is 't Paerd geteeckent aen maer eenen,
Laet het u nemmermeer ontleenen.

289. Cavallo que alcança
Passar querrà.
290. Cavallo que buela
No quiere espuela.
291. Cavallo que no sale del establo
Siempre relincha.
292. Caydo ha el asno en el alcacer.
293. Cena y vete echar
Por mal cabo le vi andar. .
294. Cerca le anda el humo tras la llama.
295. Cerco en la Luna
Agua en la laguna.
296. Cerrar la boca
Y aprir la bolfa.
297. Cevada granada
A ocho dias segada.
298. Cevada sobre estiercol
Espera la cierto ;
Y si el año es mojado ,
Pierde cuydado.
299. Chica es la punta de la espina ,
Mas à quien duele no la olvida.
300. Chiminea nueva
Presto se ahumèa.
301. Chiminea sin fuego ,
Reyno sin puerto.
302. Cien fastres, y cien molideros ,
Y cien texedores , son trecientos ladrones.
303. Ciento de un vientre ,
Y cada uno de su mente.
304. Cierra la puerta , daca la llave ,
Quien viniere que llame.

289. 't Paerd dat geen' Paerden voor wil lijden
Is goed om mé voorby te rijden.
290. Geeft de slagen daer sy hooren,
't Paerd dat vlieght en hoeft geen' Spooeren.
291. 't Paerd dat het minste komt van Stall
Is 't Paerd dat meeste briefcht van all'.
292. 't Is wel geluckt en na behooren,
Den Ezel viel, en viel in 't Kooren.
293. Stracks na den eten gaet te Bedd,
Soo gh'op wat hoofd-pijns niet en lett.
294. Gaen alle dingen soo fy de'en,
Zijn Vlamm en Roock niet verr' van een.
295. Een Ringh rond om de Maen
Sal op een' Regen staen.
296. Laet 's Lands bestieringh loopen,
Met Mond toe en Bors open.
297. Is de Haver voll gedragen,
Laetse snijden in acht dagen.
298. De Haver op de Miss,
Houdt het gewasch gewiss;
En, soo 't Jaer vochtigh is,
En vreeft niet dat het miss'.
299. Klein is de Doorn die niemand siet,
Maer dien hy steect vergeet hem niet.
300. Die in nieuwe Schouwen koken,
Moeten lijden datse roocken.
301. Wat is een' Schoorsteen sonder Vier?
Land sonder Haven of Rivier.
302. Als honderd Molenaers by honderd Snijders quamen,
En honderd Wevers, 't waer dry honderd Dieven t' samen.
303. Kost een' Vrouw t'eener dracht een hondert kind'ren winnen,
Sy scheelden een voor een van hoofden en van sinnen.
304. Doet toe de Poort, en laet den Sleutel hier by my;
't Volck dat in wesen will, magh roepen, hier zijn wy.

305. Cinco dedos en una mano ,
A las vezes hazen provecho ,
Y à las vezes daño.
306. Clerigo , frayle , ò Judio ,
No lo tengas por amigo.
307. Cobra buena fama ,
Y echate à dormir.
308. Colorada , mas no de fuyo ,
Que de la costanilla lo truxo.
309. Colorada y espeffa ,
Sangre de muestra.
310. Colorado y negro ,
Los colores del infierno.
311. Comadre andariega ,
Donde voy allà vos fallo.
312. Come con el ,
Y guarte del.
313. Come el gato ,
Lo que halla à mal recaudo.
314. Come poco , y cena mas ,
Duerme in alto , y viviras.
315. Comida mediada ,
Cuchillo en vayna.
316. Como costal de carbonero
Malo de fuera , peor dentro.
317. Como criaste tantos hijos ?
Queriendo mas à los mas chicos.
318. Como me crecieron los favores ,
Me crecieron los dolores.
319. Como no riñe tu amo ?
Por que no es casado.
320. Como quer que feja.
Mas perto esta a taverna , que a agreja. *Portug.*
321. Como te heziste calvo ?
Pelo à pelo pelando.

305. Wat doen de Menschen met vijf ving'ren aen een' Hand?
Somtjds eer en profijt, en somtjds schae en schand.
306. Leert u aen Monicken, aen Joden, of aen Papen,
Haer' vriendschap niet vergapen.
307. Een' goeden naem neemt voor uw Wapen,
En gaet gerustjens liggen slapen.
308. Sy blooft gelijk een Roosje,
Maer s' haelt het uyt een Doosje.
309. Voll van Bloed, en voll van Vleisch
Is een Meisjen als ick eisch.
310. Swart en geblooft staet wel,
Maer 't is verw van de Hell.
311. Gevaer, die staegh aen 't loopen zijt,
Waer ick u foeck ick ben u quijt.
312. Eet met den Man,
Maer wacht'r u van.
313. De Katt en rooft noch Vleesch noch Viss,
Dan die niet wel bewaert en is.
314. Eet 's Middaghs weinigh, 's Avonds meer,
Slaept boven, en en vreesf geen zeer.
315. Aen een' goe Tafel wel gefeten,
Een Mesch in schee, is half gegeten.
316. Ghy lijckent allerbest een' ouden Koofsack, Heer,
Van buyten quaed en vuyl, van binnen noch veel meer.
317. Hoe komt uw' Vrouw soo dick en menighmael met Kind?
Door dien ick 't jonght van all' altoos meest hebb bemint.
318. Hoe'ck dieper ben in gunst geraeckt
Hoe 't my meer quellingh heeft gemaect.
319. Waerom en grimt u Meester niet?
Om dat gh' hem ongehylickt siet.
320. Gaet sus of soo te werck,
De Herbergh valt altoos veel naerder als de Kerck.
321. Hoe komt ghy kael van Hoofd en Kinn?
Met nu en dan een haerken min.

322. Como te va Mendo?
Horas llorando, y horas riendo.
323. Como tres con una çapata
Que la que antes se levanta, esta se calça.
324. Compañia de uno,
Compañia de ninguno;
Compañia de dos,
Compañia de dios;
Compañia de tres
Compañia es;
Compañia de quatro,
Compañia del diablo.
325. Comprar caro no es franqueza.
326. Comprar del lobo carne.
327. Comprar tres fardinas,
Y dar cinco fritas.
328. Compuesta no ay muger fea.
329. Con açucar y miel
Los cagajones fabran bien.
330. Con agua passada no muele molino.
331. Con arte y con engaño
Se vive el medio año;
Con engaño y con arte
Se vive la otra parte.
332. Con buen trage
Se encubre ruyn linage.
333. Con cada miembro el officio que convenga,
No hables con el dedo, pues no cofes con la lengua.
334. Condicion de buen amigo,
Condicion de buen vino.
335. Con el Rey me eché,
Mas puta me hallé.

322. Hoe gaet u leven , Mann ?
Met schreyen altemett , met lacchen nu en dan.
323. Soo fiet men 't somtijds gaen ;
Dry Meiskens tot een Schoen , de vroeght' op , treckt hem aen.
324. Gefelschapp maer van een ,
Gefelschapp als van geen ;
Gefelschapp van een meer ,
Gefelschapp van een Heer ;
Gefelschappken van dry ,
Dat heet gefelschapp vry ;
Gefelschapp van twee twee ,
De Duyvel op de been.
325. Keurt alle dingh met onderscheit ;
Dier koopen is geen mildigheit.
326. En loopt niet op een' ydel' hoop ;
De Wolf en heeft geen Vleesch te koop.
327. 't Is meesterlick profijt , ghy mooghter wel op uyt zijn ;
Drie Viskens ingekocht , voor vijf die wel gefruyrt zijn.
328. Noyt sghmen een onschooone Vrouw ,
Als' opgeschickt was foose souw.
329. Met Suycker en met Honigh soud' een Stront
Soet worden in dese Mond.
330. Het Water eens voorby gevloeyt
En maeckt niet dat de Meulen spoeyt.
331. Met kunst en met bedrogh beleeft men 't halve Jaer ;
En met bedrogh en kunst het ander halv' daer naer.
332. Slechten Adel kan men decken
Met goe' Kleeren aen te trecken.
333. Gebruyckt een yeder lit daer toe 't sijn last ontfontgh ,
Spreeckt met de Hand niet , want ghy naeyt niet met de Tongh.
334. Goede Vriend en goede Wijn
Moeten eenerhande zijn.
335. 'k Hebb met den Koningh liggen malle ,
En op een' Hoer is 't uyt gevallen.

336. Con el ojo ni la fé
No me burlaré.
337. Con el palo el bueno se torna mejor,
Y el malo peor.
338. Con el tiempo y con la paja maduran los mesperos.
339. Con escobilla el paño,
Y la seda con la mano.
340. Con esse galgo
Otra liebre has tomado.
341. Con estos polvos
Se hizieron estos lodos.
342. Con favor no te conoceras,
Sin el no te conoceran.
343. Confiessa y paga,
Yrte has mañana.
344. Con guardas y velas
Los cuernos se vedan.
345. Con hierro y con vinagre
Buena tinta se haze.
346. Con la muger y el dinero
No te burles, compañero.
347. Con lo que eres defendido
No lo pongas en poder de tu enemigo.
348. Con lo que sana el Hgado,
Enferma el Baço.
349. Con lo que Sancha sana
Marta cae mala.
350. Con mal anda la casa,
Donde la rueca manda al espada.
351. Con mala persona el remedio
Mucha tierra en medio.
352. Conocerás la locura,
En cantar, jugar y correr la mula.

336. Noch Oogh, noch Trouw en kan yet velen:
Ick will met geen van beiden spelen.
337. Een goed Knecht betert als gh' hem slaet,
Een quade werdt noch eens soo quacd.
338. De Mispel rijpt en werdt haer trecken quijt
In weinigh Stroo en in geen' langen Tijd.
339. De Borstel kan het Laken,
De Hand de Zy schoon maken.
340. Gaet vry uw' oude gangen,
Die Windhond heeft u wel een ander Haes gevangen.
341. Siet hoe men aen verand'ringh raect,
Van dat Stoff is dit Slijck gemaect.
342. In Weelde fietm'er veel gewonnen
Haer selven nauwelicks te kennen;
Soo haest mens' uyt de Weelde fiet,
En kentse weder niemand niet.
343. Gaet te Biechten en betaelt,
Mergen werdt ghy wegh gehaelt.
344. Met Keerffen en goe' wachten
Kan m' hem voor Horens wachten.
345. Neemt Yfer en Azijn,
Daer goeden Int moet zijn.
346. Die met Geld jockt of met Vrouwen,
't Sal hem vroegh of laet berouwen.
347. Het Wapen van uw' kracht
Stelt noyt in Vyands macht.
348. Dat de Lever kan genesen,
Kan de Milt ondienstigh wesen.
349. Dat Claertjen kan genesen,
Kan Maertje schad'lick wesen.
350. Het Huysgefinn en heeft geen' tier,
Daer Spinrock baes is van Rapier.
351. Luyden van Krackeel en Haer,
Veel lands tusschen u en haer!
352. Aen Sangh en Spel en Peerden mennen
Kan m'yder een sijn' sotheit kennen.

353. Consejo de quien bien te quiere ,
Aunque te parezca mal , escrívelle.
354. Contigo duerme , contigo come
Quien te los pone.
355. Contina gotera
Horada la piedra.
356. Contradize al vezino y al criado
Si en prefencia te han lodado.
357. Contra Beon hecho Dama ,
No para pieça en la -tabla.
358. Con viento limpian el trigo ,
Y los vícios con castigo.
359. Con un lobo
No se mata otro.
360. Con un poco de tuerto
Llega el hombre à su derecho.
361. Coração fin arte
No imagina maldade. *Portug.*
362. Coraçõ determinado
No sufre fer consejado.
363. Cornudo foys , Marido :
Muger , y quien te lo dixo ?
364. Correhuela de buen cuero
De ruyn moço haze bueno.
365. Cortesia de boca ,
Mucho vale , y poco costa.
366. Cosa que no se venda
Nadie la siembra.
367. Costumbres y dineros
Hazen hijos Cavalleros.
368. Cozes de Yegua , amores para el Rozin.
369. Crece el Huevo bien batido ,
Como la muger con el buen marido.

353. Al stond u Vrienden raed niet aen,
Stelt hem te boeck, en laet hem staen.
354. Sy eet met u, fy light met u in 't Bedd,
Die u twee tacken op het voorhoofd set.
355. Met langh druppen achter een
Boort de Goot wel door den Steen.
356. Leert noch Gebuer noch Vriend geloven
Die u in 't aensicht derven loven.
357. Wordt een Pion een' Koninginn,
Daer magh geen Schaeckstuck tegen in.
358. Men suyvert met den Wind het Koren van het Kaf,
De Sonden met de Straff.
359. 't Is geen' slagh, een' Wolf te wouden,
Om een' ander' mé te dooden.
360. Soo gaet het met veel saecken,
Men derft wat onrechts doen, om aen wat rechts te raeken.
361. Een Hert van valsche kunsten vry
En hoedt sich voor geen' schelmery.
362. Een Hert dat naer sijn Hoofd wil leven
En lijdt niet dat men 't raed magh geven.
363. Mann, ghy hebt twee Horens aen:
Vrouw, waer weet ghy dat van daen?
364. Een taeje Snel-riem van goed leer
Geeft een quae' jongen een' goe' Leer.
365. Mond-beleeftheit is een kost
Die veel geldt en weinigh kost.
366. En saeyt niet in uw Land
't Saed dat ter Merckt blijft aen de hand.
367. Wat goe' Manieren en wat Geld
Maeckt Sonen Jonckers met geweld.
368. All slaet de schoone Meer,
't En doet den Hengst geen' zeer;
Maer hy verliest te meer.
369. Slaet een Ey wel, het groeyt'er van;
So vaert een' Vrouw by een goed Mann.

370. Cregos, Frades, Pegas e Choyas,
Do à Demo tas quatro joyas. *Portug.*
371. Creio te Bolla, que de poner vienes.
372. Cria corvo,
Y facarte ha el ojo.
373. Cubrios de un paves,
Y de voces no cures.
374. Cuchillo malo
Corta el dedo, y no en el palo.
375. Cú, cú,
Guarda no lo seas tu.
376. Cuentas de beato,
Y uñas de gato.
377. Cuenta tus duelos,
Y dexa los agenos.
378. Cuero es que estiende,
Que no modera, que hiende.
379. Cuervos con cuervos
No se facan jamas los ojos.
380. Curandose los ojos
Nuestro Alcalde enfordecio.
Vee lo que dais,
Y no entiende lo que hablaís.
381. Cuyda bien en lo que hazes,
No te fias de rapaces.
382. Cuyda o ladrão
Que todo os outros taes são. *Portug.*
383. Da à tu hijo mal por mal,
Dexallo has al hospital.
384. Da Dios almendras
A quien no tiene muelas.
385. Da Dios havas
A quien no tiene quixadas.
386. Dadiva de suyn à su dueño parece.

370. Een Paep, een Munnick, met een' Exter en een' Kauw,
De Duyvel gunn ick die Juweelen in sijn' klauw.
371. 'k Geloov' u, Hoentje; dat 's te seggen;
Ick hebb u daer een Ey sien leggen.
372. Sy sien wel toe die Kraeyen queecken,
Die sullens' eerst een oogh nyt steecken.
373. Bedeckt u ghy maer met een' Schild,
En die wil schreeuwen schreeuw' in 't wild.
374. 't Quaed Mess snijdt niet in 't Hout,
Maer in de Hand, die 't houdt.
375. 'k Floor Koeckoeck roepen in der tijd;
Siet toe dat ghy het niet en zijt.
376. Daer spreeckt een als een heiligh vat,
En heeft vast klauwen als een' Katt.
377. Praet van uw' eigen pijn;
Laet yeder een de sijn'.
378. Het Leer is 't dat sich reekt en wijdt,
Maer Hout en kan dat niet, dat splijtt.
379. Daer 's vrede tusschen Dief en Dief, en Guyt en Guyt.
Noyt en pickt d'een Kraey een d'ander d'oogen wyt.
380. Met sijn' quae' Oogen te genesen
Schijnt onse Schout verdooft te wesen,
Hy voelde wel wat ick hem gaf;
Maer wat ik segg, daer weet hy weinigh af.
381. Denckt wat ghy doet so langh ghy hoeft,
Maer en vertrouwt op geen geboeft.
382. De Dief meent, waer hy by is,
Dats' alle zijn als hy is.
383. Soo ghy uw Kind geeft quaed voor quaed,
Denckt dat het naer het Gasthuys gaet.
384. Wat magh God Amandels geven,
Daer de tanden een' begeven?
385. Dien de Tandn meer niet kunnen
Siet men God wel Boonen gunnen.
386. Siet wie u wat gegeven heeft:
De gift gelijckt een diese geeft.

387. Dadivas quebrantan peñas.
388. Dado ruyn quatro manos encoba,
Dos de quien lo da, y dos quien lo toma.
389. Dame donde me affiente,
Que yo harè donde me acueste.
390. Dame trebol con dos hojas,
Darte he moças en que escojas.
391. Date buena vida,
Temeras mas la cayda.
392. Da y ten,
Y auras bien.
393. De al Dios me vengue,
Que del pastor agua y nieve.
394. De amigo reconciliado
Guarte como del diablo.
395. De baxo de la manta,
Tanto vale la prieta como la blanca.
396. Debaxo del buen fayo
Està el hombre malo.
397. De Bezerro parece el Buey quel ha de fer.
398. De bobos y bobas
Se hinchan las bodas.
399. De cofario à cofario no se llevan fino los barriles.
400. De cuyo pan comemos.
401. Dedo de espada, palmo de lança,
Es gran ventaja.

387. Gaven sonder spreken
Konnen Rotfen breken.
388. Een' quae' Gift kan vier handen krencken,
Twee diese nemen en twee and're diese schencken.
389. Geeft m' een' Stoel daer ick op rust;
'k Weet waer te leenen als 't my lust.
390. Thoont my een Klaverblad van tween, ick sal u thoonen,
Waer ghy een Meisjen mooght verkiesen uyt veel' schoonen.
391. Hoe ghy liever Leven leeft,
Hoe ghy meer voor vallen beeft.
392. Leert geven en houden,
Soo blijft ghy behouden.
393. Ick hebb geen recht van Wraeck;
Van wie 't zij; 't is Gods saeck:
Moet ick my van een' Herder wreken,
Mijn Hoofd is daerom niet te breken,
Dat laet ick Sneeuw en Regen doen,
Die fullen 't wel te degen doen.
394. Soo u de Duyvel niet en dient,
Wacht u van een' versoenden Vriend.
395. Onder Coiffe en onder Huyck,
Meeft al eenerhande puyck;
Offe bruyn is, offe blanck is,
't Is soo breed schier als het lanck is.
396. Daer schuyt wel onder een goed Kleed
Een Boofwicht, datmen 't niet en weet.
397. Men fiet haest aen een Kalf sijn wesen,
Wat dat het voor een Oss sal wesen.
398. Die op de Feest de Bruyd het Huys af winnen,
Zijn Sotten en Sottinnen.
399. Een Roover die een' Roover heeft verwonnen,
Voor all' sijn' buyt en krijght niet als de Tonnen.
400. Diens Brood ick breeck,
Diens lof ick spreeck.
401. Een duym-breed op 't Rapier, een' hand-breed op de Lans,
Is in 't gevecht een' groote kans.

402. De donde foys, Cavallero ?
De la tierra de mi muger.
403. De do scan y no pon,
Presto llegan al hondon.
404. De dos Cofres que tenia el requebrado
El uno se dexò abierto, el otro le han decertajado.
405. De espacio piensa,
Y obra à priessa.
406. De esta parte de mi bolsa
Me quiere bien my Señora.
407. De fuera viendrà,
Quien de casa nos echarà.
408. De gran coraçon el sufrir,
Y de gran seso el oyr.
409. De grandes fuegos
Chicos los graneros.
410. De gran rio gran pez:
Mas no te ahogues alguna vez.
411. De hambre à nadie vi morir,
De mucho comer cien mil.
412. De hombre jugador,
Y de lite con tu mayor.
413. De hombre mal barbado,
Y de viento acanalado.
414. De hombre que no habla,
Y de can que no ladra.
415. De hombre reçongador,
Nunca buena labor.
416. De la ensalada y de la casada
Dos bocados y dexarla.
417. De la mala Muger te guarda,
Y de la buena no fies nada.
418. De la mano à la boca
Se pierde la fopa.
419. De la Mar la Sal,
De la Muger mucho mal.

402. Van waer zigt ghy, brave quant?
Van mijn' Huysvrouws Vaderland.
403. Daerm' uyt-tapt en niet in en giet,
Daer gaet het vaetjen haest te niet.
404. Twee Koffers hadd een Vent van Amoureuſen kopp,
't Een liet hy open ſtaen, het ander brack m' hem op.
405. Alle dingen op ſijn' paſſ;
Denckt wat langh, en doet wat raſſ.
406. Daer mijn Beursjen hanght op zy,
Houdt mijn Wijfjen meest van my.
407. Sy komen ons van buyten
Die ons ten huysfe uyt ſluyten.
408. Die wel lijdt, is een moedigh mann,
Een kloeckert, die wel hooren kan.
409. Groote Vieren aen den Haerd,
Kleine Schueren voll gejaert.
410. In groot water groote Viſſen:
Paſt maer niet uw' grond te miſſen.
411. Van eten rakender veel duyſenden ter dood:
Van hondert duyſenden niet een van hongers-nood.
412. Ontfiet de lieden die veel ſpelen,
En met uw meerder te krackeelen.
413. Schouwt mannen-volck dat ſlecht gebaerd is,
En Wind die door een ſpleet vergaert is.
414. Weeſt op uw' hoed', 't is ſorghlick om te gaen
Met Menſch of Hond die geen geluyd en ſlaen.
415. Een Knecht die grommelt en ſuer ſiet.
En is de beſte Dienaer niet.
416. Laſt gh' uw' getroude Vrouw of een Salaetjen aen:
Twee beetjens, en niet meer; en daer mé laetſe ſtaen.
417. Wacht u ſeer voor quade Vrouwen,
En, van goede te betrouwen.
418. Van de Hand af tot den Lipp,
Heeftmen altemet wel ſlipp.
419. Gelijck Sout uyt See-water ſpruyt,
Soo geeft de Vrouw de hoosheit uyt.

420. Delante perros y gatas,
Detras como hermanos.
421. De la nuez el higo
Es buen amigo.
422. De la nieve ni cozida ni majada
No facaras fino agua.
423. Del agua mansa te guarda,
Que la rezia presto fe passa.
424. De la puta y paño pardo.
Mejor es lo mas barato.
425. Del ayrado un poco te desvia,
Del callandriz toda tu vida.
426. Del dicho al hecho
Ay gran trecho.
427. Del embudo
Por entrar està el agudo.
428. Del fuego te guardaras
Y del mal hombre no podras.
429. De lexos viene el agua al Molino.
430. Del mal lo menor.
431. Del mal que hizieris no tengas testigo,
Aunque sea tu amigo.
432. Del mal que hombre teme
De este muere..
433. De lo contado
Come el lobo.
434. De los ruydos guarde
No seras testigo ni parte.
435. Del pan de mi Compadre
Buen catico à mi ahijado.
436. De los sueños
Ni creas malos ni buenos.

420. Voor sien ick 't volck sich vatten
 Als Honden doen en Katten,
 Van achter foet en fijn
 Als Broeders kunnen zijn.
421. De Vijgen en de Noten
 Zijn goede Lands-genoten.
422. Of ziet de Sneeuw, of doetse stampen,
 Daer komt maer Water uyt en dampen.
423. Van 't stille Water wacht u vry;
 Het loopende gaet haest verby.
424. Van Hoeren en van as-graeuw laken
 't Best, daer men best koop aen kan raken.
425. Voor toornigh volck weest somtijds bangh,
 Voor Swijgers all uw leven langh.
426. Lange mijlen leggen
 Tusschen Doen en Seggen.
427. Die 't scherp end van den Trecht
 In 't Vat steekt, neemt het recht.
428. Voor Brand bewaert men licht sijn vell,
 Maer voor een' Booswicht niet soo wel.
429. 't Water komt al verr' van daen,
 Dat den Molen om doet gaen.
430. 't Is altijd winst,
 Van 't quaed het minst.
431. En denckt geen' Vriend soo goed,
 Dien ghy getuyge neemt van 't quade dat ghy doet.
432. Het quaed daer yemand meest voor vreeft,
 Is menighmael sijn' Dood geweest.
433. Gaet op 't getal niet liggen slapen;
 De Wolf eet wel getelde slapen.
434. En wilt noyt Vechtelingen by zijn,
 Wilt ghy Getuyge noch Party zijn.
435. Van mijn Gevaers Brood aen mijn Pill,
 Een stuck soo groot als hy self wil.
436. Goed' of quade, hoese komen,
 Stelt noyt geen geloof in droomen.

437. Del Soldado que no tiene capa,
Guarda tu vaca.
438. Del traydor haras leal
Con buen hablar.
439. De luengas vias
Luengas mentiras.
440. Del viejo
El confejito.
441. Dè me Dios marido rico,
Si quiera sea borrico.
442. De mi digan,
Y de mi pidan.
443. De moça adevina,
Y de Muger Latina.
444. De moço rezador,
Y de viejo ayunador
Guarde Dios mi capa.
445. De noche à la vela
La burra parece donzella.
446. De official nuevo
Y Barbero viejo.
447. De Padre santo hijo Diablo.
448. De paja ò de huevo.
Mi vientre lleno.
449. De persona señalada,
Y de Muger dos vezes casada.
450. De potro farnoso
Buen cavallo hermoso.

437. Weest op u hoê,
En wacht u Koe
Voor een beroyt Soldaet,
Die sonder Mantel gaet.
438. De Tongh die liefelick wel spreken kan,
Maeckt een Verrader tot een eerlick Mann.
439. Van veel gefwets niet veel verheugens,
Van lange Reifen lange Leugens.
440. Van den Ouden
Raed behouden.
441. Of hy een' Ezel wat gelijk is,
God gev' my maer een' Mann die rijk is.
442. Laetf' haer' lust met seggen boeten,
Die mijn' aelmoes eischen moeten.
443. Den Hemel stae ons by, daer Meisjens kundigh zijn
In Konst van Waerfeggen en Vrouwen in Latijn.
444. Voor een' jong' Bidder en een' ouden Vaster
Houd' ick mijn' Mantel meestendcel wat vaster.
445. 't Is by de Kaers noch meer noch min,
Een Joffer of een' Ezelinn.
446. Den Hemel will' den goeden
Tot aller tijd behoeden,
Van een' nieuw' Officier,
En van een' oud' Barbier.
447. 't Beurrt dat een Vaer die heiligh leeft
Een' Duyvel tot een Soontjen heeft.
448. Het zij met Hoy
Het zij met Stroy,
Hebb ick mijn' meugh gekregen,
Aen 't Voer is niet gelegen.
449. Weest op uw' hoê voor een geteeckent Mann,
En voor een' Vrouw die tweemaal trouwen kan.
450. Is 't Veulen schorft en weinigh waerd,
Noch werdt het wel een indigh Paerd.

451. De quien no nos deve nada ,
Buena es una hava.
452. De quien pone los ojos en el fuelo ,
No fies tu dinero.
453. De quien se duerme ,
Su hazienda lo siente.
454. Da rabo de puerco nunca buen virote.
455. Derramar la harina ,
Y allegar la ceniza.
456. De ruyn à ruyn , quien acomete vince.
457. De ruyn madera
Nunca boa estela. *Portug.*
458. De ruyn paño
Nunca buen fayo.
459. Descuelga al ahorcado ,
Que el despues te ahorcara à ti.
460. Despues de beber
Cada uno dize su parecer.
461. Despues del manjar
Se come el cuchar.
462. Despues de rapar ,
No ay que trasquilar.
463. Despues que la casa es hecha
La dexa.
464. Des que la paja en el pajar ,
Viejas à hilar.
465. Des que naci llore ,
Y cada dia nace porque.
466. Des que vestidos nos vimos ,
No nos conocimos.
467. Destron el consejo ,
La lengua el ciego.
468. De tales bodas tales tortas.

451. Die meer niet als een' Boon en geeft,
En is niet schuldigh, is bekeeft.
452. Een' Mann die altoos neerwaert siet
Betrouwt uw Capitaeltje niet.
453. Die luy blijft leggen op sijn nest,
Sijn Capitaeltje voelt het best.
454. Noyt goe Pijl sonder bocht
Uyt Verckens Steert gewrocht.
455. Hy werdt het, of hy is beroyt,
Die d'Asch vergaert en 't Meel verstroyt.
456. Twee quade tegen een gestelt,
Die eerst toe slaet behoudt het veld.
457. Van een quaed hout
Noyt goede bout.
458. Van eenen lapp quaed Laecken
Is noyt goed Kleet te maecken.
459. Hebt gh' een' gehangen mann verlost,
Hy soud' u hangen als hy kost.
460. Is 't wijntjen in,
Elck seght sijn' sinn.
461. Ten einde van de Sopp
Gaet oock de Lepel op.
462. 't Is een' goe' les voor groote Heeren,
Na 't schrappen valt'er niet te scheeren.
463. Van dat het nieuw huys is gemaect,
Siet toe dat ghyder uyt geraect.
464. Het Stroo is binnen;
Ouw' Wijfs, aen 't spinnen.
465. In mijn' geboort liet ick mijn schreyen hooren,
De reden werdt noch alle daeghs geboren.
466. Wy kregen Kleeren om de Lenden,
Soo quam het datw' ons niet en kenden.
467. De Tongh is als een Blind' op straet,
Die haer geleidt heet Goede raed.
468. Sulcke Waer nyt sulcke hoecken,
Sulcke Feeften, sulcke Koecken.

469. De tales polvos
Tales lodos.
470. De tu amigo y de tu enemigo
El dinero en tu bolsico.
471. De tu muger y de tu amigo experto
No creas fine lo que supieras de cierto.
472. Deudas tienes y hazes mas?
Sino mentiste, mentiras.
473. Deve algo para Pasqua,
Y hazerse te ha corta la Quaresma.
474. De un hombre necio
A vezes buen consejo.
475. Dexa la fuente por el arroyo,
Penfaras traer agua, y traeras lodo.
476. Dexe à tu casa, y vente à la mia,
Y auras mal dia.
477. Dexemos Padres y Abuelos,
Y por nos otros seamos buenos.
478. Dexe obrero en viña,
Y fuyme en letania.
479. Dezid, Maestro, nacerà pelo?
Oxalà cuero.
480. Dezir y hazer, no es para todos hombres.
481. Di à tu amigo tu secreto,
Y tenerte ha el pié en el pescueço.
482. Dichosa aquella casa
Que no tiene mas de uno que gasta.
483. Dile que es hermosa,
Y tornarse ha loca.
484. Dime con quien iras,
Dozirte he lo que haras.
485. Di mentira,
Y facaras verdad.

469. De Papp en 't Meel zijn all' gelijk,
Van sulcken Stoff komt sulcken Slijck.
470. Van uw' Vyand, van uw' Vriend,
Geld in handen als 't u dient.
471. Soo van uw' Vrouw, als van uw' Vrind
Gelooft all dat ghy waer bevindt.
472. Hebt ghy schulden die vermeerren?
Looght ghy noyt; ghy sult het leeren.
473. Soo ghy te Paefchen schuldigh zijt,
De Vasten valt geen lange tijd.
Hebt Geld te Paefchen uyt te tellen;
U sal geen lange Vasten quellen.
474. Uyt slechten praet
Wel goeden raed.
475. Die tot het Beecksken gaet, en niet daer 't Beecksken spruyt:
En haelter niet als slijck, in plaets van water, uyt.
476. Verlaet uw Huys en komt in 't mijn;
Ghy sulter niet seer lustigh zijn.
477. Laet ons niet fier op Vaer of Grootevaer of Oom zijn;
De rechten Adel is, soo wy maer selver vroom zijn.
478. Ick liet volck in mijn werck,
En gingh self naer de Kerck.
479. Wat seght ghy, Meeſter, salder Haer op komen?
Waer 't maer het vell, het waer goed mé genomen.
480. Doen all wat men seggen kan
Is geen werck voor alle mann.
481. Een Vriend die gh' u geheim gelooft
Straet met de Voeten op uw Hoofd.
482. Het Huys is wel beheert,
Daer maer een in verteert.
483. Prijft een' Vrouw haer' schoone kaken,
Wilt gh'er een Sottinn af maken.
484. Seght my met wien ghy omme gaet,
'k Sal seggen wat ghy doet en laet.
485. Spreekt een' Loogen, wilt ghy maecken
Aen de Waerheit te geraecken.

486. Dinero olvidado
No ha merced ni grado.
487. Dineros de avaro
Dos vezes van al mercado.
488. Dinero, feño y lealtad, meno es de lo que se cree.
489. Dios me deè contienda,
Con quien me entienda.
490. Dios es que sana,
Y el medico lleva la plata.
491. Dios no se quexa,
Mas lo fuyo no le dexa.
492. Di tu razon,
Y no señales autor.
493. Dixo la leche al vino:
Bien feais venido, amigo.
494. Dixo la farten à la caldera,
Torte allà cul negra.
495. Dixo lo loco,
Mas no à fordo.
496. Dizen en Roma,
Que le dama hile, y coma.
497. Dizen las viejas,
No te vistas de pellejas.
498. Dizente que eres bueno,
Mete la mano en tu feno.
499. Dize o refrão,
La vanos pes do quer o coração. *Portug.*
500. Doblada es la maldad,
Que es so vela de amistad.
501. Do falta dicha,
Por de mas es diligencia.
502. Do el maravedis se dexa hallar,
Otra debes alli buscar.
503. Do entra beber,
Sale faber.

486. Wilt gh' uw eigen Goed vergeten ;
'k Sal 't u niet eens danck sien weten.
487. 't Geld van een gierigh hert
Gaet tweemaal aen de Mert.
488. Geld en Verstand en menschen Trouw,
Veel minder dan men dencken souw.
489. God gev' my in proces te treden
Met lieden van verstand en reden.
490. God is 't die de geneefingh geeft,
De Doctor, dieder Geld af heeft.
491. God doet geen' klachten diemen hoort,
Maer houdt wel dat hem toebehoort.
492. Seght vrylick uw bescheit,
Maer niet wie 't heeft geseit.
493. De Melck sprack tot den Wijn,
Vriend ghy moet welkom zijn.
494. De Pann sprack tot den Ketel, fy,
Wat doet het swartgat hier by my ?
495. Een Geck sprack alle dese woorden,
Maer 't was geen doove diese hoorden.
496. Te Roomen weetmer van,
Spint eerst, Vrouw, en eet dan.
497. 't Is een seggen van ouw' Wijven,
Houdt de pelsen van uw' lijven.
498. Men houdt u voor een eerlick man :
Hand over Hert, wat isser van ?
499. Het oude waere Spreeck-woord feit,
De Voeten gaen daer 't Hert haer leidt.
500. De Boosheit is een dobbel quaed,
Die onder schijn van Vriendschapp gaet.
501. Als 't Geluck niet med' en doet,
Helpter Neerstigheit noch Spoed.
502. Daer eene Duyt sich vinden laet,
Soeckt of die een' alleenigh gaet.
503. Wijn in de huyd,
Veritand, daer uyt.

504. Dolor de muger muerta
Dura hasta la puerta.
505. Donde ay hijos,
Ni parientes ni amigos.
506. Donde buenas ollas quiebran,
Buenos cascós quedan.
507. Donde el loco se perdió
El buen seso aviso cogió.
508. Donde muchos mean, lodo hace.
509. Donde no ay honor,
No ay dolor.
510. Donde una puerta se cierra, otra se abre.
511. Donde vayas,
De los tuyos ayas.
512. Do no ay humo,
No ay bien ninguno.
513. Do no ay verguença,
No ay virtud buena.
514. Dò no està el Rey, no le hallan.
515. Do que hago,
Desso me cato.
516. Dormirè, dormirè,
Buenas nuevas hallerè.
517. Dos adevinos ay en segura,
El uno esperiencia y el otro cordura.
518. Dos aves de rapina
No tienen compaña.
519. Dos buenos callos me han nacido,
El uno en la boca, el otro en el oydo.
520. Dos gallinas y un gallo
Comen tanto como un cavallo.
521. Dos malas cenas en un vientre caben.

504. Tot de Poort toe duert de rouw,
Van een' overleden Vrouw.
505. Meest sult ghy 't soo bevinden,
Veel Kind'ren weinigh Vrinden.
506. Die goede Potten breken kan,
Behoudt'er goede Scherven van.
507. 't Was daer sich een Geck verliep,
Daer de Wijse raed uyt schiep.
508. Daerder veel pist te gelijck,
Werdt het Sand wel haest tot Slijck.
509. Daer geen eer en is,
Daer geen zeer en is.
510. Daer een' Deur werdt toe gadsen,
Sal een' ander' open gaen.
511. Waer henen ghy u wendt en gaet,
Maeckt dat ghy met bekenden gaet.
512. Daer 't niet en roockt
Wert niet gekoockt.
513. De Schaemt' om veer,
Geen' Deughden meer.
514. Daer de Koningh niet en is,
Loopen alle foeckers miss.
515. 't Is genoegh als ick my hoé,
Voor het gen' ick selver doe.
516. De Luyaert seght, 'k will slapen gaen,
Goe tijdingh komt van selver aen.
517. Vertrouwt twee Waerfeggers in all nw onderwindingh,
Den eenen heet Vernuft, en d'ander Ondervindingh.
518. Roof-vogels zijn noch vrinden,
Noch veel by een te vinden.
519. Twee goede Eelten heb ick daer tek hoor,
Een in mijn' Mond, het ander in mijn Oor.
520. Tot een paer Hoenders en een' Haen
Gaet all dat aen een Paerd kan gaen.
521. Twee slechte Mael-getijden,
Kan eene Maegh wel lijden.

522. Do va mas hondo el rio,
Haze menor ruydo.
523. Do vence el gasto al provecho,
Dad el trato por deshecho.
524. Do viejos andan,
Moços no agradan.
525. Dueña que mucho mira,
Poco hila.
526. Duerme a quien duele,
Y no duerme quien algo deve.
527. Echa estiercol y palomina al pan,
Que las tierras te lo pagaran.
528. Echar soplas y sorber,
No puede todo fer.
529. Echate à enfermar,
Veras quien te quiere bien, y quien te quiere mal.
530. Echate en tu cama,
Y piensa en lo de tu casa.
531. Echa tierra sobre tierra,
Y veràs el pan que lleva.
532. El Alguazil y el Sol
Por do quiera son.
533. El amor de los asnos
Entra à cozes y à bocados.
534. El amor y la guadaña
Quieren fuerça y quieren maña.
535. El asno y la muger
A palos se han de vencer.
536. El avariente rico
No tiene pariente ni amigo.
537. El avaro
Quanto mas tiene està mas menguado.
538. El bien ganar
Haze el bien gastar.

522. Daer de Wat'ren diepste gaen
Komt het minst gerucht van daen.
523. Daer teeringh boven neeringh gaet,
Weet dat de saeck op 't vallen staet.
524. Daer d'oude lieden geerne gaen,
En staet het jonge li'en niet aen.
525. Maeckt een end van krullen, Neel,
Die veel spiegelt, spint niet veel.
526. Men slaept wel met een weinigh pijn,
Maer met veel schulds en wil 't niet zijn.
527. Mest uw' Terw met Duyven-mest,
't Land betaelt het all in 't lest.
528. 't En kan niet zijn, de mann moet rasen,
Die teffens suygen will en blasen.
529. Gaet liggen in uw' Bedd van Sieckt' of van Verdriet.
Ghy sult haest weten wie uw Vriend is, en wie niet.
530. Te bedd', en overlaet
Wat dat uw huys aen gaet.
531. Brengt Aerd op Aerd, ghy sult vernemen,
Hoe dat de Brood-korf toe sal nemen.
532. Men vindt aen alle kanten
De Sonn, en Schouts Trauwanten.
533. Ezels minn begint met smijten,
En met bijten.
534. Tot het minnen en het winnen.
Groot geweld en kloecke finnen.
535. Lange ooren, lange rocken,
Moet men meesteren met stocken.
Men moet Ezelen en Vrouwen
Bey met Stocken onder houwen.
536. Die gierigh is en rijck
Heeft Vriend noch Vriends gelijck.
537. Hoe de gierige meer heeft,
Hoe hy meer in armoe leeft.
538. Op wel geneeren
Past rustigh teeren.

539. El bien ò el mal
A la cara fal.
540. El bobo si es callado
Por fefudo es reputado.
541. El buen pagador heredero es de lo ageno.
542. El buen Soldado
Sacalo del arado.
543. El campo fertil
No escanfandose torna esteril.
544. El caracol, por quitar de enojos,
Por los cuernos treco los oja.
545. El caudal de tu enemigo
En dinero lo veas.
546. El cebo es el que engaña,
Que no el pescador ni la caña.
547. El Cierço tres dias dura,
Y si el corre al troto mas de à ocho.
548. El conejo y la perdiz
Tienen un mismo paraxil.
549. El coraçon dañado no se puede ayudar.
550. El dar limofna
Nunca mengua la bolsa.
551. El deffeo
Haze hermofo lo feo.
552. El dia de calor
Effe te arropa mejor.
553. El dia que no me afeytè
Vino à mi casa quien no panfè.
554. El dinero
Haze el hombre entero.
555. El dolor de la muela
No le fana la vihuela.

539. Het goed en 't quaed
Blijckt aen 't gelaet.
540. Een Geck, indien hy swijgen kan,
Gaet uyt voor een verflandigh Mann.
541. Die goe' betalingh doet
Be-erft een anders goed.
542. Schort het u aen een goed Soldaet,
De Ploegh is 't daer hy achter gaet.
543. Het Land dat vett en vruchtbaer is,
Soo 't niet en rust, soo draeght het miss.
544. De Slack, om 't suer gesicht van quelligh t' overkomen,
Heeft voor twee Oogen een paer Hoornen aengenomen.
545. Dien ghy voor uw' Vyand telt,
Wenscht hem al sijn goed in Geld.
546. 't En is noch Hengel-roe, noch Visscher die 't beschickt,
't Bedrogh is in het Aes, daer 't Visken aen verstickt.
547. Dry dagen duren Noorde Winden,
Wanneerse haer geweld ontbinden,
Maer blasen sy met all' haer' macht,
Soo duren'er wel meer als acht.
548. Het Konijn en het Patrijs
Sautmen all op eene wijs.
549. De wond in 't Hert gegaen,
Daer is geen helpen aen.
550. Van aelmoes diemen doet
En mindert Bors noch Goed.
551. De Lust maect schoon en friss
Dat vuyl en leelick is.
552. Is 't heel warm weer,
Kleedt u te meer.
553. 't Opschicken quam my juist niet eens in mijn gedachten,
Als ick Volckt' mijnent kreegh, daer op ick niet en wachten.
554. De Penningh maect
Den Mann volmaect.
555. Men kan geen Tanden heelen.
Met Luyten en met Veelen.

556. El escarmentado
Busca el vado.
557. El estiercol no es santo,
Mas dõ cae haze milagro.
558. El Físico que bien cura
Finado el paciente le dexa sin calentura.
559. El Frayle que pide pan
Carne toma si 'se la dan.
560. El fuego y el Amor
No dizen, vete à tu labor.
561. El galgo à su paso camina mas,
El gosque trotando quedase atras.
562. El golpe de la sarten,
Aunque no duele, tifta.
563. El harto del ayuno
No tiene cuydado ninguno.
564. El favo es dulce,
Mas pica el abeja.
565. El hijo sabe,
Que conoce à su padre.
566. El hijo borde y la mula
Cada dia hazen una.
567. El hombre bueno
No sube en lecho ageno.
568. El hombre es el fuego,
La muger la estopa,
Viene el diablo y sopla.
569. El hombre mancebo,
Perdiendo gana feso.
570. El hombre rico
Con la fama casta el hijo.
571. El huesped y el pece,
A tres dias hiede.
572. El humo, y la muger, y la gotera.
Echan el hombre de su casa fuera.

556. Die 't verdrincken is outkomen,
Past op 't ondiep van de Stroomen.
557. De Miss en is geen' heiligheit,
Maer doet mirakel waerfe leit.
558. De cure is goed, den Doctor komt de eer,
De Mann is dood, hy voelt geen' Kortse meer.
559. Indien de Monick bidt om Brood,
Hy neemt wel Vleesch in tijd van nood.
560. De Liefd' en seght noyt, noch het Vyer,
Past op uw werck en gaet van hier.
561. De Wind-hond op sijn pass, leght meer weghs af,
Dan 't Joffer-hondeken doet op sijn' draf.
562. All doense niet veel zeer de slagen van de Pann,
Het Vell versenght en kister van.
563. Die wel gevoedt en voll is,
Past op geen' Vriend die holl is.
564. Honighraed werdt foet gesmaect,
Maer de Bie steeckt die hem maect.
565. Het is de kloeckste Soon die leeft,
Die kenniss van sijn' Vader heeft.
566. Van den Muyl en 't Bastaert kind,
Alle daegh een' nieuwe quint.
567. Die op sijn' eere lett
Blijft van een anders bedd.
568. De Mann kan voor het Vyer, de Vrouw voor 't Vlass uyt gaen;
Dat blaest de Duyvel aen.
569. Verliest een Jonghmann van sijn Geld,
Hy wordter wijs af met geweld.
570. Een mann die wordt voor rijk gebouwen,
Kan met dien naem sijn' Soon uyt trouwen.
571. Weet dat de Gast, en dat de Viss
Den derden dagh aen 't sincken is.
572. De Roock, de Vrouwen, en de Gooten,
Zija 't die de Mans ten huys uyt stooten.

573. El jarro nuevo
Primero bebe que su dueño.
574. El juego.
Poco y bueno.
575. El ladrón de la aguja al huevo,
Del huevo al buey, del buey à la borca.
576. El lobo dò halla un cordero
Busca otro.
577. El lobo no come lo que quiere,
Sino de lo que por su pie oxere.
578. El lobo pierde los dientes,
Mas no las mientes.
579. El lobo viejo à la tarde ahulla.
580. El loco en la frente trae el cuerno,
Y el cuerdo en el seno.
581. El loco por la pena es cuerdo.
582. El mal cobrador
Haze mal pagador.
583. El mal de ojo
Curarle con el codo.
584. El mal entra à braçadas,
Y sale à pulgaradas.
585. El malo al bueno enoja,
Que al malo no oña.
586. El mal que de tu boca sale,
En tu seno se cae.
587. El mal tiene consorte,
Y el bien no ay quien lo soporte.
588. El marido antes con un ojo
Que con un hijo.

573. De nieuwe Kruyck is eer
Aen 't drincken als haer Haer.
574. Wilt ghy dat ick speel?
Goed Spel, en niet veel.
575. Eerst van de Naelde tot het Ey,
Van daer aen 't Osken in de Wey,
Van 't Osken hoogh en droogh gehangen,
Dat zijn der Dieven eigen' gangen.
576. De Wolf foeckt noch een Lamm,
Daer hy het eerste nam.
577. De Wolf en eet niet all wat hy wel geeren at,
Hy eet maer wat hy vatt.
578. De Wolf verliest sijn' tanden wel,
Maer blijft van aerd all even fell.
579. Een oude Wolf die quaed is,
En huylt niet dan als 't laet is.
580. De Sott pronckt met sijn Hoornen als een Hert,
De Wijse draeght' onzichtbaer in sijn Hert.
581. Door de straffe die wat raecht
Werden Gecken wijs gemaect.
582. Die 't qualick weet te halen,
En sal noyt wel betalen.
583. Men meestert een quaed Oogh
Best met den Elleboogh,
584. Het Ongeluck komt met arm-vollen aen,
Met klein' hand-volletjens siet men 't vergaen.
585. De boof' helpt goeden in 't verdriet;
Maer sijns gelijck en derft hy niet.
586. 't Quaed dat uw' Mond ontschoot,
Valt in uw' eigen Schoot.
587. De Quellingh raecht met troosten uyt den weegh,
Maer Voorspoeds-pack draeght niemand niet ter deegh.
588. Wewenaers zijn meer bemint
Met één Oogh als met één Kind.

589. El mas ruyn del apellido
Porfia mas por ser oydo.
590. El mejor lance de los dados
Es no jugallos.
591. El melon y la muger
Malos son de conocer.
592. El melon y la muger,
Por el rabo se han de conocer.
593. El mentir no tiene alcavala,
Y por effo lo usan todos tanto.
594. El moço no ha la culpa
Que la moça se lo busca.
595. El moço y el amigo
Ni pobre, ni rico.
596. El mucho comer,
Trae poco comer.
597. El mur que no sabe mas de un horado,
Presto le toma el gato.
598. El niño por su bien llora,
Y el viejo por su mal.
599. El nogal y el villano
A palos hazen el mandado.
600. El Oficial
Tiene officio y al.
601. El pan caliente,
Mucho en la mano y poco en el vientre.
602. El pan comido,
La compañia defecha.
603. El pece fresco,
Gastale presto,
Y habiendo crecido
Tu hija, con marido.
604. El pelo muda la raposa,
Mas el natural no despoja.

589. De boofte van 't getal
Is ruchtighfte van all',
En breekt een yeders ooren
Om dat m' hem aen fou hooren.
590. De beste Teerlingh - worp van velen,
Is, met geen' Teerlingen te spelen.
591. Meloenen en Vrouwen
Zijn qualick te schouwen.
592. Die een' Vrouw keuren will, of een' Meloen,
En kan 't niet beter als by 't fteert-ftuck doen.
593. Van de Logen gaet geen toll af,
Daerom iffer 't Land foo voll af.
594. 't Is de fchuld van 't Knechtjen niet,
Dat het Meifken naer hem fiet.
595. Weet dat u Knecht of Vriend
Noch arm noch rijck en dient.
596. Over - afers moeten 't weten,
Van veel eten komt niet eten.
597. De Muys die maer een gat en kent
Is van de Katt haeft overrent.
598. 't Kind krijt om 't goede dat men 't deé,
Ouw' lieden krijten om haer weé.
599. De Boeren en de Note - boomen
Zijn beft met stocken t' overkomen.
600. Hebt gh' een Officie t' uwer eer,
Gh' hebt een Officie, en wat meer.
601. Nieuw backen Brood all heet all warm,
Veel in de Hand, niet in den Darm.
602. Daer 't Brood is op gegaen,
Is 't heel gelagh ontdaen.
603. Eet op, en haeft u wat met verfchen Viss,
En met uw Dochter, foofe houwbaer is.
604. Al wiffelt fchoon de Voss fijn Vell,
De Voffen aerd blijft evenwel.

605. El perczoso
Siempre es menesteroso.
606. El perro del herrero duerme à las martilladas,
Y despierta à las dentelladas.
607. El perro del hortolano,
Ni come las vergas, ni las dexa comer al estraño.
608. El perro viejo no ladra en vano.
609. El perro viejo
Si ladra, da concejo.
610. El peso y la medida,
Sacan al hombre de porfia.
611. El pié del duque estiercol es para la heredad.
612. El poco hablar es oro,
Y el mucho es lodo.
613. El que adelante no mira,
Atras se halla.
614. El que amenaza el cavallo,
En dos maneras le haze malo.
615. El que aprende
I.o que no entiende,
Ya me entiende.
616. El que come las duras,
Comera las maduras.
617. El que dos liebres caça,
Algunas vezes toma la una,
Y muchas ninguna.
618. El que es enemigo de la novia,
Como dirà bien de la boda?
619. El que està en el lodo
Queria meter à otro,
620. El que fue Monazillo, y despues Abad,
Sabe lo que hazen los moços tras el altar.

605. Een luye lege Geck
Leeft altijd in gebreck.
606. Op 't hamer-klassen slaept des Suits Hond aller best,
Het klapper-tanden maeckt hem wacker in sijn neff.
607. Soo doet des Thuynmans Hond;
Hy magh geen Kool, en houdt' een ander nyt den mond.
608. Koopli'en by nacht, past dat ghy voor u fiet,
Een ouden Hond bast nemmermeer om niet.
609. 't Geluyd dat oude Honden slaen,
Is als een raed van goed vermaen.
610. Met Maten en Gewichten
Is alle scheel te slichten.
611. Geen miss foo goed,
Als 's Land-Heers voet.
612. Weinigh praets is Gouds gelijk,
Veel en is niet meer als slijck.
613. Die niet voorwaerts nyt en fiet,
Blijft te rugg en voordert niet.
614. Die 't Peerd dreight en niet en slaet,
Doet het tweederhande quaed.
615. Die altoos leert en noyt en vatt,
Die vat wel hoe ick 't meen, en wat.
616. Die 't suer en onrijp eten moet,
Sal weer genieten 't rijp en foet.
617. Die naer twee Hasen
In 't Veld will rasen,
Vanght somtijds eenen,
En veeltijds geenen.
618. Die sich van de Bruyd will wreken,
Kan hy wél van 't hylick spreken?
619. Die gevallen light in 't slijck,
Wenscht een ander sijns gelijk.
620. Die Monick is geweest, en werdt een Abt daer naer,
Weet wat de Monicken doen achter den Altaer.

621. El que gana el real,
Así le ha de gastar.
622. El que ha de besar el perro en el culo,
No ha menester limpiarse mucho.
623. El que la cujugada ha de matar,
Bien de mañana se ha de levantar.
624. El que ley establece,
Guardar la deve.
625. El que lleva la renta,
Adobe la venta.
626. El que mal escupe, dos vezes se alimpia.
627. El que no duda,
No sabe cosa alguna.
628. El que no se mide,
La medida se mete en el.
629. El que no tiene casa de fuyo,
Vezino es de todo el mundo.
630. El que paga o que deu,
O que resta e feu. *Portug.*
631. El que parte
Toma la mejor parte.
632. El que pierde,
Ingara si el otro quiere.
633. El que pone à juego sus dineros,
No ha de hazer cuenta dellos.
634. El queso pesado,
Y el pan liviano.
635. El que tarda en dar lo que promete,
Del prometido se repiente.
636. El que tiene texado de vidra,
No tire piedras à su vezino.
637. El Rey va do puede,
No do quiere.
638. El rio passado,
El santo olvidado.

621. Die 't Reaeltjen kan verdienen ,
Magh sich van 't Reaeltje dienen.
622. Die den Hond sijn aers moet soenen ,
Hoeft sijn' Mont niet seer te boenen.
623. Die de Leeuwerck will verlacken ,
Moet sich vroegh ten bedd' uyt packen.
624. Heeren , leert het wel onthouden ,
Die de Wett maeckt moetse houden.
625. Die de Rent van 't huysken treckt ,
Magh 't doen helpen daer het leckt.
626. En veeght gh' u niet te degen ,
Ghy moet u tweemaal vegen.
627. 't Luydt seldsaem , maer 't is goed bescheet ,
Die niet en twijfelt , niet en weet.
628. Meet een sijn selven niet te recht ,
De Maet-stock wert hem opgeleght.
629. Die Huys noch Hof en heeft van 't sijn ,
Kan all' de werelds Buerman sijn.
630. Die betaelt all wat hy moet ,
All het ov'righ is sijn goed.
631. Die de Hand heeft in het deelen
Kiest het slechtste niet van veelen.
632. Die verliest , sal blijven spelen ,
Als 't de winner will bevelen.
633. Die sijn Geld in 't spel derft wagen ,
Heeft geen' moet op Geld te dragen.
634. Het Brood heel licht , de Kaes heel swaer ,
Is weder-zijds de beste waer.
635. Die ras belooft en traegh voldoet ,
't Berout hem dat hy 't geven moet.
636. Hebt gh' een gelafen Dack dat langh moet dueren ,
Werpt niet met stecnen tegen uw' gebueren.
637. De Koningh gaet , als alle mann ,
Niet waer hy will , maer waer hy kan.
638. Als de Schuyt is over 't Meer ,
Denckt men aen den Sant niet meer.

639. El ruyn barbero,
No dexa pelo ni cuero.
640. El ruyn de Roma,
En mentandole affoma.
641. El ruyn paxarillo
Descubre su nidrillo.
642. El salto de la rana,
De lo seco en el agua.
643. El servicio de niño es poco,
Mas el qu' lo dexa es loco.
644. El Sol me luzga,
Que de la Luna no he cura.
645. El tiempo
Cura al enfermo, que no el unguento.
646. El trampofo
Presto engaña al codicioso.
647. El viejo en su tierra,
Y el moço en la agena,
Mienten de una manera.
648. El viejo pajar
Quando se enciende, malo es de apagar.
649. El viejo pone le viña,
Y el moço la vendimia.
650. El viejo que se cura
Cien años dura.
651. El viejo y el horno
Por la boca se escalientan.
652. El viento que corre,
Muda la veleta mas no la torre.
653. El vientre ayuno
Non oye à ninguno.
654. El vino anda sin calças.
655. Embia al fabio à la embaxada,
Y no le digas nada.

639. Is uw Barbier wat onervaren ;
Ghy sult hem Haer noch Huyd sven sparen.
640. Spreekt ghy van een' Guyt te Roonen ,
Stracks sal hy te voorschijn komen.
641. De Muss en is niet wel gebeckt ,
Indiens' haer eigen nest ontdeckt.
642. De Dronckaerd volght des Kickvorschs pad ,
Van 't droogh af springht hy in het natt.
643. Der kind'ren dienst is klein van kracht ,
Maer 't is een geck die hem veracht.
644. Magh de Sonn my maer beschijnen ,
'k Sal my om de Maan niet pijnen.
645. Tijd doet het zeer verteeren ,
En niet des Meesters smeeren.
646. Een Schalck en vindt niet lichter dan
't Bedriegen van een gierigh Mann.
647. Een Jonghmann daer, een oud Man hier ,
Sy liegen all op een' manier.
648. Als oud Stroo eens komt aen te gaen ,
En isser niet wel lessen aen.
649. Den Wijngaerd plantte d'oude Mann ,
De jonge pluckt de Druyf daer van.
650. Past maer een oud Mann op sijn' malen ,
Hy kan tot hondert jaer toe halen.
651. Den Oven , en ouw' lieden darmen ,
Zijn door haer' monden te verwarmen.
652. De Winden die de hooge locht doorwaeyen ,
Doen niet den Toren , maer den Weerhaen draeyen.
653. Nuchteren en leegh
Hoort geen' Maegh ter deegh.
654. Als de Wijn het Hoofd doet blofen ,
Gaet het herte sonder Hofen.
655. Sendt een wijs Mann over all ,
En beveelt hem niemendal.

656. Empreñate del ayre , compañero ,
Y pariras viento.
657. En año bueno
El grano es heno ,
El año malo
La paja es grano.
658. En arca abierta ,
El justo peça.
659. En arca de avariento ,
El Diablo jaze dentro.
660. En burlas ni en veras ,
Con tu señor no partes peras.
661. En cada consejo ,
Ay su perro bermejo.
662. En cada sendero ,
Ay su atolladero.
663. En casa de alboguero ,
Todos son albogueros.
664. En casa de Gonçalo
Mays podè à galiña que o galo. *Portug.*
665. En casa de herrero ,
El cuchillo mangorrero.
666. En casa del official ,
Assoma la hambre , mas no ofa entrar.
667. En casa del tañedor ,
Cada qual es dançador.
668. En casa de muger rica
Ella manda sempre y el nunca.
669. En casa de tu enemigo
La muger tien por amigo.
670. En casa do cego o torto e Rey.
Portug.
671. En casa llena
Presto se guisa la cena.
672. En casa nueva
Quien no trae no halla.

656. Werdt ghy van de Locht met kind,
Vriend, soo baert ghy niet als Wind.
657. In 't goede Jaer is Koorn maer Hoy,
In 't quade maeckt ghy Koorn van Stroy.
658. Een vroom Mann kan sich wel ontgaen,
Daer hy een Kist vindt open staen.
659. Daer sitt tot een' rijck' gierigaerd,
Een Duyvel die de Kass bewaert.
660. Soo ghy wilt wijs zijn, deelt geen Peeren,
In jock noch ernst met groote Heeren.
661. Noyt Raeds-vergaderingh en stond,
Men vond'er eenen rooden Hond.
662. Men komt op alle Wegen,
Beslijckte gaten tegen.
663. Daer de Meester sluysten kan,
Werdt gesluytt met alle mann.
664. In 't huys van onsen Adriaen,
Vermagh de Henn meer als de Haen.
665. In Smits winckel meestendeel,
Mess en Beitel sonder steel.
666. Voor des Mans huys, die een goed ambacht kan,
Verschijnt den Honger wel, maer blijfter van.
667. Waer de Speelmann Vaer is,
Danst het all dat daer is.
668. In 't Huys dat een goed Maan bewoont met een rijck Wif
En heeft Hy nemmermeer, Sy altoos 't hoogh bedrijf.
669. Zijt gh' ergens met den Mann oneffen,
Past vrede met de Vrouw te treffen.
670. In 't Huys daer de Blinde woont,
Wert de Slimste wel gekroont.
671. Daer het Huys voll voor-raeds leit,
Is de Maeltijd haest bereidt.
672. In 't nieuwe Huys een vast verdriet,
Die 'r niet en brencht en vindt'er niet.

673. En caça y en amores
Entres quando sabes, y sales quando puedes.
674. En contienda
Pon te rienda.
675. En cosa alguna
Pensar muchas y hazer una.
676. En el andar y en el beber,
Se conoce la muger.
677. En el escarlata
Cae la raça.
678. En el mejor paño,
Ay mayor engaño.
679. En el rio que no ay pezes
Por demas es echar redes.
680. En el ruyn pueblo,
Cada dia concejo.
681. En el servicio del servidor,
Està el galardon del señor.
682. En feytay un cepo,
E parecer vos ha mancebo. *Portug.*
683. En hora buena vengas, Mayo,
El mejor mez de todo el año.
684. En invierno y en verano,
El fuego es gafajado.
685. En la boca del discreto,
El publico es secreto.
686. En labrar y en hazer fuego
Se parece el qua es discreto.
687. En la mucha necesidad,
Dife el amigo la verdad:
688. En largo camino, y chico meson,
Conoce el hombre su companon.

673. In de Jacht en in de Minn,
Als men will soo raectm'er in,
En als men kan
Soo raectm'er van.
674. In krackeel
Toomt uw' keel.
675. In 't overflaen van allerley beginn
Bedenckt veel' wegen, en gaet eenen in.
676. Aen den Gangh en aen den Dronck, '
Kent men Vrouwen, oud en jonck.
677. Tot in 't Scharlaken laken,
Kan een quae slagh geraken.
678. Met de schoonste Stoff in d'oogen
Werdt men allerlichst bedrogen.
679. Men werpt het Nett vergeefs om Viss
In 't Water daer geen Viss en is.
680. Onder Volck van boosen aerd,
Alle daegh de Wett vergaert.
681. De Knecht dient, en de eer
Komt niet als op den Heer.
682. Neemt maer een Besem-stock, en schickt hem op,
Het sal een Jonghman schijnen als een' Popp.
683. Weest welkom, Maymaend, zijt ghy daer,
Ghy beste Maend van 't heele Jaer?
684. Met liet geen Vyer of het verblijdt,
In Somer'en in Winter-tijd.
685. Dingen die veel' lieden weter,
Zijn noch wijser lie'n secreteu.
686. Het werck dat yemant doet
En 't Vyer dat hy verboett,
Geeft best getuygeniss
Hoe vroeden Man hy is.
687. Als de nood perft op het seerst,
Spreekt de Vriend de waerheit eerst.
688. In enge Herbergen en lange Wegen
Kent yoder eerst sijn met-gesel ter degen.

689. En lo que no se pierde nada,
Siempre algo se gana.
690. En manos está el pandero,
De quien lo hará tañer.
691. En quanto digo y hago,
Pierdo un bocado.
692. En ruyn ganado
No ay que escoger.
693. Entended en vuestros duelos,
Y dexad los agenos.
694. En tiempo y lugar,
El perder es ganar.
695. En tiempo elado,
El clavo vale el cavallo.
696. En tierra feca
El agua salobre es buena.
697. Entrays, Padre, sin licentia;
O os sobra favor, o os falta verguença.
698. En verano por calor, y en invierno por el frio,
Nunca le falta achaque al viuo.
699. Escarva la gallina,
Y halla su pepita.
700. Es contra costumbre, andar
Con su pulgar su cuero rascar.
701. Escrivano, puta, y barbero,
Pacen en un prado, y van por un fendero.
702. Escrive antes que des,
Y recibe antes que escribes.
703. Es media vida el fuego.
704. Espada en mano de loco,
Peligro de quien la dió.

689. Daer men geen verlies en vindt,
Moet men dencken dat men wint.
690. Die Luýt is daer in handen van een Mann,
Die'r wel op spelen kan.
691. Terwijl ick doe, terwijl ick segh,
Geraeckt'er een goed beetje wegh.
692. 't Is all vergeefs door 't Veld te gapen,
Daer valt geen keur in schorfde Schapen.
693. Neemt maer ter herten uw' Verdriet,
En moeyt u met eens anders niet.
694. Siet Tijd en Plaets met sinnen aen,
Verliefen kan voor winnen gaen
695. Ten minsten is een Spijcker waerd,
By vriesend weer het heele Paerd.
696. In dorr Land is 't Water goed,
Of 't wat bracker is als foet.
697. Paep, die geen oorlof eischt, en ingelaten wordt,
Of ghy hebt Gunst te veel, of ghy komt Schaemt te kort.
698. 't Magh in den Winter koud, 't magh in den Somer heet zijn,
Ick sie den Wijn altoos sijn' Deckmantel gereet zijn.
699. 't Hoentjen light en schropt en schrappt,
En 't werdt van de Pipp betrapt.
700. 't Is tegen regel en costuym,
Sijn' Huyd te krabben met sijn' Dnym.
701. Notaris, en Barbier, en Hoer,
All eene slagh, en all een voer.
702. Eerst in 't Bocck geschreven,
Dan uw Geld gegeven:
Eerst my Geld getelt,
Dan te Boeck gestelt.
703. Schroomt niet voor Hout en Turf te geven,
Goed Vier is half des Menschen Leven.
704. 't Geweer geplantt
In een Sots hand,
Gevaer en straff
Voor die 't hem gaf.

705. Espantajo que no pee,
Tanto guarda como vee.
706. Esta es buena
Que está al fuego y no se quema.
707. Esta es buena y honrada,
Que es muerta y sepultada.
708. Este es de boda,
Que duerme con la novia.
709. Este es Rey,
Que nunca vido Rey.
710. Este medra
Que qual nació tal se emplea.
711. Esta es buena y escogida,
Que es seguida y no vencida.
712. Esta vayna no es de este cuchillo.
713. Estoyme en mi lecho,
Y el Diabol lleva me de techo en techo.
714. Eramos treynta,
Y parió nuestra abuela.
715. Frayle ni Judio,
Nunca buen amigo.
716. Frayle que su regla guarda,
Toma de todos, y no da nada.
717. Fuego, fuego, muchas ollas,
Y un garvanço en todas.
718. Fuyme à palacio,
Fuy bestia, y vine Asno.
719. Galgo que muchas liebres levanta
Ninguna mata.
720. Gentil fazon de requiebro,
Quando la viuda sale de su entierro.
721. Gesto de oro, cabellos de plata, y ojos de esmeralda.

705. Een Moolick die noyt Wind en liet,
Bewaert soo veel Velds als hy fiet.
706. Dat's van de beste die men fiet,
Die by 't Vier staet en brandt haer niet.
707. De rechte Vrouw van waerden is,
Die dood en onder d'aerden is.
708. Dat's recht een Bruylofts-gast te seggen,
Die met de Bruyd te bedd' gaet leggen.
709. Het is een mann die Koningh heeten magh,
Die noyt en quam daer hy een' Koningh sagh.
710. De Mann komt lichtelick te voren,
Die doet daer toe hy is geboren.
711. Dat is de beste slagh van Vrouwen die men vindt,
Die alle mann vervolght, en niemand overwint.
712. Het is somtijds een' goede less,
Die Schee en past niet tot dat Mess.
713. Daer ick te bedde ligh op mijn gemack,
Voert my de Duyvel vast van dack op dack.
714. Souw niet ons goedje minderen?
Waer is 't oyt hooren seggen?
Wy waren dertigh kinderen,
En Grootmoer gingh leggen.
715. En hebt noyt Jood noch Mon'ck te vriend,
Soo ghy een' Vriend foeckt die u dient.
716. Een Mon'ck die doet wat m' hem gebiedt,
Ontfanght van elck, en geeft noyt yet.
717. Vier by Vier, Pott by Pott ten thoon,
En in die alle maer tén' Boon.
718. Ick ben te Hoof gegaen, en was een' groote Beest,
Een Esel ben ick nu, en heb te Hoof geweest.
719. De Wind-hond die veel Haes doet rijfen in het Veld,
Dat 's dieder geen en velt.
720. De soetste Vryen-tijd dien yemand kiesen kan,
Is als een' Weduw komt van d'uytvaerd van haer' Mann.
721. Siet wat een kostlick schoon nu' Vryster uyt kan maken:
't Vell Goud-geel, Silver-haer, en Oeghjens van Scharlaken.

722. Gloria vana
Florece y no grana.
723. Goza tu de tu poco,
Mientras busca más el loco.
724. Gran calma
Señal de agua.
725. Gran carga es de la carreta,
Y mayor de quien tiene cargo d'ella.
726. Grano no hincha harnero,
Mas ayuda à su compañero.
727. Gran obrero,
Gran romero.
728. Gran plazer,
No escotar y comer.
729. Gran saber es, comer y no escotar.
730. Guarda moço,
Y hallaras viejo.
731. Guardete Dios del Diablo,
Y de ojo de puta, y buelta de dado.
732. Guardose da mosca
E comeo à araña. *Portug.*
733. Guarniciones y crin,
Dan venta al rozin.
734. Guayas Padre,
Que otra hija os nace.
735. Guay de la labor,
Do primero se vee el fol que el señor.
736. Guay de la muerte,
Que no toma presente.
737. Guerra, y caça, y amores,
Por un plazer mil dolores.
738. Habla della guerra,
Y no vayas à ella.

722. Der trotsen yd'le waen
Geeft Bloeyffel, maer geen Graen.
723. Stelt ghy u met uw klein ter neer,
Terwijl een Sott foeckt na noch meer.
724. Heel groote Stilt van Locht,
Beduydt aenstaende Vocht.
725. De Karre draeght een' grooten last,
Maer meer, die op de Karre past.
726. Een Korentjen en vult geen' Schueren,
Maer 't helptse vullen met sijn' bueren.
727. Dien God een kunstigh ambacht gaf,
Mecst komter een Land-looper af.
728. 't Is een vermaecklick slag van leven,
Wel t'eten, en geen Geld te geven.
729. 't Is kunst te smeeren,
En niet verteeren.
730. Verfaert wat voor den Onderdomm,
Soo vindt ghy 't tegen dat hy kom'.
731. God hoed' u voor den Duyvel en sijn poogen,
Voor Teerlingh werpen, en voor Hoeren oogen.
732. Die Mann voor seker, hadd een' kloecken kopp,
Hy schouwd' een' Vliegh, en at een' Spinnekopp.
733. Schoon Getuygh, en schoone Maen,
Prijft den Henght den kooper aen.
734. Och, Vaertje, wordt ghy 't spel niet moe?
Daer krijght ghy noch een' Dochter toe.
735. Het Land-gebouw en spoeyt met allen niet,
Daerm' eerst de Sonn, en dan den Land-Heer fiet.
736. Wee ons, de Dood is van de Veegen
Met geen' presenten te bewegen.
Wee ons, de Dood is niet t'ontgaen,
Sy neemt niet een presentjen aen.
737. Liefde, Jacht, en Krijghs-gerucht,
Veel verdriets voor een' genucht.
738. Lust u geen onlust en verdriet,
Spreeckt van den Krijgh, en gaeter niet.

739. Haca perezosa
Cabe casa trota.
740. Ha el Diablo parte,
Quando el rabo va delante.
741. Hartame, y echame,
Si no durmiere, matame.
742. Harta soy ciego,
Si por çaranda no veo.
743. Harto es hombre de poco saber,
El que se mata por lo que no puede aver.
744. Harto pide, quien bien sirve.
745. Has la noche noche, y et die dia,
Biviras çon alegria.
746. Hasta la hormiga
Tiene compaña.
747. Hazed sestas à la gata,
Y saltaros ha à la cara.
748. Haze mal,
Y espera otro tal.
749. Haze os miel, y comer es ha mofca.
- 750a. Hazer como vaca,
Y cubrir como gata.
- 750b. Hablar sin pensar,
Es tirar sin encapar.
751. Hecho de villano,
Tirar la piedra y esconder la mano.
752. Heredad blanca, semente negra,
Cinco bueyes à una veja.
753. Heriste al javest,
Dexarà al que loquia, y bolvera sobre ti.

739. Het luyfte Peert van al'
Draeft wel ontrent den S'ald.
740. Daer de Steert voor henen gaet,
Deelt de Dnyvel in de daed.
741. Geeft my mijn Buyeksken voff, en leght my fact;
Vermoordt my, slaep ick niet den heelen nacht.
742. 'k Ben blinder als een blinde Mann,
Soo'ck door een' Sift niet sien en kan.
743. Een Geck is 't, die sich sterven doet,
Om yet liefs dat hy derven moet.
744. Onthoudt dit, Knecht en Meiffen,
Wel dienen is wel eiffen.
745. Die dagh en nacht will leven sonder pijn,
Gedenck' dagh dagh, nacht nacht te laten zijn.
746. Niet een Mierken, of het heeft
Sijn gefelschapp, daer 't by leeft.
747. Troetelt ghy de Katten, licht
Vliegen sy u in 't gesicht.
748. Doet gh' een ander quaed,
Wacht het vroegh of laet.
749. Laet u maer soet als Honigh vinden,
De Vliegen sullen u verflinden.
- 750a. Als de Koe in 't Veld, soo vatt,
En behoudt dan als een' Katt.
- 750b. Niet te bedencken, en te seggen,
Is schieten sonder ten te seggen.
751. 't Zijn recht de streken van een' rekel op het land,
Den Steen te werpen, en verbergen dan de Hand.
752. Ick wenschte dat dit een kloek Ratder overfloegh:
Wat's witteGrond, swart Zaed, vijf Offen ten ven Ploegh? (*)
753. Hebt ghy 't gequest, het Wilde Swijn?
't Sal tegen u verbittert zijn,
En houden op van volgen,
Daer op het was verbolgen.

754. Hiere al malo, el empeora,
Hiere al bueno, el mejera.
755. Hija desposada,
Hija enagenada.
756. Hijo eres, y padre feras,
Qual hizieres, tal avras.
757. Hijo no tenemos,
Y nombre le ponemos.
758. Hijo tardano,
Huerfano temprano.
759. Hilo y aguja,
Media vestidura.
760. Hombre cano,
Viejo, mas no fabio.
761. Hombre enemorado
Nunca casa con sobrado.
762. Hombre palabrimuger,
Guardeme Dios de el.
763. Hombre roxo, y muger barbada,
De lexos los saluda.
764. Hombre viejo,
Cada dia un dueto nuevo.
765. Honra al bueno porque te honre,
Y al ruyñ porque no te deshonne.
766. Honra sin provecho,
Anillo en el dedo.
767. Honra y provecho,
No caben en un saco.
768. Fuego haze cozina,
Que no moça garrida.
769. Huelga el trigo so la nieve,
Como el viejo so la pelle.
770. Huesped que se combida,
Ligero ca de hartar.

754. De boose ergert van de straff,
De goede werdter beter af.
755. De Dochter aen den Mann gebracht,
Een vreemdelingh in haer geslacht.
756. Kinders zijt gh'; in allen schijn
Sult ghy namaels Ouders zijn:
Slaet daer acht op, jonge lieden,
Soo ghy doet, sal u geschieden.
757. Wy hebben noch niet eens het Kind,
En hebben 't all een' naem versint.
758. Soo gaet het meesten tijd,
Laet Soon, vroegh Ouders quijt.
759. Daer ick Draed en Naelde weet,
Houd ick my voor half gekleedt.
760. Zijn de Mann sijn' Haeren grijs,
Hy is oud, maer juyft niet wijs.
761. Dien de Liefde sitt in 't oordeel,
Trouwt sijn leven niet met voordeel.
762. De Heer bewaer' my voor een mann,
Die als een Vrouw-mensch klappen kan.
763. Weeft altoos verr en schouw
Van een ross Mann, en een' gebaerde Vrouw.
764. Lieden die van jaeren zijn,
Alle daegh een' nieuwe pijn.
765. Eert eerelicke lie'n, op dat s' u weder eeren;
Eerloof', op dat s' uw' Eer niet in Onaer verkeeren.
766. Een schoone goude Ringh,
Een onnutt eerlick dingh.
767. Eer en Winst zijn quae gebueren,
Om in eenen Sack te dueren.
768. 't Moy Meisjen maeckt de Kencken niet,
Maer 't goed Vyer datm' haer stoken siet.
769. De Sneeuw op 't Koorn te Velde doet het doughd,
Gelijck het Bont den Onderdom verheught.
770. By-haer-selvs-genoodde Vrinden,
Konnen haest den Buyck voll vinden.

771. Hurtar el puerco,
Y dar los pies por Dios.
772. Huye la memoria del varón,
Como el esclavo de su señor.
773. Jarras quebradas, mar llano.
774. Id por medio, y no caereys.
775. Ira de hermanos,
Ira de Diablos.
776. Ir à la guerra, ni casar,
No se ha de aconsejar.
777. Judio, doña, hombre con corona
Jamás perdona.
778. Jurado ha el baño,
De no hazer del prieto blanco.
779. Justo es el mal que viene,
Si lo busca el que lo tiene.
780. La boda de los pobres,
Toda es vobes.
781. La casa hecha,
Y el suero à la puerta.
782. La compañía para honer,
Antes con tu ygal que con tu mayor.
783. La cordera maná,
Cada cordero la mana.
784. La Crus en los pechos,
Y el Diablo en los hechos.
785. La hacienda de un enemigo,
En dinero ò en vino.
786. Lo horca se tuyo lleva.
787. La lengua larga es señal de mala corta.
788. La liebre es de quien la levanta,
Y el conejo de quien lo mata.

771. Hy doet een heiligh werck , God magh 't sich wel erbarwen ,
Die 't Vereken steekt , en geeft de Voeten aen den armen.
772. Eens Mans Memorie loopt te niet ,
Gelijck een Slaef'sijn' Meester vliedt.
773. Gescheurt Gelas , noch stille Zee ,
En houden nemmermeer langh stee.
774. Kiest het middel - pad voor allen ,
En ghy hebt geen' nood van vallen.
775. Haet van Broeders onderlingh ,
Haet van Duyvels , all één dingh.
776. En weest niet gern noch Maeckelaer , noch Raed ,
Als een' die trouwt , of in den Oorlogh gaet.
777. Besneden Jood , geschoren Paep , noch Vrouwen ,
Vergeven niet , soo langh fy wat onthouwen.
778. Het Bad - stoof - water heeft gesworen ,
Geen' blanck' te maken van de Mooren.
779. Hael ick 't lijden selfs op my ;
Meer als reden dat ick 't ly'.
780. 't Raest van den minsten tot den meesten
In arme lieden Bruyloft - feesten.
781. Als 't Huys gemaect is soo 't behoort ,
Geracket de Baere voor de Poort.
782. Een die gefelschap soeckt , daer med' hy magh verkeerren ,
Sal sijns gelijcke meer , als meerder - mann vereeren.
783. Soo 't Schaep goedaerdigh is en tamm ,
't Geeft alle Lammeren de Mamm.
784. 't Krays boven op 't gewaed ,
De Duyvel in de daed.
785. Wenscht dat uws Vyands Goed magh zijn ,
Of heel in Geld , of heel in Wijn.
786. 't Zij weinigh , of 't zij veel ,
De Galgh raeckt aen haer deel.
787. All dat een lange Tongh bediedt ,
Zijn korte Handen , en meer niet.
788. Dien 't Konijn vermoordt , diens is 't ;
Maer den Haes hoort , die langh lijd.

789. La liebre mucho se avança,
Pero mas el galgo que la alcança.
790. La loba
No es ducha de foga.
791. La mala llaga sana,
La mala fama mata.
792. La mançana podrida,
Pierde à su compañia.
793. La mentira no tiene pies.
794. La moça como es criada,
La estopa como es hilada.
795. La mona, aunque la visitan de feda,
Mona se queda.
796. La muger buena,
De la casa vazia haze llena.
797. La muger compuesta,
A su marido quita de puerta agena.
798. La muger del cieco,
Para quien se afeyta?
799. La muger que poco hila,
Siempre trae mala camisa.
800. La muger vieja,
Si no sirve de olla, sirve de cobertera.
801. La muger y el huerto,
No quiere mas de un dueño.
802. La muger y la pera,
La que calla es buena.
803. La olla en sonar,
Y el hombre en hablar.
804. La pena es coxa, mas llega.
805. La peña es dura,
Però mas recia es la cufia.
806. La pintura y la pelea,
Desde lexos me la otea.

789. Den Haes loopt krachtigh op sijn pad,
Maer meer den Wind-hond die hem vat.
790. Is my de Wolf te deegh bekend,
Soo is hy aen geen Touw gewent.
791. De quade wonde kan genesen,
Het quaed gerucht kan doodlick wesen.
792. Een Appel die bedorven is,
Schent all wat in de korven is.
793. De Logen is licht om betrappen,
Sy heeft geen' Voeten om t' ontsnappen.
794. Men vindt het Werck naer dat men 't spint,
En naer men 't op-brengh vindt men 't Kind.
795. Laet den Aep in zijde klee'n;
't Is een Aep en 't blijfter een.
796. De Vrouw die vroed en zedigh is,
Vervult een Huys dat ledigh is.
797. Een Vrouwtjen opgeschickt als 't hoort,
Houdt haer' Mann van een anders Poort.
798. 't Wijf schickt haer op, en heeft een' blinde Mann,
Voor wien of 't wesen kan?
799. Die haer Spinwiel 't minste jagen,
Siet men meest quae Hembden dragen.
800. Een' oude Vrouw, die voor geen Pott kan frecken,
Dient eindlick noch om een' Pott toe te decken.
801. Vrouw, noch Hof, niet meer
Elck als eenen Heer.
802. Soeckt na Vrouw en Peer die swijgen,
Beter zijnder geen' te krijgen.
803. 't En is de selfde niet, maer een' gelijke saeck,
Den Pott kentm'aen den klanck, de Menschen aen de spraek.
804. De Straff is kreupel; doch
In 't ende komtse noch.
805. All is de Rotsteen noch soo herd,
De Beitel wint het, daer hy mé gekloven werck.
806. 't Gevecht en een stuck Schilderys,
Besiet van verr, en niet van bys.

807. La poma en el sequero, y la moça en el mofos,
Maduran antes de fazon.
808. La primera muger escoba,
Y la segunda señora.
809. La pulga que sale detras de la oreja,
Con el Diablo se aconseja.
810. La puta y la corneja,
Mientras mas se lava, mas negra semeja.
811. La que hizo un yerro, y, pudiendo, no mas,
Por buena la ternas.
812. La que se viste de verde,
En su hermosura se atreve.
813. La sciencia es locura,
Si buen seso no la cura.
814. La sopas y los amores,
Los primeros son mejores.
815. La celaraña
Suelta al rato, y la mosca apaña.
816. La tierra que no se cubre a si,
Mal me cubrirá a mi.
817. La traycion aplace,
Mas no el que la haze.
818. La vaca, quanto mas se ordeña,
Mas larga tiene la teta.
819. La vejez de la pimienta,
Arrugada y negra, y sobre todo quemada.
820. La verguença y la honra,
La muger que la pierde, nunca la cobre.
821. La vida passada
Haze la vejez pezada.
822. La vuida y el capon,
Lo que tomen sobre si lo pon.
823. Libro cerrado,
No faca latrado.

807. Den Appel in droogh weer, en 't Meisken in de kroegh,
Die rijpen elck om 't seerst, en elck all wat te vroegh.
808. D'eerste Vrouw dient voor een stett:
En de tweede stelt de West.
809. De Vloo die achter d'oore gaet,
Gingh met den Duyvel in beraed. (schoont,
810. Hoe meer een' Kraey haer wascht, een' Hoer haer meer ver-
Hoe d'eene vuyler werdt, en d'ander swarter thoont.
811. Die eens een' mis-slagh heeft gedaen,
En heeft niet meer als dien begaen,
En kost'er twee doen, als sy wouw;
Houdt dat voor een' geschickte Vrouw.
812. Sy laet het op haer schoonheit staen,
Die in het Groen gekleedt derft gaen.
813. Geleerd en geck is eenerhand;
En zij 't beleid van goed verstaend.
814. D'eerste sopp en d'eerste Minn,
Zijn de beste in mijn sinn.
815. De Spinkopp laet een Ratt door 't nest,
Daer sy de Vliegen in besett.
816. 't Land dat sijn selven niet kan decken,
Sal my geen decksel kunnen strecken.
817. Verradery is soet;
Maer hy niet, diese doet.
818. Hoe datm' een' Koe meer Melcks afstreckt,
Hoe dat haer Uyer ruymmer reckt.
819. De Pepers ouderdomm siet oude Neel in 't walf,
S'is rimpeligh en swart, en brandt noch evenwel.
820. Verliest de Vrouw eens Schaeemt en Eer,
Haer leven krijght sy die niet weer.
821. 't Zijn de jonge demme jaeren,
Die den ouderdom bewaeren.
822. All wat menste te vooren sett,
Maeckt Weewen en Kapuynen vett.
823. Onder de gesloten Poecken
Moet ghy geen' Doctoren soecken.

824. Lima lima à la lima.
825. Llaga de juntura,
No te la dè Dios en ventura.
826. Llevar mala noche,
Y al cabo parir hija.
827. Lleveme Dios à esse meson,
Do manda el marido, y la muger non.
828. Lo barato es caro.
829. Lo bien ganado se pierde,
Y lo malo ello y su amo.
830. Lodo con mas lodo,
Uno se haze todo.
831. Lodo en Mayo,
Espigas en Agosto.
832. Lo peor del pleyto es,
Que de uno nacen ciento.
833. Lo perdido vaya por amor de Dios.
834. Lo que à ti no aprovecha, y otro ha menester,
No lo debes retener.
835. Lo que come mi vezino,
No aprovecha à mi tripa.
836. Lo que el rio allega,
El rio lleva.
837. Lo que en tu vida tu no hizieres,
De tus herederos no lo esperes.
838. Lo que ha de cantar el buey,
Canta el carro.
839. Lo que ha de hazer el tiempo,
Hagalo el sefo.
840. Lo que la loba haze,
Al lobo plaze.
841. Lo que mucho vale,
De su tierra sale.

824. Bijlen bijten Bijlen,
Vijlen vijlen Vijlen.
825. God gev' u nemmermeer te smaecten,
De wonden die in 't Lidt geraecken.
826. Elendigh wedervaren,
Den heelen nacht gekraccke, en dan een' Dochterbaeren.
827. God gev' my in de Herbergh t'huys te leggen,
Daer 't de Mann all, de Vrouw niet heeft te seggen.
828. Geeft liever vijf als vier;
't Onkostelick is dier.
829. Het deughdelick gewinn verdoet men, en niet meer;
't Ondeughdelick verdoet sijn selven, en sijn' Heer.
830. Slijck by slijck,
All gelijk.
831. De May in 't slijck,
Augustus rijck.
832. Het arghste van 't Process, en dat my meest verwondert is,
Dat een het eerst van hondert is.
833. Is 't verloren, is 't verdaen,
't Magh om Gods will zijn genaen.
834. 't Geen u ondienstigh is, en uw Vriend noodigh heeft,
Ghy doet hem geen gelijk, soo ghy 'them niet en geeft.
835. Dat mijn buerman eett,
Helpt my niet een' beet.
836. Vertrouwt niet alle winst te seer;
All wat de Stroom geeft, neemt hy weer.
837. Doet ghy de saeck niet, voor uw sterven,
Verwacht het veel min van uw' Erven.
838. Mijn' antwoord seght niet veel, maer sluyt op sulcke vragen:
Den Oss en kan het niet, en daerom singht de Wagen.
839. Een Mann van reden heeft sijn welvaerd in sijn' Hand,
All wat de Tijd souw doen, doet hy met sijn verstand.
840. De Wolf heeft altijd sijn
In 't doen van sijn' Wolvinn.
841. Alle dingh van grooter waerde,
Komt van onder nyt de Aerde.

342. Lo que ojos no ven,
Coraçon no deſſea.
343. Lo que ſana à la boca,
Enferma à la bolſa.
344. Lo que ſe dize y no es verdad;
A la mañana ſe deſhecha.
345. Lo que te dixere el ſpejo,
No te lo diran en el Conſejo.
346. Lo que te dixeren en el oido,
No lo digas à tu marido.
347. Lo ruyn me gaſte el amigo,
Que lo bueno preſto es vendido.
348. Los primeros à comer,
Los poſtreros à hazer.
349. Los que no tienen muger,
Muchos ojos han menefter.
350. Luengo y eſtrecho,
Como año malo.
351. Madre, que coſa es caſar?
Hija, hilar, parir y llorar.
352. Madré vieja, y camisa rota,
Nos es deſhonra.
353. Mal Amo has de guardar,
Por miedo no empeorar.
354. Mal caſtiga el ama à la moça,
Quando ella à ratos con ella retroça.
355. Mal dan manos à boca,
Quando no tienen que comm.
356. Mal da quien no ha.
357. Mal de muchos gozo es:
358. Maldicion de puta vieja,
Por do ſale por ay ſe entra.
359. Mal empleada eſtà la hacienda,
En que no es ſegor della.

342. Wat het Ooge niet en siet,
Dat en wenscht het Herte niet.
343. 't Allerheelfaemst in den Mond,
Maect de Bors wel ongesont.
344. De Logen die men 's Avonds giet,
Gaet 's anderdaeghs van selfs te niet.
345. Dat Spiegels u te voren leggen,
En salm' u in den Raed niet seggen.
346. Geeft niet uw' Mann het nauwt bescheid,
Van wat men u in d'oore seit.
347. Het slechte slijt ick geern met Vrienden en met hoopen,
Het beste weet ick licht met voordeel te verkoopen.
348. Lett op het volck, daer by ghy zijt geseten,
De laetste in 't wercken, zijn de voorste in 't eten.
349. De Mann die 't sey, was niet bedrogen,
Die sonder Vrouw is, hoeft veel' oogen.
350. In een spits mager Wif is 't waer,
Langh en benauwt, als 't quade jaer.
351. Mameer, wat isser toch in 't Hylick te bejagen?
Ma Fille, spinnen eerst, dan kramen, en dan klagen.
352. Een oud versleten Hemd, een' Moeder hoogh van dagen,
En werden noyt met schand gedragen noch verdragen.
353. Siet dat gh' een' quaden Heer bewaert,
Soo krijght gh'er geen van quader aerd.
354. De Vrouw die met haer Meid dan jocken wil, dan kijven,
En sal noyt by die Meid met kijven yet bedrijven.
355. 't En voeght niet, Handen een den Mond te sicken,
Daer niet en is, om eten noch om breken.
356. Seer qualick geeft,
Die niet en heeft.
357. Lijden is vermaeck,
Mits het velen raeck'.
358. Werdt een' ouw' Hoere gramm,
De Vloeck die van haer komt, keert weer van daer hy quam.
359. 't Goed is qualick by den Bloed,
Die geen Heer is van sijn Goed.

360. Mal ladra el perro,
 Quando ladra de miedo.
361. Malo es pecar,
 Diabolico perseverar.
362. Manda manda,
 Pedro, y anda.
363. Manda y descuyda,
 No se hará cosa ninguna.
364. Manda y hazlo,
 Y quitar te has de cuydado.
365. Marcha la piadofa
 Que mascava el vino à los enfermos.
366. Mal se aprovechan quatro de un çapato.
367. Mas caga un buey que cien golondrinos.
368. Mas cuesta mal hazer que bien hazer.
369. Mas es el ruydo que las nuezes.
370. Mas guarda la viña el miedo.
 Que no el viñadero.
371. Mas matò la cena,
 Que sanò Avicena.
372. Mas querria fer no nada,
 Que fer pobre y no tener nada.
373. Mas quiero afno que me lleve,
 Que cavallo que me derrueque.
374. Mas sabe el loco en su casa,
 Que el cuerdo en la agena.
375. Mal se apaga el fuego con las estopas.

860. Den Hond is waerd gestraft,
Die maer van vrees en bafst.
861. 't Is quaed, een Sondaer werden,
En Duyvelsch, te volherden.
862. Heet all, Pieter, en gebiedt,
En doet self all wat ghy hiet.
863. Beveelt, en laet het daer op staen,
Soo werdt'er niet met all gedaen.
864. Doet selfs uw' laft,
Soo gaet ghy vast.
865. Denckt wie de droncke Trijn
't Medoogen in haer' sinn gaf;
Sy kauwden all den Wijn,
Eerf' hem de siecken in gaf.
866. Daer 's geen gerief te doen,
Vier menschen in een' schoen.
867. Een Oss alleen kackt grooter hoop,
Als hondert Swal'wen over hoop.
868. Doet geern gelijk ghy moet doen,
Quaed doen kost meer, als goed doen.
869. Siet op de kinderen, die knickeren en koten,
't Gerucht is meestendeel veel meerder als de Noten.
870. De vrees bewaert den Wijngaerd meer,
Dan die hem waer neemt voor den Heer.
871. Veel eten 's avonds helpt meer menschen aen haer' Dood,
Dan menigh groot Doctor kan helpen uyt den nood.
872. Niet doet niet seer, Armoed is pijn;
't Is beter niet als arm te zijn.
873. Een Esel die my draeght, is beter als een Paerd,
Dat my de zael uyt smijtt, en tuymelt op der aerd.
874. Een Geck weet meer tot sijhent, dan een Mann,
Die wijs is, tot een ander weten kan.
875. Hy doet een onvoorsichtigh werck,
Die Vyer moent uyt te doen met Werck.

876. Mas son los amenazados,
Que los heridos.
877. Mas tiene el rico quando empobrece,
Que lo pobre quando enriqueze.
878. Mas tiene que dezir el que caga la manta, que el que la
lava.
879. Mas tira moça que foga.
880. Mas tiran nalgas en lecho,
Que bueyes en barbeço.
881. Mas tiran tetas,
Que fogas cañamenas.
882. Mas vale acostarse fin cena,
Que levantarse con deuda.
883. Mas vale blanca de paja,
Que maravedi de lana.
884. Mas vale buelto de olla,
Que abraço de moça.
885. Mas vale çapato roto,
Que piè hermoso.
886. Mas vale con mal Afno contender,
Que la leña à cueftas traer.
887. Mas vale embalde fer,
Que embalde hazer.
888. Mas vale en paz y peregrino,
Que entre parientes y con ruydo.
889. Mas vale descofer que romper.
890. Mas vale ganar en lodo,
Que perder en oro.
891. Mas vale humo de mi casa,
Que fuego de la agena.
892. Mas vale mala avenencia,
Que buena sentencia.

876. Daer zijn gedreighden en gewonden ,
Maer d'eerste worden meest gevonden.
Dreigen is goed om verdragen ,
Meer gedreighden dan geslagen.
877. Een rijk Mann heeft meer Goeds als hy ten achter teert ,
Dan een behoefte die vast sijn Goed vermeert.
878. De schijte-broeck , die Broeck en Hemd bedoet ,
Heeft meer te seggen dan die 't wasschen moett.
879. Een Meisje treckt een' Mann
Meer dan een Tonwtje kan.
880. Twee Billen trecken meer in 't bedd met haer geweld ,
Als een paer Offen voor de Ploegh doen in het Veld.
881. Wacht u voor geweld van Vrouwen ,
Memmen trecken meer als Touwen.
882. Beter nacht'ren slapen gaen ,
Als met schulden op te staen.
883. Een' Blanck van Stroo is meer voor my ,
Als een halv' Blanck van Woll of Zy.
884. 't Omschudden van een' Hutspott versch en warm ,
Is beter als een Meisjen in den arm.
885. Men magh all proncken met sijn nieuwe Goed ;
Een oude Schoen gaet voor een' schoonen Voet.
886. 't Is beter met een Esel in 't gekijf ,
Als 't Hout te laden op sijn eigen lijf.
887. 't Is beter luy en leegh geaen ,
Als vod-werck en geen deegh gedaen.
888. 't Is beter Vreemdelingh met rust ,
Als by de sijne sonder lust.
889. Al slijt ghy niet dan leuren ,
Ontnaeyen gaet voor scheuren.
890. 't Is beter sijn profijt in 't slijck gedaen ,
Als in het Goud ten achteren geaen.
891. De roock is meer tot mijnent waerd ,
Als 't Vyer is aen eens anders Haerd.
892. Hoe goed een Vonniss wesen magh ,
Noch beter is een quaed Verdragh.

893. Mas vale migaja de Rey,
Que çatico de Cavallero.
894. Mas vale paxaro en mano,
Que bueytre bolando.
895. Mas val perder,
Que mas perder.
896. Mas vale regla que renta.
897. Mas vale señero,
Que con ruyn compañero.
898. Mas vale fer cornudo,
Que no lo sepa ninguno,
Que sin ferlo pensarlo todo el mundo.
899. Mas vale tuerto que ciego.
900. Mas vale vaca en paz,
Que pollos con agraz.
901. Mas vale vieja con dineros.
Que moça con cabellos.
902. Mas vale un dia del discreto,
Que toda la vida del necio.
903. Mucho sabe el Rato,
Pero mas el Gato.
904. Mucho sabe la raposa,
Pero mas el que la toma.
905. Muchos befan manos
Que querian ver cortadas.
906. Mucho vale y poco cuesta,
A mal hablar buena rispuesta.
907. Muger placera
Dize de todos, y todos d'ella.
908. Muger ventanera,
Uvas de calle.

893. Een kruym van 's Koninghs Brood is beter als een kant,
Die my gegunt wert door d' aensienlickste van 't Land.
894. Een Arend in de vlucht hoogh boven 't Land,
Is min waerd, als een Musken in de Hand.
895. Beter quijt dat spijt',
Dan noch beter quijt.
896. All is 't den quister onbekent,
Goe Regel geldt meer, als goe Rent.
897. Beter eenigh, still, en stomm gaen,
Als met quaed gefelschap om gaen.
898. 't Is beter onbekent, twee Horens op het hoofd,
Als datm'er geen' en draeght, daer 't yeder een gelooft.
899. Trooft u met uw kind,
Beter slimm als blind.
900. Een stuck Rund-vleesch met vrede in huys,
Gaet voor Capoenen met Verjuys.
901. Warenf' in mijn keur gestelt,
'k Weet wel wie my lieffte waer;
Of een oud Wijf met schoon Geld,
Of een jonge met schoon Haer.
902. Eens wijs Mans eenen dagh is waerdiger verheven,
Als heel een' Geck sijn Leven.
903. Veel weet de Ratt,
Veel meer de Katt.
904. De Vosch is loos, en is 't heel seer;
Maer die hem vanght is 't noch veel meer.
905. Vele kussen sulcke Handen,
Die sy liever sagen branden.
906. Het is soo dienstigh en soo licht,
Op qualick spreken goed bericht.
907. Een snapster snapt van allegaer,
En yeder een snapt weer van haer.
908. Een' schoon' Waerdinn in Stadt of Land,
Zijn Druyven aen den Wegh geplant.

909. Mi comadre, el oficio de la rana,
Beve y parla.
910. Miel en la boca,
Y guarda la bolsa.
911. Mientras anda el yugo,
Ande el hufo.
912. Mientras el discreto piensa,
Haze el necio la hazienda.
913. Mi hazienda me llevaras,
Mi fama me dexaras.
914. Mi hijo veré barbado,
Mas no parido, ni preñado,
915. Mira adelante, no caeras atras.
916. Mirais lo que bevo,
Y no la sed que tengo.
917. Mejor es luego el huevo,
Que mañana la gallina,
918. Melon y queso,
Tomale à peso.
919. Menea la cola el can,
No por ti, sino por el pan.
920. Menor vale à las vezes
El vino que las hezes.
921. Mentis, Marta,
Como sobrefesrito de carta.
922. Necio es quien pienfa que otro no pienfa.
923. Necios y porfiados
Hazen ricos los letrados.
924. Ni à muger que llorar,
Ni al perro que mear.
925. Nieblas en alto,
Aguas en baxo.
926. Ni firmes cartas que no leas,
Ni bevas agua que no veas.

909. Sy leeft als of f' een Kickvorsch waer,
Sy drinckt en kaeckelt, mijn' Gevaer.
910. Daerm' u berecht met honigh-woorden,
Past op uw beurs en op haer' koorden.
911. Daer men 't Jock in 't Veld fiet gaen,
Moet de Spin-rock t'huys niet staen.
912. Dewijl 't de Wijse overstaen,
Soo heeft de Geck het werck gedaen.
913. Ghy mooght my in mijn Goëd benouwen,
Mijn Ker moet ghy my laten houwen.
914. Mijn Soonens Kinn magh wel behaeren,
Maer Kinderen sal hy niet baeren.
915. Die voor hem fiet,
Valt achter niet.
916. Mijn drincken weet elck een die 't fiet,
Maer mijnen dorst en fiet men niet.
917. Als ick mijn' sinn magh doen,
'k Hebb liever nu het Ey, als morgen vroegh het Hoën.
918. In koop van Kaes en van Meloen,
Is alles by 't gewicht te doen.
919. Den Hond bequispelsteert u noot,
Om uwent will, maer om uw Brood.
920. 't En is somwijlen niet vergift,
De Wijn is arger als de Gift.
921. Ghy lieght all, Maertje lief,
Als 't opschrift van een' Brief.
922. Zijn herffenen zijn seer gekrenckt,
Die denckt dat niemand anders denckt.
923. Van den Steegen en den Sott,
Vult den Advocaet sijn' pott.
924. Vrouw of Hond en kan noyt missen,
Waer af schreyen of af pissen.
925. De Mist om hoegh,
Noyt onder droogh.
926. Teeckent niet, of leeft eerst, wat f'
Drinckt niet, of besiet het natt.

927. Ni moça fea,
Ni obra de oro que tosca fea.
928. Ni tan hermosa que mate,
Ni tan fea que espante.
929. No auria grande. si no uviesse pequenos.
930. No ay mal ~~no~~ por piedra,
Mas guay de quien acierta.
931. No ay mayor tormento que del vino.
932. No ay mejor Cirujano que el bien acuchillado.
933. No ay mejor espejo,
Que el amigo viejo.
934. No ay peor burla que la verdadera.
935. No ay peor fardo que el que no quiere oyr.
936. No ay tal hechizo,
Como el buen servicio.
937. No cabiamos al fuego,
Y vino mi fuego.
938. No digas mal del año,
Hasta que sea pasado.
939. No es de vero,
Lagrimas en la muger, ni coxear en el perro.
940. No es regla cierta,
Pescar con vallesta.
941. No es tan bravo el Leon como lo pintan.
942. No fio nada
Hasta mañana.
943. No hizo Dios à quien desamparasse.
944. No le quiere mal
Quien hurta al viejo lo que ha de cenar.

927. Noyt Vrijster leelick, vuyl, of oud,
Noyt onfatfoenlick werck van Goud.
928. Wenscht om geen Wijf soo schoon, noch soo afgrijffelsck,
Dat yemand om haer sterv', of yemand van haer schrick'.
929. Daer en waer geen grooten Heer,
Warender geen' kleine meer.
930. Hagel-jaren, goede jaren,
Maer wee dienste wedervaren.
931. Daer kan geen' scherper Pijnbanck zijn,
Als is de Pijnbanck van de Wijn.
932. De beste Chirurgijn
Moet wel doorsneden zijn.
933. Geen Spiegel die ons beter dient,
Als het vermaen van een oud Vriend.
934. Het jocken dat het swaerst is,
Is 't jocken dat het waerst is.
935. Geen snooder Doov' geboren,
Dan die niet en will hooren.
936. Wel-dienens soete Toovery
Gaet alle 'toovery verby.
937. Den Haerd viel nauw voor 't huys-gefinn,
Noch wouwd'er mijn Wijfs Vader in.
938. Spreect geen quaed van 't Jaer,
Als in 't Jaer daer naer.
939. Het hincken van den Hond, en 't Ichreyen van de Vfonwen,
Is niet veel te betrouwen.
940. 't Is een regel die kan missen,
Met een' Kluyt-boogh willen vissen.
941. De Leeuw is niet soo fel' van hert,
Als hy wel uytgeschildert werdt.
942. 'k Meen voor morgen
Niet te borgen.
943. God heeft hem niet gemaect
Daer hy niet over waeckt.
944. 't En is den oude Mann sijn vyand niet,
Die hem sijn Avond-kost steelt of verbiedt.

945. No la hagas, y no la temas.
946. No nasció
Quien no erró.
947. No puede ser mas negro el cuervo que sus alas.
948. No se toman truchas
A bragas enxutas.
949. No son todos hombres los que mean à la pared.
950. No soy rio, para no volver atras.
951. No te de Dios mas mal,
Que muchos hijos y poco pan.
952. No te diré que te vayas;
Mas harete obras con que lo hagas.
953. No tomes espanto,
Sino del pecado.
954. No venga à la vega,
Lo que dessea la rueda.
955. Nunca esperes,
Que haga tu amigo lo que tu pudieses.
956. Nunca los ausentes se hallaron justos.
957. Ofreser mucho à quien poco pide, especie es de negar.
958. Olla sin sal,
Haz cuenta que no tienes manjar.
959. Otra cosa quiere la mesa que tovajas blancas.
960. Parefa
Llave de pobreza.
961. Passa la fiesta,
Y el loco resta.

945. Vreest voor geen quaed,
Soo ghy 't quaed laet.
946. Noyt heeft er mensch geleest,
Die niet gefeilt en heeft.
947. En laet u met geen' Bulleback verveeren,
De Kraey en is niet swarter als haer' veeren.
948. Daer 's aen Truyten niet te raecken,
Sonder Broecken natt te maecken.
949. 't Is juyft niet voor een Mann te giffen
Al watter aen den wand kan piffen.
950. 'k En ben niet als de Stroomen,
Om noyt te rugg te komen.
951. God geev' uw ongeluck zij noyt soo groot.
Als heel veel Kind'ren, en heel weinigh Brood.
952. Wilt ghy niet wegh, ick segh niet dat ghy 't doet:
Maer salter soo nae maekken, dat ghy moet.
953. Noyt en zij daer schrick gevonden
In uw Hert, als voor de Sonden.
954. 't Land en hoeft het niet te hopen,
Daer de wialen best in loopen (*).
955. En wacht noyt van een ander man
Het geen door u geschieden kan.
956. Wat datter blijck' of niet en blijck'
Die wegh is en heeft noyt gelijk.
957. Biedt men meer als ick bedingh,
't Is een slagk van waigeringh.
958. Is 't Sont in den Pott vergeten,
Maeckt staet, daer en is niet t'eten.
959. Daer hooren and're saecken
Ter Tafel, als witt Laecken.
960. Hoort, Slapers die aen 't Bedde kleeft als Beck,
De Luyheit is de Sleutel van 't Gebreck.
961. Het Gast-mael is gedaen,
De Waerd, de Geck, blijft staen.

(*) *Drooghte.*

962. Passó *pudiste*, vino *querras*,
Entonces no quisiste, agora no podras.
963. Pensando adonde vas,
Te alvidas de donde vienes.
964. Perro ladrador sin fuerças
Guay de su pellejo.
965. Pescador de caña
Mas come que gana.
966. Piedra y palabra
No se torna à tomar despues de echada.
967. Pleito bueno, pleito malo,
El escrivano de tu mano.
968. Pleito y orinal
En casa de quien quisieres mal.
969. Poco à poco van lexos,
Y corriendo à mal lugar.
970. Pon tu haver en consejo,
Uno dirà que es blanco, otro que es vermejo.
971. Por el alabado dexè el conocido,
Y vime arrepentido.
972. Por mucho madrugar no amanece mas presto.
973. Por ningun tempero
No dexes el camin Real por el sendero.
974. Por nuevas no peneys,
Hazerse han viejas, y las fabreis.
975. Por viejo que sea el varedo,
Passa una vez el vado.
976. Prenda que come
Ninguno la tome.
977. Puerta abierta
» Al santo tienta.

962. *Ghy moeght wel, is verby, ghy woudt wel, is gekomen,*
Doe was de Will van huys, nu is de Macht benomen.
963. *Wy dencken soo seer waer wy gaen,*
Dat wy vergeten waer van daen.
964. *Een Hond die bast en heeft geen' kracht,*
Heeft wel te vreesen voor sijn' vacht.
965. *Een Hengelaer van sijn bewind,*
Kan veel meer eten dan hy wint.
966. *Steen uyt de Hand*
En komt niet weer,
Woord uyt den Tand
Oock nimmermeer.
967. *Recht of onrecht, hoe het zij,*
Hebt den Schrijver op uw' zy.
968. *Wenscht hem Process en Piss-gelas,*
Die ghy wenscht dat bedorven was.
969. *Die langhsaem gaet, gaet verr,*
Die loopt, raecht licht om verr.
970. *Stelt ghy u Goed te recht daer een hoop Rechters sitt,*
Den eenen dunckt het rood, den and're keurt het witt.
971. *'t Gepresen koos ick voor 't bekende,*
En vond my voll berouws in 't ende.
972. *Ofm' all vroegh nyttten bedde kom',*
't En daeghter niet te vroeger om.
973. *Hoe datter Wind en Weer uyt siet,*
Verlaett den Wegh voor 't By-pad niet,
974. *Weest niet te graegh na nieuwe maren,*
Sy fullen metter haest verjaren,
En ghy sult weten hoe se waren.
975. *All is het Schuytje swack op 't Veer,*
Het doet noch wel een tochtje meer.
976. *Een Pand dat eten kan,*
Aenvaerde Vrouw noch Mann.
977. *Een Deur die ongesloten staet,*
Bekoort een heiligh Mann tot quaed.

978. Pues todo lo faboye vos, y yo nada,
 Dezidme lo que soñava esta mañana.
979. Qual mas, qual menos,
 Toda la lana es pelosa.
980. Quando ay ubas y higos,
 Adereça tus vestidos.
981. Quando cuentan las estrellas,
 El campo queda por ellas.
982. Quando Dios quiere,
 Con todos vientos llueve.
983. Quando Dios quiere,
 En sereno llueve.
984. Quando duermo, capfo,
 Que me hará quando ando?
985. Quando el Cosario promete misias y cera,
 Con mal anda la galera.
986. Quando el coxo de amor muere,
 Que hará quien andar puede?
987. Quando el Diablo reza,
 Engañar te quiere.
988. Quando el mortero llama,
 Ho Dios que buena mañana!
989. Quando el lobo va à hurtar,
 Lexos de casa va à cazar.
990. Quando el neçia es acordado.
 El mercado es ya pasado.
991. Quando el viejo no puede beber,
 La hueffa le pueden hazer.
992. Quando el villano està en el mulo,
 Ni conoce à Dios, ni al mundo.
993. Quando en casa engorda la meça,
 Y al cuerpo el baço,
 Y al Rey la bolsa,
 Con mal anda la cosa.
994. Quando la mala ventura se duerme,
 Nadie la despierte.

978. Dewijl ick niet en weet, en u niets is verborgen,
Ick bid u, seght my eens, wat droomd' ick heden morgen?
979. Wat meer hier en wat meer daer,
Alle Woll en is maer Haer.
980. Alffer Druyven zijn en Vijgen,
Moet gh' uw' Winter-kleeren krijgen.
981. Als een de Sterren telt,
Behouden sy het veld.
982. Belieft het God den Heer,
Het regent wel met allen Wind en Weer.
983. Belieft het God den Heer
Het regent in schoon Weer.
984. All slapende maeck ick my moe;
Wat meent ghy dat ick gaende doe?
985. Beloofst de Roover Wasch en Missen op 't Autaer,
Voor seker, de Galey is in een groot gevaer.
986. Indien de kreupele van Minn vergaet,
Wat sal hy die niet kreupel gaet?
987. Soo de Duyvel bidt, maeckt staet
Dat hy u bedriegen gaet.
988. Daer de Vijfel is aen 't gaen,
Komt een lekker Noen-maal aen.
989. Als de Wolf roofst op sijn best,
Jaeght hy verre van sijn nest.
990. Eer de Geck verdragen zij,
Is de Merckt all langh verby.
991. Een Dood-kist voor den ouden Mann,
Soo haest hy niet meer drincken kan.
992. Wanneer de Boer sitt op den Muyl,
Soo kent hy God, noch mensch, dan uyl.
993. Als in huys de Dienstvaeghd swikt,
En in 's menschen lijf de Milt,
En des Konings bors in 't Rijck,
Gaen de dingen misselijck.
994. Wil Onheil in staep grascken,
Laet het niemand wacker maecken.

995. Quando llueve, llueve,
Quando nieva, nieva,
Quando haze viento,
Entonces haze mal tiempo.
996. Quando mayor ventura,
Es menos segura.
997. Quando meares de color de florin,
Echa el medico para ruyn.
998. Quando menguaré la Luna,
No siembres cosa alguna.
999. Quando no quiere Dios,
El Santo no puede.
1000. Quando os pedimos,
Dueña os dezimos;
Quando os tenemos,
Como queremos.
1001. Quando te dolieren las tripas,
Haz lo saber al culo.
1002. Quando todos te dixeren que es Asno, rebuzna.
1003. Quando topares con el loco,
Finge te necio.
1004. Quando viene la metcha,
No aprovecha.
1005. Quando vieres tu casa quemar,
Llegate a escalentar.
1006. Quando un lobo come a otro,
No ay que comer en el foto.
1007. Quanto sabes no difas,
Quanto vees no juzgaras,
Si quieres vivir en paz.
1008. Quarto falso
De noche passa.
1009. Quiebra la foga por lo mas delgado.

995. Als 't regent, regent het, als 't sneeuwt, foo sneeuwt het, maer
Als 't waeyen will, foo is 't het quaedste Weer van 't Jaer.
996. Als w' ons duncken meest behouwen,
Is 't geluck minst te vertrouwen.
997. Die Goud-guldens verw kan piffen,
Kan licht de Doctoren missen.
998. In 't breken van de Maen,
Laet all het zaeyen staen.
999. Als 't God niet en gebiedt,
Vermagh de Heiligh niet.
1000. Doew' u geerne namen,
Hietenw' u Madame, en
Nu gh' ons hebt gerieft,
All foo 't ons gelieft.
1001. Is de buyck met pijn beseten,
Laet den aers de tijdingh weten.
1002. Als elck u voor een Efel groett,
Soo schreeuwt gelijk een Efel doet.
1003. Vindt gh' een mallen Geck van aerd,
Houdt u of ghy 't selver waert.
1004. De Lont verschijnt altijd
Met schad' en geen profijt.
1005. Soo ghy fiet uw Huys staen branden,
Gaet'er by, en warmt uw Handen.
1006. Wil d'eene Wolf den and'ren vreten,
Soo valt'er niet in 't Bosch om t'eten.
1007. All wat ghy weet en segget niet,
En oordeelt niet all wat ghy fiet;
Dat sal u geven
In vré te leven.
1008. Als 't in doncker werdt getelt,
Gaet de Haegh-munt voor goed geld.
1009. Die Propheffe is goed te spreken,
Het Touw sal op sijn dunste breken.

1010. Quita la causa ,
Quito el pecado.
1011. Quixadas sin barbas ,
No merecen ser honradas.
1012. Que cosa tan buena el hurtar ,
Si fuese per los cintos el colgar ?
1013. Quem bem serve e não pede ,
Quanto sirve , tanto perde. *Portug.*
1014. Que monton de trigo ,
Si no estuviessse comido!
1015. Quem tem bon niño
Tem bon amigo. *Portug.*
1016. Que quiera que digan las gentes ,
A ti mismo para mientes.
1017. Quien abrojos siembra ,
Espinas coge.
1018. Quien à dos Señores ha de servir ,
Al uno ha de mentir.
1019. Quien al cielo escupe ,
En la cara le cae.
1020. Quien amaga y no pega ,
Una tiene y dos espera.
1021. Quien amaga , y no da ,
Miedo ha.
1022. Quien à Medicos no cata ,
O escapa , ò Dios le mata :
Quien à ellos se ha entregado ,
Un verdugo , y bien pagado.
1023. Huien amonefta ,
Ayuda y no denuefta.
1024. Quien à menudo à las armas và ,
O dexa la piel , ò la dexará.
1025. Quien à mi escarnece ,
Sus hechos no vee.
1026. Quien à mi hijo quita el moco ,
A mi befa en el rostro.

1010. Doet d'oorfaeck nyt den wegh,
Soo raect de Sonde wegh.
1011. Kaecken sonder Baerd
Zijn geen' eere waerd.
1012. Wat waer het stelen een vermaecklick dingh,
Als m' aen den Riem, niet aen de Keel en hingh?
1013. Die wel dient, en eischt niet veel,
All sijn dienst is achterdeel.
1014. Wat een hoop korens, wat een schatt,
Als m' hem niet op gegeten hadd!
1015. Hebt gh' een goed Kind,
Gh' hebt een goed Vrind.
1016. Wat men seit, of niet en seit,
Past ghy maer op uw beleid.
1017. Op Doornen zaeyen,
Volght Distels maeyen.
1018. Dient ghy twee Heeren in 't gemeen,
Voor seker ghy bedrieghter een.
1019. Spouwt naer den Hemel als een geck,
Het valt u selver op den beck.
1020. Die maer dreight en grijpt niet ree,
Heeft'er een, en wacht'er twee.
1021. Die maer wenckt en niet en staet,
Weet dat hy in vreesse staet.
1022. Die den Doctoor will voor sijn Bedde derven,
Of hy ontkomt, of God selfs doet hem sterven:
Die den Doctoor te hulp haelt in sijn leed,
Raect in Beuls hand, en 't is maer wel besleedt.
1023. Door een trouw vriendelick vermaen,
Brenghet m' yemand hulp, geen' onser aen.
1024. Die te dickwils will Soldaten,
Laet'er 't Vell, of sal'ter laten.
1025. Licht dien ghy my bespotten siet,
En siet op sijn' gebreken niet.
1026. Die het snott veeght van mijn' Soon,
Geeft m' een soentjen aen mijn' koon.

1027. Quien à folas se aconseja,
A folas se remesa.
1028. Quien à su enemigo popa,
A sus manos muere.
1029. Quien à su perro quiere matar,
Ravia le ha de levantar.
1030. Quien azecha por agujero,
Vee su duelo.
1031. Quien beve tras la cozina,
De una higa à la Medicina.
1032. Quien bien ama,
Tarde olvida.
1033. Quien bien hila,
Larga trae la camisa.
1034. Quieres buen mercado,
Hazle non el necio necesitado.
1035. Quien bien oye, bien responde.
1036. Quien bien quiere, de lexos vee.
1037. Quien bien tiene y mal deffea,
Vaya y viva en la galera.
1038. Quien bien tiene y mal escoge,
Por mal que le venga no se enoje.
1039. Quien burla al burlador,
Cien años gana de perdon.
1040. Quien calla, si alcançara
Lo que querria, hablara.
1041. Quien canta,
Sus males espanta.
1042. Quien casa por amores,
Malos dias y buenas noches.
1043. Quien come boñiga, comeria hogaldre.
1044. Quien come de emprestado,
Come de su faco.

1027. Die sijn' raed alleenigh slytt ,
Treckt sijn Haer alleenigh uyt.
1028. Die sijn' Vyand weinigh acht ,
Werdt'er licht van omgebracht.
1029. Die sijn' Hond foeckt dood te smijten ,
Moet hem eerst voor doll uyt krijten.
1030. Die door een Naelden - oogh verspiet ,
't Gebeurt dat hy sijn hertseer siet.
1031. Die op de Sopp drinckt over malen ,
En hoeft geen' Doctor in te halen.
1032. Die mint met rechte Minn ,
Stelt langhsaem uyt den sinn.
1033. Die het Spinnewiel wel jagen ,
Konnen ruyme Hembden dragen.
1034. Indien ghy goe koop foeckt te koopen ,
Soeckt kaele Gecken te beloopē.
1035. Hy antwoordt in goe' woorden ,
Die eerst ter degen hoorden.
1036. Die sijn Lief wel heeft besint ,
Siet van verr die hy bemint.
1037. Die 't goed besitt en 't quaed wil vinden ,
Gae sich op een' Galey verbinden.
1038. Die 't goed besitt en 't quaed will kiesen ,
En klaegh' niet, moet hy 't goed verliefen.
1039. Die met den Spotter spott , voorwaer
Verdiēnt een' afaet van veel' jaer'.
1040. Hy sweegh niet, die nu niet en spreekt ,
Verkreegh hy maer dat hem gebreeckt.
1041. Met singen kan men plagen
Verschricken en verjagen.
1042. Die van liefde trouwt , moet wachten
Quade Dagen en goe' Nachten.
1043. Die in een' Koe-front heeft gebeten ,
Souw licht'lick van een Taertjen eten.
1044. Die van gelseent Geld werdt gevoedt ,
Eet uyt sijn' eigen saek sijn Goed.

1045. Quien come la vaca del Rey,
A cien años paga los hueffos.
1046. Quien come peces menudos,
Come mierda de muchos culos.
1047. Quien come y dexa,
Dos vezes pone la mesa.
1048. Quien comió la carne,
Que roya el hueffo.
1049. Quien compra cavallo,
Compra cuydado.
1050. Quien compra lo que no puede,
Vende lo que le duele.
1051. Quien compra y vende,
Lo que gasta no siente.
1052. Quien con el viejo burlò,
Primero riò, y despues llorò.
1053. Quien con muchachos se echa,
Cagado se levanta.
1054. Quien con perros se echa,
Con pulgas se levanta.
1055. Quien cria,
Gana de noche y de dia.
1056. Quien da, bien vende,
Si no es necio quien prende.
1057. Quien da lo fuyo antes de morir,
Aparejese à bien sufrir.
1058. Quien da parte de sus cohechos,
De sus tuertos haze derechos.
1059. Quien debaxo de la hoja se posa,
Dos vezes se moja.
1060. Quien de invierno anda à paxaros, y de verano à nidos,
No emprestrà trigo à sus vezinos.

1045. Die 's Koninghs Koe gegeten heeft,
Sie vry wel toe soo langh hy leeft;
Men sal hem onderhalen,
En over hondert Jaer de Beenen doen betalen.
1046. Steeckt veel klein' Viskens in den mond,
Soo eet ghy veeler aerfen front.
1047. Die wat eet en wat laet staen,
Kan twee mael ter tafel gaen.
1048. Die 't Vleesch heeft wegh gedragen,
Magh oock de Beenen knagen.
1049. Die een Peerd derft koopen,
Koopt sich sorgh met hoopen.
1050. Die all koopt dat sijn gerief is,
Moet verkoopen dat hem lief is.
1051. Die daer koopt en weer verkoopt,
Voelt niet hoe sijn Goed verloopt.
1052. Die sich in spotterny van oude lie'n vermaect,
Eerflacht hy, maer het volght dat hy aen 't schreyen raect.
1053. Met kinderen te Bedd te gaen,
Is om bescheren op te staen.
1054. Met Honden in sijn Bedd gegaen,
Is met de Vloyen opgestaen.
1055. Die jongh gedierte queect en voedt,
Vermeerdert nacht en dagh sijn Goed.
1056. Hy heeft seer wel verkocht die wel gegeven heeft,
Soo 't maer geen Geck is dien hy geeft.
1057. Die voor sijn sterven
Sijn Goed will derven,
Maeck' sich gereed
Tot alle leed.
1058. Die wat Hand-giftjens kan doen smaecten,
Weet van sijn onrecht recht te maecken.
1059. Die will schuylen onder 't Blad,
Maeckt sich selven tweemaal natt.
1060. Die 's Winters Vogels jaeght, en Somers foeckt naer Nesten,
Heeft voor sijn' bueren noyt veel Korenwerck ten besten.

1061. Quien delante me dize, Señor, y detras, Necio,
O me ha verguença, ò miedo.
1062. Quien de locura enfermò,
Tarde fandò.
1063. Quien de los suyos se allexa,
Dios de lexa.
1064. Quien de mucho mal es ducho,
Poco bien le abasta.
1065. Quien de presto se determina,
De espacio se arrepiente.
1066. Quien desparte,
A vezes cobra la peor parte.
1067. Quien de todos es amigo,
O es muy pobre, ò muy rico.
1068. Quien deve à Piedro, y paga à Andrés,
Que pague otra vez.
1069. Quien de una vez no caga,
Dos se arremanga.
1070. Quien dexa camino real por la vereda,
Pienfa atajar, y rodea.
1071. Quien dineros ha de cobrar,
Muchas bueltas ha de dar.
1072. Quien dineros y pan tiene,
Confuegra con quien quiere.
1073. Quien dize lo suyo,
Mal callará lo ageno.
1074. Quien dize mal de la yegua,
Esse la merca.
1075. Quien echa agua en la garrassa de golpe,
Mas derrama que ella coge.
1076. Quien el Asno alaba,
Tal hijo le nasca.
1077. Quien el azeyte mēfura,
Las manos se unta.
1078. Quien en la pared pone mote,
Viento tiene en el cogote.

1061. Werd ick van voren , Heer , van acht'ren , Geck , genesmt ,
Hy vreeft my die het doet , of is voor my beschaemt.
1062. Sieck van fottigheit te wesen ,
Valt seer langhsaem om genesen.
1063. Die geene vrienden by en staet ,
Moet weten dat hem God verlaett.
1064. Die veel leeds is gewoon te smaecken ,
Een weinigh goeds kan hem vermaecken.
1065. Weeft noyt haestigh , Mann noch Vrouw ,
Kort beraed maect langh berouw.
1066. Hy die het Goed deelt onder veel'
Heeft altemet het quaedste deel.
1067. Een vriend van alle mann gelijk ,
Of is heel arm , of is heel rijk.
1068. Die Pieter schuldigh is , en geeft Andries sijn Geld ,
't Is reden dat hy 't noch eens telt.
1069. Die ten eersten niet kan kacken ,
Sitt wel tweemaal op sijn' hacken.
1070. Die voor den grooten Wegh den bywegh kiest , is domm ,
Hy meent het vordert Wegh , en wandelt veel Weghs om.
1071. Die veel Gelds op een will hoopen ,
Moet veel gins en weder loopen.
1072. Weeft van Geld en Brood gerieft ,
En ghy trouwt waer 't u belieft.
1073. Die niet kan swijgen dat hem raect ,
Denckt hoe hy 't met een ander maect.
1074. Die slechtst van de Merrie praett ,
Is hy diefe koopen gaet.
1075. Die 't Water in de Flesch met eenen slagh will stouwen ,
Verstort'es ongelijck meer dan d'er blijft behouwen.
1076. Die den Ezel prijsen kunnen ,
Moet men sulcken Soontjen gunnen.
1077. Die d'Olie met de maet uyt meett ,
Besmeert sijn handen eer hy 't weet.
1078. Die light en schrijft op alle Wand en ,
Heeft Wind in 't Hoofd , en in sijn' Handen.

1079. Quien en Piedra se posa,
Piedra se torna.
1080. Quien en un año quiere ser rico,
Al medio le ahorcan.
1081. Quien es amigo del vino,
Enemigo es de si mismo.
1082. Quien es cornudo y lo consiente,
Que sea cornudo para siempre.
1083. Quien está en ventura,
Hasta la hormiga le ayuda.
1084. Quien estropeça,
Si no cae, el camino adelanta.
1085. Quien feo ama,
Hermoso le parece.
1086. Quien guarda, halla,
Y quien cria, mata.
1087. Quien ha criados,
Ha enemigos escusados.
1088. Quien ha de besar al perro en el culo
Beselo luego.
1089. Quien ha de ser servido,
Ha de ser sufrido.
1090. Quien ha el mal que suele,
Dese muere.
1091. Quien ha gracia,
No está en tierra estraña.
1092. Quien ha mal diente,
Ha mal pariente.
1093. Quien haze lo que quiere,
No haze lo que deve.
1094. Quien haze los mandados,
Que coma los bocados.
1095. Quien haze por commun,
Haze por ningun.
1096. Quien jurò,
No me engañò.

1079. Die sijn le'en rust op een' Steen,
Werdt een Steen door all' sijn' le'en.
1080. Die in een Jaer veel rijckdoms meent t'erlangen,
Werdt menighmael op 't halve Jaer gehangen.
1081. Die een vriend is van den Wijn,
Moet sijn eigen vyand zijn.
1082. Die Hoornen draeght, en is te vreden,
Draeght eeuwigh Hoornen, en met reden.
1083. Dien het Geluck wat mede gaet,
De minste Mier komt hem te baet.
1084. Die een struyck'lingh doet,
Valt hy niet, hy spoedt.
1085. Die verliefte is op een wesen,
't Leelick dunckt hem schoon te wesen.
1086. Die wat spaert, die heelt wat,
Die wat mest, die keelt wat.
1087. Hebt ghy Dienaers in uw Hof,
Gh' hebt Vyanden met verlof.
1088. Moet gh' aen den Hond's gat met een' kuss,
Soo doet het liever nu als flus.
1089. Wilt ghy hebben datm' u dien',
Weest met lijdsaemheit versien.
1090. Komt u een kranckheit aen, en zijt gh'er aen gewent,
Soo brengt' u sen uw end.
1091. Die wat bevallick is van wesen,
Hoeft nergens vreemdelingh te wesen.
1092. Een pijnelicke Tand,
Quaed Maeghschap by der hand.
1093. Die doende naer sijn' lusten hoort,
En doet niet altoos wat hy hoort.
1094. Die de saecken uyt moet rechten,
Heeft goed recht tot goe' gerechten.
1095. Die voor 't Gemeen slaeft met verdriet,
Slaeft eigentlick voor niemand niet.
1096. De Mann en heeft my niet bedrogen,
Die my geswoorn heeft en gelogen.

1097. Quien la miel menea,
Siempre se le pega della.
1098. Quien la Pera desdenea,
Comer quiere della.
1099. Quien las cosas mucho apura,
No vive vida figura.
1100. Quien las ollas de sus vezinos quiere catar,
Las fuyas no ha de atapar.
1101. Quien lexos le va à casar,
O va engañado, ò va à engañar.
1102. Quien lleva las obladadas,
Que tañe las campanas.
1103. Quien madruga,
Halla la paxara en el nido,
Y quien duerme, halla lo vazio.
1104. Quien mala cama haze,
En ella se yaze.
1105. Quien mal canta,
Bien le sueña.
1106. Quien mal enhorna, saca los panes tuertos.
1107. Quien malas hadas no balla,
De las buenas se enfada.
1108. Quien mal padece,
Mal parece.
1109. Quien mal tiene en el trafero,
No puede estar quedo.
1110. Quien mal toma, peor da.
1111. Quien mas mete en la barca,
Mas saca.
1112. Quien mea y no pee,
Va à la Corte y no vee al Rey.

1097. Die met den Honigh om will gaen,
Hem hanght'es veel of weinigh aen.
1098. Die de Peere meest veracht,
Is hy dieder meest na tracht.
1099. Die 't all ten nauwsten overleit,
En leeft noyt in gerustigheit.
1100. Die uyt sijn buermans Pott sich selven foeckt te kroppen,
En moet de Potten van sijn eigen haerd niet stoppen.
1101. Die verr van huys om trouwen is getogen,
Of hy bedriecht, of hy werdt self bedrogen.
1102. Die den Offer heeft t'ontfangen,
Magh de klock doen bingebangen.
1103. Die wat vroeghjens doet sijn best,
Vindt den Vogel in sijn Nest;
Die wat langh will blijven slapen,
Sal op 't leege Nest staen gapen.
1104. Die sijn Bedde qualick maeckt,
Light'er moeylick in en waeckt.
1105. 't Luydt hem heel wel in sijn' ooren,
Dien wy qualick singen hooren.
1106. Die met sijn Deegh speelt onderst boven,
Treckt scheeve Brooden uyt den Oven.
1107. Komt een' geen qualick vaeren toe,
Hy werdt de weelde selver moe.
1108. De Mensche siet
Na sijn verdriet.
1109. Die wat seers heeft aen sijn Bill,
Sitt niet still,
Als hy will.
1110. Die by qualick nemen leeft,
Weet' dat hy noch arger geeft.
1111. Die meest laedt in de Schuyt,
Haelt oock het meest daer uyt.
1112. Die pissende niet eenen wind en schiet,
Gaet op het Hof, en siet de Koningh niet.

1113. Quien mucho duerme,
Lo fuyo y lo ageno pierde.
1114. Quien mucho habla
En algo acierta.
1115. Quien mucho vino cena,
Poco pane almuerza.
1116. Quien nace en el muladar,
Alli se querria morar.
1117. Quien neciamente peca,
Neciamente va al infierno.
1118. Quien niega, y despues haz,
Quiere paz.
1119. Quien no adoba gotera,
Adoba casa entera.
1120. Quien no alza un alfiler,
No tiene en nada su muger.
1121. Quien no castiga culito,
No castiga culazo.
1122. Quien no cree à buena Madre,
Crea à mala Madrastra.
1123. Quien no escarmienta de una vez,
No escarmienta de diez.
1124. Quien no fa beva, no porta penacho.
1125. Quien no habla,
No le oye Dios.
1126. Quien no ha menor,
No ha honor.
1127. Quien no miente,
No viene de buena gente.
1128. Quien no me visito en enfermedad,
Beseme en tal en la sanidad.
1129. Quien no oye razon,
No haze razon.
1130. Quien no parece,
Perece.

1113. Die al te langh in 't Bedde broedt,
Verliest sijn en een anders Goed.
1114. Die veel speelt met Tongh en Kaecken,
Komt wel eens het punt te raecken.
1115. Die in sijn Bedd gaet met veel Wijn,
Kan 's morgens niet Brood-lustigh zijn.
1116. Die op den Miss-hoop is geboren,
Sal noyt na beter wooningh hooren.
1117. Die als een Geck op 't quaed will slaen,
Sal als een Geck ter Hellen, gaen.
1118. Die eerst weigert en dan doet,
Soeckt na vred' in sijn gemoed.
1119. Die geen' Goten will verstellen,
Moet het aen heel 't Huys ontgellen.
1120. Sijn Wijf en is hem niet veel waerd,
Die niet een' Spell raept van der aerd.
1121. Die de kleine niet en willen,
Straffen oock geen' groote Billen.
1122. Die voor sijn' Moeder maeckt den dooven,
Moet een' quae Stief-moer wel gelooven.
1123. Dien eene reis niet af kan keeren,
De thien en sullen 't hem niet leeren.
1124. Die geen' Narrery en doet,
Draecht geen' pluymen op den Hoed.
1125. Doet gh' uw' woord niet,
God en hoort niet.
1126. Weet dat hy sonder eere leeft,
Die onder hem geen minder heeft.
1127. 't Schijnt datter wat aen lieght,
Als Joncker niet en lieght.
1128. Wie m' in mijn' fleckte niet en kenn'
Kuff' mijn aers, nu 'k genesen ben.
1129. Die Reden hoort en kan verachten,
Daer is geen' Reden af te wachten.
1130. De Mann verdwijnt,
Die niet verschijnt.

1131. Quien no pone y siempre saca,
Suelo halla.
1132. Quien no se aventurò,
De laceria no salió.
1133. Quien no se aventura,
Ni anda à cavallo, ni à mula.
1134. Quien no supo pedir,
No supo vivir.
1135. Quien no tiene mas de una camisa,
Cada Sabado tiene mal día.
1136. Quien no tiene miel en la orça,
Tengalo en la boca.
1137. Quien no trae calças en Enero,
No fies del tu dinero.
1138. Quien no tuviere que hazer,
Arme navio, ò tome muger.
1139. Quien paga deuda, haze caudal.
-
1140. Quien peces quiere,
Mojarse tiene.
1141. Quien pequeña heredad tiene,
A passos la mide.
1142. Quien pobreza tien,
De sus deudos es desden;
Y el rico, sin serlo,
De todos es deudo.
1143. Quien poco sabe,
Presto lo reza.
1144. Quien poco tiene, y esso da,
Presto se arrepentirá.
1145. Quien pone noguera,
No piensa comer della.
1146. Quien por rodéos habla,
Con arte anda.

1131. Daer noyt wêrdt ingebracht, en altoos uyt genomen,
Salm' eens te gronde komen.
1132. Die noyt en heeft gewaeght,
Heeft d'armoe noyt verjæght.
1133. Die sich niet geern en wilde wagen,
Laet sich van Paerd noch Muylen dragen.
1134. Die noyt kon eiffchen en doen geven,
Hadd noyt verstand van wel te leven.
1135. Die maer een Hembd en kan verplegen,
Valt alle Saterdag verlegen.
1136. Hebt ghy geen' Honigh opegdaen,
Soo laet hem uyt uw' Lippen gaen.
1137. Betrouwt hem niet veel Gelds te leenen,
Die 's Winters gaet met bloote beenen.
1138. Hebt ghy lust na tijdverdrijf,
Reedt een Schip, of neemt een Wijf.
1139. Die Schulden afleghet uyt sijn' Kass',
Werdt soo veel rijcker als hy was.
Als ick mijn schulden af betael,
Verbeter ick mijn Kapitael.
1140. Die aen Vifch will raeken,
Heeft sich natt te maecken.
1141. Zijt gh' op een weinigh Lands gefeten,
Ghy mooght het met u schreden meten.
1142. Die Arm is will all 't Maeghschap wijcken,
En elck is Maeghschap van de Rijcken.
1143. Die niet veel Gebedjens kan,
Scheit'er in een omsien van.
1144. Die weinigh heeft, en 't weinigh geeft,
't Berouwt hem soo hy weinigh leeft.
1145. Die het Note-boomken plant,
Wacht de vrucht niet in sijn' Tand.
1146. Die ghy om-weeghs-wijs hoort spreken,
Denekt daer kunstjens achter steken.

1147. Quien pregunta lo que no devria,
Oye lo que no querria.
1148. Quien pregunta, no yerra,
Si la pregunta no es necia.
1149. Quien presta,
Sus barbas messa.
1150. Quien presta, no cobra, y si cobra, no todo,
Y si todo, no tal,
Y si tal, enemigo mortal.
1151. Quien quiere el ojo sano,
Atese la mano.
1152. Quien quiere tomar,
Convienele dar.
1153. Quien quisiere medrar,
Viva en pie de sierra, ò en puerto de mar.
1154. Quien quisiere muger hermosa,
En Sabado la escoja,
Que no el Domingo en la boda.
1155. Quien quisiere ser mucho tiempo viejo,
Comiencelo presto.
1156. Quien quiere pazer y pesar,
Comiencese à rascar.
1157. Quien quisiere vivir sano,
Coma poco, y cene temprano.
1158. Quieres cosa que te assombre,
El coraçon del hombre.
1159. Quieres dezir al necio lo que es,
Dì le, bestia de dos pies.
1160. Quieres embaraçar al villano,
Ponle candil, y huevo en la mano.
1161. Quieres hazer del Ladron fiel,
Fia te del.
1162. Quieres que te siga el can,
Dale pan.

1147. Die vraecht wat hy niet vragen souw,
Moet hooren dat hy niet en wouw.
1148. Die vraecht, en doet niet miss,
Soo 't geen mall vraegen is.
1149. Leent een wat hy heeft vergaert,
't Kost hem haeren wyt sijn' Baerd.
1150. Die leent, en krijght niet weer, of krijght hy weer, niet all;
Of krijght hy 't all, niet foo; of krijght hy 't by gevall
Soo goed weerom als doen hy 't gaf;
Hy krijghter een dood-vyand af.
1151. Die sijn Oogh haest wil genesen,
Moet sijn' Hand gebonden wesen.
1152. Die nemende will leven,
Voeght altemet te geven.
1153. Die geerne voordeel dee,
Lev' in de laeght', of op een' Haven van de Zee.
1154. Die nyt fiet naer een' schoone Vrouw,
Die gaese liever foecken
In Saterdaeghs doecken,
Als Sondaghs op een' Ondertrouw.
1155. Die langh oud will zijn met sinnen,
Moet het all wat vroegh beginnen.
1156. Soeckt gh' eerst vermaeck en dan gequell,
Schrobt maer uw' Huid, ghy vindt het wel.
1157. Hebt gh' uw gefontheit lief, slaet acht op desen raed,
Eet 's Middags matigh, en des Avonds niet te laet.
1158. Soeckt gh' een dingh dat u verwondert,
's Menschen Hert is 't onder hondert.
1159. Lust u een' Geck te doegh te groeten,
Hy is een Beest, seght, met twee voeten.
1160. Lust u een' Boer te sien verlegen en vermant,
Geeft hem een' Keers in d' een', een Ey in d' ander Hand.
1161. Betrouwt den Dief uw' saecken,
Soo gh' hem getrouw wilt maecken.
1162. Wilt ghy gevolgt zijn van den Hond,
Geeft hem een sluck broods in den mond.

1163. Quien ruyn es en su tierra,
Ruyn es fuera della.
1164. Quien se cree de figero,
Agua coge con harnero.
1165. Quien se echa sin cenz,
Toda la noche devanea.
1166. Quien se enfaña en la fiesta,
Bestia resta.
1167. Quien se viste de ruyn paño,
Dos vezes se viste al año.
1168. Quien siembra en el camino,
Cansa los bueyes, y pierde el trigo.
1169. Quien siempre mira lo postero,
Nunca acomete gran hecho.
1170. Quien sigue la cosa,
O ha parte della, o toda.
1171. Quien sirve à hombre malo,
Siembra el mercado.
1172. Quien solo come su gallo,
Solo enfile su cavallo.
1173. Quien su carro uanta,
Sus bueyes ayuda.
1174. Quien su enemigo popa,
A sus manos muere.
1175. Quien sufrió
Venció.
1176. Quien su rebo atquila,
No se fienta quando quiere.
1177. Quien su tiempo gasta en cosas vanas,
No ve la muerte que está sobre sus espaldas.
1178. Quien tarde casa,
Mal casa.
1179. Quien tarde se levanta,
Todo lo día trota.

1163. Die boos is in sijn Land,
Is boos aen alle kant.
1164. Sy scheppen 't Water in de Seven,
Die all te licht geloove geven.
1165. Gaet een te Bedde sonder eten,
Hy sal noyt recht van rusten weten.
1166. Die krackeel maeckt op een' Feeft,
Was, en is, en blijft een' Beest.
1167. Die sich kleedt in slechte waer,
Kleedt sich tweemaal in een Jaer.
1168. Die 't Sand-pad ploegen will, en zaeyen in den Wegh,
Vermoeyt sijn' Ossen maer, en werpt sijn Korn weggh.
1169. Die altijd acht op 't end will slaen,
Sal noyt een' groote daed bestaen.
1170. Die naer een' saeck tracht in 't geheel,
Of krijghtse soo, of voor een deel.
1171. Die een quaed Mann ten dienste staet,
Doet of hy 't Saed wierp op de Straet.
1172. Die alleenigh eet sijn' Maelen,
Moet sijn Paerd alleenigh zaelen.
1173. All die sijn' Wagen smeert,
Verlicht of Oss of Peerd.
1174. Die sijn' Vyand weinigh acht,
Werdt'er noch van omgebracht.
1175. Die maer en lijdt,
Wint metter tijd.
1176. Die sijnen aers te huer nyt geeft,
En sitt niet als hy'r lust toe heeft.
1177. Die Tijd spilt sonder nood,
En sonder nutt of witt,
En lett niet op de Dood
Die op sijn' schoulers sitt.
1178. In een ond vell
Trouwt niemant wel.
1179. Die al te laet is opgestaen,
Moet all den dagh een drafsen gaen.

1180. Quien te haze fiesta que no te fuele hazer,
O te quiere engañar, o te ha menester.
1181. Quien te mostrò remendar?
Hijos menudos y poco pan.
1182. Quien tiempo tiene y tiempo atiende,
Tiempo viene que se arrepiente.
1183. Quien tiene boca,
No diga à otro, sopla.
1184. Quien tiene hijos y ovejas,
Nunca le faltan quejas.
1185. Quien tiene lança en puño,
Tiene lo ageno, y tiene el suyo.
1186. Quien tiene ovejas,
Tiene pellejas.
1187. Quien tiene pie de altar
Come pan, sin amassar.
1188. Quien tiene quatro, y gasta cinco,
Ni ha menester bolsa ni bolsico.
1189. Quien tiene una hora de espacio,
No muere ahorcado.
1190. Quien trae espada,
Trae paz.
1191. Quien trae mala ventura,
Aunque le pese la desica.
1192. Quien tras ensalada no beve,
No falo que pierde.
1193. Quien viejo engorda,
Dos mocedades goza.
1194. Quien vos hizo Alcalde?
Mengua de hombres buenos.
1195. Quien una vez hurta,
Fie lo nunca.
1196. Quien yerra, y se emienda,
A Dios se encomienda.
1197. Racion de Palacio,
Quien la pierde no le han grado.

1180. Die u meer vriendschaps doet als voren ; 't kan niet liegen ,
Of hy heeft u van doen , of hy will u bedriegen .
1181. Waer hebt ghy 't lappen van ouw' kleeren af geleert ?
Van weinigh Broods en veel' klein' Kind'ren om den heerd .
1182. Al die Tijd heeft en wacht na Tijd ,
De Tijd sal komen dat 't hem spijt' .
1183. Die een' Mond heeft is een dwaes ,
Seght hy tegen yemand , blaes .
1184. Die Kinders voedt en Schapen weidt , heeft klachten ,
Van wederzijds te wachten .
1185. Die met de Lans rijdt in de Hand ,
Befitt sijn en een anders Land .
1186. Die Schapen heeft te tellen ,
Is oock versien van Vellen .
1187. Die aen den voet van een' Altaer kan raecken ,
Heeft altijd Brood , en hoeft geen Deegh te maecken .
1188. Die Vier heeft en wil Vijf verteeren ,
Kan Bors en Borfeken ontbeeren .
1189. Die 't leven een' uer kan verlangen ,
En komt sijn leven niet te hangen .
1190. Die den Degen draeght op sy ,
Draeghter oock de Vrede by .
1191. Komt yemand met quae tijdingh by ,
All is 't hem leed , sy maeckt hem bly .
1192. Die niet een' dronck doet op 't Salaet ,
En weet niet wat hy goeds verlaect .
1193. Die oud is , en werdt weder vett ,
Heeft tweederhande Jeughd te bet .
1194. Wat heeft u 't Schout-ampt aen doen bieden ?
Niet als gebreck van beter' lieden .
1195. Steelt yemand eenen keer ,
Betrouwt hem nemmer meer .
1196. Die sondicht en van Sonden scheidt ,
Gebiedt sich in Gods goedigheis .
1197. Hebt ghy te Hoof uw loon vergeten ,
Daer 's niemand die 't u danck sal weten .

1198. Recedido el daño,
Atapar el horado.
1199. Refriadas
Duelen mas las llagas.
1200. Relox de medio dia,
Nunca da menos de doze.
1201. Reniego de amigo,
Que cubre con las alas, y muerde con el pico.
1202. Reniego de bacín de oro,
En que escupen fangre.
1203. Reniego de casa,
Dò à çapato nuevo dizen, buena pro haga!
1204. Reniego de cavallo,
Que se enfrena por el rabo.
1205. Reniego de cuentas
Con Deudos y Deudas.
1206. Reniego de grillos,
Aunque sean de oro.
1207. Reniega de la tierra
Que siempre luchas con ella.
1208. Reniego en sermon,
Que acaba en dach.
1209. Rey por natura,
Y Papa por ventura.
1210. Rico sin par,
Rueda el majadero, y no ha en que parar.
1211. Riñen las comadres,
Descubrense las verdades.
1212. Rostro ledo, y perdon,
Gran vengança es del baldon.
1213. Ruego de grande,
Fuerça es que te haze.
1214. Sube sacre, tomarás la garça.

1198. 't Gat stoppen als 't Goed quijt is,
Is forgen als 't geen tijd is.
1199. 't Verkonde Zeer
Doet meeste zeer.
1200. Daer zijn veel' Tongen, die als Middaghs klokken gaen;
Sy konnen niet een' halv' min als twaelf Uren slaen.
1201. Ick hebb geen' Vriend gebreck,
Die met de Vleugels deck',
En bijte met den Beck.
1202. 'k Soeck het niet all is 't van Goud,
't Becken daer men Bloed in spouwt.
1203. In 't Huys en hebb ick niet te doen, (Schoen.
Daer elck seght, veel gelucks, Vriend, met uw' nieuwen
1204. 'k Soeck op die Paerden niet te komen,
Die 'ck achter aen den steert sie toomen.
1205. 'k En reken van mijn leven
Met Nichten noch met Neven.
1206. Tot goude Boeyen
Kan ick verfoeyen.
1207. Wegh met dat Land, dat boose Goed,
Daer mé de Land-Heer worst'len moet.
1208. 't Preken is een vuyl getier,
Als het eindigt in: Geef hier.
1209. De Koningh werdt'er toe geboren,
De Paus maer by geval gekoren.
1210. De Rijckdomm is seer groot,
De Stamper loopt rondom, en vindt niet wat hy floot'.
1211. Als Klappeyen t'samen kijven,
Komt all nyt wat sy bedrijven.
1212. De grootste wraeck van boosheit is
Bly aensicht en vergiffeniss.
1213. Als sich een Heer op 't bidden stelt,
Soo doet hy u niet als geweld.
1214. Op, Valckjen, en steiger,
Soo krijght ghy den Reiger.

1215. Sal vertida
Nunca bien cogida.
1216. Sangrarle y purgarle,
Y, si muriere, enterrarle.
1217. Sañan cuchilladas,
Mas no malas palabras.
1218. Seco, y no de hambre,
Huye del como de landre.
1219. Seda y rafo
No dan estado.
1220. Señal mortal,
No querer sanar.
1221. Señora, dadme respuesta,
Que papel y tinta dinero cuesta.
1222. So quieres ter boa fama,
Não te tome el fol ne cama. *Portug.*
1223. Ser casta
Para boa nõe basta. *Portug.*
1224. Si alguno provar quereys,
Dalde oficio, veras quien es.
1225. Si assi corres como beves,
Vamonos à liebres.
1226. Si bien me quieres, bien te quiero,
No me hables en dinero.
1227. Si de alguno te quieres vengar,
Has de callar.
1228. Si el cavallo tuviesse baço, y la paloma hiel,
Toda la gente se avernia bien.
1229. Si el coraçon fuesse de azero,
No lo venceria el dinero.
1230. Si el cuerdo no errasse,
El necio rebentaria.
1231. Si el Diabolo diò en piedra,
Tal que la diò la lleva.

1215. Stort eens het Sout, men magh wat schrapen,
Maer t'famen is het niet te rapen.
1216. Die langh lapsalvert en Doctoort,
Dit is 't all dat ghy van hem hoort;
Eerst Kamer-gangen en dan Laeten,
En, sterft hy dan, begraeven laeten.
1217. Een' Sné in 't Vell geneest en sluyt.
Een' Sné van Woorden will niet uyt.
1218. Droogh, maer van honger, is noch best,
Die 't anders is, schouwt als de Pest.
1219. Men kan geen Heerschap zijn,
Door Zijde of door Satijn.
1220. Daer kan geen veeger teecken wesen,
Als dat men niet en will genesen.
1221. Schrijft, Joffertjen, ick hebb begoft,
Papier en Inckt heeft Geld gekost.
1222. Soo gh' op een goed geruchte lett,
De Sonn en vind' u niet in 't Bed.
1223. Een' Vrouw voor goed gepresen,
Moet meer als eerlick wesen.
1224. Soo ghy doortasten wilt hoe dat een mann van fin is,
Bestelt hem maer een Ampt, ghy sult sien watter in is.
1225. Kondt ghy soo loopen soo ghy poyt,
Kom, metter haest een' Haes gedoyt.
1226. Hebt ghy my lief ick hebb 't u mede,
Maer laet my met mijn Geld met vrede.
1227. Soo gh' u meent te wreken,
Wacht u wel van spreken.
1228. Had 't Paerd een' Milt, de Duyf een' Gall,
Soo waer 't volck eenigh over all.
1229. Waer ons Herte Stael van binnen,
't Geld en soud't niet overwinnen.
1230. Miste een wijs Mann tot geener tijd,
D'onwijse berfte wel van spijt.
1231. Stiet de Duyvel aen een' Steen,
Dat hy ded' heeft hy gelee'n.

1232. Si el gato come miel,
No estamos aqui bien.
1233. Si el grande fuese valiente,
Y el pequeño paciente,
Y el bermejo leal,
Todo el mundo seria ygal.
1234. Si el necio no fuese al mercado,
No se venderia lo malo.
1235. Siembra temprano y poda tardio,
Cogeras pan y vino.
1236. Sientate en tu lugar,
No te haran levantar.
1237. Siete hermanos en un consejo,
A las vezes juzgan tuerto, à las vezes derecho.
1238. Si fuera adevino,
No fuera mesquino.
1239. Sigue razon,
Aunque à unos agrade, à otros non.
1240. Si la locura fuese dolores,
En cada casa darian bozes.
1241. Si la moçuela fuere loca,
Anden las manos, y calle la boca.
1242. Si la vista no me agrada,
No me aconsejedes nada.
1243. Si no fuérades,
Beviérades.
1244. Si no uvieffe mas de Ajos que de Canela,
Quanto valen ellos valdria ella.
1245. Sirve al noble
Aunque sea pobre;
Que tiempo vernà
Que te lo pagara.
1246. Sirve à Señor,
Y sabras lo que es dolor.
1247. Sirve bien al Señor,
Y obligarle ha la razon.

1232. Soo de Katten Honigh eten,
Zijn wy hier niet wel geseten?
1233. Waer de Groote groot van moed,
En de Kleine koel van bloed,
En de Roffe vroom en vroed,
Alle mann waer even goed.
1234. Saghm' op de Merckt geen' sotte lieden,
Wie souw Geld voor quae Waeren bieden?
1235. Zaeyt wat vroegh, en snoeyt wat laet,
't Komt in Brood en Wijn te baet.
1236. Soo gh' op uw' plaets wilt sitten gaen,
En sal u niemand op doen staen.
1237. Zijn seven Broederen geseten in den Raed,
Dan valt haer Vonniss goed, en dan eens weder quaed.
1238. Hadd ick eertijds konnen ra'en,
'k Waerder nu niet qualick aen.
1239. Of 't d'een behaeght en d'ander niet,
Volght wat de Reden u gebiedt.
1240. Waer alle sottigheit verdriet of pijn,
Wat sonder krijtens in de huysen zijn!
1241. Is 't Meisje mall, soo houw's haer' Handen
' Aen 't wercken, en haer' Tongh in banden.
1242. Soo my 't aensicht niet bevall',
Soo en raedt my niet metall'.
1243. Waert ghy niet door gegaen,
Ghy hadt een' dronck gedaen,
1244. Waer Loock te soecken als Kaneel,
Sy golden t'samen even veel.
1245. Dient vry een Edel hert, all is'er niet te haelen;
Ghy sult u vroegh of laet de moeyte sien betaelen.
1246. Soeckt ghy kenniss aen verdriet,
Dient een' Heer, 't en mist u niet.
1247. Laett ghy u een goed Dienaer vinden,
De reden sal uw' Heer verbinden.

1248. Si quereys ver quanto vale un Ducado,
Buscalo prestado.
1249. Si quieres enfermar,
Lavate la cabeça, y vete à echar.
1250. Si quieres hazer buen testamento,
Hazle estando bueno.
1251. Si quieres que vaye,
Ande el barril delante.
1252. Si quieres ser bien servido,
Sirve ti tu mismo.
1253. Si quieres tener buen moço
Antes que le nazca el boço.
1254. Si quieres vivir sano,
Haz te viejo temprano.
1255. Si secretos quieres saber,
Buscalos en el pesar, o en el plazer.
1256. Sobre peras
Vino bevas.
1257. Soldar el azogue.
1258. Sol madrugero,
No dura día entero.
1259. Soñò el ciego que veia,
Y soño lo que queria.
1260. Sopla, herrero,
Ganaras dinero.
1261. So vayna de oro,
Cuchillo de plomo.
1262. Suelas y vino,
Andan camino.
1263. Sufre el Afno la carga,
Mas no la sobrecarga.
1264. Sufre por saber,
Y trabaja por tener.
1265. Tan grande en el yerro,
Como el que yerra.

1248. Soo ghy de rechte waerd' van een' Ducaet wilt schatten,
Gaet soeckter een' te leen, ick meen ghy sult het vatten.
1249. Indien u 't sieck zijn niet en lett,
Soo wascht uw Hoofd en gaet te bed.
1250. Wilt gh' u Testament wel maecken
Maeckt het met gefonde kaecken.
1251. Wilt ghy dat zijn' Beenen gaen,
Laet de Tonn voor henen gaen.
1252. Soeckt ghy naer een' goeden Dienaer,
Dient u selven, daer 's geen sien naer.
1253. Men moet een goeden Jongen queecken,
Eer 't Haer begint door 't vell te breecken.
1254. Indien ghy van gesontheit houdt,
Soo maeckt u selven goeds tijds oud.
1255. Zijt ghy begeerigh naer een' ander sijn' secreten,
Siet s' in sijn' Vrolickheit, of in sijn' Rouw te weten.
1256. Maeckt op de Peeren,
Geen' Wijn t'ontbeeren.
1257. 'k Wouw de kunst wel van hem leeren,
Die Quicksilver kan souderen.
1258. Des Morgens al te vroege Sona,
En duert niet langh soo fy begon.
1259. De Blinde droomde, hy sagh den Dagh,
En droomde dat hy geerne sagh.
1260. Smit, tast den Blaes-balck an,
Soo sal de neeringh gaen.
1261. Van binnen blaeuw, van buyten rood,
Een schee van Goud, en Mes van Lood.
1262. Geen beter Voer en kander zijn,
Als twee goe Schoenen en goe Wijs.
1263. Den Esel lijdt wel dat m' hem laedt,
Maer 't overladen maeckt hem quaed.
1264. Lijdt om te weten,
En werckt om t'eten.
1265. Groot is de mis-slagh, even
Als die hem heeft bedreven.

1266. Ten cuydado de ganar,
Que tiempo queda para el gastar.
1267. Tengo las mañas del Rey,
Que dò no està no parece.
1268. Ten hazienda,
Y mira bien donde venga.
1269. Tente en tus pies,
Y comeras mas que tres.
1270. Tiempo tras tiempo,
Y agua tras viento.
1271. Tienes affaz,
No gozas de lo mucho por llegar à lo mas.
1272. Tienes gana de morir,
Cena carnero affado, y echatè à dormir.
1273. Tinajuela de buen vino,
Ni tiene tapon, ni taponzillo.
1274. Todo es nada en este mundo,
Si no se endereça en el segundo.
1275. Todo lo blanco no es harina.
1276. Todo lo harè,
Mas casa con dos puertas no la guardarè.
1277. Todos querriamos fer buenos,
Y alcançamos los menos.
1278. Todos fomes hijos de Adam y de Eva,
Sino que nos diferencia la feda.
1279. Todos somos locos
Los unos de los otros.
1280. Torcijones à menudo,
Menfageres fon del culo.
1281. Trabajo sin provecho,
Hazer lo que esta hecho.
1282. Tras cornudo
Sañado.

1266. Maeckt maer u Goed wat te vermeerren,
Gh' hebt tijds genoegh om te verteeren.
1267. Des Koninghs doen is als het mijn,
Men vindt ons niet als daer wy zijn.
1268. Krijght Goed te gaer,
Maer lett van waer.
1269. Laet and're fitten, en staet ghy,
Soo eet ghy licht soo veel als dry.
1270. Weer komt naer ander Weer,
En naer Wind Water weer.
1271. Ghy zijt in overvloed
Versien van Geld en Goed,
En derft aen 't Veel niet raecken,
Om Veel tot Meer te maecken.
1272. Soo ghy om sterven zijt beluft,
Eet Schapen-vleesch gebraen, en gaet daer op te rust.
1273. Besitt ghy lekker Druyven-natt,
Daer 's Kraen noch Kraentjen in het Vat.
1274. All dese Werelds doen is niet,
Soo 't op de tweede niet en fiet.
1275. Daer 's niet waerachtiger als dit is,
't En is geen Meel all datter witt is.
1276. Ick will waer nemen all wat my behoort,
Behalven 't Huys met meer als eene Poort.
1277. Wy waren all' geern van de Vromen,
En 't zijn de minste di'er toe komen.
1278. Wy zijn all' kinderen van Adam en van Eve,
Daer 's niet als Zijde stoff, die maeckt ons wat oneve.
1279. Laett ons niet gecken met malkand'ren,
Wy zijn all' Gecken d'een aen d'and'ren.
1280. De Krimpingh dichter dan 't behoort,
Is Voorbood van eens Achter-poort.
1281. Een vruchteloos besaen is,
Doen dat alreeds gedaen is.
1282. Op den Hoorn
Volght den, toorn.

1283. Tras la edad viene el feso,
Dixo la niña de ochenta años.
1284. Tras una piedra perdida,
Mas pierde, quien otra tira.
1285. Tres cosas hazen el hombre medrar,
Scientia, y Mar, y casa Real.
1286. Tres Hijas y una Madre,
Quatro Diablos para un Padre.
1287. Tripa llena
Ni bien huye, ni bien pelca.
1288. Valletero loco.
Do pierde un virote allí echa otro.
1289. Valletero que mal tira,
Presto tiene la mentira.
1290. Vaso malo,
Nunca cae de'mano.
1291. Vejez,
Mal dessexado es.
1292. Ventura ayas Hijo,
Que poco saber te basta.
1293. Vida sin amigo,
Muerte sin testigo.
1294. Vieja que bayla,
Mucho polve levanta.
1295. Viejo amador,
Invierno con flor.
1296. Viejo el pajar,
Malo de encender, y peor de apagar.
1297. Vieneme el mal que me suele venir,
Que despues de harto me suelo dormir.
1298. Viene ventura
A quien la procura.
1299. Un aguja para la bolsa,
Y dos para la boca.

1283. De Wijsheit volgt de Jaren naer,
Zei 't Maeghdeken van tachtigh Jaer.
1284. Die d'eenen Steen naer d'and'ren smijtt,
Raectt d'eenen naer den and'ren quijt.
1285. Dry dingen kunnen voorspoed geven,
De Konst, de Zee, en 't Hooffe Leven.
1286. Dry Dochteren met eene Moer,
Vier Duyvels op des Vaders vloer.
1287. De Penffe voll van veel' Gerechten,
En deught tot vluchten, noch tot vechten.
1288. Een mallen Schutter is 't, dunckt my,
Die eenen Pijl verliest, en schieter noch een' by.
1289. De Schutters die niet veel en deugen,
Zijn datelick rec met een' leugen.
1290. Een slecht Gelas,
En valt niet rass.
1291. Den Ouder in de menschen,
Is 't quaed daer s' all' om wenschen.
1292. Mijn Soon, indien 't geluck u loegh,
Een weinigh Wetens waer genoegh.
1293. Die by sijn leven Vrienden derft,
Vindt geen' getuygen als hy sterft.
1294. Als m' een oud Wijf ten Danste voert,
En blijft 'er geen Stoff ongeroert.
1295. Een oud Mann die uyt vryen gaet,
Een Winter die voll Bloemen staet.
1295. Oud Stroo is quaed om aen te steken,
En arger noch sijn' brand te breken.
1296. Een Sieckte komt my aen,
Daer ick af ben beseten;
Als ick wel heb gegeten,
Dat ick te Bedd moet gaen.
1298. 't Welvaeren komt een' toe,
Mits dat hy 't komen doe.
1299. Wel hem die by sich vond,
Een' Spelle voor de Bors, twee Spellen voor den Moud.

1300. Un Afno entre muchas monas,
Coca le todas.
1301. Una vez engaña al prudente,
Dos al inocente.
1302. Un cabello
Haze sombra en el fuelo.
1303. Un dia de ayunar,
Y tres dias malos para el pan.
1304. Un més antes, y otro despues Navedad,
Es Ynvierno de verdad.
1305. Uno piensa el vayo,
Y otro el que lo enfilla.
1306. Un Padre para cien Hijos,
Y no cien Hijos para un Padre.
1307. Vos caçais, y otro vos caça,
Mas valiera estaros en casa.
1308. Yerva mala,
No le empece la helada.
1309. Yo podré poco,
O diran que no foy loco.

Einde des tienden Boecks.

1300. Daer hondert Apen om een' Efel rotten,
Siet m' hem alleen van Aep voor Aep bespotten.
1301. Bedriecht den Slechten eens en weer,
En eens den Loofen, maer niet meer.
1302. Een Haer van Hoofd of mond,
Maeckt schaduw op den grond.
1303. Leeft m' eenen dagh in Hongers nood,
Dry quade dagen voor het Brood.
1304. Een' Maend voor Kerfmiss, een' daer naer,
Is recht de Winter van het Jaer.
1305. Die 't Paerd faelt, en het Paerd, sijn twee,
D'een denckt sijns weeghs, en d'ander mè.
1306. Een Vader doet voor hondert Sonen,
Dat hondert Sonen hem alleenigh niet en loonen.
1307. Ghy jaeght, en and're fiet m' u jagen,
Ghy hadt in Huys veel beter' dagen.
1308. Het schadelicke Kruid,
Gaet van de vorst niet uyt.
1309. Of mijn' macht en sal niet strecken,
Of men sal my niet begecken.

Einde des tienden Boecks.

I N H O U D

VAN HET TWEEDE DEEL.

7.	BOKCK. ZHESTRAET.	Bl.	1.
8.	—— MINGELINGH.	—	47.
9.	—— MINGELINGH.	—	157.
10.	—— SPAENSCHS WYSHEIT.	—	203.

Digitized by Google

